ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК

БРОЙ 6

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Петък, 22 януари 2016 г. София Цена 0,80 лв.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ОФИЦИАЛНИЯ РАЗДЕЛ

Президент на републиката

✓ ***Указ № 7*** за награждаване на г-н Бунян Сапгомо – извънреден и пълномощен посланик на Република Индонезия в Република България, с орден „Мадарски конник“ първа степен 2

Министерски съвет

✓ ***Постановление № 8*** от 18 януари 2016 г. за приемане на Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги и на Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги 2

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

✓ ***Правилник*** за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ 24

✓ ***Наредба*** за изменение и допълнение на Наредба № 13 от 1999 г. за разследване на авиационни произшествия 24

✓ ***Наредба*** за изменение и допълнение на Наредба № 37 от 2014 г. за условията и реда за издаване на свидетелства на авиационните оператори и контрола върху тях 25

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на енергетиката

✓ ***Наредба*** за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия 26

Върховен административен съд

✓ ***Решение № 7707*** от 25 юни 2015 г. по административно дело № 1132 от 2015 г. 91

✓ ***Решение № 14167*** от 22 декември 2015 г. по административно дело № 10536 от 2015 г. 97

ОФИЦИАЛЕН РАЗДЕЛ

ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКАТА

УКАЗ № 7

На основание чл. 98, т. 8 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Награждавам г-н Бунян Саптомо – извънреден и пълномощен посланик на Република Индонезия в Република България, с орден „Мадарски конник“ първа степен за неговите особено големи заслуги за развитието на българо-индонезийските отношения.

Издаден в София на 11 януари 2016 г.

Президент на републиката:
Росен Плевнелиев

Министър на външните работи:
Даниел Митов

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието:
Екатерина Захариева

202

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 8 ОТ 18 ЯНУАРИ 2016 Г.

за приемане на Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги и на Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:

Чл. 1. (1) Приема Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги.

(2) Наредбата по ал. 1 се прилага за регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

Чл. 2. (1) Приема Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги.

(2) Наредбата по ал. 1 се прилага за регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. (1) Отменя се Наредбата за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги, приета с Постановление № 73 на Министерския съвет от 2006 г. (ДВ, бр. 32 от 2006 г.).

(2) За настоящия регулаторен период продължава да се прилага наредбата по ал. 1.

§ 2. (1) Отменя се Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, приета с Постановление № 73 на Министерския съвет от 2006 г. (ДВ, бр. 32 от 2006 г.).

(2) За настоящия регулаторен период продължава да се прилага наредбата по ал. 1.

§ 3. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Министър-председател:
Бойко Борисов

За главен секретар на Министерския съвет:
Веселин Даков

НАРЕДБА

за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се уреждат:

1. показателите за качество на водоснабдителните и канализационните (В и К) услуги във връзка с чл. 9, ал. 2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ);

2. дългосрочните нива на показателите за качество на В и К услугите;

3. условията и редът за формиране на годишни целеви нива на показателите за качество на В и К услугите за всеки В и К оператор съобразно специфичните обстоятелства по дейността му;

4. съдържанието на бизнеспланове на В и К операторите;

5. редът за контрол на изпълнението на бизнеспланове и начинът на отчитане на изпълнението на годишните целеви нива на показателите за качество;

6. редът за предоставяне на публична информация за изпълнение на задълженията на В и К операторите по тази наредба;

7. редът за одобряване на общи условия на договорите за предоставяне на В и К услуги.

(2) Комисията за енергийно и водно регулиране (Комисията) дава писмени указания по прилагането на наредбата.

Глава втора

НИВА НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА КАЧЕСТВО НА В и К УСЛУГИТЕ

Раздел I

Показатели за качество на В и К услугите

Чл. 2. (1) Показателите за качество на В и К услугите са:

1. ПК1 – ниво на покритие с водоснабдителни услуги;

2. ПК2 – качество на питейната вода; показателят се състои от следните подпоказатели:

а) ПК2а – качество на питейната вода по показателите, които се мониторират, съгласно изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите в големи зони на водоснабдяване;

б) ПК2б – качество на питейната вода по показателите, които се мониторират, съгласно изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите в малки зони на водоснабдяване;

в) ПК2в – изпълнение на мониторинга на качеството на питейната вода по обем и честота, определени с наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите;

3. ПК3 – непрекъснатост на водоснабдяването;

4. ПК4 – общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване;

5. ПК5 – аварии на водоснабдителната система;

6. ПК6 – налягане във водоснабдителната система;

7. ПК7 – ниво на покритие с канализационни услуги; показателят се състои от следните подпоказатели:

а) ПК7а – ниво на покритие с услугата отвеждане на отпадъчни води;

б) ПК7б – ниво на покритие с услугата пречистване на отпадъчни води;

8. ПК8 – качество на суровите отпадъчни води и на пречистените отпадъчни води;

9. ПК9 – аварии на канализационната система;

10. ПК10 – наводнения в имоти на трети лица, причинени от канализацията;

11. ПК11 – експлоатационни показатели за ефективност; показателят се състои от следните подпоказатели:

а) ПК11а – енергийна ефективност за дейността по доставяне на вода на потребителите;

б) ПК11б – енергийна ефективност за дейността по пречистване на отпадъчни води;

в) ПК11в – оползотворяване на утайките от пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ);

г) ПК11г – рехабилитация на водопроводната мрежа;

д) ПК11д – активен контрол на течовете;

12. ПК12 – финансови показатели за ефективност; показателят се състои от следните подпоказатели:

а) ПК12а – ефективност на разходите за услугата доставяне на вода на потребителите;

б) ПК12б – ефективност на разходите за услугата отвеждане на отпадъчни води;

в) ПК12в – ефективност на разходите за услугата пречистване на отпадъчни води;

г) ПК12г – събираемост;

д) ПК12д – ефективност на привеждане на водомерите в годност;

е) ПК12е – ефективност на изграждане на водомерното стопанство;

13. ПК13 – срок за отговор на писмени жалби на потребителите;

14. ПК14 – срок за присъединяване на нови потребители към В и К системите; показателят се състои от следните подпоказатели:

а) ПК14а – присъединяване към водоснабдителната система;

б) ПК14б – присъединяване към канализационната система;

15. ПК15 – численост на персонала спрямо броя на обслужваните потребители; показателят се състои от следните подпоказатели:

а) ПК15а – ефективност на персонала за услугата доставяне на вода на потребителите;

б) ПК15б – ефективност на персонала за услугите отвеждане и пречистване на отпадъчни води.

(2) Качеството на услугата доставяне на вода с непитейни качества на потребителите от В и К операторите се регулира отделно от качеството на останалите В и К услуги, като се прилагат само следните показатели за качество: ПК4, ПК5, ПК11г и ПК12а.

Чл. 3. ПК1 – ниво на покритие с водоснабдителни услуги (%); определя се чрез съотношението между общия брой на населението, което получава услугата доставяне на вода на потребителите, и общия брой на населението в обслужваната територия. Показателят се определя по следната формула:

ПК1=(F1/iE5)*100,

където:

F1 е общият брой на населението по последно преброяване и демографски прогнози на НСИ, ползващо услугата доставяне на вода на потребителите в обособената територия, обслужвана от В и К оператора (брой);

iE5 – общият брой на населението по последно преброяване и демографски прогнози на НСИ в обособената територия, обслужвана от оператора (брой).

Чл. 4. (1) ПК2а – качество на питейната вода по показателите, които се мониторират, съгласно изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите в големи зони на водоснабдяване (%); определя се чрез процент на съответствие с изискванията, изчислен по следната формула:

ПК2а=(iD51a/D51a)*100,

където:

iD51a е общият брой анализи по съответен показател, извършени от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в големи зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания. Тази променлива е сбор от следните променливи и се изразява чрез следната формула:

iD51a=iD62a+iD63a+iD64a+iD65a,

където:

iD62a е общият брой анализи по показатели с индикаторно значение за качеството

на питейната вода, извършени от В и К оператора в големи зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания;

iD63a – общият брой анализи по микробиологични показатели за качеството на питейната вода, извършени от В и К оператора в големи зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания;

iD64a – общият брой анализи по физико-химични показатели за качеството на питейната вода, извършени от В и К оператора в големи зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания;

iD65a – общият брой анализи по радиологични показатели за качеството на питейната вода, извършени от В и К оператора в големи зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания;

D51a – общият брой анализи по съответен показател, извършени от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в големи зони на водоснабдяване. Тази променлива е сбор от следните променливи и се определя чрез следната формула:

D51a=D62a+D63a+D64a+D65a,

където:

D62a е общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в големи зони на водоснабдяване по показатели с индикаторно значение за качеството на питейната вода;

D63a – общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в големи зони на водоснабдяване по микробиологични показатели за качеството на питейната вода;

D64a – общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в големи зони на водоснабдяване по физико-химични показатели за качеството на питейната вода;

D65a – общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в големи зони на водоснабдяване по радиологични показатели за качеството на питейната вода.

(2) ПК2б – качество на питейната вода по показателите, които се мониторират, съгласно изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите в малки зони на водоснабдяване (%); определя се чрез процент на съответствие с изискванията. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК2б=(iD51b/D51b)*100,

където:

iD51b е общият брой анализи по съответен показател, извършени от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в малки зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания. Тази променлива е сбор от следните променливи и се изразява чрез следната формула:

iD51b=iD62b+iD63b+iD64b+iD65b,

където:

iD62b е общият брой анализи по показатели с индикаторно значение за качеството на питейната вода, извършени от В и К оператора в малки зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания;

iD63b – общият брой анализи по микробиологични показатели за качеството на питейната вода, извършени от В и К оператора в малки зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания;

iD64b – общият брой анализи по физико-химични показатели за качеството на питейната вода, извършени от В и К оператора в малки зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания;

iD65b – общият брой анализи по радиологични показатели за качеството на питейната вода, извършени от В и К оператора в малки зони на водоснабдяване, съответстващи на нормативните изисквания.

D51b – общият брой анализи по съответен показател, направени от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в малки зони на водоснабдяване. Тази променлива е сбор от следните променливи и се изразява чрез следната формула:

D51b=D62b+D63b+D64b+D65b,

където:

D62b е общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в малки зони на водоснабдяване по показатели с индикаторно значение за качеството на питейната вода;

D63b – общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в малки зони на водоснабдяване по микробиологични показатели за качеството на питейната вода;

D64b – общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в малки зони на водоснабдяване по физико-химични показатели за качеството на питейната вода;

D65b – общият брой на извършените анализи от В и К оператора в рамките на мониторинговите програми в малки зони на водоснабдяване по радиологични показатели за качеството на питейната вода.

(3) ПК2в – изпълнение на мониторинга на качеството на питейната вода по обем и честота, определени с наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите (%); определя се по следната формула:

ПК2в=(iD98/iD99)*100,

където:

iD98 е броят зони на водоснабдяване с изпълнен мониторинг по обем и честота, съгласно нормативните изисквания;

iD99 – общият брой зони на водоснабдяване.

Чл. 5. ПК3 – непрекъснатост на водоснабдяването (съотношение); определя се чрез съотношението между произведението на общия брой на населението, засегнато от прекъсвания на водоснабдяването по съответната продължителност (в часове), и про-

изведението на общия брой на населението, което е водоснабдено, умножено по 24 и по броя дни в разглеждания период. Показателят се определя по следната формула:

ПК3=(D35/F1*24*365)*1000,

където:

D35 е сумата на всички произведения на общия брой на населението, засегнато от съответното прекъсване на водоснабдяването (n-тото прекъсване), и продължителността на това прекъсване в часове за разглеждания период. Изчислява се по следната формула:

$$D35 = \sum^{1} D35_n,$$

където:

$D35_n$ е всеки един случай, изразен чрез броя на населението, засегнато от прекъсване на водоснабдяването в обслужваната от оператора територия в разглеждания период, умножено по продължителността на прекъсването (в часове).

$D35_n$=F1n * H1n,

където:

H1n е продължителността на всеки един случай на прекъсване на водоснабдяването в разглеждания период (в часове);

F1n – броят на засегнатото население във всеки един случай на прекъсване на водоснабдяването в обслужваната от оператора област (брой);

n – съответното прекъсване в разглеждания период;

F1 – общият брой на населението по последно преброяване и демографски прогнози на НСИ, ползващо услугата доставяне на вода на потребителите в обособената територия, обслужвана от В и К оператора (брой).

Чл. 6. ПК4 – общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване; определя се по два начина:

1. ПК4а – общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване ($м^3$/км/ден); определя се чрез съотношението между разликата на подадената вода на вход водоснабдителна система и продадената фактурирана вода (като се изключва подадената към друг оператор вода) и дължината на водопроводната мрежа, като полученият резултат се разделя на 365 дни. Подпоказателят се изразява чрез следната формула:

ПК4а ($м^3$/км/д) = [(A3-iA10)/iC8]/365,

където:

A3 е подадената вода на вход водоснабдителна система (Q4, съгласно Наредба № 1 от 5 май 2006 г. за утвърждаване на Методика за определяне на допустимите загуби на вода във водоснабдителните системи) (в $м^3$);

iA10 – продадената фактурирана вода (Q3, съгласно Наредба № 1 от 5 май 2006 г. за утвърждаване на Методика за определяне на допустимите загуби на вода във водоснабдителните системи, като се изключва водата, подадена към друг оператор) (в $м^3$);

iC8 – общата дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа (в км). В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения, както и дължината на водопроводите, по които се довежда вода до друг оператор.

2. ПК4б – общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване (%); определя се чрез съотношението на неносеща приходи вода и подадената вода на вход водоснабдителна система (като се изключва подадената към друг оператор вода). Подпоказателят се изразява чрез следната формула:

ПК4б (%) = (iA21/A3) * 100,

където:

iA21 е неносеща приходи вода (Q9, съгласно Наредба № 1 от 5 май 2006 г. за утвърждаване на Методика за определяне на допустимите загуби на вода във водоснабдителните системи, като се изключва водата, подадена към друг оператор) (в $м^3$);

A3 – подадената вода на вход водоснабдителна система (Q4, съгласно Наредба № 1 от 5 май 2006 г. за утвърждаване на Методика за определяне на допустимите загуби на вода във водоснабдителните системи) (в $м^3$).

Чл. 7. ПК5 – аварии на водоснабдителната система (брой/100 км/година); определя се чрез съотношението между броя на авариите по водопроводната мрежа през разглеждания период и общата дължина на водопроводната мрежа. Показателят се изразява чрез следната формула:

ПК5=D28/C8*100,

където:

D28 е броят на авариите по водопроводната мрежа, включително по арматури и фитинги (брой);

C8 – общата дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа (км). В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения.

Чл. 8. ПК6 – налягане във водоснабдителната система (%); определя се чрез съотношението между броя на водомерни зони, имащи постоянно измерване на дебит и налягане на вход и изход зона, както и измерване на налягане в критична точка на зоната, и общия брой водомерни зони. Показателят се определя чрез следната формула:

ПК6=(iDMAm/iDMAt)*100,

където:

iDMAm е броят на водомерни зони, имащи постоянно измерване на дебит и налягане на вход/изход зона, и в критична точка, с интервал на запис на данни 15 минути и архивиране на данните в електронни бази данни, и

iDMAt – общият брой на водомерни зони в обслужваната от В и К оператора територия.

Чл. 9. (1) ПК7а – ниво на покритие с услугата отвеждане на отпадъчни води (%); определя се чрез съотношението между броя на населението, което получава услугата отвеждане на отпадъчни води, и общия брой на населението в обслужваната територия. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК7а=(wE4/iE5)*100,

където:

wE4 е броят на населението по последно преброяване и демографски прогнози на НСИ, ползващо услугата отвеждане на отпадъчни води в обособената територия, обслужвана от оператора за разглеждания период (брой);

iE5 – общият брой на населението по последно преброяване и демографски прогнози на НСИ в обособената територия, обслужвана от оператора (брой).

(2) ПК7б – ниво на покритие с услугата пречистване на отпадъчни води (%); определя се чрез съотношението между броя на населението, което получава услугата пречистване на отпадъчни води, и общия брой на населението в обслужваната територия. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК7б=(wE2/iE5)*100,

където:

wE2 е броят на населението по последно преброяване и демографски прогнози на НСИ, ползващо услугата пречистване на отпадъчни води в обособената територия, обслужвана от оператора за разглеждания период (брой);

iE5 – общият брой на населението по последно преброяване и демографски прогнози на НСИ в обособената територия, обслужвана от оператора (брой).

Чл. 10. ПК8 – качество на суровите отпадъчни води и на пречистените отпадъчни води (%); определя се чрез съотношението между броя на взетите проби за качеството на отпадъчните води, отговарящи на условията, включени в разрешителните за заустване, и общия брой на взетите проби за качеството на отпадъчните води. Показателят се определя чрез следната формула:

ПК8=(iD97/iD98)*100,

където:

iD97 е броят проби, отговарящи на условията, включени в разрешителните за заустване за разглеждания период (брой);

iD98 – общият брой проби за качество на отпадъчните води, изискуеми съгласно разрешителните за заустване (брой).

Чл. 11. ПК9 – аварии на канализационната система (брой/100 км/година); определя се чрез съотношението между броя на авариите по канализационната мрежа и общата дължина на канализационна мрежа. Показателят се определя чрез следната формула:

ПК9=(wD38a+wD38b+wD44)/wC1*100,

където:

wD38a е броят на запушванията на канализационната мрежа, различни от тези в сградните канализационни отклонения за разглеждания период (брой);

wD38b – броят на запушванията в сградните канализационни отклонения за разглеждания период (брой);

wD44 – броят на авариите на канализационната мрежа поради структурно разрушаване на канала за разглеждания период (брой);

wC1 – общата дължина на канализационната мрежа, експлоатирана от В и К оператора (в км).

Чл. 12. ПК10 – наводнения в имоти на трети лица, причинени от канализацията (брой/10 000 потребители); определя се чрез съотношението между общия брой на оплакванията за наводнения на имоти от канализационната мрежа и общия брой потребители, обслужвани от В и К оператора. Показателят се определя чрез следната формула:

ПК10=wF14/E10*10 000,

където:

wF14 е общият брой на оплакванията за наводнения на имоти от канализационната система, регистрирани от В и К оператора за разглеждания период (брой);

E10 – общият брой на потребителите, обслужвани от оператора, които ползват услуга доставяне на вода на потребителите (брой).

Чл. 13. (1) ПК11а – енергийна ефективност за дейността по доставяне на вода на потребителите (кВтч/м^3); определя се чрез съотношението между общото количество на изразходваната електрическа енергия за добив, пречистване и доставка на вода и количеството постъпила вода на вход водоснабдителна система. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК11а=zD1/A3,

където:

zD1 е общото количество на изразходваната електрическа енергия за добив, пречистване и доставка на вода от В и К оператора (кВтч);

A3 – общото количество постъпила вода на вход водоснабдителна система (Q4, съгласно Наредба № 1 от 5 май 2006 г. за утвърждаване на Методика за определяне на допустимите загуби на вода във водоснабдителните системи) (м^3).

(2) ПК11б – енергийна ефективност за дейността по пречистване на отпадъчни води (кВтч/м^3); определя се чрез съотношението между общото количество на изразходваната електрическа енергия за пречистване на отпадъчна вода и общото количество постъпила вода на вход пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ). Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК11б=wD13/wA2,

където:

wD13 е общото количество на изразходваната електрическа енергия за пречистване на отпадъчна вода от ПСОВ, управлявани от В и К оператора (кВтч);

wA2 – общото количество на постъпила за пречистване вода на вход ПСОВ, експлоатирани от В и К оператора (м³).

(3) ПК11в – оползотворяване на утайките от ПСОВ (%); определя се чрез съотношението между сухото тегло на оползотворените утайки до края на отчетната година, произведени през годината, предхождаща отчетната година, и сухото тегло на произведените утайки през годината, предхождащата отчетната година. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК11в=(wA15/wA14)*100,

където:

wA15 е общото количество на сухото тегло на утайките от експлоатираните от В и К оператора ПСОВ, произведени през годината, предхождаща отчетната година, и оползотворени до края на отчетната година (тон сухо вещество);

wA14 – общото количество на сухото тегло на утайките от експлоатираните от В и К оператора ПСОВ, произведени през годината, предхождаща отчетната година (тон сухо вещество).

(4) ПК11г – рехабилитация на водопроводната мрежа (%); определя се чрез съотношението между дължината на рехабилитираната водопроводна мрежа и общата дължина на водопроводната мрежа. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК11г=(D20/C8)*100,

където:

D20 е сборът от дължината на рехабилитираната водопроводна мрежа (км);

C8 – общата дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа (км). В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения.

(5) ПК11д – активен контрол на течовете (%); определя се чрез съотношението между дължината на водопроводна мрежа, обследвана с оборудване за откриване на скрити течове, и общата дължина на водопроводната мрежа. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК11д = (D9 / C8)*100,

където:

D9 е сборът от дължината на водопроводната мрежа, за която е реализиран процес на регулярно обследване и активен контрол на течовете (включително микрофони, корелатори, акустични логери и др.), при който се откриват и отстраняват скрити течове (в км);

C8 – общата дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа (в км). В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения.

Чл. 14. (1) ПК12а – ефективност на разходите за услугата доставяне на вода на потребителите; определя се чрез съотношението между общата сума на приходите от оперативна дейност и общата сума на оперативните разходи, отнасящи се за услугата доставяне на вода на потребителите. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК12а=G1/G4,

където:

G1 е общата сума на приходите от оперативна дейност от услуга доставяне на вода на потребителите съгласно Единната система за регулаторна отчетност (ЕСРО) (в лв.);

G4 – общата сума на оперативните разходи за услуга доставяне на вода на потребителите съгласно ЕСРО (в лв.).

(2) ПК12б – ефективност на разходите за услугата отвеждане на отпадъчни води; определя се чрез съотношението между общата сума на приходите от оперативна дейност и общата сума на оперативните разходи, отнасящи се за услугата отвеждане на отпадъчни води. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК12б=iwG1b/iwG4b,

където:

iwG1b е общата сума на приходите от оперативна дейност от услугата отвеждане на отпадъчни води съгласно ЕСРО (в лв.);

iwG4b – общата сума на оперативните разходи за услугата отвеждане на отпадъчни води съгласно ЕСРО (в лв.).

(3) ПК12в – ефективност на разходите за услугата пречистване на отпадъчни води; определя се чрез съотношението между общата сума на приходите от оперативна дейност и общата сума на оперативните разходи, отнасящи се за услугата пречистване на отпадъчни води. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК12в=iwG1c/iwG4c,

където:

iwG1c е общата сума на приходите от оперативна дейност от услугата пречистване на отпадъчни води съгласно ЕСРО (в лв.);

iwG4c – общата сума на оперативните разходи за услуга пречистване на отпадъчни води съгласно ЕСРО (в лв.).

(4) ПК12г – събираемост (%); определя се чрез съотношението на несъбраните приходи и приходите от дейността. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК12г=[iG99-(iG98-iG97)]/(iG99+iG97)*100,

където:

iG99 е общата сума на приходите от продажби на водоснабдителни и канализационни услуги за годината (в лв., с включен данък върху добавената стойност (ДДС);

iG98 – общата сума на вземанията от потребители и доставчици към края на годината (в лв., с включен ДДС);

iG97 – общата сума на вземанията от потребители и доставчици за предходната година (в лв., с включен ДДС).

(5) ПК12д – ефективност на привеждане на водомерите в годност (%); определя се

като съотношение между броя водомери на сградните водопроводни отклонения (СВО), приведени в техническа и метрологична годност през отчетната година, и общия брой водомери на СВО. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК12д = (iD45 / iE6)*100,

където:

iD45 е сумата от всички водомери на СВО (средства за измерване), които са приведени в техническа и метрологична годност и отговарят на одобрения тип, които са монтирани на СВО през отчетната година. Включват се както водомери, тествани в лицензирана лаборатория, така и новомонтирани водомери.

iE6 – сумата от всички водомери на СВО (средства за измерване).

(6) ПК12е – ефективност на изграждане на водомерното стопанство (%); определя се като съотношение между общия брой водомери на СВО, които са в техническа и метрологична годност и отговарят на одобрения тип, и общия брой водомери на СВО. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК12е = (iD44 / iE6)*100,

където:

iD44 е сумата от всички водомери на СВО (средства за измерване), които са в техническа и метрологична годност и отговарят на одобрения тип, и

iE6 – сумата от всички водомери на СВО (средства за измерване).

Чл. 15. ПК13 – срок за отговор на писмени жалби на потребителите (%); определя се чрез съотношението между броя отговори на оплаквания на потребители от В и К услуги в срок 14 дни и общия брой на оплакванията на потребители от В и К услуги. Показателят се определя чрез следната формула:

ПК13= (iF98/iF99)*100,

където:

iF98 е общият брой отговори на оплаквания на потребители в срок 14 дни. Изчислява се по следната формула:

iF98=F24+wF20+iF88,

където:

F24 е общият брой отговори на оплаквания на потребители за услугата доставяне на вода на потребителите (брой);

wF20 – общият брой отговори на оплаквания на потребители за услугите отвеждане и пречистване на отпадъчни води (брой);

iF88 – общият брой на отговори на оплаквания на потребители по отношение фактуриране на услугите доставяне на вода на потребителите и отвеждане и пречистване на отпадъчни води (брой);

iF99 – общият брой оплаквания на потребители от В и К услуги за разглеждания период. Изчислява се със следната формула:

iF99=F23+wF12+iF89,

където:

F23 е общият брой оплаквания на потребители за разглеждания период за услугата доставяне на вода на потребителите и се изразява по следния начин:

F23=F16+iF17+F18+F19,

където:

F16 е общият брой оплаквания за налягане за услугата доставяне на вода на потребителите (брой);

iF17 е общият брой оплаквания за нарушено водоснабдяване (брой);

F18 – общият брой оплаквания за качеството на питейната вода (брой);

F19 – общият брой други оплаквания за услугата доставяне на вода на потребителите (брой);

wF12 – общият брой оплаквания на потребители за разглеждания период за услугите отвеждане и пречистване на отпадъчни води и се изразява по следния начин:

wF12=wF13+wF14+iwF15+wF16,

където:

wF13 е общият брой оплаквания за запушвания на канализационната мрежа (брой);

wF14 – общият брой оплаквания за наводнявания на имоти (брой);

iwF15 – общият брой оплаквания за замърсявания, мирис и гризачи (брой);

wF16 – общият брой други оплаквания за услугата отвеждане и пречистване на отпадъчни води (брой);

iF89 – общият брой оплаквания на потребители по отношение фактуриране на услугите доставяне на вода на потребителите и отвеждане и пречистване на отпадъчни води (брой).

Чл. 16. (1) ПК14а – присъединяване към водоснабдителната система (%); определя се чрез съотношението между броя на поземлените имоти, присъединени към водоснабдителната система в сроковете и при условията, посочени в окончателните договори за присъединяване по чл. 84, ал. 2 от Закона за устройство на територията, и общия брой на окончателните договори за присъединяване, по които са изпълнени предварителните условия за присъединяване и сроковете за присъединяване изтичат до края на отчетната година. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК14а= (iE8/iE10)*100,

където:

iE8 е броят на поземлените имоти, присъединени към водоснабдителната система в сроковете и при условията, посочени в окончателните договори за присъединяване по чл. 84, ал. 2 от Закона за устройство на територията (брой);

iE10 – общият брой на окончателните договори за присъединяване към водоснабдителната система, по които са изпълнени предварителните условия за присъединяване и сроковете за присъединяване изтичат до края на отчетната година (брой).

(2) ПК14б – присъединяване към канализационната система (%); определя се чрез

съотношението между броя на поземлените имоти, присъединени към канализационната система в сроковете и при условията, посочени в окончателните договори за присъединяване по чл. 84, ал. 2 от Закона за устройство на територията, и общия брой на окончателните договори за присъединяване, по които са изпълнени предварителните условия за присъединяване и сроковете за присъединяване изтичат до края на отчетната година. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК14б=(iwE8/iwE10)*100,

където:

iwE8 е броят на поземлените имоти, присъединени към канализационната система в сроковете и при условията, посочени в окончателните договори за присъединяване по чл. 84, ал. 2 от Закона за устройство на територията (брой);

iwE10 – общият брой на окончателните договори за присъединяване към канализационната система, по които са изпълнени предварителните условия за присъединяване и сроковете за присъединяване изтичат до края на отчетната година (брой).

Чл. 17. (1) ПК15а – ефективност на персонала за услугата доставяне на вода на потребителите (брой/1000 СВО); определя се чрез съотношението между броя на персонала на еквивалентна пълна заетост за услугата доставяне на вода на потребителите и общия брой на СВО. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК15а=В1/С24*1000,

където:

В1 е общият брой на персонала на еквивалентна пълна заетост за услугата доставяне на вода на потребителите (брой);

С24 – общият брой на сградните водопроводни отклонения (брой).

(2) ПК15б – ефективност на персонала за услугите отвеждане и пречистване на отпадъчни води (брой/1000 сградни канализационни отклонения (СКО); определя се чрез съотношението между броя на персонала на еквивалентна пълна заетост за услугите отвеждане и пречистване на отпадъчни води и общия брой на СКО. Подпоказателят се определя чрез следната формула:

ПК15б=wВ1/С29*1000,

където:

wВ1 е общият брой на персонала на еквивалентна пълна заетост за услугите отвеждане и пречистване на отпадъчни води (брой);

С29 – общият брой на СКО (брой).

Раздел II

Дългосрочни нива на показателите за качество на В и К услугите

Чл. 18. (1) Дългосрочните нива на показателите за качество на В и К услугите са следните:

1. ПК1 – ниво на покритие с водоснабдителни услуги – 99 %;

2. ПК2а – качество на питейната вода по показателите, които се мониторират, съгласно изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите в големи зони на водоснабдяване – 99 %;

3. ПК2б – качество на питейната вода по показателите, които се мониторират, съгласно изискванията на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите в малки зони на водоснабдяване – 98 %;

4. ПК2в – изпълнение на мониторинга на качеството на питейната вода по обем и честота, определени с наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите – 100 %;

5. ПК3 – непрекъснатост на водоснабдяването – 8 (съотношение);

6. ПК4а – общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване – 15 ($м^3$/км/ден);

7. ПК4б – общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване – 49 %;

8. ПК5 – аварии по водопроводната мрежа – 60 (брой/100 км/година);

9. ПК6 – налягане във водоснабдителната система – 100 %;

10. ПК7а – ниво на покритие с услуги по отвеждане на отпадъчни води – 75 % (съответстващо на 100 % покритие за агломерации над 2000 е.ж.);

11. ПК7б – ниво на покритие с услуги по пречистване на отпадъчни води – 75 % (съответстващо на 100 % покритие за агломерации над 2000 е.ж.);

12. ПК8 – качество на суровите отпадъчни води и на пречистените отпадъчни води – 93 %;

13. ПК9 – аварии на канализационната мрежа – 120 (брой/100км/година);

14. ПК10 – наводнения в имоти на трети лица, причинени от канализацията – 0,5 (брой/10 000 потребители);

15. ПК11а – енергийна ефективност за дейността по доставяне на вода на потребителите – 0,45 (кВч/$м^3$);

16. ПК11б – енергийна ефективност за дейността по пречистване на отпадъчни води – 0,25 (кВч/$м^3$);

17. ПК11в – оползотворяване на утайките от ПСОВ – 100 %;

18. ПК11г – рехабилитация на водопроводната мрежа – 1,25 %;

19. ПК11д – активен контрол на течовете – 1,25 %;

20. ПК12а – ефективност на разходите за услугата доставяне на вода на потребителите – 1,10 (съотношение);

21. ПК12б – ефективност на разходите за услуга отвеждане на отпадъчни води – 1,10 (съотношение);

22. ПК12в – ефективност на разходите за услуга пречистване на отпадъчни води – 1,10 (съотношение);

23. ПК12г – събираемост – 95 %;

24. ПК12д – ефективност на привеждане на водомерите в годност – 20 %;

25. ПК12е – ефективност на изграждане на водомерното стопанство – 90 %;

26. ПК13 – срок за отговор на писмени жалби на потребителите – 100 %;

27. ПК14а – присъединяване към водоснабдителната система – 100 %;

28. ПК14б – присъединяване към канализационната система – 100 %;

29. ПК15а – ефективност на персонала за услуга доставяне на вода на потребителите – 4 (брой/1000 СВО);

30. ПК15б – ефективност на персонала за услугите по отвеждане и пречистване на отпадъчни води – 3 (брой/1000 СКО).

(2) Комисията оценява степента на изпълнение на дългосрочните показатели, като закръглява резултатите на В и К операторите до:

1. втория знак след десетичната запетая – в случаите по ал. 1, т. 14 – 16, 18 – 22;

2. цели числа – в останалите случаи.

(3) В случаите по чл. 2, ал. 2 не се определят дългосрочни нива на приложимите показатели за качество.

Чл. 19. Дългосрочните нива на показателите за качество на В и К услугите са определени като общи цели за целия В и К отрасъл и се постигат чрез изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество, одобрени по реда на раздел III.

Чл. 20. Дългосрочните нива на показателите за качество за целия В и К отрасъл трябва да бъдат постигнати за период до 10 години.

Раздел III

Условия и ред за формиране на индивидуални годишни целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги

Чл. 21. (1) Комисията провежда обсъждания с всеки В и К оператор с оглед определяне на неговите прогнозни конкретни цели към края на регулаторния период.

(2) Въз основа на обсъжданията по ал. 1 Комисията уведомява писмено всеки В и К оператор за прогнозните конкретни цели по ал. 1, с които този оператор трябва да се съобрази при изготвянето на бизнесплана си.

(3) Прогнозните конкретни цели по ал. 1 се определят по начин, който гарантира, че изпълнението им от всеки В и К оператор ще доведе до постигане на дългосрочните нива за целия В и К отрасъл по чл. 18 в срока по чл. 20. В случаите по чл. 2, ал. 2 конкретните прогнозни цели се определят с оглед специфичните обстоятелства по чл. 24, ал. 2, без да се обвързват с общи цели за целия В и К отрасъл.

(4) Прогнозните конкретни цели по ал. 1 за отделните В и К оператори може да са по-големи или по-малки от стойностите на дългосрочните нива по чл. 18.

(5) Уведомлението по ал. 2 се изпраща на В и К операторите не по-късно от 31 май на годината, предхождаща регулаторния период.

Чл. 22. (1) В и К операторите изготвят предложения за индивидуални годишни целеви нива на показателите за качество на В и К услугите за всяка година на регулаторния период с оглед постигане на прогнозните конкретни цели, съдържащи се в уведомлението по чл. 21, ал. 2.

(2) В и К операторът може да предложи индивидуални годишни целеви нива по ал. 1, които не водят до изпълнение на прогнозните конкретни цели, съдържащи се в уведомлението по чл. 21, ал. 2, ако представи писмена обосновка за отклоненията.

(3) Предложенията по ал. 1 се включват в бизнеспланове и се одобряват от Комисията по реда на глава трета от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) и тази наредба.

(4) Комисията отказва да одобри предложения от В и К оператора бизнесплан, ако той не съответства на изискванията на ал. 1 или представената обосновка по ал. 2 е неприемлива.

Чл. 23. (1) За целите на определяне на прогнозните конкретни цели по чл. 21, ал. 2 Комисията разделя В и К операторите на четири групи в зависимост от специфичните условия на дейността им:

1. микро В и К оператори;

2. малки В и К оператори;

3. средни В и К оператори;

4. големи В и К оператори.

(2) Специфичните условия на дейността на В и К операторите по ал. 1 включват:

1. брой на обслужваното население;

2. приходи от предоставяните В и К услуги;

3. количество подадена вода на вход водоснабдителна система.

(3) Комисията определя с решение групите по ал. 1 и публикува разпределението на В и К операторите по групи на своята интернет страница не по-късно от девет месеца преди изтичането на последната година на действащия регулаторен период.

(4) Редът за определяне на групите по ал. 1, включително относителната тежест на условията по ал. 2, се урежда в указанията на Комисията по чл. 1, ал. 2.

(5) При определяне на прогнозните конкретни цели по чл. 21, ал. 2 Комисията отчита групирането на операторите по ал. 1, като сравнява особеностите на дейността на отделните В и К оператори с други В и К оператори от същата група.

(6) Прогнозните конкретни цели по чл. 21, ал. 2 за В и К операторите от една и съща група може да се различават в зависимост от специфичните обстоятелства по дейността им.

Чл. 24. (1) Одобряването на годишните целеви нива на показателите за качество на В и К услугите съобразно специфичните обстоятелства по дейността на В и К оператора се извършва по следния ред:

1. установяване и оценка на достигнатите нива на показателите за качество на основата на информация, верифицирана по реда на глава четвърта;

2. разглеждане и одобряване от Комисията на предложените в проекта на бизнесплан годишни целеви нива на показателите за качество.

(2) При одобряването на индивидуалните годишни целеви нива се отчитат следните специфични обстоятелства по дейността на В и К оператора: средното ниво на достигнатите нива на показателите за качество в съответната група по чл. 23, географските особености на територията, в която се предоставят услугите, специфичното състояние на В и К системите в обслужваната територия, предложената инвестиционна програма, устойчивостта на предоставяните В и К услуги и социалната поносимост на цената им.

Чл. 25. (1) Комисията създава условия за получаването на необходимите приходи за постигането на годишните целеви нива на показателите за качество чрез регулирането на цените на В и К услугите, предоставяни от съответния В и К оператор.

(2) За целите по ал. 1 Комисията извършва сравнителен анализ и оценка както между отделните В и К оператори, така и на добрите международни практики по отношение на ценообразуващите елементи за осигуряване на необходимите приходи за постигане на показателите за качество на В и К услугите.

Глава трета

БИЗНЕСПЛАН

Чл. 26. (1) В и К операторите представят за одобряване от Комисията бизнесплан за развитието и дейността си за период съгласно ЗРВКУ, който съдържа следните основни елементи:

1. обща част, която включва:

а) цел на бизнесплана;

б) резултати от консултациите с потребителите на В и К оператора;

в) описание на връзката на бизнесплана с регионалния генерален план на съответната обособена територия за предоставяне на В и К услуги по смисъла на Закона за водите;

г) описание на връзката на бизнесплана с показателите за качество, които са предвидени в договора с възложителя на В и К услугите по чл. 198о, ал. 4 от Закона за водите, ако към датата на изготвяне на бизнесплана има сключен договор с асоциацията по В и К;

2. техническа част, която представлява план за постигане и поддържане на годишни целеви нива на показателите за качество на В и К услугите и включва:

а) предложение за годишните индивидуални целеви нива на показателите за качество на В и К услугите;

б) анализ и програма за постигане на показателите за качество по отношение на услугата доставяне на вода на потребителите;

в) анализ и програма за постигане на показателите за качество по отношение на услугата отвеждане на отпадъчни води;

г) анализ и програма за постигане на показателите за качество по отношение на услугата пречистване на отпадъчни води;

д) анализ и програма за подобряване на ефективността на дружеството;

е) анализ и програма за управление на В и К системите;

ж) производствена програма;

з) ремонтна програма;

3. финансова част, която описва необходимите приходи за постигане и поддържане на годишните целеви нива на показателите за качество на В и К услугите и включва:

а) инвестиционна програма за постигане на показателите за качество и подобряване на дейността и ефективността на В и К оператора; инвестиционната програма трябва да е съобразена с техническата част на бизнесплана;

б) описание на механизмите за финансиране на инвестициите (източници, условия и др.);

в) амортизационен план за всички активи, използвани за предоставянето на В и К услуги, поддържани от В и К оператора, включително на новите активи, които ще бъдат изградени в изпълнение на инвестиционната програма; амортизационният план трябва да е съобразен със сроковете за въвеждане на активите в експлоатация, както и с полезния им живот по смисъла на § 1, т. 6 от допълнителната разпоредба на Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги;

г) анализ на разходите за предоставяне на В и К услугите по отделни елементи, включително експлоатацията, поддръжката и управлението на В и К системите;

д) социална програма;

4. търговска част, която включва:

а) анализ на съществуващото и прогнозното ниво на потреблението на В и К услуги за регулаторния период;

б) анализ и програма за намаляване на търговските загуби и увеличаване на събираемостта;

в) предложение за цени и приходи от В и К услугите, включително анализ на социалната поносимост;

г) анализ на оплакванията на потребители на В и К оператора и план за подобряване обслужването на потребители;

5. част „Изпълнение“, която включва график за изпълнението на бизнесплана.

(2) Финансовата и търговската част формират икономическата част на бизнесплана по смисъла на ЗРВКУ.

(3) Бизнесплан по ал. 1 съдържа два основни раздела, както следва:

1. раздел, отнасящ се до всички В и К системи, с изключение на системата за доставяне на вода с непитейни качества, насочен към изпълнението на всички показатели за качество, с изключение на показателите по чл. 2, ал. 2;

2. раздел, отнасящ се до водоснабдителната система за доставяне на вода с непитейни качества, насочен към изпълнение на показателите по чл. 2, ал. 2.

(4) Разделът по ал. 3, т. 1 съдържа всички елементи по ал. 1, бизнесплана разделът по ал. 3, т. 2 – само елементите, които са приложими към него.

Чл. 27. (1) Бизнеспланове на В и К операторите се разработват и приемат по реда на чл. 10 и 11 ЗРВКУ.

(2) Бизнеспланове се представят в Комисията със становища на съответните общини.

(3) Бизнеспланове на В и К оператори, които са сключили договор с асоциациите по В и К, се представят в Комисията и със съгласувателно становище по чл. 198в, ал. 4, т. 5 от Закона за водите.

(4) Становищата по ал. 2 и 3 се изпращат до В и К операторите:

1. в 30-дневен срок от получаване на бизнеспланове – за становищата по ал. 2;

2. в срока, посочен в договора между съответната асоциация по В и К и В и К оператора – за становищата по ал. 3.

(5) При неспазване на сроковете по ал. 4 се счита, че бизнеспланът е приет без възражения.

Чл. 28. (1) В случай че съдържанието на предложения бизнесплан не отговаря на изискванията на чл. 11, ал. 1 ЗРВКУ и чл. 22, ал. 1 и 2, Комисията дава указания за съответни изменения.

(2) В и К операторът преработва бизнесплана в съответствие с указанията на Комисията и го внася за одобряване в определения от Комисията срок на базата на заявлението за откриване на процедурата.

Чл. 29. Бизнеспланове на В и К операторите се изменят по реда за приемането им.

Глава четвърта

КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БИЗНЕСПЛАНОВЕТЕ

Чл. 30. Комисията упражнява контрол за изпълнението на бизнеспланове чрез:

1. извършване на проверки на докладите по чл. 32;

2. извършване на други планови и извънредни проверки.

Чл. 31. Проверките по чл. 30, т. 1 се извършват от длъжностни лица на Комисията, които могат да бъдат подпомагани от външни експерти.

Чл. 32. (1) В и К операторите предоставят ежегодно на Комисията в срок до 15 април отчетен доклад за изпълнението на бизнесплана за предходната година.

(2) Комисията може да поиска информация по отношение на стойностите на променливите за изчисляване на показателите за качество на В и К услуги и от други органи, които имат компетентност в областта на качеството на В и К услугите.

(3) Структурата на доклада по ал. 1 се определя с решение на Комисията.

Чл. 33. Комисията определя с указанията по чл. 1, ал. 2 изискванията към качеството на информацията, предоставяна от В и К оператора по реда на чл. 32.

Чл. 34. (1) Комисията оценява качеството на информацията за всяка променлива на показателите за качество и свързаната с нея допълнителна информация по отношение на специфичните обстоятелства за осъществяване на дейността, като използва система за оценка с 4 нива (добро, средно, лошо и липса на информация).

(2) Нивата за оценка по ал. 1 са едни и същи за всички В и К оператори.

(3) В този случай се прилагат съответно разпоредбите на чл. 37, ал. 4, чл. 38, ал. 2 и чл. 39, ал. 1.

Чл. 35. (1) В и К операторите упражняват постоянен вътрешен контрол върху изпълнението на бизнеспланове и съхраняват документацията за осъществения контрол 10 години след последната година на бизнесплана.

(2) За целите на вътрешния контрол В и К операторите събират, поддържат, обработват и отчитат данни за обхвата, ефективността и качеството на В и К услугите, предоставяни на потребителите.

(3) Комисията определя с указанията по чл. 1, ал. 2 изискванията към системите на В и К операторите за управление на качеството на дейността по изпълнение на бизнеспланове и за вътрешен контрол.

Чл. 36. Комисията оценява качеството на предоставените В и К услуги чрез достигнатите индивидуални годишни целеви нива на показателите за качество на В и К услугите, определени по реда на глава втора.

Чл. 37. (1) За всеки показател за качество на В и К услугите се използва система за оценка на изпълнението с 4 нива (добро, средно, лошо и пълно неизпълнение).

(2) Ако качеството на информацията (необходима за изчисление изпълнението на определен показател за качество на В и К услугите), предоставена от В и К оператора по реда на тази наредба, е оценена от Комисията с най-ниското ниво по чл. 34, се смята, че по отношение на този показател е налице пълно неизпълнение.

(3) Нивата за оценка по ал. 1 са едни и същи за всички В и К оператори.

(4) Комисията определя с решение до 28 февруари на годината, предхождаща регулаторния период, единните показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 ЗРВКУ. Не може да бъдат определяни за единни показатели за ефективност ПК4а, ПК4б, ПК5, ПК11г и ПК12а по отношение на годишните им целеви нива, определени за целите на чл. 2, ал. 2.

(5) Комисията определя с указанията по чл. 1, ал. 2 параметрите на нивата за оценка

на изпълнението на показателите за качество по ал. 1 за всеки един показател за качество, начините на изчисляване на финансовите корекции по глава пета, които се налагат за изпълнението/неизпълнението на единните показатели за ефективност, както и минималните и максималните стойности на финансовите корекции.

(6) Комисията може да изменя параметрите на нивата за оценка на изпълнението на показателите за качество по ал. 1 не по-късно от 31 май на годината, предхождаща регулаторния период.

Чл. 38. (1) Комисията изготвя индивидуална оценка на изпълнението на всеки показател за качество от всеки В и К оператор чрез прилагане на системата по чл. 37.

(2) Индивидуалната оценка по ал. 1 се изготвя в срок девет месеца след края на всяка календарна година.

(3) Комисията уведомява писмено съответния В и К оператор за резултатите от индивидуалната оценка в срок 7 работни дни от изтичането на срока по ал. 2.

(4) Ако в резултат на оценката се установят обстоятелства, обуславящи прилагането на стимули или мерки за корекции, Комисията предприема съответните действия по глава пета.

Чл. 39. (1) Системата за оценка по чл. 37 не се прилага за целите на налагане на имуществената санкция по чл. 31 ЗРВКУ.

(2) Ако в хода на оценката по чл. 37 се открият данни за извършено административно нарушение от В и К оператора, срещу него се образува административнонаказателно производство.

Глава пета

СТИМУЛИ И КОРЕКЦИИ

Чл. 40. Комисията прилага стимулите и мерките за корекции по тази глава, за да осигури изпълнението на показателите за качество на В и К услугите.

Чл. 41. Комисията прилага една или повече от следните мерки при добро изпълнение на годишните целеви нива на показателите за качество по смисъла на чл. 37, ал. 1:

1. публично оповестяване на данните за добро изпълнение от съответния В и К оператор извън мерките по глава шеста, включително уведомяване на възложителя на В и К услугите по чл. 198о, ал. 4 от Закона за водите, оповестяване на резултатите чрез средствата за масова информация;

2. финансови корекции – при добро изпълнение на единните показатели за ефективност, които се налагат по реда на Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги.

Чл. 42. Комисията прилага една или повече от следните мерки при пълно неизпълнение или лошо изпълнение на годишните целеви нива на показателите за качество по смисъла на чл. 37, ал. 1:

1. публично оповестяване на данните за пълно неизпълнение или лошо изпълнение от съответния В и К оператор извън мерките по глава шеста, включително уведомяване на възложителя на В и К услугите по чл. 198о, ал. 4 от Закона за водите, оповестяване на резултатите чрез средствата за масова информация;

2. финансови корекции – при пълно неизпълнение или лошо изпълнение на единните показатели за ефективност, които се налагат по реда на Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги.

Глава шеста

ПУБЛИЧНОСТ НА ИНФОРМАЦИЯТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА КАЧЕСТВО НА В и К УСЛУГИТЕ

Чл. 43. (1) Комисията изготвя и публикува по реда на чл. 30 ЗРВКУ в срок десет месеца след края на всяка календарна година годишен доклад за своята дейност и за качеството на В и К услугите и състоянието на отрасъл В и К.

(2) Докладът по ал. 1 включва най-малко:

1. индивидуален раздел за всеки един В и К оператор с оценка на постигането по всеки един от показателите за качество на В и К услугите, както и съответните препоръки;

2. сравнителна оценка на достигнатите нива на показателите за качество между В и К операторите съгласно групите по чл. 23;

3. информация за състоянието на отрасъл В и К относно степента на постигане на всеки един от показателите за качество на В и К услугите и тяхната устойчивост;

4. друга информация, посочена в нормативен акт.

(3) В срока по ал. 1 Комисията изготвя и публикува на своята интернет страница и обобщена информация за изпълнението на годишните индивидуални целеви нива на показателите за качество за всеки В и К оператор.

Глава седма

РЕД ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ОБЩИ УСЛОВИЯ НА ДОГОВОРИТЕ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА В и К УСЛУГИ

Чл. 44. (1) Комисията одобрява общите условия на договорите за предоставяне на В и К услуги на потребителите.

(2) Общите условия по ал. 1 се изготвят от съответния В и К оператор и съдържат задължително:

1. правата и задълженията на оператора и на потребителите;

2. реда за измерване, отчитане, разпределение и заплащане на изразходваната вода и отведените отпадъчни води;

3. отговорността при неизпълнение на задълженията;

4. условията и реда за включване, прекъсване и прекратяване на водоподаването и/или отвеждането на отпадъчните води;

5. реда за осигуряване на достъп до водомерите, включително в жилищата на потребителите, както и за прекратяване на водоподаването на отделните водоснабдявани имоти;

6. реда за откриване, промяна или закриване на партида, включително служебно от оператора.

(3) Общите условия следва да бъдат съставени ясно, изчерпателно и в леснодостъпна за потребителите форма.

(4) Проектите на общи условия или техните изменения се публикуват на интернет страницата на съответния В и К оператор или се оповестяват по друг подходящ начин и се поставят на видно място в центровете за работа с потребителите в срок, не по-кратък от 30 дни преди внасянето им в Комисията за одобряване.

(5) В и К операторът представя за одобряване в Комисията проекта на общи условия след изтичането на срока по ал. 4 с писмено заявление, към което се прилагат:

1. получените становища и бележки по проекта;

2. становище на В и К оператора по получените коментари и бележки;

3. решение на управителния орган на В и К оператора за приемане на проекта на общите условия;

4. решение за съгласуване на проекта от съответния орган – от асоциацията по В и К – в случаите по чл. 198б, т. 2 от Закона за водите, или от общинския съвет – в случаите по чл. 198б, т. 3 от Закона за водите.

(6) При разглеждане на предложения проект на общи условия Комисията може да изисква от В и К оператора допълнителна информация и/или да дава задължителни указания и срок за изменение и допълнение на проекта за общи условия с оглед привеждането му в съответствие с изискванията на действащото законодателство.

Чл. 45. (1) Комисията се произнася с решение по искането за одобряване на общите условия в срок 45 дни от получаването на заявлението по чл. 44, ал. 5 или, ако Комисията е упражнила правомощието си по чл. 44, ал. 6, след получаване на допълнителната информация и/или изпълнение на задължителните указания.

(2) С решението по ал. 1 Комисията:

1. одобрява общите условия;

2. в случаите, когато В и К операторът не е изпълнил задължителните указания в определения срок и общите условия не осигуряват равнопоставеност между страните, одобрява общите условия съобразно дадените указания или отказва да одобри общите условия.

Чл. 46. (1) Общите условия може да се изменят и допълват с решение на Комисията:

1. по искане на В и К оператора;

2. по инициатива на Комисията, включително по предложение на сдружения на потребителите по Закона за защита на потребителите и на юридически лица с нестопанска цел за защита на потребителите.

(2) В случаите по ал. 1, т. 2 Комисията отправя писмено искане до В и К оператора да направи предложение за изменение и допълнение на общите условия. В искането на Комисията се посочва и срок за изготвяне на предложението, който не може да бъде по-кратък от 30 дни.

(3) Ако Комисията е поискала от В и К оператора да направи предложение за изменение и допълнение на общите условия и той не го направи в определения срок, Комисията изготвя проект за изменение на общите условия, който се публикува на интернет страницата ѝ, и определя дата за провеждане на обществено обсъждане със заинтересованите страни.

(4) В срок 14 дни от датата на общественото обсъждане В и К операторът и заинтересованите лица имат право да представят писмени бележки по предложения проект за изменение на общите условия.

(5) Комисията се произнася по проекта за изменение и допълнение на общите условия в срок 30 дни от настъпването на обстоятелствата по чл. 45, ал. 1 или в случаите по ал. 4 – от изтичане на срока по тази алинея.

(6) Комисията се произнася с решение за:

1. изменение и/или допълнение на общите условия, или

2. отказ да измени и/или допълни общите условия.

(7) Към процедурата по изменение и допълнение на общите условия се прилагат съответно разпоредбите на чл. 44, 45 и 47.

Чл. 47. В и К операторите задължително публикуват одобрените общи условия на електронната си страница и най-малко в един централен и един местен ежедневник и осигуряват достъп до тях в срок 7 дни след приемането на решението на Комисията за одобряването им и ги предоставят в центровете за работа с потребителите през целия период на действието им.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „В и К оператор“ е В и К оператор по смисъла на ЗРВКУ.

2. „Вода с непитейни качества“ е вода, различна от питейната вода по смисъла на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, която съгласно чл. 1, ал. 2 на ЗРВКУ се използва за „промишлени и други нужди“.

3. „Водоснабдителна система“ е съвкупност от съоръжения за добиване на природни води, пречистването и/или обеззаразяването им до необходимото качество, съхраняването, транспортирането, разпределянето и доставянето им чрез водопроводни отклонения до имотите на потребителите.

4. „Зона на водоснабдяване“ е географски очертан район, в рамките на който се добива или разпределя питейна вода с приблизително еднакви качества, доставяна от един или повече водоизточници.

5. „Големи зони на водоснабдяване“ са зони на водоснабдяване, в които се добива или разпределя над 1000 куб. м вода на денонощие и/или се водоснабдяват повече от 5000 души, постоянно свързани към водоснабдителната система.

6. „ЕСРО“ означава Единната система за регулаторна отчетност по смисъла на Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги.

7. „Канализационна система“ е съвкупност от канализационни отклонения, улични канализационни мрежи в урбанизираните територии, отвеждащи колектори и пречиствателни станции или пречиствателни съоръжения, чрез които се извършва отвеждане на отпадъчните и/или дъждовните води от имотите на потребителите, пречистването им и при необходимост обеззаразяването им до необходимите качества и заустването им в съответния воден обект.

8. „Малки зони на водоснабдяване“ са зони на водоснабдяване, в които се добива или разпределя до 1000 куб. м включително вода на денонощие и/или се водоснабдяват до 5000 души, постоянно свързани към водоснабдителната система.

9. „Обновяване на водопроводната мрежа“ е всяка физическа намеса, която поддържа нейната първоначална функция и капацитет или удължава живота ѝ и/или подобрява нейните експлоатационни характеристики.

10. „Оплаквания на потребители“ са жалби, сигнали и молби от потребители във формата на писмен документ, включително писмо, бележка, заявление или друга форма на писмена комуникация, подадени директно в дружеството или по електронен път, лицензиран пощенски оператор, факс или по друг технически възможен начин, отнасящи се до услуга или действие на В и К оператора или негови представители, в които са изложени твърдения, че не отговарят на нормативно определените изисквания за предоставяните услуги и/или се нарушават търговските отношения между страните. Задължителните изисквания, на които трябва да отговаря оплакването, се определят в общите условия между В и К оператора и потребителя. Оплакване, подадено от името на повече от един потребител, се смята за толкова оплаквания, колкото е броят на потребителите на услугата, подписали оплакването.

11. „Отчетна година“ е годината, която се отчита по реда на чл. 30.

12. „Подмяна на водопроводната мрежа“ е подмяната на съществуващ актив от водопроводната мрежа с нов актив със същата функция, при което старият актив се извежда от експлоатация.

13. „Потребители“ са потребители по смисъла на ЗРВКУ.

14. „Регионален генерален план“ е регионалният генерален план по смисъла на Закона за водите.

15. „Регулаторен период“ е времевият период съгласно чл. 10, ал. 1 ЗРВКУ, през който Комисията регулира нивата на показателите за качество на В и К услугите и цените на В и К услугите.

16. „Рехабилитация на водопроводната мрежа“ е съвкупност от действия по обновяване и подмяна на водопроводната мрежа.

17. „Водомерна зона“ е част от водопроводната мрежа, чиито граници са изрично дефинирани и в която се измерват количествата вода, които влизат и/или излизат от зоната, както и налягането на вход и/или изход зона.

18. „Критична точка на зоната“ е точката във водомерната зона, където винаги трябва да се осигурява минимално налягане на водоснабдяване, по смисъла на наредбата по § 18, ал. 1 от Закона за устройство на територията. Мястото на критичната точка във водоснабдителната система може да се променя в зависимост от промяната на консумацията или в резултат от променящата се структура на системата.

19. „Мониторинг на качеството на питейната вода“ е дейност по осъществяване на постоянно наблюдение с цел контрол на качеството на питейната вода по смисъла на наредбата по чл. 135, ал. 1, т. 3 от Закона за водите.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се приема на основание чл. 9, ал. 3 и чл. 10, ал. 8 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги.

§ 3. (1) Наредбата се прилага за регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

(2) За настоящия регулаторен период продължава да се прилага Наредбата за дългосрочните нива, условията и реда за формиране на годишните целеви нива на показателите за качество на водоснабдителните и канализационните услуги, приета с Постановление № 73 на Министерския съвет от 2006 г. (ДВ, бр. 32 от 2006 г.).

§ 4. Десетгодишният период за постигане на дългосрочните нива на показателите за качество на В и К услугите започва да тече от 1 януари 2017 г.

§ 5. (1) В и К операторите предоставят на Комисията информация за нивото на показателите за качество по смисъла на тази наредба към 31 декември 2015 г. не по-късно от 29 февруари 2016 г.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя по реда на тази наредба.

(3) Информацията по ал. 1 се предоставя само за целите на определяне на годишните целеви нива на показателите за качество за регулаторния период, започващ на 1 януари 2017 г.

§ 6. Комисията определя с решение групите В и К оператори по чл. 23, ал. 1 и единните

показатели за ефективност по чл. 37, ал. 4 за регулаторния период, започващ на 1 януари 2017 г., и ги публикува на своята интернет страница не по-късно от 31 март 2016 г.

§ 7. Уведомлението по чл. 21, ал. 2 за регулаторния период, започващ на 1 януари 2017 г., се изпраща на В и К операторите не по-късно от 15 май 2016 г.

§ 8. В и К операторите изготвят и представят на Комисията за одобрение овете си за регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г., по реда на тази наредба.

§ 9. Комисията приема указанията по чл. 1, ал. 2 не по-късно от 31 януари 2016 г.

§ 10. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

НАРЕДБА
за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят методите за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните (В и К) услуги на В и К операторите съгласно Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ), правилата за тяхното образуване или изменение, редът за предоставяне на информация, внасяне на предложенията за цени и утвърждаването на цените и тяхната структура, правилата за регулаторна отчетност на В и К операторите.

(2) Комисията за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък „Комисията“, дава писмени указания по прилагането на наредбата.

(3) Указанията по ал. 2 се дават преди началото на регулаторния период, за който се прилагат.

Чл. 2. (1) По реда на наредбата се регулират цените, по които В и К операторите:

1. доставят вода на потребителите;
2. отвеждат отпадъчните води;
3. пречистват отпадъчните води;
4. присъединяват потребителите към водоснабдителните системи;
5. присъединяват потребителите към канализационните системи.

(2) Цените, по които В и К оператори или други предприятия доставят вода от собствени или от предоставени им за експлоатация водовземни съоръжения или системи до водоснабдителни системи на други В и К оператори, се регулират по реда на тази наредба.

(3) Комисията регулира цените на В и К услугите, извършвани от В и К операторите, включително от предприятията по чл. 2, ал. 3 ЗРВКУ, независимо от формите на собственост и управление на В и К системите.

Чл. 3. (1) Чрез регулирането на цените на В и К услугите, предоставяни от съответния В и К оператор, Комисията създава условия за получаването на необходимите приходи за експлоатация, поддържане и развитие на системите и за достигане и поддържане на показателите за качество, определени по реда на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги.

(2) За целите по ал. 1 Комисията извършва сравнителен анализ и оценка както между отделните В и К оператори, така и с добри международни практики по отношение на ценообразуващите елементи за осигуряване на необходимите приходи за постигане на показателите за качество на В и К услугите.

Чл. 4. (1) Комисията изменя с коефициент Y и коефициент Qи необходимите приходи на В и К оператора при прилагане на методите по чл. 6, т. 2 и 3 и в случаите, предвидени в Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, в зависимост от изпълнението на годишните целеви нива на показателите за качество на В и К услугите.

(2) С решение на Комисията се определят:

1. набор от показатели за качество, които ще служат като единни показатели за ефективност по смисъла на чл. 13, ал. 3 ЗРВКУ и Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, които се вземат предвид за целите на изменението по ал. 1 за съответния регулаторен период;
2. допустимите максимални и минимални нива на изменението по ал. 1.

(3) Изменението по ал. 1 представлява прилагане на финансови корекции по смисъла на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги и се изразява в намаляване или увеличаване на необходимите приходи съобразно констатираното ниво на изпълнението на индивидуалните годишни целеви нива на единните показатели за ефективност от страна на В и К оператора.

(4) Изменението по ал. 1 се извършва:

1. след третата година на регулаторния период, като в този случай намалението или увеличението на необходимите приходи действа за съответния пети ценови период;
2. след края на регулаторния период, като в този случай намалението или увеличението на необходимите приходи действа през втория ценови период от следващия регулаторен период.

(5) Решението по ал. 2 се приема не по-късно от 9 месеца преди началото на регулаторния период.

(6) Единните показатели за ефективност, определени по реда на ал. 2, не се променят през регулаторния период, за който се прилагат.

Чл. 5. (1) В и К операторите предоставят на Комисията информация, необходима за целите на ценообразуването.

(2) Комисията дава задължителни указания за формата и съдържанието на информацията по ал. 1.

Глава втора

МЕТОДИ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ЦЕНИТЕ НА В И К УСЛУГИТЕ

Чл. 6. Комисията прилага следните основни методи на ценово регулиране по отношение на цените по чл. 2, ал. 1, т. 1 – 3:

1. „Норма на възвръщаемост на капитала“ („разходи плюс“), при който:

а) Комисията утвърждава цени и наблюдава текущо фактическите стойности на необходимите приходи на В и К оператора и техните компоненти;

б) продължителността на регулаторния период се определя с решение на Комисията, прието не по-късно от 9 месеца преди неговото начало, и не може да бъде по-кратка от една година;

в) следващ регулаторен преглед се извършва по инициатива на Комисията или на В и К оператора при съществени отклонения между одобрени и действителни разходи и/или възвръщаемост по преценка на Комисията;

г) по време на регулаторния период цените може да се изменят при наличие на обстоятелства, чието настъпване не е било възможно да се предвиди при утвърждаването на цените, по реда на глава четвърта, раздел III;

д) Комисията извършва периодични регулаторни прегледи, които включват и анализ и оценка на разликата между утвърдения бизнесплан на В и К оператора и реалното му изпълнение.

2. „Горна граница на цени“, при който Комисията едновременно утвърждава цени на В и К оператора за първата година от регулаторния период и одобрява цени за следващите години от регулаторния период, които се изменят в края на ценовия период с инфлационен индекс, намален с коефициент X; регулаторният период е с продължителност по чл. 10, ал. 1 ЗРВКУ; Комисията по реда на чл. 29 изменя одобрената цена за следващата година от бизнесплана на базата на актуална информация за инфлацията от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период и коефициент X; изменението се извършва по реда на глава четвърта, раздел II и се изчислява по следната формула:

Цt = Ц (БПt) x (1 + И - X) t,

където:

Ц са цените на В и К оператора;

t – времевият индекс;

Ц (БПt) – одобрената цена на В и К оператора за съответната година от бизнесплана;

И – инфлацията за периода от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период до датата на изчисление на изменението, която влияе върху разходите на В и К оператора;

X – коефициент, който се изчислява по следната формула:

X = E +Q + Y,

където:

E е коефициент за подобряване на ефективността за година t; коефициентът е индивидуален за всеки В и К оператор и се определя от Комисията за всеки ценови период с решението по чл. 27, ал. 1;

Q – коефициент, който се изчислява по следната формула:

Q = Qp + Qи,

където:

Qp е коефициент, отразяващ разликата между прогнозните и действителните разходи, които са в резултат на осъществяване на нови дейности и/или експлоатация и поддръжка на нови активи; с решението по чл. 27, ал. 1 Комисията определя конкретните разходи за всеки В и К оператор, за които ще се прилага коефициентът Qp;

Qи – коефициент, отразяващ разликата между прогнозните и действителните инвестиции, извършени за изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество на В и К услугите, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4;

Y – коефициент, отразяващ изпълнението на индивидуалните годишни целеви нива на единните показатели за ефективност, определени по реда на чл. 4, ал. 2, т. 1, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4.

3. „Горна граница на приходи“, при който Комисията едновременно утвърждава приходи на В и К оператора за първата година от регулаторния период и одобрява приходи за следващите години от регулаторния период, които се изменят в края на ценовия период с инфлационен индекс, намален с коефициент X, и с разлики между прогнозните и действителните необходими приходи, породени от разликата между прогнозните и действителните количества доставени, отведени и пречистени води; регулаторният период е с продължителност по чл. 10, ал. 1 ЗРВКУ; Комисията по реда на чл. 29 изменя одобрените необходими приходи за следващата година от бизнесплана на база на актуална информация за инфлацията от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период, коефициент X и коефициент Z; изменението се извършва по реда на глава четвърта, раздел II и се изчислява по следната формула:

НПt = НП (БПt) x (1 + И – X) t +/- Z,

където:

НП са необходимите приходи на В и К оператора;

t – времевият индекс;

НП (БПt) – одобрените необходими годишни приходи на В и К оператора за съответната година от бизнесплана;

И – инфлацията за периода от влизането в сила на утвърдената цена за първия ценови период до датата на изчисление на изменението, която влияе върху разходите на В и К оператора;

X – коефициент, който се изчислява по следната формула:

X = E + Q + Y,

където:

E е коефициент за подобряване на ефективността за година t; коефициентът е индивидуален за всеки В и К оператор и се определя от Комисията за всеки ценови период с решението по чл. 27, ал. 1;

Q – коефициент, който се изчислява по следната формула:

Q = Qp + Qи,

където:

Qp е коефициент, отразяващ разликата между прогнозните и действителните разходи, които са в резултат на осъществяване на нови дейности и/или експлоатация и поддръжка на нови активи; с решението по чл. 27, ал. 1 Комисията определя конкретните разходи за всеки В и К оператор, за които ще се прилага коефициентът Qp;

Qи – коефициент, отразяващ разликата между прогнозните и действителните инвестиции, извършени за изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество на В и К услугите, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4;

Y – коефициент, отразяващ изпълнението на индивидуалните годишни целеви нива на единните показатели за ефективност, определени по реда на чл. 4, ал. 2, т. 1, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4;

Z – разликите между прогнозните и действителните необходими приходи, породени от разликата между прогнозните и действителните количества доставени, отведени и пречистени води, определени по реда на чл. 14, 15 и 16.

Чл. 7. (1) Комисията утвърждава цените на В и К услугите, както следва:

1. цена за доставяне на вода на потребителите в левове за кубически метър;

2. цена за отвеждане на отпадъчни води в левове за кубически метър;

3. цена за пречистване на отпадъчни води в левове за кубически метър.

(2) Комисията утвърждава цените за присъединяване към водоснабдителната и канализационната система в левове за присъединен обект.

(3) Утвърдените и одобрени цени се закръгляват до третия знак след десетичната запетая.

Чл. 8. (1) За целите на регулирането на цените на В и К услугите Комисията разделя В и К операторите на групи по реда на чл. 23 от Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги.

(2) При регулиране на цените на В и К услугите Комисията може да използва различни методи по чл. 6 за различните групи В и К оператори.

(3) Приложимият метод на ценово регулиране за съответната група В и К оператори се определя с решение на Комисията не по-късно от 9 месеца преди началото на регулаторния период.

(4) Методът на ценово регулиране, определен по реда на ал. 3, не подлежи на изменение през регулаторния период, за който се прилага.

Глава трета

ЦЕНИ НА В И К УСЛУГИТЕ

Раздел I

Ценообразуващи елементи

Чл. 9. Необходимите годишни приходи на В и К оператора включват разходи, подлежащи на утвърждаване от Комисията, и възвръщаемост на инвестирания капитал по следната формула:

НП = Р + (РБА x НВ),

където:

НП са необходимите годишни приходи, хил. лв.;

Р – признатите годишни разходи за дейността на В и К оператора в реално изражение, включващи амортизационни отчисления върху всички активи, експлоатирани от В и К оператора, хил. лв.;

РБА – регулаторната база на активите в реално изражение, хил. лв.;

НВ – нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период, %.

Чл. 10. (1) Видовете разходи, които са пряко свързани с предоставяне на В и К услуги и могат да се включат в необходимите приходи, се определят с указания на Комисията.

(2) Признатият размер на годишните разходи се утвърждава от Комисията.

(3) В и К операторите предоставят информация за разходите и връзката им с изпълнението на показателите за качество на В и К услугите.

(4) В цените се включват разходите съгласно чл. 13, ал. 1, т. 2 ЗРВКУ, както и други икономически обосновани разходи по преценка на Комисията с цел да се гарантира устойчивостта на предоставянето на В и К услуги.

(5) За целите на ценообразуването Комисията може да позволи поетапно включване на амортизационни отчисления върху активи – публична държавна и/или общинска собственост, включително изградени със средства на В и К оператора.

(6) Амортизационните отчисления върху активи – публична държавна и/или общинска собственост, се използват от В и К оператора за капиталови разходи и обслужване на главници на инвестиционни заеми за капиталова поддръжка на съществуващи и изграждане на нови публични В и К активи.

(7) За целите на ценовото регулиране Комисията не включва в признатите разходи:

1. разходи, които не са свързани с регулираната дейност по предоставянето на В и К услуги;

2. разходи, които не са обосновани или за които се установи, че са прекомерно високи; при установяване на тези обстоятелства Ко-

мисията се ръководи от принципите по чл. 7 ЗРВКУ и може да вземе предвид отчетни данни на В и К операторите за предишни години, сравнителни анализи и оценки между отделните В и К оператори, както и добри международни практики по отношение на ценообразуващите елементи;

3. корпоративния данък върху печалбата;

4. имуществени санкции, наложени от Комисията или от други държавни органи, както и лихви за забавяне, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори;

5. разходи, покрити от трети лица за тяхна сметка;

6. разходи за амортизационни отчисления върху имуществените права върху системи и съоръжения – публична държавна и/или общинска собственост, предоставени на В и К операторите по реда на чл. 198п, ал. 1 от Закона за водите;

7. разходи за амортизационни отчисления върху активи – държавна или общинска собственост, експлоатирани от В и К оператора, с които се надхвърля размерът на социалната поносимост на В и К услугите по смисъла на ЗРВКУ.

Чл. 11. Регулаторната база на активите, пряко свързани с В и К услугите, е признатата стойност на активите, върху която В и К операторът получава възвръщаемост от вложения капитал, и се изчислява по следната формула:

РБА = А – Ам + ОК + Инв,

където:

РБА е регулаторната база на активите, хил. лв.;

А – признатата отчетна стойност на активите (дългосрочни материални и нематериални активи, изградени със средства на В и К оператора, с които се осъществява предоставянето на В и К услуги), които се използват и имат полезен живот, хил. лв.;

Ам – натрупаната амортизация за изтеклия период на използване върху призната стойност на активите за извършване на В и К услуги, хил. лв.;

ОК – необходимият оборотен капитал, хил. лв.;

Инв – размерът на инвестициите, одобрени от Комисията при използване на методи на ценово регулиране „горна граница на цени“ и „горна граница на приходи“.

Чл. 12. (1) Нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период е равна на прогнозната среднопретеглена цена на капитала. Среднопретеглената цена на капитала е утвърдената от Комисията норма на възвръщаемост на привлечения и на собствения капитал на В и К оператора, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране в утвърдената целева структура на капитала.

(2) Нормата на възвръщаемост на капитала се определя като реална норма преди данъчно облагане по следната формула:

$$НВ = ДСК \times \frac{(НВСК)}{1 - ДС/100} + ДПК \times НВПК,$$

където:

НВ е нормата на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане, %;

ДСК – делът на собствения капитал в общия капитал, %;

НВСК – нормата на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, %;

ДС – данъчната ставка на корпоративния данък върху печалбата, %;

ДПК – делът на привлечения капитал в общия капитал, %;

НВПК – нормата на възвръщаемост на привлечения капитал, %.

Чл. 13. (1) Комисията утвърждава цени на водоснабдителните и канализационните услуги за всяка година от бизнесплана в зависимост от:

1. прогнозните доставени, отведени и пречистени количества вода;

2. максималния размер на допустимото ниво на неносеща приходи вода според индивидуалните годишни целеви нива на съответния показател по Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги.

(2) Цената за пречистване на отпадъчни води се утвърждава по групи потребители.

(3) В случаите по ал. 2 Комисията определя коефициенти за обосновано разпределение на разходите към всяка група потребители в зависимост от степента на замърсеност на пречистените отпадъчни води.

(4) В и К операторът обособява водоснабдителни и/или канализационни системи в случаите, когато доставя вода и/или отвежда и/или пречиства отпадъчни води на друг В и К оператор и когато доставя вода с непитейни качества на потребителите.

Раздел II
Образуване на цените

Чл. 14. Цената за доставяне на вода на потребителите се образува, като се разделят необходимите годишни приходи за услугата на прогнозните годишни количества доставена вода, определени като разлика между годишните количества вода на вход на водоснабдителната система и максималните количества неносеща приходи вода, определени по чл. 13, ал. 1, т. 2 за съответната година.

Чл. 15. (1) Цената за отвеждане на отпадъчни води се образува, като се разделят необходимите годишни приходи за услугата на прогнозните годишни количества отведени отпадъчни води.

(2) Прогнозните годишни количества отведени отпадъчни води в канализационната система се приемат за равни на прогнозните количества фактурирана доставена вода на

потребителите, които ползват услугата „отвеждане“. Към тези количества се прибавят и прогнозните количества изразходвана от потребителите вода от други водоизточници съгласно договора между В и К оператора и потребителя.

Чл. 16. (1) Цената за пречистване на отпадъчни води се образува, като се разделят необходимите годишни приходи за услугата на прогнозните пречистени годишни количества отпадъчни води в зависимост от степента на замърсеност, определена от акредитирана лаборатория за промишлените и други стопански потребители.

(2) Прогнозните годишни количества пречистени отпадъчни води се приемат за равни на прогнозните годишни количества отведени отпадъчни води от потребителите, които ползват услугата „пречистване“.

(3) Прогнозните годишни количества отведени отпадъчни води по ал. 2 се определят по реда на чл. 15.

Чл. 17. (1) Цените по чл. 2, ал. 1, т. 4 и 5 включват разходите за извършване на услугите, които В и К операторите предоставят в процеса на присъединяване на потребители към водоснабдителните и/или канализационните системи. Те се изчисляват по изготвена от Комисията методика. Предлагат се от В и К операторите и се одобряват с решение на Комисията.

(2) Разходите за изграждане на сградни отклонения по чл. 2, ал. 1, т. 4 и 5 са за сметка на оператора и не се включват в цените по ал. 1.

Глава четвърта
ПРОЦЕДУРНИ ПРАВИЛА
Раздел I
Утвърждаване и одобряване на цени

Чл. 18. В едномесечен срок преди подаване на заявлението по чл. 19 В и К операторът оповестява по подходящ начин в средствата за масово осведомяване и на интернет страницата си предложението си за утвърждаване и одобряване на цени.

Чл. 19. (1) В и К операторът подава заявление до Комисията:

1. за утвърждаване на цени за регулаторния период – при прилагане на метода „норма на възвръщаемост на капитала“ по чл. 6, т. 1;

2. за утвърждаване на цени или необходими приходи за първия ценови период и одобряване на цени или необходими приходи за всеки от следващите ценови периоди от регулаторния период – при прилагане на методите „горна граница на цени“ по чл. 6, т. 2 или „горна граница на приходи“ по чл. 6, т. 3.

(2) Заявлението по ал. 1 е неразделна част от бизнесплана на В и К оператора съгласно чл. 10, ал. 3, т. 7 ЗРВКУ.

(3) Заявлението по ал. 1 се подава по образец, утвърден от Комисията, едновременно с представянето на бизнесплана за одобряване по реда на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги.

(4) Комисията може да изиска становище от органите по чл. 198б от Закона за водите по основните цели на бизнесплана и необходимите приходи за тяхното постигане.

Чл. 20. (1) Към заявлението по чл. 19 се прилагат:

1. годишни финансови отчети за последните три години, предхождащи представянето на бизнесплана с всичките им съставни части, изготвени в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, заверени от регистриран одитор;

2. годишни отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство, изготвени в съответствие с правилата и инструкциите на Единната система за регулаторна отчетност;

3. технически, икономически и финансови данни, включително годишни отчети за продажбите през трите години, предхождащи представянето на бизнесплана, както и всяка друга информация, свързана с предлаганите за утвърждаване цени;

4. информация по групи потребители, включително брой на потребителите, приходи от услугите „доставяне на вода на потребителите“, „отвеждане на отпадъчни води“ и „пречистване на отпадъчни води“, и информация, свързана с фактурирането;

5. данни, които са поискани от Комисията, необходими за целите на ценообразуването;

6. други данни в подкрепа на подаденото заявление, които В и К операторът прецени, че следва да се вземат предвид от Комисията;

7. доказателства за изпълнение на задължението на В и К оператора по чл. 18;

8. информация за разходите, свързани с нерегулираната дейност на В и К оператора – по вид и стойност;

9. анализ на социалната поносимост на предложените цени на В и К услуги.

(2) В и К операторите не са задължени да предоставят информация, документи и данни по ал. 1, които Комисията може да получи чрез безплатен достъп до публичен регистър или които вече са били предоставени на Комисията по законоустановения ред. Наличието на тези обстоятелства се посочва изрично в заявлението по чл. 19.

Чл. 21. (1) В заявлението по чл. 19 В и К операторът посочва:

1. прогноза за очакваните допълнителни разходи в реално изражение към датата на изготвянето на бизнесплана за всяка от годините на регулаторния период; допълнителните разходи могат да са свързани със:

а) нови активи, които ще бъдат въведени в експлоатация през регулаторния период;

б) промяна на разходите вследствие експлоатацията на нови активи;

в) промени в задължения към държавата (такси, данъци и др.), които водят до промени в нивата на разходите или в нормата на възвръщаемост;

г) разлики между прогнозните и действителните разходи, директно прехвърляеми от предходния регулаторен период;

2. прогноза за очакваните намаления на разходи в реално изражение към датата на изготвянето на бизнесплана за всяка от годините на регулаторния период вследствие на повишена ефективност;

3. прогнозна стойност за регулаторната база на активите в реално изражение към датата на изготвянето на бизнесплана за всяка от годините на регулаторния период, изчислена в съответствие с чл. 11, и прогнозна стойност на нормата на възвръщаемост на капитала, изчислена в съответствие с чл. 12;

4. прогнозата за необходимите приходи за всяка от годините на регулаторния период, изчислена в съответствие с чл. 9;

5. прогнозните количества по глава трета, раздел II, изчислени съгласно указания на Комисията;

6. обосновка на предложените изменения на ценообразуващите елементи по т. 1 – 5.

(2) В и К операторът представя технически, икономически и финансови данни, върху които се основават прогнозите и обосновката по ал. 1.

Чл. 22. Комисията приема включването на допълнителни разходи при утвърждаване на цените на В и К услугите, когато данните по чл. 21 позволяват:

1. оценка на допълнителните разходи по чл. 21, ал. 1;

2. определяне на времето на извършване на допълнителните разходи.

Чл. 23. (1) Заявлението по чл. 19 и приложенията към него се подават до Комисията на хартиен и на електронен носител.

(2) Информацията в заявлението и в приложенията към него се верифицира в съответствие с изискванията, определени в указания на Комисията.

Чл. 24. В случаите, когато заявлението и/или приложенията към него не съответстват на изискванията на тази наредба или указанията на Комисията, Комисията уведомява В и К оператора да отстрани недостатъците в 14-дневен срок от получаването на съобщението за това.

Чл. 25. (1) Преди приемането на проекта на решение по чл. 26 Комисията обсъжда с В и К оператора бизнесплана и заявлението за утвърждаване и одобряване на цени по ред, определен с указания на Комисията.

(2) Комисията може да поиска от заявителя допълнителни данни и информация, като определи подходящ срок за тяхното представяне, но не повече от 14 дни.

Чл. 26. (1) Комисията приема проект на общо решение по бизнесплана и заявлението по чл. 19.

(2) Проектът на решение съдържа:

1. одобряване на техническата и икономическата част на бизнесплана;

2. определяне на годишните нива на показателите за качество на В и К услугите;

3. посочване на съответния регулаторен период, за който се отнася решението, и на приложимия метод на ценово регулиране, определен по реда на чл. 8, ал. 3;

4. необходимите приходи за всяка година от бизнесплана;

5. прогнозните количества доставени, отведени отпадъчни и/или пречистени отпадъчни води за всяка година от бизнесплана;

6. стойността на коефициента за подобряване на ефективността E за всяка година от бизнесплана и разходите, за които се прилага коефициентът Qp;

7. стойността на регулаторната база на активите за регулаторни цели за всяка година от бизнесплана;

8. определената норма на възвръщаемост на капитала;

9. групите потребители;

10. цени на водоснабдителните и канализационните услуги за всяка година от бизнесплана;

11. анализ на социалната поносимост на цените на водоснабдителните и канализационните услуги за всяка година от бизнесплана.

(3) При прилагане на методите на ценово регулиране „горна граница на цени“ и „горна граница на приходи“ в решението по ал. 1 стойностите по ал. 2, т. 2, 4 – 7 и 10 се определят за всеки ценови период в рамките на регулаторния период.

(4) При прилагане на методите на ценово регулиране „горна граница на цени“ и „горна граница на приходи“ Комисията утвърждава цени на В и К оператора за първата година от регулаторния период и одобрява цени за следващите години от регулаторния период, които се изменят в края на ценовия период съгласно чл. 6, т. 2 и 3.

Чл. 27. (1) Комисията приема решение по бизнесплана и заявлението по чл. 19 след провеждане на открито заседание и обществено обсъждане.

(2) Откритото заседание и общественото обсъждане се провеждат по ред, определен в Правилника за дейността на Комисията.

(3) Решението по ал. 1 се приема в закрито заседание не по-късно от 30 дни след провеждане на общественото обсъждане.

(4) Решението по ал. 1 и мотивите към него се публикуват на интернет страницата на Комисията в 14-дневен срок от приемането му.

Чл. 28. (1) Комисията уведомява В и К оператора за решението по чл. 27 в 3-дневен срок от приемането му по реда на чл. 61 АПК.

(2) В 7-дневен срок от получаване на уведомлението по ал. 1 В и К операторът публикува утвърдените и одобрените цени по реда на чл. 20 ЗРВКУ.

(3) Последващите изменения на цените и необходимите приходи се извършват в съответствие с приложимата методика за ценово регулиране по реда на раздел II и раздел III.

Раздел II

Годишни изменения на цените през регулаторния период

Чл. 29. (1) При прилагане на методите на ценово регулиране „горна граница на цени“ и „горна граница на приходи“ одобрените цени за всяка година от бизнесплана се изменят служебно от Комисията в съответствие с чл. 6, т. 2 и 3 във връзка с чл. 4.

(2) Измененията по ал. 1 се извършват ежегодно с решение на Комисията, което се взема в закрито заседание преди началото на ценовия период, за който се отнасят.

(3) При измененията по ал. 1 се извършва анализ на социалната поносимост на цените на В и К услуги.

(4) В и К операторите предоставят на Комисията информация, необходима за приемане на решението по ал. 2, по ред, определен с Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги.

(5) Решението по ал. 2 влиза в сила от 1 януари на ценовия период, за който се отнася.

Чл. 30. (1) Решението по чл. 29, ал. 2 и мотивите към него се публикуват на интернет страницата на Комисията в 14-дневен срок от приемането му.

(2) В и К операторът публикува приетите годишни изменения в одобрените цени по реда на чл. 20 ЗРВКУ в 7-дневен срок от получаване на уведомлението за приетото от Комисията решение.

Раздел III

Преразглеждане на цените

Чл. 31. (1) Процедура по преразглеждане на цените по този раздел се открива при следните условия:

1. възникване на непредвидено или непредотвратимо събитие или събития от извънреден характер, и

2. съществени промени в приходите или икономически обоснованите разходи на В и К оператора съгласно чл. 32, ал. 1, т. 1 и 2.

(2) Процедурата по ал. 1 се открива по заявление от заинтересования В и К оператор. За подаването и разглеждането на заявлението се прилагат съответно разпоредбите на раздел I.

(3) В 14-дневен срок преди подаване на заявлението по ал. 2 В и К операторът оповестява по подходящ начин в средствата за масово осведомяване и на интернет страницата си предложението си за изменение на цени и мотивите към него.

(4) При наличие на обстоятелствата по ал. 1 процедурата може да се открие и служебно от Комисията, като в тези случаи Комисията уведомява заинтересования В и К оператор.

(5) В случай на оттегляне на внесеното заявление от В и К оператора Комисията може да не прекрати административното производство и да утвърди цени въз основа на данните, с които разполага.

(6) В случай че В и К операторът не подаде заявление по реда на чл. 2, Комисията може да утвърди цени въз основа на данните, с които разполага.

Чл. 32. (1) Преразглеждане на цените на В и К услуги по реда на този раздел може да се допусне, ако едновременно са налице следните условия:

1. събитието или събитията по чл. 31, ал. 1, т. 1 водят до изменение на приходите или икономически обоснованите разходи на В и К оператора с повече от 2 на сто;

2. В и К операторът е положил дължимата грижа според особеностите на случая да избегне събитието по т. 1 и да предотврати неговите последици; доказателства за изпълнение на това условие се прилагат към заявлението на В и К оператора по чл. 31, ал. 2; при необходимост Комисията може да поиска допълнителни доказателства.

(2) Когато събитията по ал. 1, т. 1 в тяхната съвкупност водят до изменение на приходите или икономически обоснованите разходи на В и К оператора с повече от 10 на сто, може да се открие процедура за актуализация на бизнесплана.

(3) Изменението на приходите или икономически обоснованите разходи на В и К оператора по реда на този раздел не се отчита повторно при извършване на годишните изменения на цените по реда на чл. 29.

Чл. 33. (1) Комисията се произнася за наличието или липсата на условията по чл. 32, ал. 1 с решение.

(2) Решението по ал. 1 и мотивите към него се публикуват на интернет страницата на Комисията в 14-дневен срок от приемането му.

(3) В и К операторът публикува решението по ал. 1 по реда на чл. 20 ЗРВКУ в 7-дневен срок от получаване на уведомлението за приетото от Комисията решение.

(4) Изменението на цените, допуснато по реда на ал. 1, се извършва с решението на Комисията по чл. 29.

Глава пета

РЕГУЛАТОРНА ОТЧЕТНОСТ НА В И К ОПЕРАТОРИТЕ

Чл. 34. (1) За целите на регулирането В и К операторите водят регулаторна отчетност съгласно чл. 15 ЗРВКУ.

(2) Правилата за водене на регулаторната отчетност по ал. 1 за целите на регулирането се приемат с решение на Комисията съгласно чл. 16 ЗРВКУ.

(3) Правилата по ал. 2 представляват Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО), която осигурява стандартизиран подход за отчетност за всички В и К оператори за целите на регулирането.

(4) Формата и съдържанието на годишните финансови отчети за регулаторни цели са неразделна част от ЕСРО.

(5) В и К операторите представят на Комисията одиторски доклад за спазването на правилата за водене на ЕСРО.

(6) В и К операторите прилагат ЕСРО чрез сметкоплан, приет от Комисията.

(7) Правилата за ЕСРО, сметкопланът и годишните финансови отчети се прилагат не по-рано от началото на календарната година, следваща датата на тяхното приемане. Началната дата на прилагане се определя с решението по ал. 2.

(8) Изискванията по ал. 5 не се прилагат за В и К оператори, които не подлежат на задължителен независим финансов одит съгласно чл. 38 от Закона за счетоводството. В тези случаи В и К операторът представя допълнителна информация, доказваща внедряването на ЕСРО.

Чл. 35. (1) Правилата за ЕСРО, сметкопланът и годишните финансови отчети се изменят по преценка на Комисията или по предложение на В и К операторите.

(2) Измененията по ал. 1 се прилагат не по-рано от началото на календарната година, следваща датата на тяхното приемане. Началната дата на прилагане се определя с решението на Комисията по ал. 1.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. „Възвръщаемост на инвестирания капитал“ е произведението от регулаторната база на активите и нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период.

2. „Годишните количества вода на вход водоснабдителна система“ са количествата, определени чрез средства за измерване, поставени на входа на водоснабдителните системи, експлоатирани от В и К оператора, чрез които се измерват количествата от водоизточници, както и количествата, подадени от друго дружество или В и К оператор.

3. „Групи потребители“ за целите на регулирането на цената за пречистване на отпадъчни води са:

а) потребители, на които се предоставят водоснабдителни и/или канализационни услуги за питейно-битови нужди;

б) обществени, търговски и други потребители, които са приравнени на потребителите по буква „а“;

в) потребители, на които се предоставят водоснабдителни и/или канализационни услуги за промишлени и други стопански нужди.

4. „Необходими приходи“ са приходите, от които се нуждае В и К операторът за постигане и поддържане на нивата на показателите за качество на В и К услугите и постигане на определената норма на възвръщаемост.

5. „Непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер“ е събитие по § 1, ал. 1, т. 5 от допълнителните разпоредби на ЗРВКУ.

6. „Полезен живот“ е срокът, за който Комисията приема, че даден актив може да се използва ефективно.

7. „Потребители“ са потребители по смисъла на ЗРВКУ.

8. „Призната отчетна стойност на активите“ е одобрената от Комисията отчетна стойност на активите, изградени със средства на В и К оператора, които имат полезен живот и се използват за осъществяване на В и К услугите при образуване и утвърждаване на цените.

9. „Реално изражение“ е стойността на разходи, активи, инвестиции, цени и други, в която не се включва или се премахва ефектът на инфлацията.

10. „Регулаторен период“ е времевият период съгласно чл. 10, ал. 1 ЗРВКУ, през който Комисията регулира нивата на показателите за качество на В и К услугите и цените на В и К услугите.

11. „Структура на капитала“ изразява относителните дялове на собствения и на привлечения капитал в общия размер на капитала на В и К оператора.

12. „Цена за доставяне на вода на потребителите“ е цената, чрез която се покриват всички икономически обосновани разходи за услугата на В и К оператора и се осигурява възвръщаемост на капитала.

13. „Цена за отвеждане на отпадъчни води“ е цената, чрез която се покриват всички икономически обосновани разходи за услугата на В и К оператора и се осигурява възвръщаемост на капитала.

14. „Цена за пречистване на отпадъчни води“ е цената, чрез която се покриват всички икономически обосновани разходи за услугата на В и К оператора и се осигурява възвръщаемост на капитала.

15. „Ценови период“ е една календарна година от регулаторния период.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Наредбата се приема на основание чл. 13, ал. 5 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги.

(2) Комисията издава указанията по чл. 1, ал. 2 не по-късно от 31 януари 2016 г.

§ 3. (1) По отношение на регулиране на цените на В и К услугите чрез методите „горна граница на цени“ и „горна граница на приходи“ наредбата се прилага за регулаторния период по чл. 10, ал. 1 ЗРВКУ, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

(2) За настоящия регулаторен период продължава да се прилага Наредбата за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, приета с Постановление № 73 на Министерския съвет от 2006 г. (ДВ, бр. 32 от 2006 г.).

(3) За целите по ал. 1 Комисията приема решенията по чл. 4, ал. 2 и чл. 8, ал. 3 не по-късно от 31 март 2016 г.

§ 4. (1) Към бизнесплановете, които В и К операторите изготвят и представят на Комисията за одобряване за регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г., се прилагат заявления по глава четвърта, раздел I от тази наредба.

(2) За целите на изготвяне на бизнесплановете по ал. 1 данните по чл. 20, ал. 1, т. 2 се вземат от действащата към момента Единна система за счетоводно отчитане (ЕССО) с изключение на данните за разходите за амортизации на дълготрайни активи. Амортизацията на дълготрайни активи се определя чрез линеен метод при амортизационни норми, определени от Комисията. В и К операторът следва да предостави допълнителна информация, доказваща внедряването на действащата към момента Единна система за счетоводно отчитане, съгласно указания, дадени от Комисията.

(3) Заявленията по ал. 1 се разглеждат по реда на тази наредба.

§ 5. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

309

МИНИСТЕРСТВА И ДРУГИ ВЕДОМСТВА

МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

Правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (обн., ДВ, бр. 37 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 29 и 62 от 2000 г., бр. 90 от 2001 г.; изм., бр. 64 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 77 от 2004 г., бр. 60 от 2006 г., бр. 44 от 2007 г., бр. 101 от 2009 г., бр. 29 от 2010 г., бр. 56 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 6, ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 14 :

„14. организира и ръководи дейностите на съвместния авиационен и морски координационен център за търсене и спасяване по отношение на търпящи бедствие въздухоплавателни средства във въздушното пространство на Република България и на нейната сухоземна територия, както и в българския морски отговорен район за търсене и спасяване и във вътрешните водни пътища на Република България;“.

2. Досегашните т. 14 – 20 стават съответно т. 15 – 21.

§ 2. В чл. 7, ал. 2 се правят следните изменения:

1. В основния текст числото „94“ се заменя със „111“.

2. В т. 5 числото „28“ се заменя с „45“.

§ 3. В чл. 7а, ал. 2, т. 7 думите „Наредбата за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация, приета с Постановление № 105 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 54 от 2002 г.)“ се заменят с „Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация, приета с ПМС № 129 от 2012 г. (обн., ДВ, бр. 49 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 27 от 2013 г.)“.

§ 4. В чл. 11а ал. 2 се изменя така:

„(2) Общата администрация е организирана в дирекция „Административно-правно обслужване и финансово-стопански дейности.“

§ 5. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 думите „дирекция „Летища, авиационна сигурност и управление на въздушното движение“ се заменят с „дирекция „Летища, авиационна сигурност и аеронавигационно обслужване“.

2. В ал. 4:

а) в основния текст думите „дирекция „Летища, авиационна сигурност и управление на въздушното движение“ се заменят с „дирекция „Летища, авиационна сигурност и аеронавигационно обслужване“;

б) създава се нова т. 18:

„18. при денонощен режим на работа заедно с Изпълнителна агенция „Морска администрация“ поддържа сили и средства в съвместния авиационен и морски координационен център за търсене и спасяване, като в случаите на авиационни произшествия ръководи и координира операции по търсене и спасяване на човешки живот и оказва помощ на търпящи бедствие въздухоплавателни средства във въздушното пространство на Република България и на нейната сухоземна територия, както и в българския морски отговорен район за търсене и спасяване и във вътрешните водни пътища на Република България;“

в) досегашната т. 18 става т. 19.

Заключителна разпоредба

§ 6. Този правилник влиза в сила от 1 януари 2016 г.

Министър:
Ивайло Московски

116

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 13 от 1999 г. за разследване на авиационни произшествия (обн., ДВ, бр. 12 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 83 от 2004 г., бр. 77 от 2005 г., бр. 4 от 2007 г. и бр. 90 от 2012 г.)

§ 1. В чл. 3, ал. 2 думите „държавен инспектор по въздухоплаване“ се заличават.

§ 2. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Докладването, събирането, съхранението, защитата, анализът и разпространението на информация за безопасността на полетите се извършват в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията (Регламент (ЕС) № 376/2014 г.) (обн., ОВ L 122, 24/04/2014).“

2. Създава се нова ал. 2:

„(2) Специализираното звено за разследване на авиационни събития поддържа задължителна и доброволна система за докладване на авиационни събития, застрашаващи безопасността на полетите, води и съхранява документацията от извършените разследвания, поддържа информационна система с база данни от авиационни произшествия, сериозни инциденти, инциденти и случаи, застрашаващи безопасността на полетите, периодично анализира базата данни и поддържа информационна система за препоръки за безопасност.“

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3, като в нея думата „анонимно“ се заменя с „доброволно“.

§ 3. В чл. 22 се правят следните изменения и допълнения:

1. В края на ал. 1 се поставя запетая и се добавя „посочени в приложения № 1 – 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1018 на Комисията от 29 юни 2015 г. за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета (обн., ОВ L 163, 30/06/2015)“.

2. В края на ал. 2 се поставя запетая и се добавя „съгласно изисквания, посочени в списъка на изискванията, приложими за схемите за задължително и доброволно докладване на събития, съдържащ се в Приложение № 1 на Регламент (ЕС) 376/2014“.

3. В ал. 3:

а) основният текст се изменя така:

„Всяко от събитията, посочени в ал. 1, задължително се докладва от следните лица:“;

б) точка 1 се изменя така:

„1. служители на авиационен оператор или командир на ВС или когато той не е в състояние да докладва за събитието – всеки друг член на екипажа, който е след него по командната верига на въздухоплавателното средство, за който държавата осигурява надзор по безопасността на експлоатацията;“.

4. В ал. 4 думите „докладвани в съответствие с приложение № 8“ се заменят с „посочени в приложения № 1 – 5 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1018 на Комисията от 29 юни 2015 г. за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета.“

5. В ал. 6 се създава изречение трето: „Заинтересованите страни, посочени в списъка по Приложение № 2 от Регламент (ЕС) 376/2014, могат да получават информация от Европейския централен регистър въз основа на искане по образец, съдържащ се в Приложение № 3 на Регламент (ЕС) 376/2014.“

§ 4. Приложение № 8 се отменя.

Министър:
Ивайло Московски

25

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 37 от 2014 г. за условията и реда за издаване на свидетелства на авиационните оператори и контрола върху тях (обн., ДВ, бр. 93 от 2014 г.; доп., бр. 33 от 2015 г.)

§ 1. Член 18 се изменя така:

„Чл. 18. (1) Всеки притежател на САО прилага нормите за полетно време, работно време и време за почивка на екипажа, като съхранява записите за тях за период не по-кратък от 24 месеца, както следва:

1. за самолети – съгласно условията и по реда на Регламент (ЕС) № 965/2012 за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 296 от 2012 г.), както последно е изменен;

2. за вертолети – съгласно Наредба № 4018 от 2005 г. за работното време на авиационния персонал (обн., ДВ, бр. 78 от 2005 г.; изм., бр. 83 от 2010 г.).

(2) Ежемесечно до 15-о число авиационните оператори изпращат информация в ГД ГВА за всеки член на летателния и кабинния състав, както следва:

1. полетно време за предходния месец;

2. полетно време от началото на календарната година;

3. полетно време за предходните 12 месеца.“

§ 2. Член 19 се отменя.

§ 3. Член 20 се отменя.

§ 4. Член 21 се отменя.

§ 5. Член 22 се отменя.

Заключителна разпоредба

§ 6. Наредбата влиза в сила от 18.02.2016 г.

Министър:
Ивайло Московски

26

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (обн., ДВ, бр. 68 от 2005 г.; попр., бр. 78 от 2005 г.; изм., бр. 20 от 2006 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Изискванията на тази наредба се прилагат при проектиране и изграждане на нови системи за отопление, вентилация и климатизация на сгради и при реконструкция и основен ремонт на съществуващи системи за отопление, вентилация и климатизация на сгради.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея думите „отоплителни, вентилационни и климатични (ОВК) инсталации“ се заменят със „системи за отопление, вентилация и климатизация“.

§ 2. В чл. 3, т. 3 думите „ОВК инсталации“ се заменят със „системи за отопление, вентилация и климатизация“.

§ 3. В чл. 5 ал. 3 се изменя така:

„(3) Строителните продукти се влагат в строежите при условията и по реда Наредба № РД-02-20-1 от 2015 г. за условията и реда за влагане на строителни продукти в строежите на Република България (ДВ, бр. 14 от 2015 г.).“

§ 4. В чл. 10 т. 1 се изменя така:

„1. Наредбата за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на съоръжения под налягане, приета с Постановление № 164 на Министерския съвет от 2008 г. (ДВ, бр. 64 от 2008 г.), на Наредба № 6 от 2004 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за пренос, съхранение, разпределение и доставка на природен газ (ДВ, бр. 107 от 2004 г.) и на Наредбата за устройството, безопасната експлоатация и техническия надзор на газовите съоръжения и инсталации за втечнени въглеводородни газове, приета с Постановление № 243 на Министерския съвет от 2004 г. (ДВ, бр. 82 от 2004 г.);“.

§ 5. Член 136 се изменя така:

„Чл. 136. Строителните конструкции на съоръженията на топлопреносните мрежи се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията на нормативните актове по чл. 169, ал. 4 ЗУТ и на техническите спецификации за осигуряване основните изисквания по чл. 169, ал. 1 ЗУТ.“

§ 6. В част четвърта „Правила и нормативи за проектиране и изграждане на отоплителни, вентилационни и климатични инсталации“ глава шеста се изменя така:

„Глава шеста

ОБЩИ ПРАВИЛА И ОСНОВНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРОЕКТИРАНЕ НА СИСТЕМИ ЗА ОТОПЛЕНИЕ, ВЕНТИЛАЦИЯ И КЛИМАТИЗАЦИЯ НА СГРАДИ

Раздел I

Общи правила при проектиране на системи за отопление, вентилация и климатизация на сгради

Чл. 186. (1) Общи или самостоятелни системи за отопление и/или вентилация и/или климатизация се проектират и изграждат задължително във всички сгради с РЗП над 50 кв.м, за които се изисква поддържане на един или повече от един нормативни параметри на микроклимата, с изключение на еднофамилни жилищни сгради (единични къщи), за които се предвижда отоплението/охлаждането да се осъществява с индивидуални битови уреди за отопление или охлаждане.

(2) В зависимост от изискванията към създавания микроклимат в сгради за обществено обслужване и в жилищни сгради в съответствие с БДС EN 15251 се определят следните категории за качество на обитаемата среда:

1. категория I – очаквано високо ниво;
2. категория II – очаквано нормално ниво;
3. категория III – очаквано средно ниво;
4. категория IV – ниво с временни отклонения на стойностите на параметрите извън границите на категория III.

(3) Връзката между видовете категории за качество на обитаемата среда и параметрите на топлинното състояние е съгласно приложение № 9.

Чл. 187. (1) Проектите на системите по чл. 186 се разработват задължително въз основа на задание за проектиране, което се възлага с писмен договор. Заданието се изготвя от технически правоспособен инженер с образователно-квалификационна степен „магистър“, придобита в областта на техническите науки от професионално направление „Енергетика“ по специалности, свързани с енергопреобразуващи технологии и енергийна ефективност в сгради и промишлени обекти, отоплителна, вентилационна, климатична и хладилна техника.

(2) Със заданието за проектиране се определят фазите на проектиране и вариантността.

(3) Заданието за проектиране включва следните основни технологични, функционални и технически изисквания, свързани със:

1. съответствието с националните нормативни изисквания;

2. външните изчислителни условия (необезпеченост);

3. категорията на качеството и параметрите на обитаемата среда в сградите, както и с възможността за тяхното понижаване в определени периоди на експлоатация, с параметрите на въздуха в стълбищните клетки и в помощните помещения и със специфични параметри на микроклимата, когато това е свързано с технологичния процес, в случай че сградата е производствена;

4. чистотата на външния въздух и нивото на шума на околната среда, в т.ч.:

а) степен на очистване на въздуха за приточните вентилационни и климатични системи в зависимост от предназначението на помещенията;

б) степен на очистване на изхвърляния въздух, когато е приложимо;

5. функционалните особености и режима на експлоатация на помещенията и обслужващите ги системи (създаване на условия за ремонтопригодност);

6. броя на обитателите в помещенията на сградите за обществено обслужване, в които се предвижда масово събиране на хора, и процента на пушачите, ако пушенето е разрешено с друг нормативен акт;

7. вида и енергийните характеристики на ограждащите конструкции и елементи;

8. площта и топлотехническите характеристики на прозорците, възможността за тяхното отваряне, вида на слънцезащитните съоръжения, наличието и мястото на пасивни архитектурни елементи;

9. вътрешните източници на топлина и влага и коефициентите на едновременност;

10. отделяните опасни вещества в помещенията, включително от мебелировка, стенни покрития, подови настилки и др., и възможността за рециркулация на въздуха от помещенията;

11. вида на източника на топлина/студ и допускане на алтернативи;

12. мястото на източника за топлозахранване (котелна централа или абонатна станция) при отчитане на необходимостта от поддръжка, на достъпа за запълване на резервоарите за гориво и осигуряването на въздух за горивния процес;

13. мястото на източника за студозахранване;

14. мястото и типа на комина, ако е необходим;

15. мястото за резервоари за течно гориво, складове за твърдо гориво и помещения за сгурия;

16. мястото за разширителни съдове, за запълване и дрениране на системите;

17. изискванията, произтичащи от допълнителни системи (за ГВБН и др.), които се предвижда да бъдат обслужвани от проектираната система за топло- и студозахранване;

18. вида на системите по чл. 186 и взаимното им съвместяване като интегрирано решение за осигуряване на параметрите на микроклимата;

19. системите за регулиране и активен контрол на проектираните системи, включително защита от замръзване;

20. трасетата и начина на монтаж на топлопроводите;

21. начините за измерване на разхода на горива и енергии, потребявани в сградата, включително интелигентни измервателни системи, системи за енергиен мониторинг на разхода на енергия и стандартизирани системи за енергиен мениджмънт;

22. режима на експлоатация на системите, включително изисквания за понижено топло- и студоподаване през нощта, прекъснато отопление и резервни помпи;

23. топлинния източник за системите за гореща вода за битови нужди, в т.ч. за оползотворяване на възобновяема енергия;

24. необходимостта от обработка на водата;

25. управлението, поддръжката и експлоатацията на системите и необходимостта от оператор;

26. начините за управление на вентилационните системи, включително аварийна вентилация, за намаляване при необходимост на рисковете от пожар и взрив, както и начините за използване на вентилационните системи за отвеждане на дима и топлината.

(4) Със заданието за проектиране се определя отоплението на стълбищните клетки на жилищни сгради.

(5) При изготвяне на заданието за проектиране може да се избира различна категория за отделно пространство или за цялата сграда по отношение на топлинната среда, качеството на въздуха и акустичната среда. Различна категория може да се избира както за зимни, така и за летни условия.

(6) Когато в заданието за проектиране не се предвижда някое от изискванията по ал. 3, за това изискване се посочва, че същото се изпълнява по начин, който е по преценка на проектанта.

Раздел II
Основни изисквания при проектирането на системи за отопление, вентилация и климатизация на сгради

Чл. 188. (1) Системите за отопление, вентилация и климатизация на сгради се проектират като високоефективни системи за захранване на сградите с топлина/студ. При проектиране на системите се отчитат изискванията за: енергийна ефективност в европейското и националното законодателство, напредъкът на технологиите, строително-техническите правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар, техническите изисквания за защита

от шум на сградите при тяхното проектиране, показателите за шум в околната среда и вредните ефекти от шума върху човешкото здраве, изискванията за носимоспособност и безопасна експлоатация на сградите, недопускането на вибрации, електромагнитни полета, отделянето на вредни вещества и неприятни миризми, които не отговарят на хигиенните изисквания за здравна защита, и опазването на околната среда.

(2) При наличие на техническа възможност, икономическа и екологична целесъобразност системите по ал. 1 се проектират, като се отчитат възможностите за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, биомаса и/или усвояване на топлината от отработен въздух от механична вентилация или от друга топлина с установен остатъчен потенциал, отделена в резултат на топлообменни процеси в сградата. Икономическата целесъобразност на проектираните системи се изчислява по методиката, определена с Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради (ДВ, бр. 5 от 2005 г.).

Чл. 189. Системите за отопление се проектират за осигуряване на нормираните температури на въздуха в пространствата на сградите през зимния период.

Чл. 190. Системите за вентилация се проектират за:

1. осигуряване на необходимото количество пресен въздух за обитателите;

2. осигуряване на необходимото количество пресен въздух за разреждане на отделени опасни вещества в помещенията до пределно допустимата им концентрация при общообменна вентилация;

3. улавяне на опасни вещества и миризми на мястото на отделянето им;

4. отвеждане на топлината и влагата, отделяни в помещенията;

5. осъществяване на топловъздушно отопление с общообменна вентилация.

Чл. 191. (1) Системите за климатизация се проектират за осигуряване на топлинен комфорт в жилищните сгради и в сградите за обществено обслужване, както и в производствените сгради със специфични технологични изисквания към параметрите на микроклимата.

(2) Системите за климатизация работят с принудително движение на въздуха и осигуряват чистота и подвижност на въздуха в климатизираните пространства.

(3) За поддържане на температурата и относителната влажност на въздуха в определени граници нагнетяваният въздух се загрява или охлажда, овлажнява или изсушава. Когато не се изисква едновременно поддържане и на двата параметъра, броят на четирите термодинамични въздухообработващи процеса се намалява на два или три.

Чл. 192. Системите за отопление, вентилация и климатизация в сгради със зони с различно функционално предназначение се проектират като отделни системи за всяка зона.

Чл. 193. (1) Системите за отопление в зависимост от тяхното предназначение и изискванията, които се определят към тях, се разделят на групи, както следва:

1. първа група – системи с повишени изисквания, които осигуряват нормираната температура на вътрешния въздух през зимния период в сгради, при които спадането на температурата води до недопустими експлоатационни загуби или в които не се допуска спадането на температурата по технологични причини;

2. втора група – системи с нормални изисквания, които осигуряват нормираната температура на вътрешния въздух през зимния период в сградите извън посочените по т. 1 с годишна необезпеченост по време до 35 h (0,4 %);

3. трета група – системи с нормални изисквания, които осигуряват нормираната температура на вътрешния въздух през зимния период в сградите извън посочените по т. 1 с годишна необезпеченост по време до 88 h (1 %).

(2) Системите за вентилация и климатизация в зависимост от тяхното предназначение и изискванията, които се определят към тях, се разделят на групи, както следва:

1. първа група – системи с повишени изисквания, които осигуряват нормираните параметри и чистотата на въздуха в работните помещения, за които технологични изисквания не допускат промяната им;

2. втора група – системи с нормални изисквания, които осигуряват нормираните параметри с годишна необезпеченост по време 35 h (0,4 %);

3. трета група – системи с нормални изисквания, които осигуряват нормираните параметри с годишна необезпеченост по време 88 h (1 %);

4. четвърта група – системи с нормални изисквания, които осигуряват нормираните параметри с годишна необезпеченост по време 176 h (2 %) – само през летния период.“

§ 7. В чл. 194, ал. 1 думите „ОВК инсталации“ се заменят със „системи за отопление, вентилация и климатизация на сгради“.

§ 8. В чл. 195 ал. 1 се изменя така:

„(1) Системите за отопление, вентилация и климатизация на сгради осигуряват параметрите на микроклимата, както следва:

1. в сгради за обществено обслужване, за които няма специфични изисквания за проектиране, и в жилищни сгради – съгласно приложение № 12, табл. 1 и/или приложение № 18;

2. в сгради за обществено обслужване в областта на образованието, културата и здравеопазването – в съответствие с изискванията на тази наредба, с отчитане на специфичните изисквания на технологичното задание и на нормативните актове за проектиране на този вид сгради;

3. в производствени сгради – съгласно технологичното задание или по приложение № 12, табл. 2.“

§ 9. Член 198 се изменя така:

„Чл. 198. Отоплителният товар се изчислява в съответствие с методиката, дадена в приложение № 24.“

§ 10. Член 201 се изменя така:

„Чл. 201. Сухият охладителен товар се изчислява в съответствие с методиката, дадена в приложение № 25.“

§ 11. Член 204 се изменя така:

„Чл. 204. Влажностният товар се изчислява в съответствие с методиката, дадена в приложение № 26.“

§ 12. Член 205 се изменя така:

„Чл. 205. Отделяните опасни вещества в обособено пространство от сградата се определят с технологичното задание или се изчисляват в съответствие с методиката, дадена в приложение № 27.“

§ 13. В глава девета се правят следните изменения:

1. Заглавието на глава девета се изменя така:

„Глава девета

СИСТЕМИ ЗА ОТОПЛЕНИЕ“.

2. Раздел I „Общи изисквания“ се изменя така:

„Раздел I
Общи изисквания

Чл. 206. (1) В сградите за обществено обслужване с РЗП, по-голяма от 50 m^2, в производствените и спомагателните помещения, в които пребивават хора не по-малко от четири месеца през зимния период независимо от ежедневния им часов престой в сградите, както и в помещенията, за които поддържането на определена температура е необходимо поради технологични изисквания, задължително се проектира система за отопление, осигуряваща нормираната температура на въздуха през отоплителния период.

(2) Проектирането на системи за отопление в жилищни сгради с РЗП, по-голяма от 50 m^2, е задължително, когато в сградата или в отделни части от нея се предвижда отоплението на повече от едно помещение да се осигури чрез система с общ генератор на топлина и отоплителни тела, свързани с тръбна мрежа.

Чл. 206а. Енергията, отдадена в отопляемия обем от пасивни сградни ограждащи елементи, не се счита за възобновяема енергия.

Чл. 206б. Енергията от термопомпи с електрически задвижвани компресори, с нискотемпературен източник на топлина въздух, вода и земя не се счита за възобновяема, когато средният сезонен коефициент на трансформация е по-малък от 3,5.

Чл. 207. Дежурно отопление се предвижда за помещения, в които не се допуска понижаване на температурата под 5 °C.

Чл. 208. (1) Локално (местно) отопление се предвижда за отделни помещения, които:

1. ще се отопляват повече от 1/3 от времето на експлоатационния им режим през отоплителния период независимо от това, дали съседни на тях помещения се отопляват през същия период;

2. са в жилищни сгради с РЗП, по-малка от 50 m^2;

3. са в жилищни сгради с РЗП, равна или по-голяма от 50 m^2, и не се предвижда помещенията да бъдат отоплявани от система с общ генератор на топлина и отоплителни тела, свързани с тръбна мрежа.

(2) Отоплението по ал. 1 може да се осъществи с индивидуални отоплителни уреди, потребяващи енергия, като в този случай не се изисква проект.

(3) Допуска се отоплението на сгради да се проектира и изпълни с автономни климатизатори или със система от климатизатори с едно външно и с повече от едно вътрешни тела при спазване на условието по чл. 206б.

(4) За недопускане на вреден шум и вибрации, пренасяни чрез конструкцията в резултат на неправилен монтаж, на други вредни въздействия върху здравето на обитателите, както и на въздействия за разрушаване на завършващия слой или нарушаване на архитектурния вид на фасадите на сградите проектите на нови сгради включват задължително детайли за:

1. начина на монтаж на външните тела на климатизаторите, когато със заданието за проектиране се предвижда този начин на отопление/охлаждане;

2. организирано отвеждане на конденз от всички локални климатизатори.

(5) При наличие на техническа възможност изискванията по ал. 4 се спазват и при извършване на основно обновяване, основен ремонт или реконструкции на съществуващи сгради.

(6) Автономните климатизатори и слънчевите колектори, когато са монтирани по фасадите и покривите на сгради, не се считат за издатини по смисъла на наредбата по чл. 13, ал. 1 и § 18, ал. 1 от заключителните разпоредби на ЗУТ.

Чл. 209. (1) Системата за централно отопление за различните видове сгради се избира със заданието за проектиране в зависимост от функционалното предназначение на сградите.

(2) Централни или локални системи за отопление, както и техни основни ремонти, реконструкции и обновяване, доколкото това е технически възможно и икономически целесъобразно, се проектират при отчитане възможностите за прилагане на:

1. децентрализирани системи за производство на енергия от възобновяеми източници;

2. инсталации за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

3. централизирани и локални системи за производство на топлина/студ, които изцяло или частично използват енергия от възобновяеми източници;

4. термопомпи.

Чл. 210. Въздушно отопление се предвижда, когато:

1. технически е възможно комбиниране на въздушно отопление с нагнетателна вентилация;

2. помещенията са с височина над 5 m и е нецелесъобразно друг вид отопление;

3. се налага периодично отопляване на помещения (халета).

Чл. 211. (1) Лъчисто отопление с открити лъчители се изпълнява в промишлени халета, спортни зали и открити обекти.

(2) Вградени системи с вода за отопление и охлаждане на повърхнини в сгради се проектират така, че да отговарят на изискванията на БДС EN 15377.

Чл. 212. Не се допуска проектиране на лъчисто отопление с вградени серпентини в помещения със:

1. периодична използваемост;

2. колебания в топлинното им натоварване.

Чл. 213. Допуска се проектиране на система за отопление заедно със системи за вентилация и климатизация, когато с топлината, отдадена от отоплителните тела, се компенсират частично или напълно топлинните загуби на помещението.

Чл. 214. Допуска се проектирането на системи за отопление с топлоносител пара с ниско налягане в производствени сгради (халета), когато в тях са проектирани системи за технологична пара.

Чл. 215. (1) Конвективни системи за отопление с принудителна циркулация на топлоносител вода в нови сгради се проектират с максимална температура на топлоносителя на входа на системата 60 °C. По-висока максимална температура на топлоносителя на входа на системата се допуска, когато е предвидено със заданието за проектиране и в него са изложени съответните мотиви за това.

(2) Условието по ал. 1 се изпълнява и при извършване на основен ремонт, основно обновяване или реконструкция на конвективни системи за отопление с принудителна циркулация на топлоносител вода при наличие на техническа възможност за изпълнението и при доказана ефективност при проектирането. Във всички случаи, в които изчисленията не доказват ефект от прилагане на условието по ал. 1, проектирането се осъществява в границите на параметрите на съществуващата система.“

§ 14. Член 216 се изменя така:

„Чл. 216. Отоплителните тела се проектират така, че да отговарят на изискванията на БДС EN 442-1.“

§ 15. В чл. 221, ал. 3 и 4 се отменят.

§ 16. В чл. 222 думите „подобна степен на пожароопасност“ се заменят с „V степен на огнеустойчивост“.

§ 17. В чл. 223 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст на чл. 223 става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) За сградите, които подлежат на задължително сертифициране по реда на ЗЕЕ, към всяко отоплително тяло и към група от последователно свързани отоплителни тела с индивидуално захранване с топлоносител се предвижда термостатична спирателно-регулираща арматура.“

§ 18. Членове 224 и 225 се отменят.

§ 19. В глава девета „Системи за отопление“ заглавието на раздел III се изменя така:

„Раздел III
Тръбна мрежа“.

§ 20. В чл. 227 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „инсталация“ се заменя с „мрежа“.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) На всеки клон на мрежата се предвиждат спирателна арматура, арматура за балансиране/регулиране, а когато се изисква по задание – и измервателна арматура.“

§ 21. В чл. 228 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Топлоподаването за сградите се осъществява при активен контрол на потреблението на топлина, а когато е предвидено със заданието за проектиране, се предвиждат системи за автоматично регулиране и управление на разхода на енергия, които целят икономия на енергия.“

2. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) В нови многофамилни жилищни сгради се предвижда измерване на разхода на енергия за отопление за всеки самостоятелен обект с жилищно и нежилищно предназначение в сградата.

(4) При сгради със смесено предназначение системите за отопление се проектират така, че да позволяват индивидуално отчитане на разхода на топлина за отделните части с различно предназначение.“

§ 22. В чл. 229, ал. 1 думата „инсталация“ се заменя с „мрежа“.

§ 23. В чл. 232, ал. 1 и чл. 233, ал. 1 думата „инсталацията“ се заменя със „системата“.

§ 24. В чл. 237, ал. 1 думата „инсталациите“ се заменя със „системите“, а в ал. 2 и ал. 6, т. 1 думата „инсталацията“ се заменя със „системата“.

§ 25. Член 243 се отменя.

§ 26. В чл. 244 думите „Отоплителната инсталация“ и „отоплителната инсталация“ се заменят съответно със „Системата за отопление“ и „системата за отопление“.

§ 27. В чл. 248, ал. 1 и чл. 249 думата „инсталация“ се заменя с „мрежа“.

§ 28. В чл. 251 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 4 се изменя така:

„4. спирателни вентили най-малко на входа на разпределителния колектор и на изхода на събирателния колектор.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) В сгради в режим на етажна собственост, както и в сгради с повече от един собственик, на всяко топлинно разпределително табло се монтира топломер със спирателна арматура преди и след него.“

3. Създава се ал. 3:

„(3) Допуска се, когато в един самостоятелен обект е предвидено повече от едно топлинно разпределително табло и таблата са свързани последователно, да се монтира само един топломер със спирателна арматура преди и след него.“

§ 29. Член 252 се изменя така:

„Чл. 252. Системите за лъчисто отопление с вградени отоплителни елементи и открити лъчители се проектират за помещения на сгради за обществено обслужване и в жилищни сгради в съответствие с БДС EN 15377-1,-2,-3.“

§ 30. В чл. 254 след означението „БДС CR 1752“ се добавя „и БДС EN 15251“.

§ 31. В чл. 264 думата „инсталацията“ се заменя със „системата“, в чл. 277, ал. 1 думата „инсталации“ се заменя със „системи“, а в чл. 265 и чл. 270, ал. 1 думите „вентилационна инсталация“ се заменят със „система за вентилация“.

§ 32. В чл. 280, ал. 2 думата „инсталацията“ се заменя с думите „тръбната система“.

§ 33. Заглавието на глава десета се изменя така:

„Глава десета

СИСТЕМИ ЗА ВЕНТИЛАЦИЯ И КЛИМАТИЗАЦИЯ“.

§ 34. В чл. 282 ал. 1 се изменя така:

„(1) Всички помещения, в които пребивават хора, или когато има изисквания на технологичен процес, се предвиждат с естествена, механична или комбинирана вентилация. В случаите, в които се предвижда механична или комбинирана система за вентилация, се изработва проект.“

§ 35. В чл. 286 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Системите за вентилация в жилищни сгради, общежития и хотели се отделят от системите за вентилация в помещенията, предназначени за детски заведения, магазини, аптеки, кабинети, ателиета и др., ако такива системи са проектирани в една сграда.“

2. Създава се ал. 3:

„(3) Помещения в жилища може да се вентилират с пресен въздух по механичен начин чрез вентилационни агрегати за жилищни помещения (ВАЖ) със или без въздухопровод, които имат висока енергийна ефективност и отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) № 1253/2014 на Комисията от 7 юли 2014 г. за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на вентилационни агрегати. За монтирането на ВАЖ в жилища без въздухопровод не се изисква проект, когато агрегатите имат оценено съответствие съгласно изискванията на Директива 2009/125/ЕО и специфично енергопотребление, изчислено в съответствие с приложение VIII от Регламент (ЕС) № 1253/2014.“

§ 36. В чл. 288 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) При доказана техническа и икономическа целесъобразност към системите за вентилация и/или климатизация се предвиждат съоръжения за оползотворяване на топлината от изхвърляния въздух (съоръжения за рекуперираване на топлина). Средната сезонна стойност на температурния коефициент на ефективност на съоръженията за рекуперираване на топлината (рекуператори „въздух-въздух“) на отработения въздух в системите за вентилация за режим на отопление не може да е по-малка от 70 % при изпълнение на условието:

$$\eta_{r,min} \geq 70\%.\text{“}$$

2. В ал. 3 думата „инсталации“ се заменя със „системи“.

§ 37. В чл. 289 думите „вентилационна или климатична инсталация“ се заменят със „система за вентилация и/или климатизация“, а в чл. 290, ал. 1 думите „вентилационната система“ се заменят със „системата за вентилация“.

§ 38. В чл. 291 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение първо думите „вентилационните и климатичните инсталации“ се заменят със „системите за вентилация и климатизация“.

2. Създава се ал. 5:

„(5) Когато към съоръженията на системите за вентилация и климатизация има водни серпентини, в помещението се предвижда възможност за тяхното източване.“

§ 39. Член 294 се отменя.

§ 40. В чл. 296, ал. 2 думата „инсталации“ се заменя със „системи“.

§ 41. Член 305 се изменя така:

„Чл. 305. (1) Необходимото количество (дебитът) пресен въздух, подаван в помещения, в които въздухът се замърсява само вследствие на пребиваващите в него хора, се определя съгласно приложение № 18 или приложение № 12.

(2) Когато с директно проветряване не могат да се осигурят хигиенните норми за кратността на обмяната на въздуха в помещенията на жилищата, се проектира и изпълнява механична система за вентилация или климатизация съгласно изискванията на тази наредба.

(3) При проектирането на механична система за вентилация или климатизация на нежилищни сгради се спазват изискванията на БДС EN 13779."

§ 42. Член 306 се изменя така:

„Чл. 306. В производствени помещения с механична вентилация се осигурява не по-малко от еднократен въздухообмен в работната зона."

§ 43. В чл. 307 накрая се добавя „съгласно БДС EN 13779 и изискванията на приложение № 28".

§ 44. Членове 308 и 309 се отменят.

§ 45. В чл. 312 думите „вентилационните и климатичните инсталации" се заменят със „системите за вентилация и/или климатизация".

§ 46. В чл. 314, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Думите „климатичните и общообменните вентилационни инсталации" се заменят със „системите за климатизация и системите за общообменна вентилация".

2. Създава се изречение второ: „Правилата за разполагане на отворите за засмукване на пресен въздух и на отворите за изхвърляне на отработения въздух, както и минималните препоръчителни разстояния между отворите за засмукване на пресен въздух и за изхвърляне на отработен въздух съгласно БДС EN 13779 са дадени в приложение № 28."

§ 47. В чл. 318 думите „вентилационните инсталации" се заменят със „системите за вентилация", думите „климатичните инсталации" се заменят със „системите за климатизация", а думите „когато това е икономически целесъобразно" се заменят с „когато тя е допустима и техническите решения с рециркулация са икономически целесъобразни".

§ 48. В чл. 319, ал. 2 и в чл. 320, т. 3 означенията„А и Б" се заменят с „Ф5А и Ф5Б".

§ 49. В чл. 321, ал. 1 думата „клозети" се заменя с „тоалетни".

§ 50. В чл. 323 думата „инсталации"се заменя със „системи".

§ 51. В чл. 327 думите „вентилационната или климатичната инсталация" се заменят със „системата за вентилация и/или климатизация".

§ 52. В чл. 345 думата „инсталации" се заменя със „системи", а думите „Наредба № 2 от 1998 г. за норми за допустими емисии (концентрации в отпадъчни газове) на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от неподвижни източници" се заменят със „Закона за чистотата на атмосферния въздух и на наредбите за неговото прилагане".

§ 53. В чл. 346 думата „Климатични" се заменя с думите „Системи за климатизация", а накрая се поставя запетая и се добавя „и в съответствие с изискванията на БДС EN 15 251".

§ 54. В чл. 347, ал. 1 и 2 и в чл. 348 думата „инсталациите" се заменя със „системите".

§ 55. Член 350 се изменя така:

„Чл. 350. Допуска се неорганизирано естествено вентилиране на помещенията (посредством клапи, монтирани в прозорци) в жилищни сгради и в сгради за обществено обслужване, в които отделни помещения се климатизират с разделни апарати (сплит) или с вентилаторни конвектори, при условие че този начин на вентилиране осигурява кратност на неорганизирания въздухообмен на вътрешния с външния въздух не по-голяма от 0,5 h^{-1}. При предвидени други условия кратността на въздухообмена се осигурява с механична система, а където е приложимо – с вентилационни агрегати със или без въздухопровод."

§ 56. В чл. 351 думите „климатични инсталации" се заменят със „системи за климатизация".

§ 57. В чл. 352 думите „климатични и общообменни вентилационни инсталации" се заменят със „системи за климатизация, както и за системите за климатична и общообменна вентилация", а в чл. 353, ал. 2 думите „вентилационните и аспирационните инсталации" се заменят със „системите за вентилация и аспирация".

§ 58. В чл. 358 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Въздухопроводите, които са компонент на системите за аварийно вентилиране, се предвиждат и изпълняват в съответствие с изискванията на Наредба № Із-1971 от 2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар (ДВ, бр. 96 от 2009 г.)."

2. Алинеи 3 и 4 се отменят.

§ 59. В чл. 360, ал. 3 думите „обезпрашителни инсталации" се заменят със „системи за обезпрашаване", в чл. 361, ал. 1 и 2 думите „вентилационни и климатични инсталации" се заменят със „системи за вентилация и климатизация" и в ал. 3 думите „обезпрашителни инсталации" се заменят със „системи за обезпрашаване".

§ 60. Член 366 се изменя така:

„Чл. 366. Допустимите нива на звуково налягане в октавни честоти и в dB(A) за различни приложения се отчитат съгласно приложение № 12, табл. 1 на тази наредба или съгласно Наредба № 4 от 2006 г. за ограничаване на вредния шум чрез шумоизолиране на сградите при тяхното проектиране и за правилата и нормите при изпълнението на строежите по отношение на шума, излъчван по време на строителството (ДВ, бр. 6 от 2007 г.) и Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за

шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (ДВ, бр. 58 от 2006 г.)."

§ 61. В чл. 371 се правят следните изменения:

1. В основния текст думите „отоплителните, вентилационните и климатичните инсталации" се заменят със „системите за отопление, вентилация и климатизация".

2. В т. 2 думата „инсталацията" се заменя със „системата".

3. Точка 3 се изменя така:

„3. икономия и съхранение на енергията и на енергийните ресурси, използвани в сградите."

§ 62. В чл. 372 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „инсталациите" се заменя с думите „системите за топлоснабдяване и за поддържане на параметрите на микроклимата".

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За отчитане и анализ на работата на системите се предвиждат прибори, които съхраняват регистрираната от тях информация."

§ 63. В чл. 373 се правят следните изменения:

1. В т. 1 думите „вентилационни инсталации" се заменят със „системи за вентилация".

2. В т. 3:

а) в основния текст думите „климатичните инсталации" се заменят със „системите за климатизация";

б) в буква „е" думите „инсталации" и „инсталациите" се заменят съответно със „системи" и „системите".

3. В т. 4, буква „в" думите „отоплителната инсталация" се заменят със „системата за отопление".

4. В основния текст на т. 6 думата „инсталацията" се заменя със „системата".

5. В основния текст на т. 7 думата „инсталацията" се заменя с думите „централната система".

§ 64. В чл. 374 думите „вентилационни и климатични инсталации" се заменят със „системите за вентилация и климатизация".

§ 65. В чл. 375 се правят следните изменения и допълнения:

1. Основният текст на чл. 375 става ал. 1 и се изменя така:

„(1) Измерване на разхода на енергоносители по видове горива и енергии, както и автоматично регулиране на топло- и студоподаването се предвиждат със заданието за проектиране за всички нови сградни за:

1. системи за отопление, като се приема местно, зонално или централно регулиране съгласно БДС EN 12828;

2. системи за общообменна вентилация и климатизация, в т.ч. за:

а) регулиране на температурата и относителната влажност (когато се изисква със заданието) на въздуха в помещенията и/или за подавания в тях въздух;

б) регулиране на отношението пресен към рециркулационен въздух;

в) защита срещу замръзване на калориферите, работещи с външен въздух;

г) регулиране на температурата на въздуха в помещенията в зависимост от температурата на външния въздух;

д) регулиране на CO_2 в затворени помещения – за сградите за обществено обслужване съгласно заданието за проектиране;

3. топлообменни (абонатни) станции."

2. Създават се ал. 2, 3 и 4:

„(2) Измерването на разхода на енергоносители по видове горива и енергии се предвижда за всички съществуващи жилищни сгради и сгради за обществено обслужване при тяхното обновяване и ремонт.

(3) Измерването и отчитането на топлинна енергия, доставена от топлопреносно предприятие за централно топлоснабдени жилищни сгради, се извършва със средства за измерване за търговско плащане при условията и по реда на Наредба № 16-334 от 2007 г. за топлоснабдяването (ДВ, бр. 34 от 2007 г.).

(4) При въвеждане на измерване на разхода на горива и енергии и на системи за активен контрол на топлоподаването и студоподаването се отчита нивото на технологиите и технологичния напредък."

§ 66. В чл. 377 думите „Вентилационните и климатичните инсталации" се заменят със „Системите за вентилация и климатизация" и в чл. 382, ал. 1 и 2 думите „аварийната вентилационна инсталация" се заменят със „системата за аварийна вентилация".

§ 67. В чл. 383 накрая се добавя „съгласно изискванията на Наредба № Із-1971 от 2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар".

§ 68. Член 384 се изменя така:

„Чл. 384. Централно управление на системите за отопление, вентилация и климатизация се предвижда в нови сгради за обществено обслужване и в производствени сгради, а за съществуващи сгради за обществено обслужване – когато сградите подлежат на задължително сертифициране по реда на ЗЕЕ. За всички останали сгради се предвижда централно управление на системите за отопление, вентилация и климатизация, когато е заложено в заданието за проектиране."

§ 69. В § 1, т. 6 от допълнителните разпоредби думата „инсталация" се заменя със „система (мрежа)".

§ 70. В § 5 от преходните и заключителните разпоредби думите „икономиката и" се заличават.

§ 71. Приложение № 9 към чл. 186, ал. 3 се изменя така:

„Приложение № 9
към чл. 186, ал. 3

Категории за качество на обитаемата среда

Категория	Топлинно състояние на тялото	
	предвиден процент на незадоволеност (PMD)	предвидена средна оценка (PMV)
	%	
I	< 6	-0,2<PMV<0,2
II	< 10	-0,5<PMV<0,5
III	< 15	-0,7<PMV<0,7
IV	>15	PMV<-0,7 или PMV>0,7

Забележки:

I категория (високо ниво на очакване) се препоръчва за помещения, обитавани от хора със специфични нужди, в т.ч. хора с намалена подвижност, хора с увреждания, възрастни хора и др.

II категория (нормално ниво на очаквания) трябва да се използва за нови сгради и при обновяване на съществуващи сгради.

III категория (умерено или приемливо ниво на очакване) може да се използва за съществуващи сгради.

IV категория – стойностите са извън критериите за посочените по-горе категории. Тази категория трябва да бъде призната (одобрена) само за ограничена част от годината.“

§ 72. В таблица 1 от приложение № 12 към чл. 195, ал. 1, т. 1 и 2, чл. 305, чл. 347, ал. 1 и 2 и чл. 366 се правят следните допълнения:

1. В заглавието на таблица 1 накрая се добавя „и БДС EN 15251“.

2. Таблица 1 се изменя така:

„Таблица 1

Вид/ предназначение на сградата	Активност	Брой обитатели, бр./m²	Категория на вътр. топл. среда	Температура на усещането		Максимална средна скорост на въздуха		Ниво на звуково налягане	Дебит на пресния въздух	Допълнителен вентилационен дебит, когато е разрешено пушенето
				лято	зима	лято	зима			
				°C	°C	m/s	m/s	db(A)	l/s x m²	l/s x m²
Единичен офис	1,2	0,1	I	24,5±1,0	22,0±1,0	0,18	0,15	30	2,0	-
			II	24,5±1,5	22,0±2,0	0,22	0,18	35	1,4	-
			III	24,5±2,5	22,0±3,0	0,25	0,21	40	0,8	-
			IV	> 27	< 19	0,25	0,21	40	0,8	-
Офис без преградни стени	1,2	0,07	I	24,5±1,0	22,0±1,0	0,18	0,15	35	1,7	0,7
			II	24,5±1,5	22,0±2,0	0,22	0,18	40	1,2	0,5
			III	24,5±2,5	22,0±3,0	0,25	0,21	45	0,7	0,3
Стая за конференции	1,2	0,5	I	24,5±1,0	22,0±1,0	0,18	0,15	30	6,0	5
			II	24,5±1,5	22,0±2,0	0,22	0,18	35	4,2	3,6
			III	24,5±2,5	22,0±3,0	0,25	0,21	40	2,4	2
Аудитория	1,2	1,5	I	24,5±1,0	22,0±1,0	0,18	0,15	30	16(e)	-
			II	24,5±1,5	22,0±2,0	0,22	0,18	33	11,2	-
			III	24,5±2,5	22,0±3,0	0,25	0,21	35	6,4	-
Кафене/ ресторант	1,2	0,7	I	24,5±1,0	22,0±1,0	0,18	0,15	35	8,0	-
			II	24,5±2,0	22,0±2,5	0,22	0,18	45	5,6	5
			III	24,5±0,5	22,0±3,5	0,25	0,21	50	3,2	2,8
Класна стая	1,2	0,5	I	24,5±0,5	22,0±1,0	0,18	0,15	30	6,0	-
			II	24,5±1,5	22,0±2,0	0,22	0,18	35	4,2	-
			III	24,5±2,5	22,0±3,0	0,25	0,21	40	2,4	-
Детска градина	1,4	0,5	I	23,5±1,0	20,0±1,0	0,16	0,13	30	7,1	-
			II	23,5±2,0	20,0±2,5	0,20	0,16	40	4,9	-
			III	23,5±2,5	20,0±3,5	0,24	0,19	45	2,8	-
Универсален магазин	1,6	0,15	I	23,0±1,0	19,0±1,5	0,16	0,13	40	4,2	-
			II	23,0±2,0	19,0±3,5	0,20	0,15	45	3,0	-
			III	23,0±3,0	19,0±4,5	0,23	0,18	50	1,6	-

Вид/ предназначение на сградата	Активност	Брой обитатели, бр./m²	Категория на вътр. топл. среда	Температура на усещането		Максимална средна скорост на въздуха		Ниво на звуково налягане	Дебит на пресния въздух	Допълнителен вентилационен дебит, когато е разрешено пушенето
				лято	зима	лято	зима			
				°C	°C	m/s	m/s	db(A)	l/s x m²	l/s x m²
Църква	1,3		I	-	18,0±1,5	-	-	-	-	-
			II	-	18,0±3,0	-	-	-	-	-
			III	-	18,0±4,0	-	-	-	-	-
Музей/галерия	1,6		I	-	19,0±1,5	-	-	-	-	-
			II	-	19,0±3,0	-	-	-	-	-
			III	-	19,0±3,0	-	-	-	-	-
Жилищна сграда	1,2		I	-	22,0±1,0	-	-	30	0,49	-
			II	-	22,0±2,0	-	-	40	0,42	-
			III	-	22,0±3,0	-	-	45	0,35	-
			IV	-	< 19	-	-	45	0,30	-
Баня	0,6		I	-	25,0±0,5	-	-	-	-	-
			II	-	25,0±1,5	-	-	-	-	-
			III	-	25,0±2,0	-	-	-	-	-

“

§ 73. Създава се приложение № 24 към чл. 198:

„Приложение № 24
към чл. 198

МЕТОДИКА

за изчисляване на отоплителен товар на сгради

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С тази методика се определят правилата за изчисляване на топлинната мощност, необходима за постигане на изискваната вътрешна температура при стандартни изчислителни условия.

Изчислителният топлинен товар се определя, както следва:

– стая по стая или отоплявано пространство по отоплявано пространство, за да се оразмерят отоплителните тела;

– за част от сградата или за цялата сграда, за да се определи топлинната мощност, с която те ще бъдат осигурени.

Основните случаи обхващат сгради:

– с ограничена височина на стаята (не повече от 5 m);

– които е прието да бъдат отоплявани при постоянна по време температура на външния въздух, равна на изчислителната температура.

Примери за такива сгради са: къщи, офис сгради и административни сгради, училища, библиотеки, болници, сгради за развлечения, сгради за търговия с хранителни стоки, универсални магазини и други сгради за бизнес цели, индустриални сгради и др.

В приложенията към методиката е дадена информация и за специални случаи, като:

– сгради с голяма етажна височина и халета;

– сгради, в които температурата на въздуха и средната радиационна температура се различават съществено.

Методиката за изчисляване на отоплителния товар и Методиката за изчисляване на показателите за разход на енергия и на енергийните характеристики на сгради (приложение № 3 от Наредба № 7 от 2004 г. за енергийна ефективност на сгради (ДВ, бр. 5 от 2005 г.) имат много сходни елементи, тъй като физиката на топлопреноса е една и съща. И към двете методики са дадени опростени методи за определяне на отоплителната мощност или на необходимата топлинна енергия, използвани за експресни оценки, предпроектни проучвания и идейни проекти. Основните разлики са следните: по първата методика се определя количеството необходима топлина (първична енергия), а по втората – последователността на определяне на общия отоплителен товар и оразмеряване на отоплителната мощност; различни климатични данни (изчислителни температури и параметри на външния въздух и на микроклимата, съответно климатични данни); при изчисляване на отоплителния товар не се отчитат притоците от вътрешни източници, слънчево греене и др.

2. ПОЗОВАВАНИЯ

Тази методика е разработена въз основа на европейските стандарти и добрите европейски практики. В нея са включени изисквания на стандарти, като позоваванията на тях са направени на съответните места в текста, както следва:

– БДС EN 673 „Стъкло за строителството. Определяне на коефициента на топлопреминаване (U-стойност). Изчислителен метод“;

– БДС EN ISO 6946 „Строителни елементи. Съпротивление на топлопреминаване и коефициент на топлопреминаване. Изчислителен метод“;

– БДС EN ISO 10077-1 „Топлинни характеристики на прозорци, врати и капаци. Изчислителен метод. Част 1: Опростен метод“;

– БДС EN ISO 13789 „Топлинни характеристики на сградите. Коефициент на топлинните загуби. Изчислителен метод“;

– БДС EN ISO 13370 „Топлинни характеристики на сградите. Топлопренасяне през земята. Изчислителен метод“;

– БДС EN ISO 10077-2 „Термично поведение на прозорци, врати и жалузи. Изчисляване на топлопреминаването. Част 2: Числен метод за рамки (ISO/DIS 10077-2:1998)“;

– БДС EN ISO 10211-1 „Топлинни мостове в конструкцията на сградата. Топлинни потоци и повърхностни температури. Част 1: Общи изчислителни методи (ISO 10211-1:1995)“;

– БДС EN ISO 10211-2 „Топлинни мостове в конструкцията на сградата. Топлинни потоци и повърхностни температури. Част 2: Линейни топлинни мостове (ISO 10211-2:2001)“;

– БДС EN ISO 10456 „Материали и продукти за сградата – процедура за определяне на обявените и проектните термични стойности (ISO 10456:1999)“;

– БДС EN 12524 „Строителни материали и продукти. Топло- и влаготехнически свойства. Таблични проектни стойности“;

– БДС EN ISO 14683 „Топлинни мостове в конструкцията на сградата. Линейно топлопреминаване – опростени методи и нормативни стойности (ISO 14683:1999)“.

3. ОСНОВНИ ОЗНАЧЕНИЯ, ЕДИНИЦИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ И ИЗПОЛЗВАНИ СИМВОЛИ

Таблица 1

Символи и единици

Символ	Наименование	Единица
a,b,c,f	Различни корекционни фактори	-
A	Площ	m^2
B'	Пространствена характеристика на пода	m
c_p	Специфичен топлинен капацитет при постоянно налягане	J/(kg.K)
D	Дебелина	m
e_i	Коефициент на защитно ограждение	-
e_k,e_l	Корекционни фактори за изложение	-
G_w	Корекционен фактор за подпочвени води	-
H	Коефициент на топлопредаване	W/(m^2K)
H	Коефициент на общи топлинни загуби	W/K
l	Дължина	m
n	Кратност на въздухообмена	h^{-1}
n_{50}	Кратност на въздухообмена при разлика между налягането във и извън сградата 50 Pa	h^{-1}
P	Периметър на подовата плоча	m
Q	Количество топлина, количество енергия	J
T	Термодинамична температура по скалата на Келвин	K
U	Коефициент на топлопреминаване	W/(m^2K)
v	Скорост на вятъра	m/s
V	Обем	m^3
$\dot{V}$	Дебит	m^3/s
ε	Корекционен фактор за височина	-
Φ	Топлинни загуби, топлинна мощност	W
Φ_{HL}	Топлинен товар	W
η	Коефициент на полезно действие	%
λ	Коефициент на топлопроводност	W/(m.K)
θ	Температура по скалата на Целзий	^oC
ρ	Плътност на въздуха	kg/m^3
Ψ	Линеен коефициент на топлопреминаване	W/(m.K)

Таблица 2

Индекси

a	въздух	h	височина	o	усещане
A	част от сградата	inf	инфилтрация	r	средна радиационна
bdg,B	сграда	int	вътрешен	RH	допълнително загряване
bf	под на сутерен	i,j	отоплявано пространство	su	приточен
bw	стена на сутерен	k	елемент от сградата	T	преминаване
e	външен, външна страна	l	топлинен мост	tb	тип на сградата
env	обвивка	m	средногодишно	u	неотоплявано пространство
equiv	еквивалент	mech	механично	V	вентилация
ex	отработен	min	минимален	$\Delta\theta$	по-висока вътрешна температура
g	земя	nat	естествен	W	вода, прозорец/стена

По смисъла на тази методика:

„Сутерен“ – стая се разглежда като сутерен, ако повече от 70 % от външната площна стена е в контакт със земята.

„Елемент на сградата“ – сградна ограждаща конструкция или елемент, като стена, под и др.

„Обособена част от сградата“ – общ обем на отопляваните пространства, обслужвани от една обща отоплителна система (т.е. самостоятелни жилища), където топлоснабдяването към всяко самостоятелно жилище може да бъде контролирано от обитателя.

„Проектна температурна разлика“ – разликата между вътрешната и външната изчислителна температура.

„Изчислителни топлинни загуби“ – количеството топлина за единица време, напускащо сградата към околната среда при определени изчислителни условия

„Коефициент на топлинни загуби“ – топлинни загуби за единица температурна разлика.

„Топлопреминаване“ – топлината, преминала през ограждащите конструкции и елементи в резултат на температурната разлика.

„Топлинен товар“ – необходимата топлина за постигане на зададени вътрешни изчислителни условия.

„Загуби от топлопреминаване на разглежданото пространство“ – топлинни загуби към външната среда като резултат от топлопроводност през ограждащите повърхности, както и на топлопреминаване между отопляваните пространства в сградата

„Вентилационни загуби на разглежданото пространство“ – топлинни загуби от вентилация или инфилтрация през ограждащите елементи на сградата и преминаване на въздух от едно пространство към друго пространство.

„Външна температура на въздуха“ – температурата на въздуха извън сградата.

„Външна изчислителна температура“ – външната температура на въздуха, която се използва за изчисляване на топлинните загуби.

„Отоплявано пространство“ – пространство, което трябва да се отоплява до определена вътрешна температура.

„Вътрешна температура на въздуха“ – температура на въздуха вътре в сградата.

„Вътрешна изчислителна температура“ – температура на усещането в центъра на отопляваното пространство (помещение) (във височина 0,6 – 1,6 m), която се използва за изчисляване на топлинните загуби.

„Средногодишна външна температура“ – средната стойност на външната температура през годината

„Температура на усещане“ – средноаритметично между вътрешната температура на въздуха и средната радиационна температура.

„Топлинна зона“ – част от отопляваното пространство, което е със зададена температура и с незначителни пространствени изменения на тази температура.

„Неотоплявано пространство“ – помещение, което не е част от отопляваното пространство.

„Вентилационна система“ – система, която осигурява определен дебит пресен въздух.

„Зона“ – група от помещения, които имат сходни топлинни свойства.

4. ПРИНЦИПИ НА ИЗЧИСЛИТЕЛНИЯ МЕТОД

За основните случаи изчислителният метод се основава на следните хипотези:

– температурното разпределение (температурата на въздуха и изчислителната температура) се приема да бъде равномерно;

– топлинните загуби се изчисляват при стационарни условия, приемайки постоянни стойности за температурата, характеристиката на строителните елементи и т.н.

За основните случаи процедурата може да се използва за по-голяма част от сградите:

– с етажна височина не по-голяма от 5 m;

– отоплявани или приемайки да бъдат отоплявани със зададени постоянни температури;

– където е възможно температурата на въздуха и температурата на усещане да се приемат с еднакви стойности.

В лошо изолираните сгради и/или през периоди на дозагряване с топлоотдаващи системи с мощно конвективно топлоотдаване или с големи отопляващи повърхности със значителни лъчисти елементи (например подово лъчисто отопление) може да има значителни разлики между температурата на въздуха и температурата на усещане, както и отклонение от равномерността на температурата в стаята. Тези случаи са разгледани като специални случаи в приложение Б. Случаят на неравномерност на температурното разпределение е разгледан също и в т. 7.1.4.

Първоначално се изчисляват топлинните загуби, след което резултатите от тях се използват за определяне на топлинния товар.

За изчисляване на топлинните загуби на отоплявано пространство трябва да бъдат разгледани следните елементи:

– изчислителните загуби от топлопреминаване, които са топлинни загуби в резултат на топлопроводност през ограждащите елементи, както и на топлопреминаване към съседни помещения, отоплявани до различна температура;

– топлинните загуби от вентилация, които са топлинни загуби за загряване на външен въздух от вентилация или инфилтрация или на постъпил от съседно, по-студено помещение въздух.

5. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

5.1. ИЗЧИСЛИТЕЛЕН МЕТОД ЗА ОТОПЛЯВАНО ПРОСТРАНСТВО

Стъпките при изчислителния метод за отоплявано пространство са показани на фиг.1 и са, както следва:

а) определяне стойностите на външната изчислителна температура и на средногодишната външна температура;

б) определяне на вида на пространството (отоплявано или неотоплявано) и на стойностите на вътрешната температура за всяко пространство;

в) определяне на всички размери и топлинни характеристики на строителните елементи за всяко отоплявано и неотоплявано пространство;

г) изчисляване на коефициента на топлопреминаване и умножаване с температурната разлика, за да се получат топлинните загуби от топлопреминаване в отопляваното пространство;

д) изчисляване на коефициента за вентилация и умножаване с температурната разлика, за да се получат топлинните загуби от вентилация в отопляваното пространство;

е) получаване на пълните топлинни загуби в отопляваното пространство като сума на топлинните загуби от топлопреминаване и топлинните загуби от вентилация;

ж) изчисляване на топлинната мощност за донагряване на отопляваното пространство, т.е. допълнително необходимата мощност, която да компенсира ефекта на прекъсване на отоплението;

з) получаване на топлинния товар на отопляваното пространство чрез сумиране на топлинните загуби и мощността за донагряване.

5.2. ИЗЧИСЛИТЕЛЕН МЕТОД ЗА ЧАСТ ОТ СГРАДАТА ИЛИ ЗА ЦЯЛАТА СГРАДА

За оразмеряване на топлоснабдяването, т.е. на топлообменник в абонатна станция или котел, се изчисляват общите топлинни товари на частта от сградата или на цялата сграда. Процедурата се основава на резултатите от изчисленията „пространство по пространство“.

Стъпките на изчислителната процедура за частта от сградата или за цялата сграда са следните:

а) сумират се топлините загуби за всички отоплявани пространства, без да се има предвид топлопреминаването вътре в границите на системата, за да може да се изчислят общите топлинни загуби на частта от сградата или на цялата сграда;

б) сумират се загубите от вентилация за всички отоплявани пространства, без да се има предвид вентилацията вътре в границите на системата, за да може да се изчислят общите загуби от вентилация на частта от сградата или на цялата сграда;

в) изчисляват се общите топлинни загуби на частта от сградата или на цялата сграда чрез сумиране на загубите от топлопреминаване и вентилационните загуби;

г) сумират се мощностите за донагряване на всички отоплявани пространства, за да се получи общата мощност за донагряване на частта от сградата или на сградата, необходима за компенсиране ефекта на прекъсване на отоплението;

д) изчислява се общият отоплителен товар на частта от сградата или на сградата като сума от общите топлинни загуби и общата мощност за донагряване.

5.3. ИЗЧИСЛИТЕЛЕН МЕТОД ЗА ОПРОСТЕНИ ИЗЧИСЛЕНИЯ

Изчисляването по опростения метод следва процедурите, описани в т. 5.1 и 5.2. Тези опростени изчисления се използват за съставяне на задание за проектиране, за изработване на идейни проекти, за извършване на експресни оценки, за прединвестиционни проучвания. Този метод е показан в т. 9.

Стъпка “а”	Определяне на основните данни: - външна изчислителна температура; - средногодишна външна температура	Климатични данни
Стъпка “б”	Дефиниция на всяко пространство от сградата 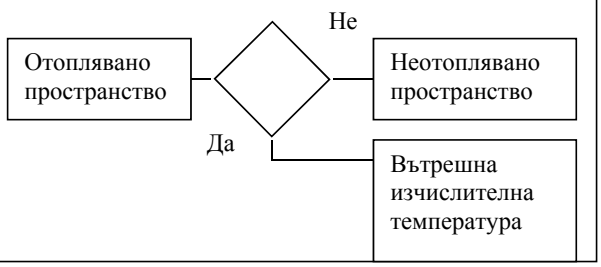 	Предназначение на всяко пространство и вътрешна изчислителна температура на всяко пространство
Стъпка “в”	Определяне на: - характерните размери; - топлинните характеристики за всички елементи на всяко отоплявано или неотоплявано пространство	Данни за сградата
Стъпка “г”	Изчисляване на топлинните загуби от топлопреминаване (изчислителен коефициент на загуби от топлопреминаване по изчислителна температурна разлика)	За топлинни загуби през: - огражденията на сградата; - неотоплявани пространства; - съседни пространства - земя
Стъпка “д”	Изчисляване на топлинните загуби от вентилация (изчислителен коефициент на загуби от вентилация х изчислителна температурна разлика)	Изчисляване на топлинните загуби за сградата
Стъпка “е”	Изчисляване на общите топлинни загуби (изчислителни загуби от топлопремина-ване + топлинни загуби от вентилация)	
Стъпка “ж”	Изчисляване на топлинната мощност за донагряване (допълнителна мощност, необходима за компенсиране прекъсването на отоплението)	Ефект на прекъсване на отоплението
Стъпка “з”	Изчисляване на общия топлинен товар (общи топлинни загуби + мощност за донагряване)	Определяне на изчислителния топлинен товар

Фиг. 1. Изчислителна процедура за отоплявано пространство

6. НЕОБХОДИМИ ДАННИ

Необходимите данни за определяне на топлинния товар са:

6.1. КЛИМАТИЧНИ ДАННИ

– външна изчислителна температура (θ_e) за изчисляване на топлинните загуби;

– средногодишна изчислителна температура ($\theta_{m,e}$) за изчисляване на топлинните загуби към земята.

6.2. ВЪТРЕШНА ИЗЧИСЛИТЕЛНА ТЕМПЕРАТУРА

Вътрешната температура, която се използва за изчисляване на топлинните загуби, е вътрешната изчислителна температура (θ_{int}). За основните случаи температурата на усещане и вътрешната температура на въздуха се приемат с еднакви стойности. В случаите, когато това е неприложимо, приложение Б съдържа повече информация.

6.3. ДАННИ ЗА СГРАДАТА

Входните данни, които се изискват за изчисляването „стая по стая“, са:

– V_i – вътрешен обем на всяка стая (отоплявани или неотоплявани пространства), m^3;

– A_k – площ на всеки елемент от сградата ,m^2;

– U_k – коефициент на топлопреминаване на всеки елемент от сградата, W/m^2K;

– Ψ_l – линеен коефициент на топлопреминаване на топлинен мост, W/m.K;

– l_l – дължина на топлинен мост, m.

Изчисляването на коефициента на топлопреминаване (U стойностите) на сградните елементи трябва да се прави с оглед на граничните условия и характеристиките на материала, които са дефинирани и препоръчани в конкретните стандарти. Обобщаването на всички параметри, които са използвани за изчисляването на U-стойностите на сградата, заедно с отнасянето към подходящи за използване стандарти, са дадени в табл. 3.

Таблица 3

Параметри за изчисляване на U стойности

Символи и единици	Наименование на параметъра	Стандарти
R_{si}(m^2.K/W)	Съпротивление на топлопредаване на вътрешната повърхност	БДС EN ISO 6946
R_{se}(m^2.K/W)	Съпротивление на топлопредаване на външната повърхност	БДС EN ISO 6946
λ (W/m.K)	Коефициент на топлопроводност (хомогенни материали)	
	• определяне на обявени и изчислителни стойности (процедура)	БДС EN ISO 10456
	• таблични проектни стойности	БДС EN 12524
	• типове земя	БДС EN ISO 13370
R(m^2K/W)	Термично съпротивление на (не)хомогенни материали	БДС EN ISO 6946
R_a(m^2K/W)	Термично съпротивление на въздушни слоеве или кухини	
	• невентилирани, слабо и добре вентилирани въздушни слоеве	БДС EN ISO 6946
	• слепени и двойни прозорци	БДС EN ISO 10077-1
U(W/m^2.K)	Коефициент на топлопреминаване	
	• общ метод за изчисляване	БДС EN ISO 6946
	• прозорци, врати (изчислени и таблични стойности)	БДС EN ISO 10077-1
	• рамки (числен метод)	БДС EN ISO 10077-2
	• остъкляване	БДС EN 673
Ψ (W/m.K)	Линеен коефициент на топлопреминаване (топлинни мостове)	
	• детайлизирано изчисляване (числено-3D)	БДС EN ISO 10211-1
	• детайлизирано изчисляване (2D)	БДС EN ISO 10211-2
	• опростено изчисляване	БДС EN ISO 14683
χ (W/K)	Точкова топлопроводност (3D топлинни мостове)	БДС EN ISO 10211-1

За изчисляване на коефициента на топлинни загуби от вентилация са използвани следващите величини:

– n_{min} – минимална кратност на въздухообмена на час, h^{-1};

– n_{50} – кратност на въздухообмена при разлика между наляганията във и извън сградата 50 Pa, h^{-1};

– $\dot{V}_{inf}$ – дебит на инфилтрирания въздушен поток през неуплътнените ограждащи елементи;

– $\dot{V}_{su}$ – дебит на приточния въздушен поток, m^3/s;

– $\dot{V}_{ex}$ – дебит на отработения въздушен поток, m^3/s;

– η_v – ефективност на система за оползотворяване топлината на отработения въздух.

Изборът на размерите на сградата трябва да бъде ясно посочен и да не се променя при изчисленията. Независимо от избора трябва да се включат загубите през пълната площ на външна стена. Съгласно БДС EN ISO 13789 може да се използват вътрешни, външни и осови размери, но стандартът не покрива подхода „стая по стая“.

7. ОБЩИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ЗА ОТОПЛЯВАНИ ПРОСТРАНСТВА. ОСНОВНИ СЛУЧАИ

Пълните топлинни загуби за отопляваното пространство (i), (Φ_i) се изчисляват по формулата:

(1) $$\Phi_i = \Phi_{T,i} + \Phi_{V,i}, \text{ W},$$

където:

$\Phi_{T,i}$ са изчислителните топлинни загуби от топлопреминаване за отопляваното пространство (i), W,

$\Phi_{V,i}$ – изчислителните топлинни загуби от вентилация за отопляваното пространство(i), W.

7.1. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ОТ ТОПЛОПРЕМИНАВАНЕ

Топлинните загуби от топлопреминаване за отопляваното пространство (i) се изчисляват по формулата:

(2) $$\Phi_{T,i} = \left(H_{T,ie} + H_{T,iue} + H_{T,ig} + H_{T,ij}\right)\left(\theta_{int,i} - \theta_e\right), \text{W},$$

където:

$H_{T,ie}$ е коефициентът на директни топлинни загуби от топлопреминаване през ограждащи елементи, граничещи с външния въздух, W/K;

$H_{T,iue}$ – коефициентът на топлинни загуби през неотоплявани пространства, W/K;

$H_{T,ig}$ – коефициентът на топлинни загуби при стационарен режим през елементи, разположени върху земята, W/K;

$H_{T,ij}$ – коефициентът на топлинни загуби от отопляваното пространство (i) към съседното пространство, отоплявано със значително по-различна температура (j), т.е.съседни отоплявани пространства в частта от сградата или отоплявано пространство в съседната част от сградата, W/K;

$\theta_{int,j}$ – вътрешната изчислителна температура на отопляваното пространство (j), °C;

θ_e – външната изчислителна температура, °C.

7.1.1. ДИРЕКТНИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ. КОЕФИЦИЕНТ НА ДИРЕКТНИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ $H_{T,ie}$

Коефициентът на директни топлинни загуби се отнася за всички елементи на сградата и за линейните топлинни мостове, разделящи отопляваното пространство от околната среда, като стени, подове, тавани, врати, прозорци. Той се изчислява по формулата:

(3) $$H_{T,ie} = \sum_k A_k U_k e_k + \sum_l \Psi_l l_l e_l, \text{ W/K},$$

където:

A_k е площта на елемент от сградата (к), m^2;

e_k, e_l са корекционните фактори за изложение, които отчитат климатични влияния, като различна изолация, абсорбиране на влагата от елементите на сградата, скорост и температура вятъра, като се приема, че тези влияния не са взети предвид при изчисляване на U стойностите (БДС EN ISO 6946); стойностите на $e_к$ и e_l са дадени в 10.4.1;

U_k е коефициентът на топлопреминаване за елемент на сградата, изчислен съгласно следните стандарти:

– БДС EN ISO 6946 – за непрозрачни елементи;

– БДС EN ISO 10007-1 – за врати и прозорци;

l_l – дължината на линеен топлинен мост (l) между вътрешността и околната среда, m;

Ψ_l – линейният коефициент на топлопреминаване на топлинен мост (l), W/m.K, който може да се изчисли по един от двата начина:

– за груба оценка се изпозват табличните стойности съгласно БДС EN ISO 14683;

– изчисляване съгласно БДС EN ISO 10211-2.

Табличните стойности на ψ_l в БДС EN ISO 14683 могат да се използват при подхода „изчисляване на сградата като цяло“ и не се прилагат при подхода „стая по стая“. Пропорционалното разделяне на ψ_l стойностите между стаите е по преценка на проектанта.

Нелинейните топлинни мостове не се третират в това изчисление.

<u>Опростени методи за отчитане на линейните загуби от топлопреминаване</u>

За изчисляване на линейните загуби от топлопреминаване може да се използва следният опростен метод:

(4) $$U_{KC} = U_k + \Delta U_{tb}, \text{ W/m}^2\text{.K},$$

където:

U_{KC} е коригираният коефициент на топлопреминаване на елементите на сградата (k), като се имат предвид линейните топлинни мостове, $W/m^2.K$;

U_K – коефициентът на топлопреминаване за елементите на сградите, $W/m^2.K$;

ΔU_{tb} – корекционен фактор, който зависи от вида на елемента на сградата, $W/m^2.K$.

Нормативни стойности са дадени в 10.4.1.

7.1.2. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ПРЕЗ НЕОТОПЛЯВАНИ ПРОСТРАНСТВА. КОЕФИЦИЕНТ НА ТОПЛИННИ ЗАГУБИ $H_{T,iue}$

Ако между отопляваното пространство (i) и външната среда (e) има неотоплявано пространство (u), изчислителният коефициент на топлинните загуби ($H_{T,iue}$) от отопляваното пространство навън се изчислява, както следва:

(5) $H_{T,iue} = b_U \left[\sum_k A_k U_k + \sum_l \Psi_l I_l \right]$,

където b_U е факторът за намаляване на температурата, който отчита температурната разлика между неотопляваното пространство и външната изчислителна температура.

Този фактор се изчислява по един от следните три метода:

а) ако температурата на неотопляваното пространство θu е приета или изчислена при изчислителни условия, b_U се определя по формулата:

(6) $b_U = \dfrac{\theta_{\text{int},i} - \theta_u}{\theta_{\text{int},i} - \theta_e}$;

б) ако стойността на θ_u е неизвестна, b_u се определя по формулата:

(7) $b_U = \dfrac{H_{iu}}{H_{iu} + H_{ue}}$,

където:

H_{iu} е коефициентът на топлинни загуби от отопляваното пространство (i) към неотопляваното пространство (u), W/K, като се имат предвид:

– топлинните загуби от топлопреминаване (от отоплявано към неотоплявано пространство);

– топлинните загуби от вентилация (дебитът на въздуха между отопляваното и неотопляваното пространство);

H_{ue} – коефициентът на топлинни загуби от неотопляваното пространство (u) към външната среда (e), W/K, като се имат предвид:

– топлинните загуби от топлопреминаване (към външната среда и земята);

– топлинните загуби от вентилация (между неотопляваното пространство и външната среда);

в) нормативни стойности на b_u са дадени в 10.4.2.

7.1.3. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ПРИ СТАЦИОНАРЕН РЕЖИМ ПРЕЗ ЕЛЕМЕНТИ, РАЗПОЛОЖЕНИ ВЪРХУ ЗЕМЯТА. КОЕФИЦИЕНТ НА ТОПЛИННИ ЗАГУБИ $H_{T,ig}$

Топлинните загуби през подовете и сутеренните стени, директно или индиректно в контакт със земята, зависят от няколко фактора: площта и изложения периметър на подовата плоча, дълбочината на подовата плоча под земното ниво и термичните свойства на земята.

Топлинните загуби могат да се изчислят съгласно БДС EN ISO 13370, както следва:

– по детайлизиран начин;

– по опростения метод показан по-долу; в този случай топлинните загуби през топлинните мостове не са взети предвид.

Изчислителният стационарен коефициент на топлинни загуби през под $H_{T,ig}$ от отопляваното пространство (i) към земята (g) се определя, както следва:

(8) $H_{T,g} = f_{g1} f_{g2} \left(\sum_k A_k U_{equiv,k} \right) G_w$, W/K,

където:

f_{g1} е корекционен фактор, зависещ от средногодишното изменение на външната температура; нормативните му стойности са дадени в 10.4.3;

f_{g2} – температурният фактор, отчитащ разликата между средногодишната температура и изчислителната външна температура; определя се по формулата:

(9) $f_{g2} = \dfrac{\theta_{\text{int},i} - \theta_{m,e}}{\theta_{\text{int},i} - \theta_e}$;

A_k – площта на елемент от сградата (k) в контакт с почвата, m^2;

$U_{equiv,k}$ – коефициентът на еквивалентно топлопреминаване на елемент на сградата (k), W/m^2K, изчислен в зависимост от вида на пода (виж фиг. 3 – 6 и табл. 4 – 6);

G_W – корекционен фактор, отчитащ влиянието на подпочвените води, което се взема предвид, ако разстоянието между приетото водно ниво и нивото на пода на сутерена (подова плоча) е по-малко от 1 m; този фактор може да бъде изчислен по БДС EN ISO 13370; нормативните му стойности са дадени в 10.4.3.

На фиг. 3 – 6 и табл. 4 – 7 са дадени стойностите на $U_{equiv,k}$ за различните видове подове съгласно БДС EN ISO 13370 като функция на U стойностите на елементи на сградата и пространствената характеристика B′. В тези фигури и таблици топлопроводността на почвата е приета λ_g=2 W/m.K, като ефектите на крайната изолация не са взети предвид.

Пространствената характеристика B′ се определя по следния начин (виж фиг. 2):

(10) $B' = \dfrac{A_g}{0.5P}$,

където:

Ag е площта на земната основа, m^2; за цялата сграда Ag е общата площ на приземния под; за част от сградата Ag е площта на приземния под, която се разглежда;

P – периметърът на земната основа, m; за цялата сграда P е общият периметър на сградата; за част от сградата P включва само дължината на външните стени, отделящи разглежданото отоплявано пространство от външната среда.

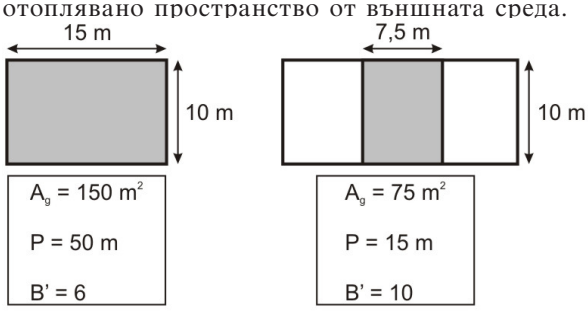

Фиг. 2. Определяне на пространствената характеристика B′

В БДС EN ISO 13370 пространствената характеристика B′ е изчислена за сградата като цяло. При подхода „стая по стая“ тя може да бъде определена по един от следните три начина:

– за всички стаи без външните стени, които разделят разглежданото отоплявано пространство от външната околна среда, се използват стойностите на пространствената характеристика B′, изчислени за цялата сграда;

– за всички стаи с добре изолиран под (U_{floor}<0,5 W/m^2K) се използват стойностите на пространствената характеристика B′, изчислени за цялата сграда;

– за всички други стаи пространствената характеристика B′ се изчислява поотделно – „стая по стая“.

Подова плоча на земното ниво

Коефициентът на еквивалентно топлопреминаване на пода на сутерена е даден на фиг. 3 и табл. 4 като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′.

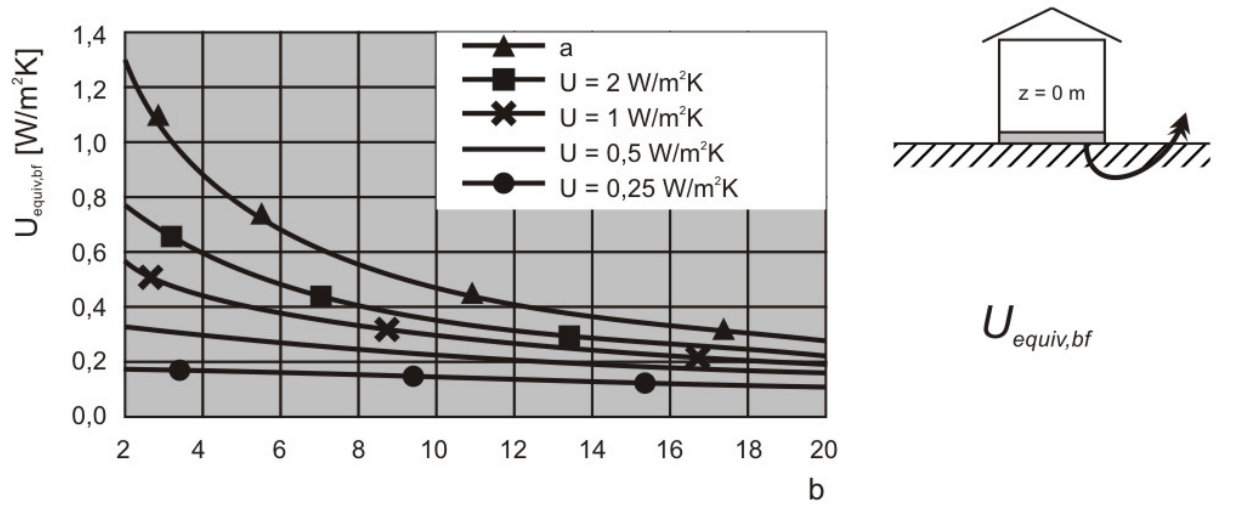

Фиг. 3. $U_{equiv,bf}$ – стойност за подова плоча върху земя като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′: a – бетонен под (няма изолация); b – пространствена характеристика B′, m

Таблица 4

$U_{equiv,bf}$ – стойност за подова плоча върху земя като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′

B′, m	$U_{equiv,bf}$ (за z = 0 m), W/m²K				
	без изолация	U_{floor}=2,0 W/m²K	U_{floor}=1,0 W/m²K	U_{floor}=0,5 W/m²K	U_{floor}=0,25 W/m²K
2	1,30	0,77	0,55	0,33	0,17
4	0,88	0,59	0,45	0,30	0,17
6	0,68	0,48	0,38	0,27	0,17
8	0,55	0,41	0,33	0,25	0,16
10	0,47	0,36	0,30	0,23	0,15
12	0,41	0,32	0,27	0,21	0,14
14	0,37	0,29	0,24	0,19	0,14
16	0,33	0,26	0,22	0,18	0,13
18	0,31	0,24	0,21	0,17	0,12
20	0,28	0,22	0,19	0,16	0,12

Отопляван сутерен с подова плоча под земното ниво

Основата за изчисляване на еквивалентния коефициент на топлопреминаване за отоплявани сутерени частично или изцяло под земното ниво е подобна на тази за подова плоча върху земя, но включва два типа елементи на сградата, т.е. $U_{equiv,bf}$ – за подови елементи, и $U_{equiv,bw}$ – за елементи на стената.

Еквивалентният коефициент на топлопреминаване за подовите елементи е даден на фиг. 4 и 5 и табл. 5 и 6 като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′.

Еквивалентният коефициент на топлопреминаване за стенни елементи е даден на фиг. 6 и табл. 7 като функция на коефициента на топлопреминаване на стената и дълбочината под земното ниво.

За отоплявани сутерени частично под земното ниво топлинните загуби директно към външната среда от тази част на сутерена, която е над земното ниво, се изчисляват съгласно т. 7.1.1 без никакви влияния от земята, като се отчитат само тези части от елементите на сградата, които са над земното ниво.

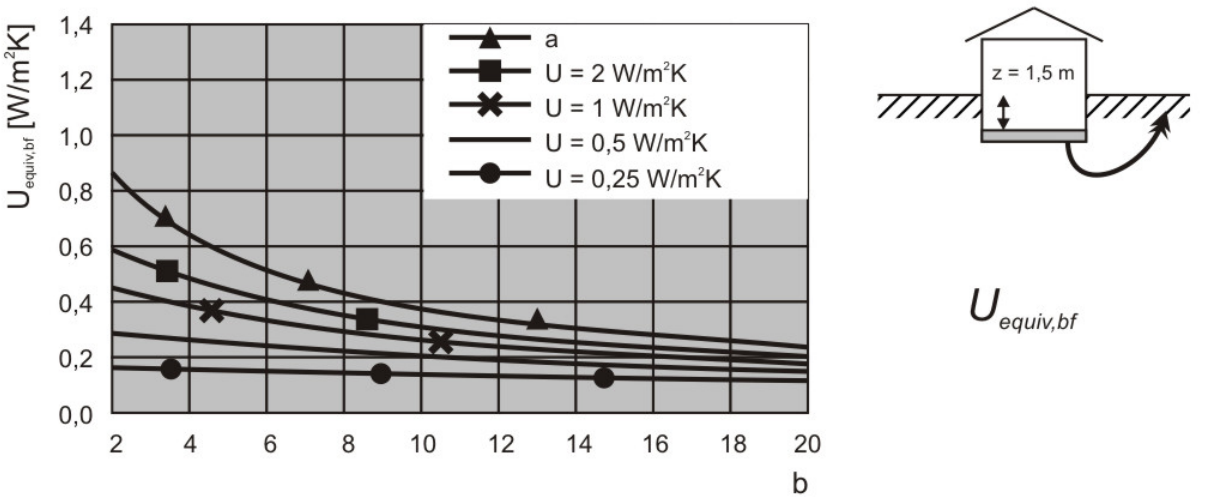

Фиг. 4. $U_{equiv,bf}$ – стойности за подова плоча 1,5 m под земното ниво като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′: a – бетонен под (няма изолация); b – пространствена характеристика B′, m

Таблица 5

$U_{equiv,bf}$ – стойности за подова плоча 1,5 m под земното ниво като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′

B′, m	$U_{equiv,bf}$ (за z = 1,5 m), W/m²K				
	без изолация	U_{floor}=2,0 W/m²K	U_{floor}=1,0 W/m²K	U_{floor}=0,5 W/m²K	U_{floor}=0,25 W/m²K
2	0,86	0,58	0,44	0,28	0,16
4	0,64	0,48	0,38	0,26	0,16
6	0,52	0,40	0,33	0,25	0,15
8	0,44	0,35	0,29	0,23	0,15
10	0,38	0,31	0,26	0,21	0,14
12	0,34	0,28	0,24	0,19	0,14
14	0,30	0,25	0,22	0,18	0,13
16	0,28	0,23	0,20	0,17	0,12
18	0,25	0,22	0,19	0,16	0,12
20	0,24	0,20	0,18	0,15	0,11

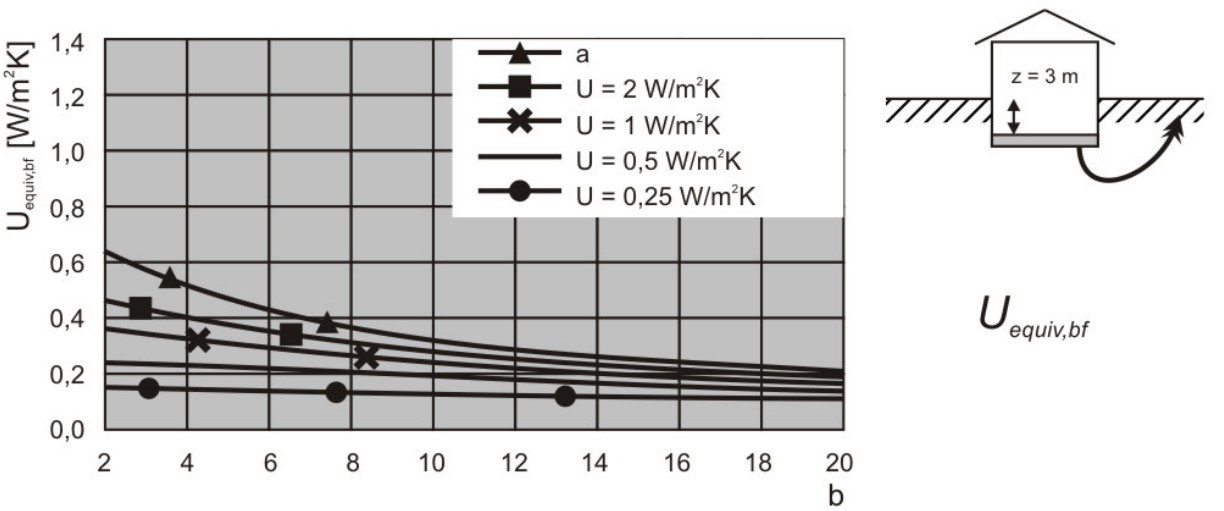

Фиг. 5. $U_{equiv,bf}$ – стойности за подова плоча 3 m под земното ниво като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′: a – бетонен под (няма изолация); b – пространствена характеристика B′, m

Таблица 6

$U_{equiv,bf}$ – стойности за подова плоча 3 m под земното ниво като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и пространствената характеристика B′

B′, m	$U_{eqiuv,bf}$ (за z = 3,0 m), W/m²K				
	без изолация	U_{floor}=2,0 W/m²K	U_{floor}=1,0 W/m²K	U_{floor}=0,5 W/m²K	U_{floor}=0,25 W/m²K
2	0,63	0,46	0,35	0,24	0,14
4	0,51	0,40	0,33	0,24	0,14
6	0,43	0,35	0,29	0,22	0,14
8	0,37	0,31	0,26	0,21	0,14
10	0,32	0,27	0,24	0,19	0,13
12	0,29	0,25	0,22	0,18	0,13
14	0,26	0,23	0,20	0,17	0,12
16	0,24	0,21	0,19	0,16	0,12
18	0,22	0,20	0,18	0,15	0,11
20	0,21	0,18	0,16	0,14	0,11

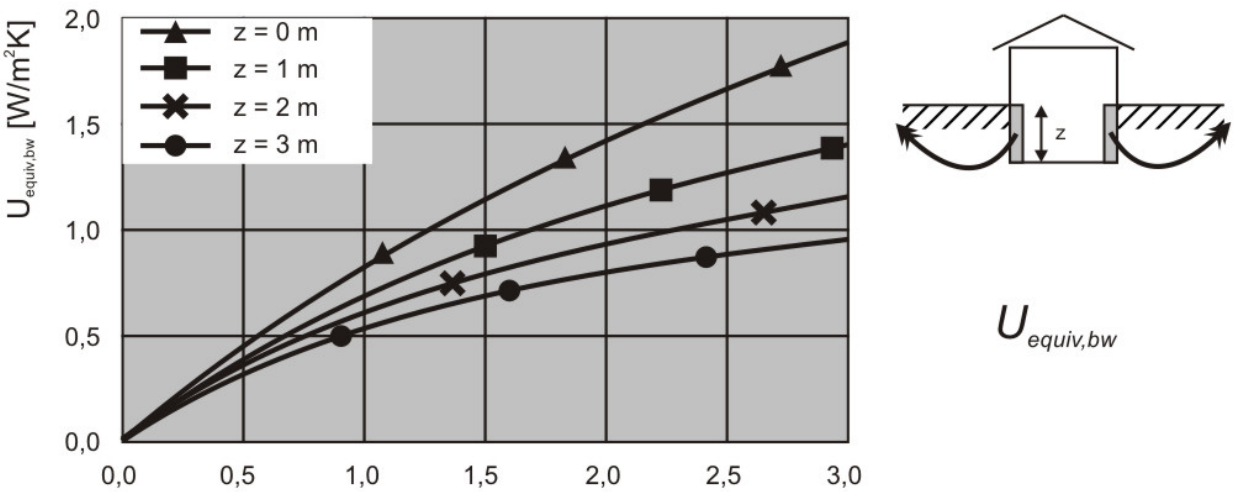

Фиг. 6. $U_{equiv,bw}$ – стойности за стената в отопляваното пространство като функция на коефициента на топлопреминаване през пода и дълбочината z под земното ниво: а – U – стойности на стената, W/m²K

Таблица 7

$U_{equiv,bw}$ – стойности за стените на отопляван сутерен като функция на коефициента на топлопреминаване през стените и дълбочината z под земното ниво

U_{wall}, W/m²k	$U_{equiv,bw}$, W/m²K			
	z =0 m	z=1m	z=2 m	z=3m
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,50	0,44	0,39	0,35	0,32
0,75	0,63	0,54	0,48	0,43
1,00	0,81	0,68	0,59	0,53
1,25	0,98	0,81	0,69	0,61
1,50	1,14	0,92	0,78	0,68
1,75	1,28	1,02	0,85	0,74
2,00	1,42	1,11	0,92	0,79
2,25	1,55	1,19	0,98	0,84
2,50	1,67	1,27	1,04	0,88
2,75	1,78	1,34	1,09	0,92
3,00	1,89	1,41	1,13	0,96

Неотопляван сутерен

Коефициентът на топлопреминаване през под, разделящ отопляваното пространство от неотопляван сутерен, се изчислява съгласно т. 7.1.2. U стойностите на пода се изчисляват по същия начин, както за под, без никакви влияния от почвата (уравнение (8) и фактори f_{g1}, f_{g2} и G_w не се включват).

Окачен под

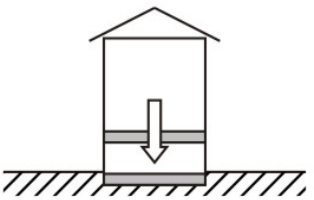

Стойностите на коефициента на топлопреминаване на окачен под се изчисляват съгласно т. 7.1.2. U стойностите на окачения под се изчисляват по същия начин, както за под, без никакви влияния от почвата (уравнение 8 и фактори f_{g1}, f_{g2} и G_w не се включват).

7.1.4. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ КЪМ ИЛИ ОТ ОТОПЛЯВАНИ ПРОСТРАНСТВА С РАЗЛИЧНА ТЕМПЕРАТУРА. КОЕФИЦИЕНТ НА ТОПЛИННИ ЗАГУБИ $H_{T,ij}$

Коефициентът на топлинни загуби $H_{T,ij}$ изразява преминаването на топлина от отоплявано пространство (i) към съседно отоплявано пространство (j) при значително различна температура. Това може да бъде съседна стая вътре в частта от сградата (например баня, стая за медицинско изследване, килер, стая, принадлежаща на съседна част от сградата (апартамент), или стая, намираща се в съседна сграда, която не е отоплявана.

Коефициентът на топлинни загуби $H_{T,ij}$ се изчислява, както следва:

(11) $H_{T,ij} = \sum f_{ij} A_k U_k$,W/K,

където:

f_{ij} е факторът за намаляване на температурата, който отчита разликата между температурата на съседното помещение и външната изчислителна температура:

(12) $f_{ij} = \dfrac{\theta_{\text{int},i} - \theta_{adjacent..space}}{\theta_{\text{int},i} - \theta_e}$.

Нормативни стойности на $H_{T,ij}$ са дадени в 10.4.4.

$A_к$ – площта на елемент от сградата(к), m²;

U_k – коефициентът на топлопреминаване на елемент на сградата (к), W/m²K.

Ефектът на топлинните мостове не е взет предвид при тези изчисления.

7.2. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ОТ ВЕНТИЛАЦИЯ

Изчислителните топлинни загуби от вентилация на отоплявани пространства се определят, както следва:

(13) $\Phi_{V,i} = H_{V,i}\left(\theta_{\text{int},i} - \theta_e\right)$, W,

където:

$H_{V,i}$ е изчислителният коефициент на топлинни загуби от вентилация, W/K;

$\theta_{\text{int},i}$ – вътрешната изчислителна температура на отопляваното пространство (i), °C;

θ_e – външната изчислителна температура, °C.

Изчислителният коефициент на топлинни загуби от вентилация на отопляваното пространство се определя, както следва:

(14) $H_{V,i} = \dot{V}_i \rho c_p$, W/K,

където:

$\dot{V}_i$ е дебитът на въздуха за отопляваното пространство (i), m³/s;

ρ – плътността на въздуха при $\theta_{\text{int},i}$, kg/m³;

c_p – специфичният топлинен капацитет на въздуха при $\theta_{\text{int},i}$, J/kgK.

При приемане на константни ρ и c_p уравнение (14) добива вида:

(15) $H_{V,i} = 0.34\dot{V}_i$, W/K,

където $\dot{V}_i$ в случая се изразява в m³/h.

Изчислителната процедура за определяне на съответния дебит $\dot{V}_i$ зависи от избрания случай, т.е. със или без вентилационна система.

Без вентилационна система

Когато няма вентилационна система, се приема, че приточният въздух е със същите топлинни характеристики както външния въздух. Затова топлинните загуби са пропорционални на разликата между вътрешната изчислителна температура и външната температура на въздуха.

От стойностите на дебита на въздуха за отопляваното пространство (i), които се използват за изчисляването на коефициента на загуби на топлина от вентилация, се избира по-голямата стойност между инфилтрационния дебит вследствие дебита през пукнатините и фугите в ограждащите елементи и минималния дебит по санитарно-хигиенни норми:

(16) $\dot{V}_i = \max(\dot{V}_{\text{inf},i}, \dot{V}_{\text{min},i})$, m³/h,

където:

$\dot{V}_{\text{inf},i}$ трябва да се изчисли съгласно т. 7.2.2;

$\dot{V}_{\text{min},i}$ трябва да се изчисли съгласно т. 7.2.1.

С вентилационна система

Когато има вентилационна система, подаваният въздух е с температура, различна от температурата на външния въздух, и има различни от него стойности на топлинните характеристики.

Температурният редукционен фактор се представя, като се вземе предвид разликата между температурата на подавания въздух и външната изчислителна температура.

За системи с по-голям дебит на отработения от приточния въздух разликата се покрива от въздух, навлизащ през огражденията на сградата, което също се взема предвид.

Уравнението за изчисляване на дебита на въздуха за отопляваното пространство (i), което се използва за определяне на изчислителния коефициент на топлинните загуби от вентилация, е:

(17) $\dot{V}_i = \dot{V}_{\text{inf},i} + \dot{V}_{\text{su},i} f_{V,i} + \dot{V}_{\text{mech,inf},i}$, m³/h,

където:

$\dot{V}_{\text{inf},i}$ е инфилтрационният дебит на отопляваното пространство (i), m³/h;

$\dot{V}_{su}$ – дебитът на приточния въздух за отопляваното пространство (i), m³/h;

$\dot{V}_{mech,inf,i}$ – дебитът на отработения в повече въздух спрямо приточния въздух за отопляваното пространство (i), m³/h, изчислен съгласно т. 7.2.3.2;

$f_{V,i}$ – температурният редукционен фактор, който се определя по следния начин:

$$(18)\quad f_{V,i} = \frac{\theta_{int,i} - \theta_{su,i}}{\theta_{int,i} - \theta_e};$$

$\theta_{su,i}$ – температурата на приточния въздух в отопляваното пространство (i) (или от централната въздушна отоплителна система, или от съседни отоплявани или неотоплявани пространства, или от външната среда), °C; ако се използва отпадната топлина, $\theta_{su,i}$ може да се изчисли от ефективността на системата; за целта $\theta_{su,i}$ може да бъде по-ниска или по-висока от вътрешната температура;

$\dot{V}_i$ трябва да бъде равен или по-голям от минималния дебит съгласно т. 7.2.1.

Прецизен метод за изчисляване на дебита на въздуха в сгради е посочен в prEN 13465.

Опростени методи за определянето на дебита са дадени в т. 7.2.2 и 7.2.3.

7.2.1. ДЕБИТ НА ВЪЗДУХА $\dot{V}_{min,i}$

За нуждите на хигиената се изисква минимален дебит на пресен въздух. Минималният дебит на въздуха за отопляваното пространство може да се определи по следния начин:

$$(19)\quad \dot{V}_{min,i} = n_{min} V_i,\ m^3/h,$$

където:

n_{min} е минималната кратност на въздухообмена за час, h⁻¹;

V_i – обемът на отопляваното пространство (i); изчислява се на базата на вътрешните размери, m³.

Нормативни стойности на минималната кратност на въздухообмена са дадени в 10.5.1. Кратностите, дадени в 10.5.1, се основават на вътрешните размери. Ако при изчисленията се използват външните размери, стойностите на дебита, дадени в 10.5.1, ще се умножат със съотношението между външния и вътрешния обем на помещението (приблизително стойността е 0,8).

За отворени камини трябва да се вземе предвид по-високият вентилационен поток въздух, необходим за изгарянето.

7.2.2. ИНФИЛТРАЦИЯ ПРЕЗ ОГРАЖДЕНИЯТА НА СГРАДАТА. ДЕБИТ НА ВЪЗДУШНИЯ ПОТОК $\dot{V}_{inf,i}$

Дебитът на инфилтрирания въздух в отопляваното пространство (i), причинен от вятъра и коминния ефект, може да се изчисли по следния начин:

$$(20)\quad \dot{V}_{inf,i} = 2 V_i n_{50} e_i \varepsilon_i,\ m^3/h,$$

където:

n_{50} е кратността на въздухообмена при разлика в наляганията във и извън сградата 50 Pa, h⁻¹, като се отчита и ефектът на входовете за въздух;

e_i – коефициентът за защитеност;

ε_i е височинен корекционен фактор, който отчита нарастването на скоростта на вятъра в зависимост от височината над земното ниво.

Множителят „2“ в уравнение (20) е заложен, тъй като n_{50} стойности са дадени за цялата сграда. При изчисляването трябва да се вземе предвид най-лошият случай, в който въздухът от инфилтрация навлиза от едната страна на сградата.

Стойността на $\dot{V}_{inf,i}$ ще бъде равна или по-голяма от нула.

Нормативни стойности за различни конструкции на сгради са дадени в 10.5.2, 10.5.3 и 10.5.4.

7.2.3. ДЕБИТ НА ВЪЗДУШНИЯ ПОТОК ОТ ВЕНТИЛАЦИОННАТА СИСТЕМА

7.2.3.1. Приточен дебит $\dot{V}_{su,i}$

Ако вентилационната система е непозната, загубите от вентилация се изчисляват както за инсталация без вентилационна система.

Ако вентилационната система е позната, приточният дебит на въздуха $\dot{V}_{su,i}$ на отопляваното пространство (i) се изчислява от проектанта при оразмеряване на вентилационната система.

Ако постъпващият въздух е от съседните стаи, той има топлинните характеристики на тези стаи. Ако постъпващият въздух навлиза през канал, той обикновено е загрят. И в двата случая въздушният поток ще бъде определен и подходящият дебит ще бъде изчислен за разглежданите стаи.

7.2.3.2. По-голям дебит на отработения въздух от приточния $\dot{V}_{mech,inf,i}$

При по-голям дебит на отработения въздух от приточния за някои вентилационни системи разликата се замества от външния въздух, който влиза през огражденията на сградата.

Ако разликата не е определена по друг начин, той може да се изчисли за цялата сграда, както следва:

$$(21)\quad \dot{V}_{mech,inf} = \max\left(\dot{V}_{ex} - \dot{V}_{su}, 0\right),\ m^3/h,$$

където:

$\dot{V}_{ex}$ е дебитът на отработения въздух за цялата сграда, m³/h;

$\dot{V}_{su}$ – приточният дебит за цялата сграда, m³/h.

За жилищни сгради приточният дебит за цялата сграда често се приема да е равен на нула.

Първоначално $\dot{V}_{mech,inf,i}$ се определя за цялата сграда. Впоследствие разпределението на този дебит на външен въздух за всяко пространство от сградата се изчислява от въздухопропускливостта* на пространството, пропорционално на пропускливостта на цялата сграда. Ако няма никакви стойности за пропускливостта, разпределението на дебита на външния въздух се извършва по опростен метод във функция от обема на всяко пространство, както следва:

$$(22)\quad \dot{V}_{mech,inf,i} = \dot{V}_{mech,inf} \frac{V_i}{\sum V_i},\ m^3/h,$$

където V_i е обемът на пространството (i).

Това уравнение може да се използва и за определянето на приточния дебит за всяко пространство, ако е даден приточният въздух за цялата сграда.

7.3. ОТОПЛЯВАНИ С ПРЕКЪСВАНЕ ПРОСТРАНСТВА

Отопляваните с прекъсване пространства изискват отоплителна мощност, за да се постигне

исканата изчислителна вътрешна температура след понижаването ѝ в даден период. Тази топлинна мощност зависи от:

– топлинния капацитет на елементите на сградата;

– времето за донагряване;

– температурния спад при понижаване на температурата;

– характеристиката на автоматиката.

Отоплителната мощност за донагряване невинаги може да е необходима, например ако:

– автоматиката е способна да преодолее влошаването през най-студените дни;

– топлинните (вентилационните) загуби могат да се намалят през периода на понижаване на температурата.

Отоплителната мощност за донагряване се съгласува с потребителя.

Отоплителната мощност може да бъде определена по детайлизиран начин чрез динамични изчислителни процедури.

В следващите случаи даденият по-долу опростен изчислителен метод може да се използва за определяне на допълнителната отоплителна мощност (за донагряване) на топлинния генератор и отоплителните тела:

• за жилищни сгради:

– периодът на ограничение (нощно понижение) е 8 часа;

– ако конструкцията на сградата не е лека (като конструкция с дървени рамки);

• за административни сгради:

– периодът на ограничение е 48 часа (понижаване през почивните дни);

– периодът на обитаване през работните дни е повече от 8 часа на ден;

– вътрешната изчислителна температура е 20 – 22 °C.

За отоплителни тела с висока топлинна маса трябва да се има предвид, че е необходимо по-дълго време за донагряване.

Опростен метод за определяне на отоплителната мощност за донагряване

Отоплителната мощност за донагряване, необходима за компенсиране ефекта на отопление с прекъсване ($\Phi_{RH,i}$) в отопляваното пространство (i), се изчислява, както следва:

(23) $\Phi_{RH,i} = A_i \, f_{RH}$, W,

където:

A_i е площта на пода на отопляваното пространство, m^2;

f_{RH} – корекционен фактор, който зависи от времето за донагряване и приетия пад на вътрешната температура, W/m^2.

Нормативни стойности на корекционния фактор са дадени в 10.6, като тези данни не са приложими за акумулиращи отоплителни системи.

8. ИЗЧИСЛИТЕЛЕН ТОПЛИНЕН ТОВАР

Изчислителният топлинен товар може да се определи за отопляваното пространство, за част от сградата и за цялата сграда, за да се оразмерят отоплителното тяло, топлообменникът, топлинният източник и др.

8.1. ИЗЧИСЛИТЕЛЕН ТОПЛИНЕН ТОВАР ЗА ОТОПЛЯВАНО ПРОСТРАНСТВО

За отоплявано пространство (i) изчислителният топлинен товар се определя, както следва:

(24) $\Phi_{HL,i} = \Phi_{T,i} + \Phi_{V,i} + \Phi_{RH,i}$, W,

където:

$\Phi_{T,i}$ са топлинните загуби от топлопреминаване (i), W;

$\Phi_{V,i}$ – топлинните загуби от вентилация за отопляваното пространство (i), W;

$\Phi_{RH,i}$ – отоплителната мощност за донагряване, която да компенсира ефекта на отопление с прекъсване в отопляваното пространство (i), W.

8.2. ИЗЧИСЛИТЕЛЕН ТОПЛИНЕН ТОВАР ЗА ЧАСТ ОТ СГРАДАТА ИЛИ ЗА ЦЯЛАТА СГРАДА

Изчислителният топлинен товар за част от сградата или за цялата сградат (Φ_{HL}) се определя по следния начин:

(25) $\Phi_{HL} = \sum \Phi_{T,i} + \sum \Phi_{V,i} + \sum \Phi_{RH,i}$, W,

където:

$\sum \Phi_{T,i}$ е сумата на топлинните загуби от топлопреминаване на всички отоплявани пространства, като се изключи топлопреминаването вътре в частта от сградата или в цялата сграда, W;

$\sum \Phi_{V,i}$ – топлинните загуби от вентилация на всички отоплявани пространства, като се изключи пренесената топлина вътре в частта от сградата или в цялата сграда, W.

Уравнение (25) съдържа общия дебит за сградата. Доколкото дебитът на всяко помещение се основава на най-лошия случай за него, не е уместно да се сумират дебитите за всички пространства, тъй като най-лошият случай се наблюдава в част от помещенията едновременно. Дебитът за сградата $\sum \dot{V}_i$ се изчислява, както следва:

При система без вентилация:

(26) $\sum \dot{V}_i = \max\left(0.5 \sum \dot{V}_{inf,i}, \sum \dot{V}_{min,i}\right)$;

При система с вентилация:

(27) $\sum \dot{V}_i = 0.5 \sum \dot{V}_{inf,i} + (1-\eta_V) \sum \dot{V}_{su,i} + \sum \dot{V}_{mech,inf,i}$,

където η_V е ефективността на системите за оползотворяване на топлината на отработения въздух; в случай че няма такава система, $\eta_V = 0$.

За оразмеряването на топлинния генератор се използва осреднена 24-часова стойност. Ако приточният въздух се загрява в съседна система, необходимият топлинен товар ще бъде изчислен за нея.

$\sum \Phi_{RH,i}$ – сумата на топлинните мощности на всички отоплявани пространства, необходими за компенсиране ефекта на прекъсваното отопление, W.

9. ОПРОСТЕН ИЗЧИСЛИТЕЛЕН МЕТОД

Опростеният изчислителен метод се прилага за съставяне на задание за проектиране, за изработване на идейни проекти, за прединвестиционни проучвания, за извършване на експресни оценки.

При тези изчисления външните размери се използват като основни (фиг. 7). При определяне на вертикалните размери дебелината на пода на сутерена може да не се взема предвид. При определяне на хоризонталните размери вътрешните стени могат да се разглеждат с половината от тяхната дебелина.

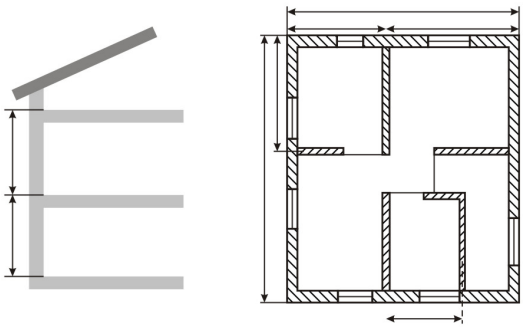

Фиг. 7. Примери за външни размери при опростения изчислителен метод

9.1. ИЗЧИСЛИТЕЛНИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ЗА ОТОПЛЯВАНО ПРОСТРАНСТВО

9.1.1. ОБЩИ ИЗЧИСЛИТЕЛНИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ

Общите изчислителни топлинни загуби (Φ_I) за отоплявано пространство (i) се определят, както следва:

(28) $\Phi_i = \left(\Phi_{T,i} + \Phi_{V,i}\right) f_{\Delta\theta,i}$, W,

където:

$\Phi_{T,i}$ са изчислителните топлинни загуби от топлопреминаване за отоплявано пространство (i) ,W;

$\Phi_{V,i}$ – изчислителните топлинни загуби от вентилация за отоплявано пространство (i), W;

$f_{\Delta\theta,i}$ – температурен корекционен фактор, който отчита допълнителните топлинни загуби от стаите, отоплявани с по-висока температура, към съседните отоплявани стаи.

Нормативни стойности на $f_{\Delta\theta,i}$ са дадени в 10.7.3.

9.1.2. ИЗЧИСЛИТЕЛНИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ОТ ТОПЛОПРЕМИНАВАНЕ

Изчислителните топлинни загуби от топлопреминаване ($\Phi_{T,i}$) за отоплявано пространство (i) се определят, както следва:

(29) $\Phi_{T,i} = \sum_k f_k\, A_k\, U_k \left(\theta_{\text{int},i} - \theta_e\right)$, W,

където:

f_k е температурният корекционен фактор за елементи на сградата (k), който отчита разликата между конкретната температура в случая и външната изчислителна температура;

A_k – площта на елемент на сградата (k), m^2;

U_k – коефициентът на топлопреминаване на елемент на сградата (k) ,W/m^{2}K.

Стойности на f_k са дадени в 10.7.2.

9.1.3. ИЗЧИСЛИТЕЛНИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ОТ ВЕНТИЛАЦИЯ

Изчислителните загуби от вентилация ($\Phi_{V,i}$) за отоплявано пространство (i) се определят по следния начин:

(30) $\Phi_{V,i} = 0.34\, \dot{V}_{\min,i} \left(\theta_{\text{int},i} - \theta_e\right)$, W,

където:

$\dot{V}_{\min,i}$ е минималният приточен дебит на въздуха за отопляваното пространство (i), необходим по санитарно-хигиенни съображения, m^3/h; определя се по формулата:

(31) $\dot{V}_{\min,i} = n_{\min} V_i$, m^3/h,

където:

$n_{\min}$ е минималната кратност на въздухообмена на час, h^{-1};

V_i – обемът на отопляваното пространство (i), m^3, изчислен въз основа на вътрешните размери; за сравнение този обем е 0,8 пъти от обема на пространството, изчисляван въз основа на външните размери.

Нормативни стойности на $n_{\min}$ са дадени в 10.5.1.

Забележка. При механична вентилационна система дебитът на въздуха зависи от изчисляването и оразмеряването на системата. Еквивалентната кратност на въздухообмена с външен въздух може да се изчисли за всяко механично вентилирано пространство въз основа на дебита, температурата на приточния въздух и въздушния обем.

9.2. ИЗЧИСЛИТЕЛЕН ТОПЛИНЕН ТОВАР ЗА ОТОПЛЯВАНО ПРОСТРАНСТВО

9.2.1. ОБЩ ИЗЧИСЛИТЕЛЕН ТОПЛИНЕН ТОВАР

Общият топлинен товар ($\Phi_{HL,i}$) за отоплявано пространство (i) се изчислява, както следва:

(32) $\Phi_{HL,i} = \Phi_i + \Phi_{RH,i}$, W,

където:

Φ_i са общите изчислителни топлинни загуби на отопляваното пространство (i), W;

$\Phi_{RH,i}$ – топлинният товар за донагряване на отопляваното пространство (i), W.

9.2.2. ОТОПЛЯВАНИ С ПРЕКЪСВАНЕ ПРОСТРАНСТВА

Топлиният товар за донагряване трябва да компенсира ефекта на отопляването с прекъсване ($\Phi_{RH,i}$) в отопляваното пространство (i) и се определя по формулата:

(33) $\Phi_{RH,i} = A_i\, f_{RH}$, W,

където:

A_i е площта на пода на отопляваното пространство (i), m^2;

f_{RH} – факторът за донагряване, който зависи от вида и конструкцията на сградата, времето и приетия пад на вътрешната температура по време на прекъсването.

Нормативни стойности на f_{RH} са дадени в 10.6.

9.3. ТОПЛИНЕН ТОВАР ЗА ЧАСТ ОТ СГРАДАТА ИЛИ ЗА ЦЯЛАТА СГРАДА

Общият изчислителен топлинен товар за част от сградата или за цялата сграда (Φ_{HL}) се определя, както следва:

(34) $\Phi_{HL} = \sum \Phi_{T,i} + \sum \Phi_{V,i} + \sum \Phi_{RH,i}$, W,

където:

$\sum \Phi_{T,i}$ е сумата от топлинните загуби от топлопреминаване на всички отоплявани пространства, като се изключи преносът на топлина вътре в частта от сградата или в цялата сграда;

$\sum \Phi_{V,i}$ – топлинните загуби от вентилация на всички отоплявани пространства, като се изключи преносът на топлина вътре в частта от сградата или в цялата сграда;

$\sum \Phi_{RH,i}$ – сумата на мощностите за донагряване на всички отоплявани пространства за компенсиране ефекта на отопляване с прекъсване.

10. НОРМАТИВНИ ДАННИ И СТОЙНОСТИ ЗА ИЗЧИСЛЕНИЯТА ПО Т. 6 – 9

В това приложение са определени въведените нормативни данни и стойности, които се използват за определяне на изчислителния отоплителен товар в т. 6 – 9.

10.1. КЛИМАТИЧНИ ДАННИ

Външната изчислителна температура θ_e и средногодишната външна температура $\theta_{m,e}$ се определят съгласно приложение № 11 от Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (обн., ДВ, бр. 68 от 2005 г.; попр., бр. 78 от 2005 г.; изм., бр. 20 от 2006 г.).

10.2. ВЪТРЕШНА ИЗЧИСЛИТЕЛНА ТЕМПЕРАТУРА (виж т. 6.2)

Нормативните стойности на вътрешната изчислителна температура $\theta_{\text{int},i}$ са дадени в табл. 10.1 за различни видове сгради.

Таблица 10.1

Вътрешна изчислителна температура

Вид на сградата/ пространството	$\theta_{\text{int},i}$, $^{\circ}C$
Офис	20
Офис без преградни стени	20
Зала за конференции	20
Аудитория	20
Кафене/ресторант	20
Класна стая	20
Детска ясла	20
Универсален магазин	16
Къща	20
Баня	24
Църква	15
Музей/галерия	16

10.3. ДАННИ ЗА СГРАДАТА (виж т. 6.3)

Външните размери ще се използват като основни при изчислението (виж т. 9, фиг. 7).

10.4. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ОТ ТОПЛОПРЕМИНАВАНЕ

10.4.1. ДИРЕКТНИ ТОПЛИННИ ЗАГУБИ $H_{T,ie}$ (виж т. 7.1.1)

Корекционни фактори за изложение $e_к$ и e_i:

Нормативната стойност за $e_к$ и e_i е 1,0.

Линейни загуби от топлопреминаване – корекционен фактор ΔU_{tb}

Нормативните стойности на корекционния фактор ΔU_{tb} са дадени в табл. 10.2а – 10.2с.

Таблица 10.2а

Корекционен фактор ΔU_{tb} за вертикални елементи на сградата

Брой на „пробиващите“ подове	Брой на „пробиващите“ стени	ΔU_{tb} за вертикални строителни елементи, W/m²*K	
		пространство с обем ≤100 m³	пространство с обем >100 m³
0	0	0,05	0
	1	0,10	0
	2	0,15	0,05
1	0	0,20	0,10
	1	0,25	0,15
	2	0,30	0,20
2	0	0,25	0,15
	1	0,30	0,20
	2	0,35	0,25
*Виж фиг. 10.1.			

Таблица 10.2в

Корекционен фактор ΔU_{tb} за хоризонтални елементи на сградата

Строителни елементи			ΔU_{tb} за хоризонтални строителни елементи, W/m²K
Лек под (дърво, метал и др.)			0
Тежък под (бетон и др.)	Брой на ограждащите външни елементи	1	0,05
		2	0,10
		3	0,15
		4	0,20

Таблица 10.2с

Корекционен фактор ΔU_{tb} за отвори

Площ на строителния елемент, m²	ΔU_{tb} за отвори, W/m²K
0 – 2	0,50
> 2 – 4	0,40
> 4 – 9	0,30
> 9 – 20	0,20
> 20	0,10

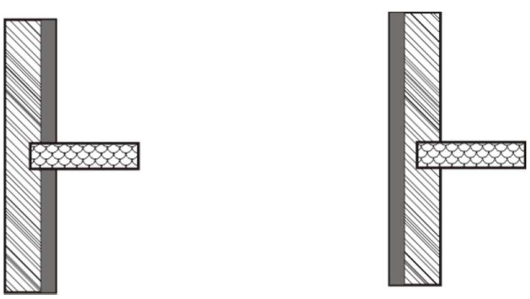

„Пробиващи“ сградни елементи „Непробиващи“ сградни елементи

Фиг. 10.1. Пример за „пробиващи“ и „непробиващи“ сградни елементи

10.4.2. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ПРЕЗ НЕОТОПЛЯВАНИ ПРОСТРАНСТВА $H_{T,iue}$ (виж т. 7.1.2)

Нормативните стойности на фактора за намаляване на температурата (b_u) са дадени в табл. 10.3.

Таблица 10.3

Фактор за намаляване на температурата b_u

Неотоплявано пространство	b_u
Стая	
Само с една външна стена	0,4
Поне с 2 външни стени без външни врати	0,5
Поне с 2 външни стени с външна врата (като коридори, гараж)	0,6
С 3 външни стени (като външно стълбище)	0,8
Сутерен	
Без прозорци/външни врати	0,5
С прозорци/външни врати	0,8
Таванско пространство	
Висока кратност на въздухообмена за тавански пространства (например тавански покрив от керемиди или от друг материал, осигуряващ прекъсващо покритие), без покривен картон или дъски	1,0
Друг неизолиран покрив	0,9
Изолиран покрив	0,7
Вътрешни площи за преминаване (без външни стени, кратност на въздухообмена, по-малка от 0,5 h^{-1})	0
Свободно вентилиране на площи за преминаване (площ от отвори/обем на пространството > 0,005 m^2/m^3)	1,0
Окачен под (под над въздушно пространство)	0,8

Стаята може да се разглежда като сутерен, ако повече от 70 % от площта на външните стени са в контакт с почвата.

10.4.3. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ПРИ СТАЦИОНАРЕН РЕЖИМ ПРЕЗ ЕЛЕМЕНТИ, РАЗПОЛОЖЕНИ ВЪРХУ ЗЕМЯТА, $H_{T,g}$ (виж т. 7.1.3)

Нормативните стойности на корекциония фактор f_{g1} и G_w са, както следва:

– f_{g1} =1,45;

– G_w =1,00, ако разстоянието между приетото водно ниво и плочата на пода е повече от 1 m;

– G_w =1,15, ако разстоянието между приетото водно ниво и плочата на пода е по-малко от 1 m.

10.4.4. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ КЪМ ИЛИ ОТ ПРОСТРАНСТВА, ОТОПЛЯВАНИ С РАЗЛИЧНА ТЕМПЕРАТУРА, $H_{T,ij}$ (виж т. 7.1.4)

Нормативните стойности на температурата на съседно отоплявано пространство са дадени в табл. 10.4.

Таблица 10.4

Температура на съседно отоплявано пространство

Топлина, пренесена от отопляемо пространство (i), към:	$\theta_{\text{adjacent space}}$, °C
Съседна стая, вътре, в същата част от сградата	$\theta_{\text{adjacent space}}$ трябва да е уточнено: – например за баня, килер; – например въздействието на вертикалния топлинен градиент
Съседна стая, принадлежаща на друга част от сградата (например апартамент)	$\frac{\theta_{\text{int},i} + \theta_{m,e}}{2}$
Съседна стая, принадлежаща на друга сграда (отоплена или неотоплена)	$\theta_{m,e}$

$\theta_{m,e}$ е средногодишната външна температура.

10.5. ТОПЛИННИ ЗАГУБИ ОТ ВЕНТИЛАЦИЯ

10.5.1. МИНИМАЛНА КРАТНОСТ НА ВЪЗДУХООБМЕНА С ВЪНШЕН ВЪЗДУХ n_{min} (виж т. 7.2.1 и 9.1.3)

Нормативните стойности на минималната кратност на въздухообмена n_{min} са дадени в табл. 10.5.

Таблица 10.5

Минимална кратност на въздухообмена с външен въздух n_{min}

Тип на стаята	n_{min}, h^{-1}
Обитаема стая (нормативно)	0,5
Кухня или баня с прозорец	1,5
Офис стая	1,0
Стая за срещи, класна стая	2,0

10.5.2. КРАТНОСТ НА ВЪЗДУХООБМЕНА n_{50} (виж т. 7.2.2)

Нормативните стойности на кратността на въздухообмена n_{50} за цялата сграда в резултат на разликата в налягането от 50 Pa между външния и вътрешния въздух са дадени в табл. 10.6.

Таблица 10.6

Кратност на въздухообмена за цялата сграда n_{50}

Въздухопропускливост на сградата	Сгради с ниско, средно или високо застрояване при n_{50}, h^{-1}	Едно- и двуфамилна сграда при n_{50}, h^{-1}
Малка	от 0,5 до 2,0	от 1,0 до 3,0
Средна	от 2,0 до 4,0	от 3,0 до 8,0
Голяма	от 4,0 до 10,0	от 8,0 до 20,0

Кратността на въздухообмена за цялата сграда може да бъде представена за други разлики в наляганията под 50 Pa, но тези резултати трябва да се преработят за уравнение (17) по т. 7.2.2.

10.5.3. КОЕФИЦИЕНТ ЗА ЗАЩИТЕНОСТ *e* (виж т. 7.2.2)

Нормативните стойности на коефициента за защитеност *e* са дадени в табл. 10.7.

Таблица 10.7

Коефициент за защитеност *e*

Разположение на сградата	Коефициент за защитеност от вятър *e*	
	при повече от една фасада, изложена на вятъра	при една фасада, изложена на вятъра
Свободно	0,10	0,03
Полусвободно	0,07	0,02
Защитено	0,04	0,01
Коефициент *f*	15	20

10.5.4. КОРЕКЦИОНЕН ФАКТОР ЗА ВИСОЧИНА ε (виж т. 7.2.2)

Нормативните стойности на корекционния фактор за височина ε са дадени в табл. 10.8.

Таблица 10.8

Корекционен фактор за височина ε

Височина на отопляваното пространство над земното равнище (центърът от височината на стаята до земното равнище), m	ε
0 – 10	1,0
>10 – 30	1,2
>30	1,5

10.6. ПРОСТРАНСТВА, ОТОПЛЯВАНИ С ПРЕКЪСВАНЕ

Нормативните стойности на фактора за донагряване f_{RH} са дадени в табл. 10.9а и 10.9б. Тези таблици са съставени въз основа на вътрешните размери на пода и могат да се използват за стаи със средна височина не по-голяма от 3,5 m.

Ефективната сградна маса е дадена за три категории, както следва:

– голяма маса на сградата (бетонни подове и тавани, комбинирани с тухлени или бетонни стени);

– средно тежки сгради (бетонни подове и тавани и леки стени);

– лека сградна маса (окачени тавани и повдигнати подове и леки стени).

Таблица 10.9а

Фактор за донагряване f_{RH} за нежилищни сгради с нощна продължителност на понижение на температурата максимум 12 h

Време за донагряване, h	f_{RH}, W/m²								
	Приет пад на вътрешната температура по време на понижението*								
	2 K			3 K			4 K		
	Маса на сградата			Маса на сградата			Маса на сградата		
	ниска	средна	висока	ниска	средна	висока	ниска	средна	висока
1	18	23	25	27	30	27	36	27	31
2	9	16	22	18	20	23	22	24	25
3	6	13	18	11	16	18	18	18	18
4	4	11	16	6	13	16	11	16	16

* В добре изолирани и плътни сгради приетият пад на вътрешната температура по време на понижение повече от 2 до 3 K не е много вероятен. Той ще зависи от климатичните условия и топлинната маса на сградата.

Таблица 10.9б

Фактор за донагряване f_{RH} за жилищни сгради с нощна продължителност на понижение на температурата максимум 8 h

Време за донагряване, h	f_{RH}, W/m²		
	Приет пад на вътрешната температура по време на понижението*		
	1 K	2 K	3 K
	Маса на сградата/ голям	Маса на сградата/ голям	Маса на сградата/ голям
1	11	22	45
2	6	11	22
3	4	9	16
4	2	7	13

* В добре изолирани и плътни сгради приетият пад на вътрешната температура по време на понижение повече от 2 до 3 K не е много вероятен. Той ще зависи от климатичните условия и топлинната маса на сградата.

10.7. ОПРОСТЕН ИЗЧИСЛИТЕЛЕН МЕТОД (виж т. 9)

10.7.1. ТЕМПЕРАТУРЕН КОРЕКЦИОНЕН ФАКТОР f_k (виж т. 9.1.2)

Нормативните стойности на температурния корекционен фактор f_k са дадени в табл. 10.10.

Таблица 10.10

Температурен корекционен фактор f_k за опростен изчислителен метод

Топлинни загуби	f_k	Забележки
Директно към външната среда	1,00 1,40 1,00	Ако топлинните мостове са изолирани. Ако топлинните мостове не са изолирани. За врати и прозорци.
През неотоплявано пространство	0,80 1,12	Ако топлинните мостове са изолирани. Ако топлинните мостове не са изолирани.
През земята	0,3 0,42	Ако топлинните мостове са изолирани. Ако топлинните мостове не са изолирани.
През покривното пространство	0,90 1,26	Ако топлинните мостове са изолирани. Ако топлинните мостове не са изолирани.
Окачен под	0,90 1,26	Ако топлинните мостове са изолирани. Ако топлинните мостове не са изолирани.
Към съседна сграда	0,50 0,70	Ако топлинните мостове са изолирани. Ако топлинните мостове не са изолирани.
Към съседен апартамент	0,30 0,42	Ако топлинните мостове са изолирани. Ако топлинните мостове не са изолирани.

10.7.2. ТЕМПЕРАТУРЕН КОРЕКЦИОНЕН ФАКТОР $f_{\Delta\theta}$ (виж т. 9.1.1)

Нормативните стойности на температурния корекционен фактор $f_{\Delta\theta}$ за стаи, отоплявани с по-висока температура от съседните стаи (например баня), са дадени в табл. 10.11.

Таблица 10.11

Температурен корекционен фактор $f_{\Delta\theta}$

Вътрешна изчислителна температура на стаята	$f_{\Delta\theta}$
Нормална	1,0
По-висока	1,6

11. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ТОПЛИННИТЕ ЗАГУБИ ПРИ СПЕЦИАЛНИ СЛУЧАИ

11.1. ТАВАННА ВИСОЧИНА И ГОЛЕМИ ПРОСТРАНСТВА

За основните случаи топлинните загуби се изчисляват, като се приеме еднаква температура на отопляваното пространство с височина 5 m или по-малка. Такова приемане не е валидно, ако височината на стаята надвишава 5 m, тъй като вертикалният температурен градиент повишава топлинните загуби особено през тавана и в този случай той не може да бъде пренебрегнат.

Вертикалният температурен градиент нараства с нарастването на височината на стаята и зависи съществено от общите изчислителни топлинни загуби (нивото на изолация на сградата и външната изчислителна температура) и от вида и мястото на отоплителните тела.

Тези ефекти трябва да бъдат взети предвид с добавки към изчислителните топлинни загуби. Допълнителните топлинни загуби се определят най-добре, като се използват резултатите от динамичните симулационни изчисления, тъй като те отчитат индивидуалните свойства на сградата.

За сгради с изчислителни топлинни загуби, по-малки или равни на 60 W/m^2 от пода, общите изчислителни топлинни загуби (Φ_i) за пространства с високи тавани могат да бъдат коригирани с въвеждането на корекционен коефициент за таванна височина ($f_{h,i}$):

(1) $\Phi_i = \left(\Phi_{T,i} + \Phi_{V,i}\right) f_{h,i}$,

където стойностите на $f_{h,i}$ са дадени в табл. 11.1.

Таблица 11.1

Корекционен коефициент за таванна височина $f_{h,i}$

	Височина на отопляваното пространство, m	
	от 5 до 10	от 10 до 15
Преобладаващо лъчисто отопление Топъл под	1	1
Топъл таван (температурно ниво < 40 °C)	1,15	Не е подходящ за това приложение
Излъчване надолу от голяма височина от тела със средна и висока температура	1	1,15
Преобладаващо конвективно отопление	1,15	Не е подходящ за това приложение
Естествена конвекция на топъл въздух		
Принудително, с топъл въздух		
Кръстосан поток на ниско ниво	1,30	1,60
Надолу от голяма височина	1,21	1,45
Кръстосан въздушен поток от средно ниво със средна и висока температура	1,15	1,30

11.2. СГРАДИ, В КОИТО ТЕМПЕРАТУРАТА НА ВЪЗДУХА И СРЕДНАТА РАДИАЦИОННА ТЕМПЕРАТУРА СЕ РАЗЛИЧАВАТ СЪЩЕСТВЕНО

За основния случай се приема, че температурата на въздуха, средната радиационна температура и работната температура на усещане са с еднакви стойности. Затова топлинните загуби от топлопреминаване и вентилация се изчисляват, като се използва температурата на усещане.

За пространства, където има съществена разлика между температурата на въздуха и средната радиационна температура, изчисляването на топлинните загуби с използването на температурата на усещане води до некоректни резултати.

За тези случаи загубите от топлопреминаване все още се изчисляват, като се използва температурата на усещане. Изчисляването на топлинните загуби от вентилация обаче трябва да се извършва с вътрешната температура на въздуха. В противен случай изчисленията за топлинните загуби от вентилация (инфилтрация) ще дадат прекалено големи стойности за радиационната отопляваща система и прекалено ниски стойности за конвективната отоплителна система.

Това се взема предвид, ако грешката при изчисляване на топлинните загуби от вентилация е повече от 5 %.

Например при изчислителна температурна разлика 30 K разликата между температурата на въздуха и температурата на усещане е 1,5 K, което съответства на 5 % разлика за топлинните загуби от вентилация. Това съответства на 3 K разлика между температурата на въздуха и средната радиационна температура.

За пространства, където средните U стойности на прозорци/стени удовлетворяват израза по-долу, е необходимо да се коригира разликата между температурата на въздуха и температурата на усещане:

(2) $U_w > \frac{50}{\theta_{\text{int}} - \theta_e}$, W/m^2.K,

където:

U_w са средните U стойности на прозорец/стена, W/m^2.K;

θ_{int} – вътрешната изчислителна температура на въздуха, °C;

θ_e – външната изчислителна температура на въздуха, °C.

За тези случаи средната радиационна температура се изчислява по вътрешната повърхностна температура. Вътрешната повърхностна температура може да бъде изчислена за дадени U-стойности, вътрешна изчислителна температура, външна изчислителна температура и повърхностна температура на отоплителното тяло. Ако изчислената средна радиационна температура се отклонява повече от 1,5 K от вътрешната изчислителна температура, топлинните загуби от вентилация могат да бъдат изчислени, като се използва температурата на въздуха θ_a:

(3) $\theta_a = 2\theta_0 - \theta_r$, °C,

където:

θ_0 е температурата на усещане, °C;

θ_r – средната радиационна температура, °C.

В някои индустриални помещения, където скоростта на въздуха надвишава 0,20 m/s, по-коректната връзка между температурата на усещане, температурата на въздуха и средната радиационна температура се определя по следния начин:

(4) $\theta_0 = F_B\,\theta_a + (1 - F_B)\theta_r$, °C,

където:

$F_B = 0{,}5$ – за скорост на въздуха, по-малка от 0,2 m/s;

$F_B = 0{,}6$ – за скорост на въздуха 0,2 – 0,6 m/s;

$F_B = 0{,}7$ – за скорост на въздуха, по-голяма от 0,6 m/s.“

§ 74. Създава се приложение № 25 към чл. 201:

„Приложение № 25
към чл. 201

МЕТОДИКА
за изчисляване на сух охладителен товар на сгради

Топлинните печалби в зависимост от начина на постъпване към дадена сграда или към отделни пространства (помещения) са вследствие на топлопреминаване през сградните ограждащи конструкции и елементи (външни стени и покриви и др.), слънчево греене (облъчване) през осветителни отвори, топлопреминаване през преградни (вътрешни), топлина, отдавана в помещението от хора, осветление, уреди, от охлаждани материали и машини, задвижвани с електрически двигатели, топлина от инфилтрация на външен въздух и топлина от изгаряне на газове.

Топлинните печалби се делят на явни и скрити (латентни). Топлинните печалби са явни, когато е налице постъпване на топлина чрез топлопроводност, конвекция и излъчване към помещението, което предизвиква повишаване на температурата на въздуха в него.

Топлинните печалби са латентни, когато в помещението се добавя влага, която увеличава влагосъдържанието на въздуха в него.

Явните топлинни печалби от излъчване се абсорбират частично от огражденията и мебелировката на помещенията и не влияят в определен момент на температурата на въздуха в помещението (за разлика от конвективните), а с известно закъснение, когато загретите от абсорбираната топлина повърхности повишат температурата си и започнат да отдават топлина към въздуха с конвекция. Тъй като изменението на повърхностната температура е във функция на акумулационната способност, закъснението е различно по време. Във връзка с изложеното сумирането на моментните топлинни печалби води до по-голяма охладителна мощност от необходимата за поддържане на зададената температура в помещението в определен момент и до неоправдано преоразмеряване на хладилната машина, което е толкова по-голямо, колкото по-голяма е акумулационната способност на помещението. За правилното и икономично оразмеряване на хладилната машина се налага изчисляването на „охладителен товар за помещение“, който се дефинира като топлинна мощност, която трябва да се отвежда от него в определен момент, за да се поддържат зададените температура и влагосъдържание на въздуха.

Явните топлинни печалби водят до т. нар. „сух охладителен товар“, който е по-малък от сумата им, докато латентните топлинни печалби определят влажностен охладителен товар, който е равен на сумата им.

1. Сух охладителен товар за помещение

За изчисляването на сухия охладителен товар се използват методиките от международни стандарти, които се основават на метода на преносната функция за обвързване на явните топлинни печалби и сухия охладителен товар. В

методиките влиянието на променливата външна температура и на интензитета на пълно слънчево облъчване върху топлопреминаването през външни стени и покриви се отчита с температурна разлика за охладителния товар ($\Delta\theta_{CL}$), а влиянието на акумулационната способност на помещението по отношение на радиационната съставка на топлинните печалби – с фактор на охладителния товар (F_{CL}), като $\Delta\theta_{CL}$ и F_{CL} се задават по време.

Във връзка с естеството на топлинните печалби сухият охладителен товар се дели на две съставки: външни въздействия и вътрешни източници.

Методиката за изчисляване на сухия охладителен товар е разработена за помещения, в които се поддържа постоянна температура. Благодарение на корекциите, които могат да се извършват, тази температура може да се изменя в широки граници.

За помещения, в които поради значителни разлики в местните натоварвания се налага зоново климатизиране, изчисленията за охладителния товар трябва да се правят поотделно за зоните.

Изчислителният охладителен товар се определя за месец юли. Само за помещения с ориентация югоизток (ЮИ), юг (Ю) и югозапад (ЮЗ) контролни изчисления следва да се провеждат за месеците септември, октомври или ноември в зависимост от големината на остъкляването.

Табличният материал за изчисленията е за средната географска ширина на България – 42,75 °.

ОХЛАДИТЕЛЕН ТОВАР ОТ ВЪНШНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ

1.1. Топлопреминаване през плътни сградни конструкции и елементи, огрени от слънцето ($\Phi_{dT,i}$)

Изчислява се за всеки час от денонощието по формулата:

$$\Phi_{dT,i} = UA\Delta\theta_{CL}, W, \quad (1)$$

където:

U е коефициентът на топлопреминаване, W/m^2K;

A – повърхнината на съответния елемент (повърхнината на покрив се изчислява със светлите размери, а на стени – със светлата дължина и етажната височина), m^2;

$\Delta\theta_{CL}$ – температурната разлика за охладителния товар, °C (табл. 1, 2 и 3).

Стойностите на $\Delta\theta_{CL}$ в табл. 1 и 3 са изчислени за следните условия:

– тъмна от гледна точка на абсорбирането на слънчевите лъчи повърхност;

– температура на помещението 25,5 °C;

– максимална (изчислителна) температура на външния въздух 35 °C, средна температура на външния въздух 29,4 °C и денонощна температурна амплитуда 11,6 °C;

– слънчева радиация, типична за 40° с.г.ш. на 21 юли;

– съпротивление на топлопредаване на външната и вътрешната повърхност съответно $R_e = 0,059 m^2K/W$ и $R_{int} = 0,121 m^2K/W$.

Когато условията за конкретен случай се различават от посочените, се използва коригирана стойност на температурната разлика за охладителния товар, която се изчислява по уравнението:

$$\Delta\theta_{CL,cor} = \left[\left(\Delta\theta_{CL} + K_m\right)K_c + \left(25,5 - \theta_{int}\right) + \left(\overline{\theta}_e - 29,4\right)\right]K_v, {}^{\circ}C, \quad (2)$$

където:

K_m е корекцията за определен месец от годината (табл. 4);

K_c – корекцията за цвят на повърхността; за покриви $K_c = 1$ – при тъмно оцветяване или при светло оцветяване в индустриалната зона, и $K_c = 0,5$ – при трайно светло оцветяване в полски области със слабо замърсяване на въздуха; за стени $K_c = 1$ – при тъмно оцветяване или при светло оцветяване в индустриалната зона, $K_c = 0,5$ – при трайно средно светло оцветяване в полска област;

θ_{int} – температурата на въздуха в помещението, °C.

Средната температура ($\overline{\theta}_e$) на външния въздух се определя по формулата:

$$\overline{\theta}_e = \theta^*_{e,s} - \frac{\Theta}{2}, {}^{\circ}C,$$

където $\theta^*_{e,s}$ е изчислителната температура за лятото (през месец юли), °C.

Когато изчисленията се провеждат за друг месец, се използва коригирана изчислителна температура, която се определя, както следва:

$$\theta_{e,s,cor} = \theta^*_{e,s} + \Delta\theta^*,$$

където:

$\Delta\theta^*$, °C, се отчита от табл. 5 в зависимост от годишната амплитуда на температурата Θ_y за дадена местност;

Θ – денонощната амплитуда на температурата за различни месеци и местности в България; отчита се от табл. 6;

K_v – корекцията за вентилируемо подпокривно пространство с външен въздух.

Стойностите на $\Delta\theta_{CL}$ в табл. 1 са изчислени за случаи със и без окачен таван, но без да е предвиждана вентилация на пространството между покрива и окачения таван. Ако таванът е изолиран (има подпокривно пространство) и е организирана вентилация, $K_v = 0,75$. Случаите, когато подпокривното пространство се използва за камера, през която минава засмукваният от помещението въздух, следва да бъдат анализирани отделно. За външни стени тази корекция не се прави.

Стойностите на коефициента на топлопреминаване U в табл. 1 и 2 трябва да се използват само като ориентировъчни. В конкретен случай те се отчитат от справочни данни или се изчисляват предварително.

За една конкретна конструкция на покрив или външна стена, която не може да бъде намерена в табл. 1 или 2, $\Delta\theta_{CL}$ се избира за подобна конструкция с близки стойности на масата (kg/m^2) и топлинния капацитет за единица повърхнина (kJ/m^2K), след което се правят корекциите за $\Delta\theta_{CL,cor}$ по описания начин.

За външни стени, които са непрекъснато в сянка, стойностите на $\Delta\theta_{CL}$ се избират за посока север, независимо от действителното им изложение.

При повече от една външна стена охладителният товар се изчислява за всяка страна поотделно.

1.2. Топлопреминаване и слънчево облъчване през остъклени елементи ($\Phi_{d,F,i}$)

1.2.1. Охладителен товар от топлопреминаване ($\Phi_{d,FT,i}$)

Изчислява се за всеки час от денонощието и за всеки отделен тип остъкляване по формулата:

(3) $\Phi_{d,FT,i} = UA'\left(\theta_{e,t} - \theta_{int}\right), W$,

където:

U е коефициентът на топлопреминаване на остъкления елемент, W/m^2K;

A' – повърхнината на остъкления елемент (по зидарски мерки), m^2.

Температурата на външния въздух за t час от денонощието се изчислява по следния начин:

$$\theta_{e,t} = \theta^*_{e,s} - \Theta\frac{K_t}{100}, {}^oC,$$

където:

Θ е денонощната амплитуда на температурата;

K_t – корекцията на външната температура, % (отчита се от табл. 7); за други месеци освен юли вместо $\theta^*_{e,s}$ се използва $\theta^*_{e,s,cor}$ и Θ за съответния месец (табл. 6).

1.2.2. Охладителен товар от слънчево облъчване през огрятата част на остъкления елемент ($\Phi_{d,FSL,i}$)

Изчислява се за всеки час от периода на слънцегреене за всеки вид остъкляване и за различните изложения по формулата:

(4) $\Phi_{d,FSL,i} = A_{SL}\Phi_{t,max}F_{SC}F_{CL}, W$,

където:

A_{SL} е повърхнината на нето остъкляването, огрято от слънцето, m^2 (вж. за изчисляването му по-долу при определяне засенчването на фасадни остъклени елементи);

$\Phi_{t,max}$ – максималният топлинен поток през единично остъкляване (3 mm) вследствие на пълното слънчево облъчване, W/m^2 (отчита се в зависимост от изложението и месеца от табл. 8);

F_{SC} – факторът на проникване (отчита се в зависимост от вида на остъкляването и начина на защита от слънчево облъчване от табл. 9);

F_{CL} – факторът на охладителния товар; отчита се от табл. 10а, 10б и 10в – за прозорци без вътрешно засенчване, и от табл. 11 – за прозорци с вътрешно засенчване в съответствие с изложението за всеки час от денонощието.

Специфичната маса на помещението (g) в kg/m^2, необходима при работа с табл. 10а, 10б и 10в, се изчислява, както следва:

$$g = \frac{A_{e,W}g_{e,W} + 0,5\left(A_{int,W}g_{int,W} + A_Fg_F + A_Cg_C\right)}{A_F}, kg/m^2;$$

– за помещение на междинен етаж:

$$g = \frac{A_{e,W}g_{e,W} + A_Fg_F + 0,5\left(A_{int,W}g_{int,W} + A_Cg_C\right)}{A_F}, kg/m^2;$$

– за помещение на първия етаж:

$$g = \frac{A_{e,W}g_{e,W} + A_Cg_C + 0,5\left(A_{int,W}g_{int,W} + A_Fg_F\right)}{A_F}, kg/m^2;$$

– за помещение на най-горен етаж:

$$g = \frac{A_{e,W}g_{e,W} + A_Fg_F + A_{int,W}g_{int,W} + A_Cg_C}{A_F}, kg/m^2;$$

където:

$A_{e,W}$, $A_{int,W}$, A_F и A_C са повърхнините съответно на външните стени, вътрешните стени, пода и тавана на климатизираното помещение, m^2;

$g_{e,W}$, $g_{int,W}$, g_F, g_c – специфичната маса съответно на външните стени, вътрешните стени, пода и тавана, kg/m^2.

1.2.3. Охладителен товар от слънчево облъчване през засенчената част на остъкления елемент ($\Phi_{d,FSH,i}$)

Изчислява се както за огрятата част на остъкления елемент:

(5) $\Phi_{d,FSH,i} = A_{SH}\Phi_{d,max}F_{SC}F_{CL}, W$,

където:

A_{SH} е повърхнината на нето остъкляването, което е засенчено, m^2 (вж. за изчисляването му по-долу при определяне засенчването на фасадни остъклени елементи);

$\Phi_{d,max}$ – максималният топлинен поток през единично остъкляване (3 mm) вследствие на дифузното облъчване, W/m^2 (отчита се в зависимост от изложението и месеца от табл. 8);

F_{SC} и F_{CL} – както за огрятата част.

1.2.4. Изчисляване засенчването на фасадни остъклени елементи

Огрятата от слънцето повърхност на прозорците в общия случай е по-малка от действителната, защото или остъклената част е монтирана навътре от повърхността на фасадата, или по фасадата има издадени части около прозорците (козирки, ребра), които хвърлят сянка в горната и страничната част на прозореца.

Засенчването се изменя във времето и зависи от геометричните размери на засенчващите елементи, ориентацията на фасадата, годишното и денонощното време, азимута на слънцето (α) и височинния ъгъл на слънцето (γ). За да се избегне извършването на обемни пресмятания, се използва номограмата на фиг. 1. Стойностите на азимутния и височинния ъгъл на слънцето за различните месеци и слънчевото време и за средната географска ширина на България (42°75′) са дадени в табл. 12. С помощта на взетите от таблицата стойности на ъглите от номограмата за всеки месец и за всеки час от денонощието за съответното изложение може да се определи сянката отгоре (m′) или отстрани (n′) на прозореца, при условие че широчината на засенчващия елемент е 1 m. Действително огрятата от слънцето нето остъклена повърхнина е:

$$A_{SL} = \left[A' - Lm - (H - m)n\right]s, m^2$$

или

(6) $A_{SL} = \left\{LH - L\left[m'(d+c) - b\right] - \left[H - \left[m'(d+c) - b\right]\right]\left[n'(d+c) - a\right]\right\}s, m^2$,

където:

m и n са съответно сянката отгоре и отстрани;

a, b, c, d, L и H – конструктивните размери на прозореца съгласно фиг. 2;

s – отношението на повърхнината на нето остъкляването към остъкляването по зидарски мерки (вж. табл. 13).

Засенчената част на нето остъклената повърхнина се определя по следния начин:

(7) $A_{SH} = A's - A_{SL}, m^2$.

A_{SL} и A_{SH} в (4) и (5) се изчисляват за часа, в който се получава $\Phi_{t,max}$ (вж. табл. 8).

Сухият охладителен товар вследствие на топлопреминаване и слънчево облъчване през остъклени елементи се получава за всеки час от денонощието като сбор от съставките си:

(8) $\Phi_{d,F,i} = \Phi_{d,FT,i} + \Phi_{d,FSL,i} + F_{d,FSH,i}, W$.

ОХЛАДИТЕЛЕН ТОВАР ОТ ВЪТРЕШНИ ИЗТОЧНИЦИ

1.3. Топлопреминаване през вътрешни ограждащи елементи ($\Phi_{dTN,i}$)

Изчислява се за всеки час от денонощието за всяко ограждение по формулата:

(9) $\Phi_{dTN,i} = UA\left(\theta_{nr,t} - \theta_{int}\right), W$,

където:

U е коефициентът на топлопреминаване на вътрешното ограждение (стена, под, таван), W/m²K;

A – повърхнината на вътрешното ограждение, m² (определя се аналогично на покриви и външни стени);

$\theta_{nr,t}$ – температурата на съседното неклиматизирано помещение за всеки час от денонощието, °C; приема се с 2,8 °C по-ниска от $t_{e,t}$, но не по-ниска от 20 °C; допуска се да се работи с $\theta_{e,t}$ за $\theta_{nr,t}$; за кухни и котелни $\theta_{nr,t}$ може да бъде с 8 – 28 °C по-висока от $\theta_{e,t}$ в зависимост от сезона.

За подове върху земя или върху мазе, което не се вентилира, нито отоплява, охладителен товар не се изчислява.

1.4. Осветление ($\Phi_{d,L,i}$)

Изчислява се за всеки час от денонощието и поотделно за различните типове осветителни тела по формулата:

(10) $\Phi_{d,L,i} = P\psi_{use}\psi_{sa}F_{CL}, W$,

където:

P е общата мощност на всички еднотипни осветителни тела, W (произведението на броя на осветителните тела и лампената мощност, написана на табелката на осветителното тяло);

ψ_{use} – коефициент на използване (отношението на мощността, която ще се използва, към сумарната мощност);

ψ_{sa} – коефициент за типа на осветителното тяло (за нажежаеми лампи ψ_{sa}=1, за луминесцентни лампи ψ_{sa}=1,25, за друг тип разрядни лампи (с живачни или натриеви пари) ψ_{sa}=1,04÷1,37 – по данни на производителя);

F_{CL} – фактор на охладителния товар; избира се във функция на два показателя: „a“ – съгласно табл. 14, и „b“ – съгласно табл. 15, както и във функция на продължителността (времето) на работа на осветлението (8, 10, 12, 14 и 16 часа) от табл. 16а, 16б, 16в, 16г и 16д.

Показателят „a“ отчита стайната мебелировка, типа на осветителните тела (невентилируеми или вентилируеми) и организацията на въздухообмена. Показателят „b“ отчита масивността на пода и интензивността на циркулацията на въздуха. Когато работните времена на осветлението и на климатичната инсталация са равни, както и когато осветлението работи денонощно, F_{CL}=1.

За идейни проекти P се определя по формулата:

$P = \frac{1,25E}{\eta_L \eta_{lf}}, W/m^2$,

където:

E е осветеността на помещението, lx (табл. 17);

$\eta_L = 0,3 \div 0,9$ – коефициентът на полезно действие на осветлението;

η_{lf} – светлинният добив (за нажежаеми лампи $\eta_{lf} = 10 \div 15 lm/W$; за луминесцентни лампи $\eta_{lf} = 20 \div 50 lm/W$; за лампи с живачни пари $\eta_{lf} = 50 \div 60 lm/W$ и за лампи с натриеви пари $\eta_{lf} = 60 \div 70 lm/W$).

1.5. Хора ($\Phi_{d,p}$)

Изчислява се за всеки час от денонощието по формулата:

(11) $\Phi_{d,p} = n\Phi_{s,p}F_{CL}, W$,

където:

n е броят на хората;

F_{CL} – факторът на охладителния товар; избира се от табл. 18 в зависимост от продължителността на престоя на хората в климатизираното помещение и времето, изминало след влизането им в него; когато престоят на хората съвпада с времето на работа на климатичната инсталация или обектът е гъсто населен (театър, аудитория), $F_{CL} = 1$;

$\Phi_{s,p}$ – отделената явна топлина от един човек, W; за различните видове дейност и температура на помещението тя се отчита от табл. 19; отделената явна топлина може да бъде изчислена и от уравненията:

$\Phi_{s,p} = 177,9914 + 9,1304153.10^{-2}\Phi_{t,p} - 4,8174420_{int}, W$;

$\Phi_{s,p} = 184,5614 + 0,3638804\Phi_{t,p} - 7,5291740_{int}, W$,

където:

$\Phi_{t,p}$ е пълно отделената топлина от един човек (вж. табл. 20 за различните видове дейност), W;

θ_{int} – температурата на въздуха в помещението, °C.

Първото уравнение е валидно за $\Phi_{t,p} = 100 \div 220W$, второто – за $\Phi_{t,p} = 230 \div 525W$. За двете уравнения $\theta_{int} = 20 \div 30^oC$.

1.6. Уреди, лабораторно оборудване и материали ($\Phi_{d,A}$)

Изчислява се за всеки час от денонощието по формулата:

(12) $\Phi_{d,A} = \Phi_{max}\psi_{use}K_rF_{CL}, W$,

където:

ψ_{use} е коефициентът на използване (за кухненско оборудване ψ_{use}=0,5);

K_r – корекцията за частта от топлината, отдавана с радиация от топлоизточника (прави се само за уреди под чадър – K_r=0,32);

F_{CL} – факторът на охладителния товар; избира се от табл. 21 и 22 в зависимост от това дали се ползва чадър, или не се ползва такъв, от продължителността на работа на топлоизточника и от времето след включването му; когато климатичната инсталация работи с прекъсване, $F_{CL}=1$;

Φ_{max} – максималната мощност на топлоизточника, W.

При кухненско оборудване, захранвано с ел. ток, Φ_{max} се отчита от каталог. При захранване с пара $\Phi_{max} = \dot{m}_v r$, където $\dot{m}_v$ е масовият дебит на парата, kg/s, r – топлината на изпарение, J/kg. При кухненско оборудване с директно изгаряне на гориво, като се отчита, че част от топлината излиза с димните газове, $\Phi_{max} = 0,6\dot{m}_f Q_{HV}$, където $\dot{m}_f$ е масовият дебит на горивото, kg/s; Q_{HV} – долната топлина на изгаряне на горивото, J/kg. Когато над кухненското оборудване няма чадър, се приема, че 66 % от Φ_{max} се предават като осезаема топлина, а 34 % – като латентна. За административни сгради, изчислителни центрове и производствени сгради Φ_{max} и ψ_{use} се задават от инвеститора.

При охлаждане на материали в климатизираното помещение:

(13) $\Phi_{max} = \dot{m}_{mat} c_{mat} \left(\theta_{beg} - \theta_{end}\right), W$,

където:

$\dot{m}_{mat}$ е масовият дебит на материала, kg/s (подлежи на анализ във връзка с нестационарността на процеса);

c_{mat} – специфичният топлинен капацитет на материала, J/(kgK);

θ_{beg} – началната температура на материала, °C;

θ_{end} – крайната температура на материала, °C.

1.7. Машини, задвижвани с електрически двигатели ($\Phi_{d,P,i}$)

Изчислява се за всеки час от денонощието по формулата:

(14) $\Phi_{d,P,i} = \Phi_P F_{CL}, W$,

където:

Φ_p е топлинната печалба от електрически двигатели, W.

Когато електрическите двигатели и задвижваните машини са в климатизираното помещение,

(15) $\Phi_P = \psi_{sm} \sum \frac{\psi_{l,j} P_j}{\eta_j}, W$,

където:

ψ_{sm} е коефициентът на едновременност (определя се от инвеститора);

ψ_l – коефициентът на натоварване (отношението на действително потребяваната мощност към номиналната);

η_j – коефициентът на полезно действие на j-тия електрически двигател;

P_j – мощността на вала на j-тия електрически двигател (посочена на табелката му), W.

Когато задвижваната машина е в климатизираното помещение, а електрическият двигател – извън него,

(16) $\Phi_P = \psi_{sm} \sum \psi_{l,j} P_j, W$.

Когато електрическият двигател е в климатизираното помещение, а задвижваната машина – извън него,

(17) $\Phi_P = \psi_{sm} \sum \frac{\psi_{l,j} P_j}{\left(\frac{1}{\eta_j} - 1\right)}, W$.

По последното уравнение може да се определят топлопостъпленията от вентилатори и помпи, които нагнетяват въздуха извън помещението.

F_{CL} е фактор на охладителния товар и се отчита от табл. 21. Когато климатичната инсталация работи с прекъсване, $F_{CL}=1$.

2. Влажностен охладителен товар за помещение ($\Phi_{h,CL,i}$)

Влагоотделянията са източник на скрито (латентно) топлопостъпление в помещението, което представлява влажностният му охладителен товар. Той се изчислява за всеки час от денонощието по формулата:

(18) $\Phi_{h,CL,i} = 1000 \sum \dot{m}_{w,j} h_{w,j}, W$,

където:

$\dot{m}_{w,j} (kg/s)$ са влагоотделянията от един източник;

$h_{w,j} (kJ/kg)$ – енталпията на водна пара при температурата на източника на влагоотделяне (например хора, открити водни повърхности на басейни или технологични вани, в които с нагряване се поддържа постоянна температура, или енталпията на вода при съответната ѝ температура θw, когато топлината за изпарението ѝ се получава от въздуха в помещението (например от разлята вода върху неподгрявани подове $(\theta_w = \theta_{int,w})$ или от фино разпръсквана вода за овлажняване).

3. Товар от инфилтрация на външен въздух ($\Phi_{V,inf,CL,i}$)

За условията на климата в България, когато в помещението се поддържа свръхналягане, инфилтрацията не се отчита. В противен случай тя се изчислява при най-тежките условия, както следва:

(19) $\Phi_{V,inf,CL,i} = 1200 V_{inf,i} \left(h_e - h_{int,i}\right), W$,

където обемният дебит на инфилтрирания въздух е:

$$\dot{V}_{inf,i} = \frac{\Phi^{w}_{V,inf,i}}{1230\left(\theta_{int,i} - \theta_e\right)}, m^3/s;$$

$\Phi^{w}_{V,inf,i}$ са топлинните загуби от инфилтрация през зимата, W;

$\left(\theta_{int,i} - \theta_e\right)$ – изчислителната температурна разлика през зимата, °C.

4. Пълен охладителен товар за помещение

Сумата от сухия товар, влажностния товар и товара от инфилтрация за едно помещение дава пълния охладителен товар за помещението:

(20) $\Phi_{t,CL,i} = \Phi_{d,CL,i} + \Phi_{h,CL,i} + \Phi_{V,inf,CL,i}, W$.

Изчислява се за всеки час от денонощието.

Максималната стойност на пълния охладителен товар на помещението, както и съставките му служат за изчисляване на дебита на нагнетявания в помещението въздух за климатизиране.

5. Пълен охладителен товар за инсталацията на помещение

Изискванията за качество на въздуха в помещението налагат въвеждането на известно

количество външен въздух в него за вентилиране или работа на инсталацията изцяло с външен въздух. Този въздух трябва да бъде доведен до желаните параметри на въздуха в помещението, което формира т.нар. „*вентилационен товар*“:

(21) $\Phi_{V,CL,i} = 1000\,\rho_s \dot{V}_e \left(h_e - h_{int,i}\right) \approx 1200 \dot{V}_e \left(h_e - h_{int,i}\right), W$,

където:

ρ_s е плътността на нагнетявания въздух (kg/m^3);

$\dot{V}_e$ – дебитът на външния въздух (m^3/s);

h_e – изчислителната енталпия на външния въздух (kJ/kg);

$h_{int,i}$ – енталпията на въздуха в помещението (kJ/kg).

Вентилационният товар, както и товарът от инфилтрация на външен въздух може да бъде осезаем и латентен. Осезаемият вентилационен охладителен товар се изчислява по формулата:

(22) $\Phi_{V,s,CL,i} = 1000\,\rho_s c_{p,a} \dot{V}_e \left(\theta_e - \theta_{int,i}\right) \approx 1230 \dot{V}_e \left(\theta_e - \theta_{int,i}\right), W$,

където:

$c_{p,a}$ (kJ/kg) е специфичният топлинен капацитет на сухия въздух;

θ_e – изчислителната температура на външния въздух, °C;

$\theta_{int,i}$ – температурата на въздуха в помещението, °C.

Латентният вентилационен товар се изчислява по формулата:

(23) $\Phi_{V,l,CL,i} = 1000\,\rho_s \dot{V}_e h_w \left(x_e - x_{int,i}\right) \approx 3{,}01.10^6 \dot{V}_e \left(x_e - x_{int,i}\right), W$,

където:

h_w е енталпията на водните пари във въздуха, kJ/kg;

x_e – изчислителното влагосъдържание на външния въздух, kg/kg;

а $x_{int,i}$ – влагосъдържанието на въздуха в помещението, kg/kg.

Когато за вентилационния въздух се предвижда система за използване на топлината на изхвърляния въздух (СИТИВ), параметрите на подавания към помещението външен въздух се изчисляват, като се изхожда от ефективността на пренасяне на осезаема и пълна топлина, както и на влага (ε_s, ε_t, ε_x) на системата.

Охладителният товар от вентилация и инфилтрация се приема постоянен при часовите изчисления.

Максималният пълен охладителен товар за инсталацията на помещение се определя по часовите изчисления:

(24) $\Phi^{max}_{t,CL,eq,i} = \Phi^{max}_{t,CL,i} + \Phi_{V,CL,i}, W$.

С този товар се оразмерява въздухоохладителят във въздухообработващата централа или се избира вътрешното тяло (вентилаторен конвектор) за помещението. С него могат да се проверят получените мощности на въздухоохладителя след построяване на процесите на обработка на въздуха в h,x – диаграма. Графично описание на последователността на изчисленията е показано на фиг. 3.

6. Пълен охладителен товар за сграда или част от сграда

Пълният охладителен товар за сграда или част от нея се получава, като се сумират *по време* (за всеки час от денонощието) получените стойности за пълния охладителен товар за инсталацията в отделните помещения. Максималната стойност на тези суми ще представлява пълният охладителен товар за сградата, с който ще се оразмери студовият център при централизирано студоснабдяване. При децентрализирано студоснабдяване и възможност с едно външно тяло (компресорно-кондензаторен агрегат) да се обслужват повече от едно вътрешни тела (вентилаторни конвектори) е целесъобразно последните да бъдат зонирани в помещения с различно изложение с оглед намаляване на моментния максимален охладителен товар за външното тяло.

Информационна таблица 1

Температурна разлика за охладителния товар на покрив

СЛЪНЧЕВО ВРЕМЕ																								Час на максимум	Максимална стойност
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
1. 50 mm тежък бетон + 25 ÷ 50 mm топлоизолация – U = 0,693 W/m^{2}K; C = 143 kJ/m^{2}K; g = 142 kg/m^2																									
Без окачен таван																									
7	5	3	2	0	-1	0	2	6	11	17	23	28	33	36	37	37	34	30	25	20	16	12	10	16	37
С окачен таван																									
15	14	13	11	10	8	7	7	8	9	11	14	17	19	22	24	25	26	25	25	23	21	20	18	18	26
2. 100 mm тежък бетон + 25 ÷ 50 mm топлоизолация – U = 0,681 W/m^{2}K; C = 230 kJ/m^{2}K; g = 254 kg/m^2																									

СЛЪНЧЕВО ВРЕМЕ																								Час на максимум	Максимална стойност
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
Без окачен таван																									
14	12	10	8	7	5	4	4	6	8	11	15	18	22	25	28	29	30	29	27	24	21	19	16	18	30
С окачен таван																									
17	16	17	14	13	13	12	11	11	11	12	13	15	16	18	19	20	21	21	21	21	20	19	18	19	21
3. 150 mm тежък бетон + 25 ÷ 50 mm топлоизолация – U = 0,664 W/m²K; C = 325 kJ/m²K; g = 366 kg/m²																									
Без окачен таван																									
18	16	14	12	11	10	9	8	8	9	10	12	15	17	20	22	24	25	25	25	24	22	20	19	19	25
С окачен таван																									
17	16	17	14	13	13	12	11	11	11	12	13	15	16	18	19	20	21	21	21	21	20	19	18	19	21
4. Терасна система (с мозайка отгоре) U = 0,602 W/m²K; C = 327 kJ/m²K; g = 366 kg/m²																									
Без окачен таван																									
19	17	15	14	12	11	9	8	7	8	8	10	12	15	18	20	22	24	25	26	25	24	22	21	20	26
С окачен таван																									
17	16	16	15	15	14	13	13	13	12	12	13	13	14	15	16	16	17	18	18	19	18	18	18	21	19
5. Ламарина с 25 ÷ 50 mm топлоизолация – U = 0,704 W/m²K; C = 45 kJ/m²K; g = 39 kg/m²																									
Без окачен таван																									
0	-1	-2	-2	-3	-2	3	11	19	27	34	40	43	44	43	39	33	25	17	10	7	5	3	1	14	44
С окачен таван																									
1	0	-1	-2	-3	-3	0	5	13	20	28	35	40	43	43	41	37	31	23	15	10	7	5	3	15	43
6. 100 mm лек бетон – U = 1,209 W/m²K; C = 91 kJ/m²K; g = 88 kg/m²																									
Без окачен таван																									
5	3	1	0	-1	-2	-2	1	5	11	18	25	31	36	39	40	40	37	32	25	19	14	10	7	16	40
С окачен таван																									
10	8	6	4	2	1	0	0	2	6	10	16	21	27	31	34	36	36	34	30	26	21	17	13	17	36
7. 150 mm лек бетон – U = 0,897 W/m²K; C = 119 kJ/m²K; g = 117 kg/m²																									
Без окачен таван																									
12	10	7	5	3	2	1	0	2	4	8	13	18	24	29	33	35	36	35	32	28	24	19	16	18	36
С окачен таван																									
18	15	13	11	9	7	6	4	4	4	6	9	12	16	20	24	27	29	30	30	28	25	23	20	20	30
8. 200 mm лек бетон – U = 0,715 W/m²K; C = 109 kJ/m²K; g = 151 kg/m²																									
Без окачен таван																									
20	17	14	12	10	8	6	5	4	4	5	7	11	14	18	22	25	28	30	30	29	27	25	22	20	30
С окачен таван																									
22	20	18	16	15	13	11	10	9	8	8	8	9	11	14	16	19	21	23	25	25	25	24	23	20	25
9. Дърво δ = 25 mm с топлоизолация δ = 25 mm – U = 0,965 W/m²K; C = 76 kJ/m²K; g = 39 kg/m²																									
Без окачен таван																									
3	2	0	-1	-2	-2	-1	2	8	15	22	29	35	39	41	41	39	35	29	21	15	11	8	5	16	41
С окачен таван																									
11	8	6	5	3	2	1	2	4	7	12	17	22	27	31	33	35	34	32	28	24	20	17	14	17	35

СЛЪНЧЕВО ВРЕМЕ																								Час на максимум	Максимална стойност
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
10. Дърво δ = 25 mm с топлоизолация δ = 25 mm – U = 0,619 W/m²K; C = 78 kJ/m²K; g = 44 kg/m²																									
Без окачен таван																									
2	0	-2	-3	-4	-4	-4	-2	3	9	15	22	27	32	35	36	35	32	27	20	14	10	6	3	16	36
С окачен таван																									
14	11	9	7	5	4	3	3	4	6	10	14	18	23	27	30	31	32	31	29	26	22	19	16	18	32

Забележки:

1. Съответствието за най-използваните покривни конструкции в България е, както следва:

– панел тип ПП с размери 5970×2980 mm, маса 2,3 t, C = 110 kJ/m²K и g = 130 kg/m² отговаря на конструкция 1;

– панел тип 2Т с размери 1980×8960 mm, маса 5 t, C = 238 kJ/m²K и g = 282 kg/m² отговаря на конструкция 2;

– панел тип ППК с размери 1197×9100×250 mm, маса 3,63 t, C = 280 kJ/m²K и g = 333 kg/m² отговаря на конструкция 3.

2. Изолацията на покрива има следните топлотехнически характеристики: λ = 0,043 W/m.K; ρ = 90 kg/m³.

Информационна таблица 2а

Конструктивни групи външни стени

Група	Вид на конструкцията	U (W/m²K)	g, kg/m²	C, kJ/(m²K)	Код на слоевете
Стени от тежък бетон					
E	100 mm бетон	3,321	308	71,1	A0, A1, C5, E1, E0
D	100 mm бетон+25÷50 mm изолация	0,675÷1,136	308	71,5	A0, A1, C5, B2/B3, E1, E0
C	50 mm изолация+100 mm бетон	0,675	308	125	A0, A1, B6, C5, E1, E0
C	200 mm бетон	3,321	532	71,1	A0, A1, C5, E1, E0
B	200 mm бетон+25÷50 mm изолация	0,635÷1,051	537	124,7	A0, A1, C10, B5/B6, E1, E0
A	50 mm изолация+200 mm бетон	0,653	537	124,7	A0, A1, B3, C10, E1, E0
B	300 mm бетон	2,39	762	177,3	A0, A1, C11, E1, E0
A	300 mm бетон+изолация	0,642	762	165	A0, C11, B6, A6, E0
Стени от лек бетон					
F	100 mm бетон+въздушна кухина/изолация	0,914÷1,493	142	33	A0, A1, C2, B1/B2, E1, E0
E	50 mm изолация+100 mm бетон	0,596÷0,647	142÷181	41,5	A0, A1, B3, C2/C3, E1, E0
E	200 mm бетон	1,669÷2,282	229÷249	47÷45	A0, A1, C7/C8, E1, E0
D	200 mm бетон+въздушна кухина/изолация	0,846÷0,982	200÷278	47÷65	A0, A1, C7/C8, B1/B2, E1, E0
Стени с ламарина от стомана, алуминий или друг метал					
G	Със/без въздушна кухина + 25÷75 mm изолация	0,516÷1,306	24÷29	3,2÷4,2	A0, A3, B5/B6/B12, A3, E0

Информационна таблица 2б

Топлотехнически свойства и кодов номер на слоевете, използвани при изчисляването на коефициентите за покриви и стени

Код на слоя	Описание	δ, mm	λ, W/m.K	ρ, kg/m³	c, kJ/(kgK)	R, m²K/W	g, kg/m²
A0	Съпротивление на външната повърхност					0,059	
A1	25 mm външна замазка	25	0,692	1858	0,837	0,036	47,2
A3	Ламарина от стомана, алуминий или друг метал	1,5	44,99	7689	0,418	0,00003	11,7
B1	Съпротивление на въздушен слой					0,16	
B2	25 mm изолация	25	0,043	32	0,837	0,585	0,8
B3	50 mm изолация	50	0,043	32	0,837	1,176	1,6
B4	75 mm изолация	75	0,043	32	0,837	1,766	2,4
B5	25 mm изолация	25	0,043	91	0,837	0,586	2,3
B6	50 mm изолация	50	0,043	91	0,837	1,176	4,6
B12	75 mm изолация	75	0,043	91	0,837	1,761	6,9
C2	100 mm лек бетон	100	0,381	608	0,837	0,266	62
C3	100 mm лек бетон	100	0,813	977	0,837	0,125	99,1
C4	100 mm обикновена тухла	100	0,727	1922	0,837	0,139	195,3
C5	100 mm тежък бетон	100	1,73	2242	0,837	0,059	227,5
C7	200 mm лек бетон	200	0,571	608	0,837	0,356	124
C8	200 mm лек бетон	200	1,038	977	0,837	0,195	198,7
C9	200 mm обикновена тухла	200	0,727	1922	0,837	0,28	390,6
C10	200 mm тежък бетон	200	1,73	2242	0,837	0,117	455,9
C11	300 mm тежък бетон	300	1,73	2242	0,837	0,176	683,5
C12	50 mm тежък бетон	50	1,73	2242	0,837	0,029	114,2
C13	150 mm тежък бетон	150	1,73	2242	0,837	0,088	341,7
E0	Съпротивление на вътрешната повърхност					0,121	
E1	20 mm вътрешна замазка (гипс, мазилка и др.)	20	0,727	1601	0,837	0,026	30,5

Таблица 3

Температурна разлика за охладителния товар на външна стена

Небесна посока	СЛЪНЧЕВО ВРЕМЕ																								Час на максимум	Максимална стойност
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
СТЕНИ ГРУПА А																										
С	8	8	8	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	8	8	2	8
СИ	11	11	10	10	10	9	9	9	8	8	8	9	9	9	9	10	10	10	11	11	11	11	11	11	22	11
И	14	13	13	13	12	12	11	11	10	10	10	11	11	12	12	13	13	13	14	14	14	14	14	14	22	14
ЮИ	13	13	13	12	12	11	11	10	10	10	10	10	10	11	11	12	12	13	13	13	13	13	13	13	22	13
Ю	11	11	11	11	10	10	9	9	9	8	8	8	8	8	8	8	9	9	10	10	11	11	11	11	23	11
ЮЗ	14	14	14	14	13	13	12	12	11	11	10	10	10	9	9	10	10	10	11	12	13	13	14	14	24	14

Небесна посока	СЛЪНЧЕВО ВРЕМЕ																								Час на максимум	Максимална стойност
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
З	15	15	15	14	14	14	13	13	12	12	11	11	10	10	10	10	10	11	11	12	13	14	14	15	1	15
СЗ	12	12	11	11	11	11	10	10	10	9	9	8	8	8	8	8	8	8	9	9	10	11	11	11	1	12
СТЕНИ ГРУПА B																										
С	8	8	8	7	7	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	6	6	7	7	8	8	8	8	8	21	21
СИ	11	10	10	9	9	8	7	7	7	7	8	8	9	9	10	10	11	11	11	12	12	12	11	11	21	21
И	13	13	12	11	10	10	9	8	8	9	9	10	12	13	13	14	14	15	15	15	15	15	14	14	20	20
ЮИ	13	12	12	11	10	10	9	8	8	8	8	9	10	11	12	13	14	14	14	14	14	14	14	14	21	21
Ю	12	11	11	10	9	9	8	7	7	6	6	6	6	7	8	9	10	11	11	12	12	12	12	12	23	23
ЮЗ	15	15	14	13	13	12	11	10	9	9	8	8	7	7	8	9	10	11	13	14	15	15	16	16	24	24
З	16	16	15	14	14	13	12	11	10	9	9	8	8	8	8	8	9	11	12	14	15	16	16	17	24	24
СЗ	13	12	12	11	11	10	9	9	8	7	7	7	6	6	7	7	8	8	9	10	12	13	13	13	24	24
СТЕНИ ГРУПА C																										
С	9	8	7	7	6	5	5	4	4	4	4	4	5	5	6	6	7	8	9	9	9	10	9	9	22	10
СИ	10	10	9	8	7	6	6	6	6	7	8	10	10	11	12	12	12	13	13	13	13	12	12	11	20	13
И	13	12	11	10	9	8	7	7	8	9	11	13	14	15	16	16	17	17	16	16	16	15	14	13	18	17
ЮИ	13	12	11	10	9	8	7	6	7	7	9	10	12	14	15	16	16	16	16	16	16	15	14	13	19	16
Ю	12	11	10	9	8	7	6	6	5	5	5	5	6	8	9	11	12	13	14	14	14	14	13	12	20	14
ЮЗ	16	15	16	12	11	10	9	8	7	7	6	6	6	7	8	10	12	14	16	18	18	18	18	17	22	18
З	17	16	15	14	12	11	10	9	8	7	7	7	7	7	8	9	11	13	16	18	19	20	19	18	22	20
СЗ	14	13	12	11	10	9	8	7	6	6	5	5	6	6	6	7	9	10	12	14	15	15	15	15	22	15
СТЕНИ ГРУПА D																										
С	8	7	7	6	5	4	3	3	3	3	4	4	5	6	6	7	8	9	10	11	11	10	10	9	21	11
СИ	9	8	7	6	5	5	4	4	6	8	10	11	12	13	13	13	14	14	14	13	13	12	11	10	19	14
И	11	10	8	7	6	5	5	5	7	10	13	15	17	18	18	18	18	18	17	17	16	15	13	12	16	18
ЮИ	11	10	9	7	6	5	5	5	5	7	10	12	14	16	17	18	18	18	17	17	16	15	14	12	17	18
Ю	11	10	8	7	6	5	4	4	3	3	4	5	7	9	11	13	15	16	16	16	15	14	13	12	19	16
ЮЗ	15	14	12	10	9	8	6	5	5	4	4	5	5	7	9	12	15	18	20	21	21	20	19	17	21	21
З	17	15	13	12	10	9	7	6	5	5	5	5	6	6	8	10	13	17	20	22	23	22	21	19	21	23
СЗ	14	12	11	9	8	7	6	5	4	4	4	4	5	6	7	8	10	12	15	17	18	17	16	15	22	18
СТЕНИ ГРУПА E																										
С	7	6	5	4	3	2	2	2	3	3	4	5	6	7	8	10	10	11	12	12	11	10	9	8	20	12
СИ	7	6	5	4	3	2	3	5	8	11	13	14	14	14	14	14	15	14	14	13	12	11	9	8	16	15
И	8	7	6	5	4	3	3	6	10	15	18	20	21	21	20	19	18	18	17	15	14	12	11	9	13	21
ЮИ	8	7	6	5	4	3	3	4	7	10	14	17	19	20	20	20	19	18	17	16	14	13	11	10	15	20
Ю	8	7	6	5	4	3	2	2	2	3	5	7	10	11	16	18	19	18	17	16	14	13	11	10	17	19
ЮЗ	12	10	8	7	6	4	4	3	3	3	4	5	7	10	14	18	21	24	25	21	22	19	17	14	19	25
З	14	12	10	8	6	5	4	3	3	4	4	5	6	8	11	15	20	21	27	27	25	22	19	16	20	27
СЗ	11	9	8	6	5	4	3	3	3	3	4	5	6	7	9	11	14	18	21	21	20	18	15	13	20	21
СТЕНИ ГРУПА F																										
С	5	4	3	2	1	1	1	2	3	4	5	6	8	9	11	12	12	13	13	13	11	9	7	6	19	13
СИ	5	4	3	2	1	1	3	8	13	16	17	16	16	15	15	15	15	14	13	12	10	9	7	6	11	17
И	5	4	3	2	2	1	4	9	16	21	24	25	24	22	20	19	18	17	15	13	11	10	8	7	12	25

Небесна посока	СЛЪНЧЕВО ВРЕМЕ																								Час на максимум	Максимална стойност
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
ЮИ	5	4	3	2	2	1	5	6	10	15	20	23	24	23	22	20	19	17	16	14	12	10	8	7	13	24
Ю	5	4	3	2	2	1	1	1	2	4	7	11	15	19	21	22	21	19	17	15	12	10	8	7	16	22
ЮЗ	8	6	5	4	3	1	1	1	2	3	4	6	10	14	20	24	28	30	29	25	20	16	13	10	18	30
З	9	7	5	4	3	2	2	2	2	3	4	6	8	11	16	22	27	32	33	30	24	19	15	12	19	33
СЗ	8	6	4	3	2	2	1	1	2	3	4	6	7	9	12	15	19	24	26	24	20	16	12	10	19	26
СТЕНИ ГРУПА G																										
С	2	1	0	0	0	1	4	5	5	7	8	10	12	13	13	14	14	15	12	8	6	5	4	3	18	15
СИ	2	1	1	0	0	5	15	20	22	20	16	15	15	15	15	15	14	12	10	8	6	5	4	3	9	22
И	2	1	1	0	0	6	17	26	30	31	28	22	19	17	17	16	15	13	11	8	7	5	4	3	10	31
ЮИ	2	1	1	0	0	3	10	18	24	27	28	27	23	20	18	16	15	13	11	8	7	6	4	3	11	28
Ю	2	1	1	0	0	0	1	3	7	12	17	22	25	26	24	21	17	14	11	8	7	5	4	3	14	26
ЮЗ	3	2	2	1	0	0	1	3	4	6	9	14	21	23	33	35	34	29	20	13	10	7	6	4	16	35
З	4	3	2	1	1	1	1	3	5	6	8	10	15	23	31	37	40	37	27	16	11	8	6	5	17	40
СЗ	3	2	1	1	0	0	1	3	4	6	8	10	12	15	20	26	31	31	23	14	10	7	5	4	18	31

Забележка. Най-често използваните ограждащи конструкции, съответно групи стени са, както следва:

а) Фасадни панели за производствени сгради

Група C

Група E

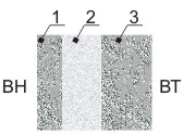

1. Стоманобетон 40 mm
2. Стиропор 60 mm
3. Стоманобетон 80 mm

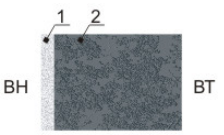

1. Циментна замазка 20 mm
2. Перлитобетон 200 mm

в) Тухлена стена 250 mm

Група D

г) Тухлена стена 125 mm

Група F

д) Фасадни панели за жилищни и обществени сгради

б) Фасадни панели за производствени сгради от керамзито- или перлитобетон

Корекции за месец от годината K_m

Група C

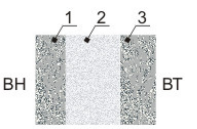

1. Стоманобетон 60 mm
2. Стиропор (вата) 90 mm
3. Стоманобетон 50 mm

е) Стени с ламарина от стомана, алуминий или друг метал с изолация

Група G

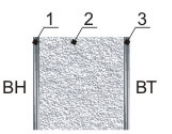

1. Ламарина
2. Пенополиуретан
3. Ламарина

Таблица 4

Корекции за месец от годината K_m

Месец от годината	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
Януари	-2,7	-5,5	-5	0,5	6,1	0,5	-5	-5,5	-10,7
Февруари	-2,7	-4,4	-3,3	1,6	6,6	1,6	-3,3	-4,4	-7,7
Март	-2,2	-2,7	-1,6	2,2	5,5	2,2	-1,6	-2,7	-4,4
Април	-1,1	-1,1	0	1,1	2,2	1,1	0	-1,1	1,6
Май	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0,5
Юни	0,5	0,5	0,5	0	-0,5	0	0,5	0,5	1,1
Юли	0	0	0	0	0,5	0	0	0	0,5
Август	-1,1	-1,1	0	1,1	2,2	1,1	0	-1,1	1,6
Септември	-2,2	-2,7	-1,6	2,2	5,5	2,2	-1,6	-2,7	-4,4
Октомври	-2,7	-4,4	-3,3	1,6	6,6	1,6	-3,3	-4,4	-7,7
Ноември	-2,7	-5,5	-5	0,5	6,1	0,5	-5	-5,5	-10,5
Декември	-3,3	-5,5	-5,5	0	5,5	0	-5,5	-5,5	-11,6

Таблица 5

Корекция за изчислителната температура на външния въздух през месеците $\Delta\theta^*$, °C

Месец	Годишна температурна амплитуда, Θ_y					
	60	55	50	45	40	35
Март	-16,5	-16,0	-16,0	-11,0	-7,8	-5,5
Април	-11,0	-10,5	-10,5	-9,2	-5,5	-4,0
Май	-6,1	-6,0	-5,0	-4,5	-2,5	-1,7
Юни	-2,1	-1,8	-1,8	-1,8	-0,5	-0,5
Юли	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Август	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Септември	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6	-2,5	-1,1
Октомври	-9,3	-9,0	-9,0	-6,9	-4,1	-3,0
Ноември	-16,5	-15,0	-14,5	-11,5	-8,2	-6,2

Таблица 6

Амплитуда на денонощния ход на температурата на външния въздух Θ, °C

Месец от годината	София	Северна България	Южна България	Черноморие
Януари	7,8	7	7,6	7,5
Февруари	8,6	10	10,1	8,2
Март	10,1	8,9	11,1	7,9
Април	11,2	10,7	12,2	7,2
Май	10,9	10,6	11,3	7,3
Юни	12,5	11	12,7	7,8
Юли	13	12	13,8	9,2
Август	14,4	12	14,8	8,5
Септември	12,5	11,6	13,4	9
Октомври	11,8	11,3	13,1	8,9
Ноември	7,9	7	7,5	6,6
Декември	7,6	7	8	7,3

Таблица 7

Корекции на външната температура за част от денонощието K_t

Час	%	Час	%	Час	%	Час	%
1	87	7	93	13	11	19	34
2	92	8	84	14	3	20	47
3	96	9	71	15	0	21	58
4	99	10	56	16	3	22	68
5	100	11	39	17	10	23	76
6	98	12	23	18	21	24	82

Таблица 8

Максимални топлинни потоци от слънчево облъчване през единично стъкло $\Phi_{t,max}$ и $\Phi_{d,max}$, W/m²

Месец	Вид	Небесна посока								
		С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
Януари	$\Phi_{t,max}$	57	57	452	741	798	741	452	57	368
	$\Phi_{d,max}$	57	57	51	76	88	76	51	57	43
Час на максимум		12	12	9	10	12	14	15	12	-
Февруари	$\Phi_{t,max}$	72	143	570	776	774	776	570	143	523
	$\Phi_{d,max}$	72	38	71	92	102	902	71	38	16
Час на максимум		12	7	9	10	12	14	15	17	-
Март	$\Phi_{t,max}$	88	281	673	749	677	719	673	281	666
	$\Phi_{d,max}$	88	38	80	100	118	100	80	38	55
Час на максимум		12	7	8	9	12	15	16	17	-
Април	$\Phi_{t,max}$	104	434	700	654	523	654	700	434	767
	$\Phi_{d,max}$	104	72	109	121	131	121	109	72	73
Час на максимум		12	7	8	9	12	15	16	17	-
Май	$\Phi_{t,max}$	115	513	692	570	397	570	692	513	818
	$\Phi_{d,max}$	115	98	131	135	143	135	131	98	88
Час на максимум		12	7	8	9	12	15	16	17	-
Юни	$\Phi_{t,max}$	120	536	679	528	343	528	679	536	829
	$\Phi_{d,max}$	120	109	139	140	146	140	139	109	95
Час на максимум		12	7	8	9	12	15	16	17	-
Юли	$\Phi_{t,max}$	118	506	678	556	386	556	678	506	809
	$\Phi_{d,max}$	118	104	138	141	148	141	138	104	96
Час на максимум		12	7	8	9	12	15	16	17	-
Август	$\Phi_{t,max}$	109	418	676	632	506	632	676	448	754
	$\Phi_{d,max}$	109	80	122	133	144	133	122	80	87
Час на максимум		12	7	8	9	12	15	16	17	-
Септември	$\Phi_{t,max}$	91	258	632	715	655	715	632	258	644
	$\Phi_{d,max}$	91	67	88	10	128	110	83	67	48
Час на максимум		12	8	8	9	12	15	16	16	-
Октомври	$\Phi_{t,max}$	74	140	549	750	750	750	519	140	514
	$\Phi_{d,max}$	74	40	76	100	109	100	76	40	54
Час на максимум		12	8	9	0	12	14	15	16	-

Месец	Вид	Небесна посока								
		С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
Ноември	$\Phi_{t,max}$	58	58	443	728	785	728	143	58	367
	$\Phi_{d,max}$	58	58	5	78	91	78	52	58	45
Час на максимум		12	12	9	10	12	14	15	12	-
Декември	$\Phi_{t,max}$	51	51	384	702	785	702	384	51	303
	$\Phi_{d,max}$	51	51	41	67	81	67	41	51	40
Час на максимум		12	12	9	10	12	14	15	12	-

Таблица 9

Фактор на проникване, F_{SC}

Вид на остъкляването	τ	Без засенчване	Вътрешни жалузи		Ролетки			Междинни жалузи		Външни жалузи	
			средно оцветени	светло оцветени	непрозрачни		прозрачни светли	средно оцветени	светло оцветени	средно оцветени	тъмно оцветени
					тъмни	бели					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Единично остъкляване											
Прозоречно стъкло 3 mm	0,86	1,00	0,64	0,55	0,59	0,25	0,39	-	-	0,22	0,15
Прозоречно стъкло 6 mm	0,78	0,94	0,64	0,55	0,59	0,25	0,39	-	-	0,21	0,14
Прозоречно стъкло 10 mm	0,72	0,90	0,64	0,55	0,59	0,25	0,39	-	-	-	-
Прозоречно стъкло 12 mm	0,67	0,87	0,64	0,55	0,59	0,25	0,39	-	-	-	-
Абсорбиращо стъкло 3 mm	0,64	0,83	0,64	0,55	0,59	0,25	0,39	-	-	-	-
Абсорбиращо стъкло 6 mm	0,46	0,69	0,57	0,53	0,45	0,30	0,36	-	-	0,18	0,12
Абсорбиращо стъкло 10 mm	0,33	0,60	0,54	0,52	0,40	0,28	0,32	-	-	0,16	0,11
Абсорбиращо стъкло 12 mm	0,24	0,53	0,42	0,40	0,36	0,28	0,31	-	-	0,14	0,10
Рефлектиращо стъкло 3 mm	-	0,30	0,25	0,23	-	-	-	-	-	-	-
Рефлектиращо стъкло 6 mm	-	0,40	0,33	0,29	-	-	-	-	-	-	-
Рефлектиращо стъкло 10 mm	-	0,50	0,42	0,38	-	-	-	-	-	-	-
Рефлектиращо стъкло 12 mm	-	0,60	0,50	0,44	-	-	-	-	-	-	-
Двойно остъкляване											
Проз. ст. 3 mm/проз. ст. 3 mm	0,87/0,87	0,88	0,57	0,51	0,60	0,25	0,37	0,36	0,33	0,20	0,14

Вид на остъкляването	τ	Без засенчване	Вътрешни жалузи		Ролетки			Междинни жалузи		Външни жалузи	
					непрозрачни						
			средно оцветени	светло оцветени	тъмни	бели	прозрачни светли	средно оцветени	светло оцветени	средно оцветени	тъмно оцветени
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Проз. ст. 6 mm/проз. ст. 6 mm	0,80/0,80	0,81	0,57	0,51	0,60	0,25	0,37	0,36	0,33	0,18	0,12
Абс. ст. 6 mm/проз. ст. 6 mm	0,46/0,80	0,55	0,39	0,36	0,40	0,22	0,30	0,30	0,28	0,10	0,10
Рефл. ст./проз. ст.	-	0,20	0,19	0,18	-	-	-	-	-	-	-
Рефл. ст./проз. ст.	-	0,30	0,27	0,26	-	-	-	-	-	-	-
Рефл. ст./проз. ст.	-	0,40	0,34	0,33	-	-	-	-	-	-	-
Трикатно остъкляване											
Прозоречно стъкло 3 mm	-	0,83	0,56	0,48	-	-	-	-	-	0,18	0,12
Прозоречно стъкло 6 mm	-	0,69	0,52	0,47	-	-	-	-	-	0,15	0,10

Продължение на табл. 9

Вид на остъкляването	τ	Пердета								
		прозрачни			полупрозрачни			непрозрачни		
		тъмно оцветени	средно оцветени	светло оцветени	тъмно оцветени	средно оцветени	светло оцветени	тъмно оцветени	средно оцветени	светло оцветени
Единично остъкляване										
Прозоречно стъкло 3 mm	0,86	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Прозоречно стъкло 6 mm	0,78	0,80	0,75	0,70	0,65	0,60	0,55	0,50	0,45	0,40
Прозоречно стъкло 10 mm	0,72	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Прозоречно стъкло 12 mm	0,67	0,74	0,70	0,66	0,61	0,56	0,52	0,48	0,43	0,39
Абсорбиращо стъкло 3 mm	0,64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Абсорбиращо стъкло 6 mm	0,46	0,57	0,54	0,52	0,49	0,46	0,44	0,41	0,38	0,36
Абсорбиращо стъкло 10 mm	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Абсорбиращо стъкло 12 mm	0,24	0,43	0,42	0,40	0,39	0,38	0,36	0,34	0,33	0,32
Рефлектиращо стъкло 3 mm	-	0,25	0,24	0,24	0,23	0,23	0,23	0,22	0,21	0,21
Рефлектиращо стъкло 6 mm	-	0,36	0,35	0,34	0,33	0,32	0,30	0,29	0,28	0,27

Вид на остъкляването	τ	Пердета								
		прозрачни			полупрозрачни			непрозрачни		
		тъмно оцветени	средно оцветени	светло оцветени	тъмно оцветени	средно оцветени	светло оцветени	тъмно оцветени	средно оцветени	светло оцветени
Рефлектиращо стъкло 10 mm	-	0,46	0,44	0,42	0,41	0,39	0,38	0,36	0,34	0,33
Рефлектиращо стъкло 12 mm	-	0,57	0,54	0,51	0,49	0,46	0,43	0,41	0,38	0,36
Двойно остъкляване										
Проз. ст. 3 mm/проз. ст. 3 mm	0,87/0,80	0,66	0,62	0,58	0,56	0,52	0,48	0,45	0,42	0,37
Проз. ст. 6 mm/проз. ст. 6 mm	0,80/0,80	0,66	0,62	0,58	0,56	0,52	0,48	0,45	0,42	0,37
Абс. ст. 6 mm/проз. ст. 6 mm	0,46/0,80	0,49	0,47	0,45	0,43	0,41	0,39	0,37	0,35	0,33
Рефл. ст./проз. ст.	-	0,19	0,19	0,18	0,18	0,17	0,17	0,16	0,16	0,15
Рефл. ст./проз. ст.	-	0,29	0,28	0,27	0,27	0,26	0,26	0,25	0,25	0,24
Рефл. ст./проз. ст.	-	0,38	0,37	0,37	0,36	0,34	0,32	0,31	0,29	0,28
Трикатно остъкляване										
Прозоречно стъкло 3 mm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Прозоречно стъкло 6 mm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Забележка. Стойностите на коефициента на светопропускане τ са дадени за сведение.

Таблица 10а

Фактор на охладителния товар F_{CL} за прозорци без вътрешно засенчване – лека конструкция g = 150 kg/m² от пода

Слънчево време	Небесна посока								
	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
1	0,17	0,04	0,04	0,05	0,08	0,12	0,12	0,11	0,11
2	0,14	0,04	0,03	0,04	0,07	0,10	0,10	0,09	0,09
3	0,11	0,03	0,03	0,04	0,05	0,08	0,08	0,08	0,07
4	0,09	0,02	0,02	0,03	0,04	0,06	0,06	0,06	0,06
5	0,08	0,02	0,02	0,03	0,04	0,05	0,05	0,05	0,05
6	0,33	0,23	0,19	0,13	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07
7	0,42	0,41	0,37	0,28	0,09	0,08	0,07	0,08	0,14
8	0,48	0,51	0,51	0,43	0,14	0,10	0,08	0,10	0,24
9	0,56	0,51	0,57	0,55	0,22	0,12	0,10	0,12	0,36
10	0,63	0,45	0,57	0,62	0,34	0,14	0,11	0,14	0,48
11	0,71	0,39	0,50	0,63	0,48	0,16	0,12	0,16	0,58
12	0,76	0,36	0,42	0,57	0,59	0,21	0,14	0,17	0,66
13	0,80	0,33	0,37	0,48	0,65	0,36	0,20	0,19	0,72
14	0,82	0,31	0,32	0,42	0,65	0,49	0,32	0,23	0,74
15	0,82	0,28	0,29	0,37	0,59	0,60	0,45	0,33	0,73
16	0,79	0,26	0,25	0,33	0,50	0,66	0,57	0,47	0,67

Слънчево време	Небесна посока								
	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
17	0,75	0,23	0,22	0,28	0,43	0,66	0,64	0,59	0,59
18	0,84	0,19	0,19	0,24	0,36	0,58	0,61	0,60	0,47
19	0,61	0,15	0,15	0,19	0,28	0,43	0,44	0,42	0,37
20	0,48	0,12	0,12	0,15	0,22	0,33	0,34	0,33	0,29
21	0,38	0,10	0,10	0,12	0,18	0,27	0,27	0,26	0,24
22	0,31	0,08	0,08	0,10	0,15	0,22	0,22	0,21	0,19
23	0,25	0,06	0,06	0,08	0,12	0,18	0,18	0,17	0,16
24	0,20	0,05	0,05	0,07	0,10	0,14	0,14	0,14	0,13

Таблица 10б

Фактор на охладителния товар F_{CL} за прозорци без вътрешно засенчване – средно тежка конструкция g = 350 kg/m² от пода

Слънчево време	Небесна посока								
	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
1	0,23	0,07	0,07	0,09	0,12	0,15	0,15	0,14	0,16
2	0,20	0,06	0,05	0,08	0,11	0,14	0,13	0,12	0,14
3	0,18	0,06	0,06	0,07	0,09	0,12	0,11	0,11	0,12
4	0,16	0,05	0,05	0,06	0,08	0,10	0,10	0,09	0,11
5	0,14	0,04	0,05	0,05	0,07	0,09	0,09	0,08	0,09
6	0,34	0,21	0,18	0,14	0,08	0,09	0,09	0,09	0,11
7	0,41	0,36	0,33	0,26	0,11	0,10	0,09	0,10	0,16
8	0,46	0,44	0,44	0,38	0,14	0,12	0,10	0,11	0,24
9	0,53	0,45	0,50	0,48	0,21	0,13	0,11	0,13	0,33
10	0,59	0,40	0,51	0,54	0,31	0,15	0,12	0,14	0,43
11	0,65	0,36	0,46	0,56	0,42	0,17	0,13	0,16	0,52
12	0,70	0,33	0,39	0,51	0,52	0,23	0,14	0,17	0,59
13	0,73	0,31	0,35	0,45	0,57	0,33	0,19	0,18	0,64
14	0,75	0,30	0,31	0,40	0,58	0,44	0,29	0,21	0,67
15	0,76	0,28	0,29	0,36	0,53	0,53	0,40	0,30	0,66
16	0,74	0,26	0,26	0,33	0,47	0,58	0,50	0,42	0,62
17	0,75	0,23	0,23	0,29	0,41	0,59	0,56	0,51	0,56
18	0,79	0,21	0,21	0,25	0,36	0,53	0,55	0,54	0,47
19	0,61	0,17	0,17	0,21	0,29	0,41	0,41	0,39	0,38
20	0,70	0,15	0,15	0,18	0,25	0,33	0,33	0,32	0,32
21	0,42	0,13	0,13	0,16	0,21	0,28	0,27	0,26	0,28
22	0,36	0,11	0,11	0,14	0,18	0,24	0,23	0,22	0,24
23	0,34	0,09	0,10	0,12	0,16	0,21	0,20	0,19	0,21
24	0,27	0,08	0,08	0,10	0,14	0,18	0,17	0,16	0,18

Таблица 10в

Фактор на охладителния товар F_{CL} за прозорци без вътрешно засенчване – тежка конструкция g = 650 kg/m² от пода

Слънчево време	Небесна посока								
	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
1	0,25	0,09	0,09	0,11	0,13	0,15	0,14	0,14	0,17
2	0,23	0,08	0,09	0,10	0,12	0,14	0,13	0,12	0,16

Слънчево време	Небесна посока								
	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
3	0,21	0,08	0,08	0,10	0,12	0,13	0,12	0,11	0,15
4	0,20	0,07	0,08	0,09	0,11	0,12	0,11	0,10	0,14
5	0,19	0,07	0,07	0,08	0,10	0,11	0,10	0,10	0,13
6	0,38	0,23	0,20	0,17	0,11	0,12	0,11	0,10	0,15
7	0,45	0,37	0,34	0,28	0,14	0,13	0,12	0,12	0,20
8	0,49	0,44	0,45	0,40	0,17	0,14	0,13	0,13	0,28
9	0,55	0,44	0,49	0,49	0,24	0,16	0,14	0,15	0,36
10	0,60	0,39	0,49	0,53	0,38	0,17	0,14	0,16	0,45
11	0,65	0,34	0,43	0,53	0,43	0,19	0,15	0,18	0,52
12	0,69	0,31	0,36	0,48	0,51	0,25	0,16	0,18	0,59
13	0,72	0,29	0,32	0,41	0,56	0,34	0,21	0,19	0,62
14	0,72	0,27	0,29	0,36	0,55	0,44	0,30	0,22	0,64
15	0,72	0,26	0,26	0,33	0,50	0,52	0,40	0,30	0,62
16	0,70	0,24	0,24	0,30	0,43	0,56	0,49	0,41	0,58
17	0,70	0,22	0,22	0,27	0,37	0,55	0,54	0,50	0,51
18	0,75	0,20	0,19	0,24	0,32	0,69	0,52	0,51	0,42
19	0,57	0,17	0,17	0,20	0,26	0,37	0,38	0,36	0,35
20	0,46	0,14	0,15	0,18	0,22	0,30	0,30	0,29	0,29
21	0,39	0,13	0,13	0,16	0,20	0,25	0,24	0,23	0,26
22	0,34	0,12	0,12	0,14	0,18	0,21	0,21	0,20	0,23
23	0,31	0,11	0,11	0,13	0,16	0,19	0,18	0,17	0,21
24	0,28	0,10	0,10	0,12	0,15	0,17	0,16	0,15	0,19

Таблица 11

Фактор на охладителния товар F_{CL} за прозорци с вътрешно засенчване – за всички стайни конструкции

Слънчево време	Небесна посока								
	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
1	0,08	0,03	0,03	0,03	0,04	0,05	0,05	0,05	0,06
2	0,07	0,02	0,03	0,03	0,04	0,05	0,05	0,04	0,05
3	0,06	0,02	0,02	0,02	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04
4	0,06	0,02	0,02	0,02	0,03	0,04	0,04	0,03	0,04
5	0,07	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
6	0,73	0,56	0,47	0,30	0,09	0,07	0,06	0,07	0,12
7	0,66	0,76	0,72	0,37	0,16	0,11	0,09	0,11	0,27
8	0,65	0,74	0,80	0,74	0,23	0,14	0,11	0,14	0,44
9	0,73	0,58	0,76	0,81	0,38	0,16	0,13	0,17	0,59
10	0,80	0,37	0,62	0,79	0,58	0,19	0,15	0,19	0,72
11	0,86	0,29	0,41	0,68	0,75	0,22	0,16	0,20	0,81
12	0,89	0,27	0,27	0,49	0,83	0,38	0,17	0,21	0,85
13	0,89	0,26	0,24	0,33	0,80	0,59	0,31	0,22	0,85
14	0,86	0,24	0,22	0,28	0,68	0,75	0,53	0,30	0,81
15	0,82	0,22	0,20	0,25	0,50	0,83	0,72	0,52	0,71
16	0,75	0,20	0,17	0,22	0,35	0,81	0,82	0,73	0,58
17	0,78	0,16	0,14	0,18	0,27	0,69	0,81	0,82	0,42
18	0,91	0,12	0,11	0,13	0,19	0,45	0,61	0,69	0,25

Слънчево време	Небесна посока								
	С	СИ	И	ЮИ	Ю	ЮЗ	З	СЗ	ХОР.
19	0,24	0,06	0,06	0,08	0,11	0,16	0,16	0,16	0,14
20	0,18	0,05	0,05	0,07	0,09	0,12	0,12	0,12	0,12
21	0,15	0,04	0,05	0,06	0,08	0,10	0,10	0,10	0,10
22	0,13	0,04	0,04	0,05	0,07	0,09	0,08	0,08	0,08
23	0,11	0,03	0,03	0,04	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07
24	0,10	0,03	0,03	0,04	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06

Таблица 12

Височинни и азимутни ъгли на слънцето

Час	21,1		21,2		21,3		21,4		21,5		21,6		21,7		21,8		21,9		21,10		21,11		21,12	
	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α	γ	α
5,00									3	65	5	63	3	65										
6,00							8	81	13	75	16	72	14	75	8	81								
7,00			3	108	11	100	19	91	24	85	26	82	25	84	19	91	11	100	4	108				
8,00	6	125	14	119	22	111	30	102	35	95	37	91	36	94	30	102	22	111	14	119	7	125	4	127
9,00	15	137	23	131	31	124	40	115	46	107	48	103	46	106	41	114	31	124	23	131	15	136	12	138
10,00	21	150	30	146	39	140	49	131	56	123	59	118	57	122	50	131	39	140	30	145	22	150	18	151
11,00	26	164	35	162	45	158	56	153	64	146	67	142	65	146	57	152	45	158	35	162	26	164	22	165
12,00	27	180	36	180	47	180	59	180	67	180	71	180	68	180	60	180	47	180	37	180	27	180	24	180
13,00	26	196	35	198	45	202	56	207	64	214	67	218	65	214	57	208	45	202	35	198	26	196	22	195
14,00	21	210	30	214	39	220	49	229	56	237	59	242	57	238	50	229	39	220	30	215	22	210	18	209
15,00	15	223	23	229	31	236	40	245	46	253	48	257	46	254	41	246	31	236	23	229	15	224	12	222
16,00	6	235	14	241	22	249	30	258	35	265	37	269	36	266	30	258	22	249	14	241	7	235	4	233
17,00			3	252	11	260	19	269	24	275	26	278	25	276	19	269	11	260	4	252				
18,00							8	279	13	285	16	288	14	285	8	279								
19,00									3	295	5	297	3	295										

Таблица 13

Отношение на повърхнината на нето остъкляването към повърхнината на остъкляването по зидарски мерки за различни видове прозорци

Вид на прозореца	Повърхнина по зидарски мерки, m^2									
	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0	4,0	5,0	6,0	8,0
Дървен еднокатен, единично или двойно остъклен, слепен	0,47	0,58	0,63	0,67	0,69	0,71	0,72	0,73	0,74	0,75
Дървен двукатен	0,36	0,48	0,55	0,6	0,62	0,65	0,68	0,69	0,7	0,71
Метален	0,56	0,77	0,83	0,86	0,87	0,88	0,9	0,9	0,9	0,9
Витрина или оберлихт				0,90						
Балконска врата с остъкляване				0,50						

Таблица 14

Стойности на показател „а“ в зависимост от стайната мебелировка, типа на осветителните тела и вида на вентилацията

Показател „а“	Мебелировка	Подаване и засмукване на въздуха	Тип на осветителното тяло
0,45	Светло боядисана стая, тежка опростена мебелировка, без килим	Ниска стойност на въздухообмена, подаването и засмукването на въздуха е под тавана; дебитът на подавания на единица площ от пода въздух е $V \leq 0,0025$ m^3/cm^2; кратност на въздухообмена $n \leq 3,5$	Невентилируемо

Показател „а“	Мебелировка	Подаване и засмукване на въздуха	Тип на осветителното тяло
0,55	Обикновена мебелировка, без килим	Средна до висока стойност на въздухообмена, подаването и засмукването на въздуха е под тавана или през решетки на окачения таван; дебитът на подавания на единица площ от пода въздух е V ≥ 0,0025 m^3/cm^2; кратност на въздухообмена n ≥ 3,5	Невентилируемо
0,65	Обикновена мебелировка, със или без килим	Средна до висока стойност на въздухообмена или климатизиране посредством вентилаторни конвектори или индукционни апарати; подаване на въздуха през таванни или стенни решетки; рециркулационният въздух се засмуква около осветителните тела през пространството над окачения таван; дебитът на подавания на единица площ от пода въздух е V ≥ 0,0025 m^3/cm^2; кратност на въздухообмена n ≥ 3,5	Вентилируемо
0,75	За всякакъв тип мебелировка	Рециркулационният въздух се засмуква с въздуховод през осветителните тела	Вентилируемо

Таблица 15

Стойности на показател „b“ в зависимост от вида и масивността на пода и начина на организация на въздухообмена

Конструктивни особености на пода* (масивност kg/m^2)	В зависимост от циркулацията на въздуха и типа на подаване и засмукване**			
	ниска	средна	висока	много висока
50 mm дървен под (48,8 kg/m^2)	B	A	A	A
75 mm бетонен под (195,3 kg/m^2)	B	B	B	A
150 mm бетонен под (366,2 kg/m^2)	C	C	C	B
200 mm бетонен под (585,8 kg/m^2)	D	D	C	C
300 mm бетонен под (781,1 kg/m^2)	D	D	D	D

Забележки:

*Под, покрит с килим и балатум. За под, покрит с плочки, вземете следващата класификация надясно на същия ред.

**Н и с к а : Ниска стойност на въздухообмена – очакван минимален охладителен товар от осветление и хора в климатизираната зона. Подаването на въздух се осъществява през подови стенни или таванни решетки. Пространството над окачения таван не се вентилира и коефициентът на топлопредаване от вътрешната страна α = 2,27 W/(m^2 °C).

С р е д н а : Средна стойност на въздухообмена, подаването на въздух се осъществява през подови, стенни или таванни решетки. Пространството над окачения таван не се вентилира и коефициентът на топлопредаване от вътрешната страна α = 3,41 W/(m^2 °C).

В и с о к а : Циркулацията на въздуха се осъществява от индукционни апарати или вентилаторни конвектори. Засмукване през пространството над окачения таван и α = 4,54 W/(m^2 °C).

М н о г о в и с о к а : Интензивна циркулация на въздуха за минимизиране на температурните градиенти в помещението. Засмукване през пространството над окачения таван и коефициентът на топлопредаване α = 6,81 W/(m^2 °C).

Таблица 16а

Фактор на охладителния товар F_{CL}, когато осветлението е включено 8 часа

Час след вкл. на осветлението	Показатели „а“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
0	0,02	0,07	0,11	0,14	0,01	0,06	0,09	0,11	0,01	0,04	0,07	0,09	0,01	0,08	0,05	0,06
1	0,46	0,51	0,55	0,58	0,56	0,60	0,63	0,66	0,66	0,69	0,72	0,73	0,76	0,78	0,80	0,81
2	0,57	0,56	0,58	0,60	0,65	0,64	0,66	0,67	0,73	0,72	0,73	0,74	0,80	0,80	0,81	0,82

Час след вкл. на осветлението	Показатели „a“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
3	0,65	0,61	0,60	0,61	0,72	0,68	0,68	0,68	0,78	0,75	0,75	0,75	0,84	0,82	0,82	0,82
4	0,72	0,65	0,63	0,62	0,77	0,71	0,70	0,69	0,82	0,77	0,76	0,76	0,87	0,84	0,83	0,83
5	0,77	0,68	0,65	0,63	0,82	0,74	0,71	0,70	0,86	0,80	0,78	0,77	0,90	0,85	0,84	0,83
6	0,82	0,71	0,67	0,64	0,85	0,76	0,73	0,71	0,88	0,82	0,79	0,77	0,92	0,87	0,85	0,84
7	0,85	0,74	0,69	0,65	0,88	0,79	0,75	0,72	0,91	0,84	0,80	0,78	0,93	0,88	0,86	0,84
8	0,88	0,77	0,71	0,66	0,90	0,81	0,76	0,72	0,93	0,85	0,82	0,79	0,95	0,89	0,87	0,85
9	0,46	0,34	0,28	0,22	0,37	0,28	0,23	0,18	0,29	0,22	0,18	0,14	0,21	0,15	0,13	0,10
10	0,37	0,31	0,26	0,22	0,30	0,25	0,21	0,18	0,23	0,19	0,17	0,14	0,17	0,14	0,12	0,10
11	0,30	0,28	0,25	0,21	0,24	0,23	0,20	0,17	0,19	0,18	0,16	0,13	0,13	0,13	0,11	0,10
12	0,24	0,25	0,23	0,20	0,19	0,20	0,19	0,17	0,15	0,16	0,15	0,13	0,11	0,11	0,10	0,09
13	0,19	0,22	0,22	0,20	0,16	0,18	0,18	0,16	0,12	0,14	0,14	0,13	0,09	0,10	0,10	0,09
14	0,15	0,20	0,20	0,19	0,13	0,16	0,17	0,16	0,10	0,13	0,13	0,12	0,07	0,09	0,09	0,09
15	0,12	0,18	0,19	0,19	0,10	0,15	0,16	0,15	0,08	0,12	0,12	0,12	0,06	0,08	0,09	0,08
16	0,10	0,16	0,18	0,18	0,08	0,13	0,15	0,15	0,06	0,10	0,11	0,11	0,05	0,07	0,08	0,08
17	0,08	0,15	0,17	0,18	0,07	0,11	0,14	0,14	0,05	0,09	0,11	0,11	0,04	0,07	0,08	0,08
18	0,06	0,13	0,16	0,17	0,05	0,10	0,13	0,14	0,04	0,08	0,10	0,11	0,03	0,03	0,07	0,08
19	0,05	0,12	0,15	0,16	0,04	0,19	0,12	0,13	0,03	0,08	0,10	0,10	0,02	0,06	0,07	0,07
20	0,04	0,11	0,14	0,16	0,03	0,02	0,11	0,13	0,03	0,07	0,09	0,10	0,02	0,05	0,06	0,07
21	0,03	0,10	0,13	0,16	0,03	0,08	0,11	0,13	0,02	0,06	0,09	0,10	0,02	0,04	0,06	0,07
22	0,03	0,09	0,12	0,15	0,02	0,07	0,10	0,12	0,02	0,06	0,08	0,10	0,01	0,04	0,06	0,07
23	0,02	0,08	0,12	0,15	0,02	0,06	0,10	0,12	0,01	0,05	0,07	0,09	0,01	0,04	0,05	0,07

Таблица 16б

Фактор на охладителния товар F_{CL}, когато осветлението е включено 10 часа

Час след вкл. на осветлението	Показатели „a“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
0	0,03	0,10	0,15	0,18	0,02	0,03	0,12	0,15	0,02	0,03	0,03	0,11	0,01	0,04	0,07	0,08
1	0,47	0,54	0,59	0,62	0,57	0,62	0,66	0,69	0,66	0,71	0,74	0,76	0,76	0,79	0,81	0,83
2	0,58	0,59	0,61	0,63	0,65	0,66	0,68	0,70	0,73	0,74	0,75	0,77	0,81	0,81	0,82	0,83
3	0,66	0,63	0,64	0,64	0,72	0,69	0,70	0,71	0,78	0,76	0,77	0,77	0,84	0,83	0,83	0,84
4	0,73	0,66	0,66	0,66	0,78	0,73	0,72	0,72	0,83	0,79	0,78	0,78	0,88	0,85	0,84	0,84
5	0,78	0,70	0,68	0,67	0,82	0,75	0,74	0,73	0,86	0,81	0,80	0,79	0,90	0,86	0,85	0,85
6	0,82	0,73	0,70	0,68	0,85	0,78	0,75	0,73	0,89	0,83	0,81	0,79	0,92	0,88	0,86	0,85
7	0,86	0,76	0,72	0,69	0,88	0,80	0,77	0,74	0,91	0,84	0,82	0,80	0,93	0,89	0,87	0,86
8	0,88	0,78	0,73	0,69	0,91	0,82	0,78	0,75	0,93	0,86	0,83	0,81	0,95	0,90	0,88	0,86
9	0,91	0,80	0,75	0,70	0,92	0,84	0,79	0,76	0,94	0,87	0,84	0,81	0,96	0,91	0,89	0,87
10	0,93	0,82	0,76	0,71	0,94	0,85	0,81	0,76	0,95	0,89	0,85	0,82	0,97	0,92	0,89	0,97
11	0,49	0,39	0,33	0,27	0,40	0,32	0,27	0,22	0,31	0,25	0,21	0,17	0,22	0,18	0,15	0,12
12	0,39	0,35	0,31	0,26	0,32	0,29	0,25	0,22	0,25	0,22	0,20	0,17	0,18	0,16	0,14	0,12
13	0,32	0,32	0,29	0,26	0,26	0,26	0,21	0,21	0,20	0,20	0,18	0,16	0,14	0,14	0,13	0,12
14	0,26	0,28	0,27	0,25	0,21	0,23	0,22	0,20	0,16	0,18	0,17	0,16	0,12	0,13	0,12	0,11
15	0,21	0,26	0,26	0,24	0,17	0,21	0,21	0,20	0,13	0,16	0,16	0,15	0,10	0,12	0,12	0,11

Час след вкл. на осветлението	Показатели „a“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
16	0,17	0,23	0,24	0,23	0,14	0,19	0,20	0,19	0,11	0,15	0,15	0,15	0,08	0,10	0,11	0,11
17	0,13	0,21	0,23	0,23	0,11	0,17	0,19	0,18	0,08	0,13	0,14	0,14	0,06	0,09	0,10	0,10
18	0,11	0,19	0,21	0,22	0,09	0,15	0,17	0,18	0,07	0,12	0,14	0,14	0,05	0,08	0,10	0,10
19	0,09	0,17	0,20	0,21	0,07	0,14	0,16	0,17	0,05	0,11	0,13	0,14	0,04	0,08	0,09	0,10
20	0,07	0,15	0,19	0,21	0,06	0,12	0,15	0,17	0,04	0,10	0,12	0,13	0,03	0,07	0,09	0,09
21	0,06	0,14	0,18	0,20	0,05	0,11	0,14	0,16	0,04	0,09	0,11	0,13	0,03	0,06	0,08	0,09
22	0,05	0,12	0,17	0,19	0,04	0,10	0,14	0,16	0,03	0,08	0,11	0,12	0,02	0,06	0,08	0,09
23	0,04	0,11	0,16	0,19	0,03	0,09	0,13	0,15	0,02	0,07	0,10	0,12	0,02	0,05	0,07	0,90

Таблица 16в

Фактор на охладителния товар F_{CL}, когато осветлението е включено 12 часа

Час след вкл. на осветлението	Показатели „a“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
0	0,05	0,13	0,19	0,22	0,01	0,11	0,15	0,18	0,03	0,09	0,12	0,14	0,02	0,06	0,09	0,10
1	0,49	0,57	0,63	0,66	0,58	0,65	0,69	0,72	0,67	0,73	0,76	0,79	0,77	0,81	0,83	0,85
2	0,59	0,61	0,65	0,67	0,66	0,68	0,71	0,73	0,74	0,75	0,78	0,79	0,81	0,82	0,84	0,85
3	0,67	0,65	0,67	0,68	0,73	0,72	0,73	0,74	0,79	0,78	0,79	0,80	0,85	0,84	0,85	0,86
4	0,73	0,69	0,69	0,69	0,78	0,74	0,75	0,75	0,83	0,80	0,80	0,80	0,88	0,86	0,86	0,86
5	0,78	0,72	0,71	0,70	0,82	0,77	0,76	0,76	0,86	0,82	0,81	0,81	0,90	0,87	0,87	0,86
6	0,83	0,75	0,73	0,71	0,86	0,79	0,78	0,76	0,89	0,84	0,83	0,82	0,92	0,88	0,88	0,87
7	0,86	0,77	0,74	0,72	0,89	0,81	0,79	0,77	0,91	0,85	0,84	0,82	0,94	0,90	0,88	0,87
8	0,89	0,79	0,76	0,73	0,91	0,83	0,80	0,78	0,93	0,87	0,85	0,83	0,95	0,91	0,89	0,88
9	0,91	0,82	0,77	0,74	0,93	0,85	0,81	0,78	0,94	0,88	0,86	0,83	0,96	0,92	0,90	0,88
10	0,93	0,83	0,79	0,74	0,94	0,86	0,83	0,79	0,95	0,89	0,86	0,84	0,97	0,92	0,90	0,88
11	0,94	0,85	0,80	0,75	0,95	0,88	0,84	0,80	0,96	0,90	0,87	0,84	0,97	0,93	0,91	0,89
12	0,95	0,87	0,81	0,76	0,96	0,89	0,85	0,80	0,97	0,91	0,88	0,85	0,98	0,94	0,91	0,89
13	0,51	0,43	0,37	0,32	0,42	0,35	0,30	0,26	0,33	0,27	0,24	0,20	0,23	0,19	0,17	0,14
14	0,41	0,39	0,35	0,31	0,34	0,32	0,29	0,25	0,26	0,25	0,22	0,20	0,19	0,18	0,16	0,14
15	0,33	0,35	0,33	0,30	0,27	0,28	0,27	0,24	0,21	0,22	0,21	0,19	0,15	0,16	0,15	0,14
16	0,27	0,31	0,31	0,29	0,22	0,26	0,25	0,24	0,17	0,20	0,20	0,18	0,12	0,14	0,14	0,13
17	0,22	0,28	0,29	0,28	0,18	0,23	0,24	0,23	0,14	0,18	0,19	0,18	0,10	0,13	0,13	0,13
18	0,17	0,25	0,27	0,27	0,14	0,21	0,22	0,22	0,11	0,16	0,17	0,17	0,08	0,12	0,12	0,12
19	0,14	0,23	0,26	0,26	0,11	0,19	0,21	0,22	0,09	0,15	0,16	0,17	0,06	0,10	0,12	0,12
20	0,11	0,21	0,24	0,26	0,09	0,17	0,20	0,21	0,07	0,13	0,15	0,16	0,05	0,09	0,11	0,12
21	0,09	0,18	0,23	0,25	0,07	0,15	0,19	0,20	0,06	0,12	0,14	0,12	0,04	0,08	0,10	0,11
22	0,07	0,17	0,21	0,24	0,06	0,14	0,17	0,20	0,05	0,11	0,14	0,15	0,03	0,08	0,10	0,11
23	0,06	0,15	0,20	0,23	0,05	0,12	0,16	0,19	0,04	0,10	0,13	0,15	0,03	0,07	0,09	0,11

Таблица 16г

Фактор на охладителния товар F_{CL}, когато осветлението е включено 14 часа

Час след вкл. на осветлението	Показатели „a“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
0	0,07	0,18	0,24	0,26	0,03	0,15	0,19	0,22	0,05	0,11	0,15	0,17	0,03	0,08	0,11	0,12
1	0,51	0,61	0,67	0,71	0,69	0,68	0,73	0,76	0,69	0,75	0,79	0,81	0,78	0,82	0,85	0,87
2	0,61	0,65	0,69	0,72	0,68	0,71	0,75	0,77	0,75	0,78	0,80	0,82	0,82	0,84	0,86	0,87
3	0,68	0,68	0,71	0,72	0,74	0,74	0,76	0,77	0,80	0,80	0,82	0,82	0,86	0,86	0,87	0,87
4	0,74	0,72	0,73	0,73	0,79	0,77	0,78	0,78	0,84	0,82	0,83	0,83	0,88	0,87	0,88	0,88
5	0,79	0,74	0,74	0,74	0,83	0,79	0,79	0,79	0,87	0,84	0,84	0,83	0,91	0,88	0,88	0,88
6	0,83	0,77	0,76	0,75	0,86	0,81	0,80	0,79	0,89	0,85	0,85	0,84	0,92	0,90	0,89	0,89
7	0,87	0,79	0,77	0,76	0,89	0,83	0,81	0,80	0,92	0,87	0,86	0,84	0,94	0,91	0,90	0,89
8	0,89	0,81	0,79	0,77	0,91	0,85	0,83	0,81	0,93	0,88	0,86	0,85	0,95	0,92	0,90	0,89
9	0,91	0,83	0,80	0,78	0,93	0,86	0,84	0,81	0,95	0,89	0,87	0,85	0,96	0,92	0,91	0,90
10	0,93	0,85	0,81	0,78	0,94	0,88	0,85	0,82	0,96	0,90	0,88	0,86	0,97	0,93	0,91	0,90
11	0,94	0,86	0,82	0,79	0,95	0,89	0,86	0,82	0,96	0,91	0,89	0,86	0,97	0,94	0,92	0,90
12	0,95	0,88	0,83	0,80	0,96	0,90	0,86	0,83	0,97	0,92	0,89	0,87	0,98	0,94	0,92	0,90
13	0,96	0,89	0,84	0,80	0,97	0,91	0,87	0,83	0,98	0,93	0,90	0,87	0,98	0,95	0,93	0,91
14	0,97	0,90	0,85	0,80	0,98	0,92	0,88	0,84	0,98	0,94	0,91	0,87	0,99	0,96	0,93	0,91
15	0,53	0,46	0,41	0,36	0,43	0,38	0,34	0,29	0,34	0,29	0,26	0,23	0,24	0,21	0,19	0,16
16	0,42	0,41	0,39	0,35	0,35	0,34	0,32	0,28	0,27	0,26	0,25	0,22	0,19	0,19	0,18	0,16
17	0,34	0,37	0,36	0,34	0,28	0,31	0,30	0,28	0,22	0,24	0,23	0,21	0,16	0,17	0,17	0,15
18	0,27	0,34	0,34	0,33	0,22	0,27	0,28	0,27	0,17	0,21	0,22	0,21	0,12	0,15	0,16	0,15
19	0,22	0,30	0,32	0,32	0,18	0,25	0,26	0,26	0,14	0,19	0,20	0,20	0,10	0,14	0,15	0,14
20	0,18	0,27	0,30	0,31	0,15	0,22	0,25	0,25	0,11	0,17	0,19	0,20	0,08	0,12	0,14	0,14
21	0,14	0,24	0,28	0,30	0,12	0,20	0,23	0,24	0,09	0,16	0,18	0,19	0,07	0,11	0,13	0,14
22	0,12	0,22	0,27	0,29	0,09	0,18	0,22	0,24	0,07	0,14	0,17	0,18	0,05	0,10	0,12	0,13
23	0,09	0,20	0,25	0,28	0,08	0,16	0,21	0,23	0,06	0,13	0,16	0,18	0,04	0,09	0,11	0,13

Таблица 16д

Фактор на охладителния товар F_{CL}, когато осветлението е включено 16 часа

Час след вкл. на осветлението	Показатели „a“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
0	0,12	0,23	0,29	0,31	0,10	0,19	0,24	0,26	0,07	0,15	0,18	0,20	0,05	0,11	0,13	0,14
1	0,54	0,66	0,72	0,75	0,63	0,72	0,77	0,80	0,71	0,78	0,82	0,84	0,79	0,85	0,87	0,89
2	0,63	0,69	0,74	0,76	0,70	0,75	0,79	0,80	0,77	0,81	0,83	0,85	0,83	0,86	0,88	0,89
3	0,70	0,72	0,75	0,77	0,76	0,77	0,80	0,81	0,81	0,82	0,84	0,85	0,87	0,87	0,89	0,89
4	0,76	0,75	0,77	0,77	0,81	0,80	0,81	0,82	0,85	0,84	0,85	0,86	0,89	0,89	0,89	0,90
5	0,81	0,78	0,78	0,78	0,84	0,82	0,82	0,82	0,88	0,86	0,86	0,86	0,91	0,90	0,90	0,90
6	0,85	0,80	0,80	0,79	0,87	0,84	0,83	0,83	0,90	0,87	0,87	0,87	0,93	0,91	0,91	0,90
7	0,88	0,82	0,81	0,79	0,90	0,85	0,84	0,83	0,92	0,88	0,88	0,87	0,94	0,92	0,91	0,91
8	0,90	0,84	0,82	0,80	0,92	0,87	0,85	0,84	0,94	0,90	0,89	0,87	0,95	0,93	0,92	0,91

Час след вкл. на осветлението	Показатели „a“ и „b“															
	0,45				0,55				0,65				0,75			
	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D	A	B	C	D
9	0,92	0,85	0,83	0,81	0,93	0,88	0,86	0,84	0,95	0,91	0,89	0,88	0,96	0,93	0,92	0,91
10	0,94	0,87	0,84	0,81	0,95	0,89	0,87	0,85	0,96	0,92	0,90	0,88	0,97	0,94	0,93	0,91
11	0,95	0,88	0,85	0,82	0,96	0,90	0,88	0,85	0,97	0,92	0,90	0,88	0,98	0,95	0,93	0,92
12	0,96	0,89	0,86	0,82	0,97	0,91	0,88	0,86	0,97	0,93	0,91	0,89	0,98	0,95	0,94	0,92
13	0,97	0,90	0,87	0,83	0,97	0,92	0,89	0,86	0,98	0,94	0,92	0,89	0,98	0,96	0,94	0,92
14	0,97	0,91	0,88	0,83	0,98	0,93	0,90	0,86	0,98	0,94	0,92	0,89	0,99	0,96	0,94	0,92
15	0,98	0,92	0,88	0,84	0,98	0,94	0,90	0,87	0,99	0,95	0,93	0,90	0,99	0,96	0,95	0,93
16	0,98	0,93	0,89	0,84	0,99	0,94	0,91	0,87	0,99	0,96	0,93	0,90	0,99	0,97	0,95	0,93
17	0,54	0,49	0,45	0,40	0,44	0,40	0,37	0,33	0,34	0,31	0,28	0,25	0,24	0,22	0,20	0,18
18	0,43	0,44	0,42	0,39	0,35	0,36	0,34	0,32	0,27	0,28	0,27	0,25	0,20	0,20	0,19	0,18
19	0,35	0,39	0,39	0,37	0,28	0,32	0,32	0,31	0,22	0,25	0,25	0,24	0,16	0,18	0,18	0,17
20	0,28	0,35	0,37	0,36	0,23	0,29	0,30	0,30	0,18	0,23	0,24	0,23	0,13	0,16	0,17	0,17
21	0,23	0,32	0,35	0,35	0,18	0,26	0,29	0,29	0,14	0,20	0,22	0,22	0,10	0,15	0,16	0,16
22	0,18	0,29	0,33	0,34	0,15	0,24	0,27	0,28	0,18	0,18	0,21	0,22	0,08	0,13	0,15	0,16
23	0,15	0,26	0,31	0,33	0,12	0,21	0,25	0,27	0,09	0,16	0,20	0,21	0,07	0,12	0,14	0,15

Таблица 17

Препоръчвана осветеност за помещения с различно предназначение

Предназначение на помещението и вид на дейността	E, lx
Складови помещения, жилищни помещения, хотелски стаи, театри	120
Канцеларска дейност с леко зрително натоварване, класни общообразователни стаи, прости монтажни дейности	250
Канцеларска дейност с нормално зрително натоварване, читални и каталожни зали, обработка на данни, изследователски лаборатории, магазини, изложбени и панаирни халета, преработка на кожи и дърво, среднопрецизна монтажна дейност	500
Супермаркети, прецизен монтаж, боядисване, гравиране, шиене	750
Техническо чертане, операционни зали, цветови изпитвания, монтаж на прецизни уреди в електропромишлеността, фина механика, ретуширане, фино гравиране	1000
Забележка. По-висока осветеност от порядъка 1500 ÷ 2000 lx, необходима за особено прецизна дейност, се осигурява само на работно място при обща осветеност около 500 lx.	

Таблица 18

Фактор на охладителния товар F_{CL} за явна топлина от хора

Часове след влизане в помещението	Продължителност на престоя в климатизираното помещение, h								
	2	4	6	8	10	12	14	16	18
1	0,49	0,49	0,50	0,51	0,53	0,55	0,58	0,62	0,66
2	0,58	0,59	0,60	0,61	0,62	0,64	0,66	0,70	0,74
3	0,17	0,66	0,67	0,67	0,69	0,70	0,72	0,75	0,79
4	0,13	0,71	0,72	0,72	0,74	0,75	0,77	0,79	0,82
5	0,10	0,27	0,76	0,76	0,77	0,79	0,80	0,82	0,85
6	0,08	0,21	0,79	0,80	0,80	0,81	0,83	0,85	0,87
7	0,07	0,16	0,34	0,82	0,83	0,84	0,85	0,87	0,89
8	0,06	0,14	0,26	0,84	0,85	0,86	0,87	0,88	0,90
9	0,05	0,11	0,21	0,38	0,87	0,88	0,89	0,90	0,92
10	0,04	0,10	0,18	0,30	0,89	0,89	0,90	0,91	0,93
11	0,04	0,08	0,15	0,25	0,42	0,91	0,91	0,92	0,94

Часове след влизане в помещението	Продължителност на престоя в климатизираното помещение, h								
	2	4	6	8	10	12	14	16	18
12	0,03	0,07	0,13	0,21	0,34	0,92	0,92	0,93	0,94
13	0,03	0,06	0,11	0,18	0,28	0,45	0,93	0,94	0,95
14	0,03	0,06	0,10	0,15	0,23	0,36	0,94	0,95	0,96
15	0,02	0,05	0,08	0,13	0,20	0,30	0,47	0,95	0,96
16	0,02	0,04	0,07	0,12	0,17	0,25	0,38	0,96	0,97
17	0,02	0,04	0,06	0,10	0,15	0,21	0,31	0,49	0,97
18	0,01	0,03	0,06	0,09	0,13	0,19	0,26	0,39	0,97
19	0,01	0,03	0,05	0,08	0,11	0,16	0,23	0,33	0,50
20	0,01	0,03	0,04	0,07	0,10	0,14	0,20	0,28	0,40
21	0,01	0,02	0,04	0,06	0,09	0,12	0,17	0,24	0,33
22	0,01	0,02	0,03	0,05	0,08	0,11	0,15	0,20	0,28
23	0,01	0,02	0,03	0,05	0,07	0,09	0,13	0,18	0,24
24	0,01	0,01	0,03	0,04	0,06	0,08	0,11	0,16	0,21

Таблица 19

Отделяна топлина и влага от един човек, W

Показатели	Температура на въздуха в помещението, °C					
	10	15	20	25	30	35
В състояние на покой						
Топлина, W:						
- явна	140	116	92	73	41	12
- скрита	23	29	27	45	52	81
- пълна	163	145	119	118	93	93
Влага, g/h	30	30	40	64	75	115
При лека работа						
Топлина, W:						
- явна	163	134	105	70	41	6
- скрита	52	76	99	128	157	192
- пълна	215	210	204	198	198	198
Влага, g/h	70	110	140	185	230	280
При тежка работа						
Топлина, W:						
- явна	198	163	328	93	52	12
- скрита	93	128	163	198	238	279
- пълна	291	297	291	291	290	291
Влага, g/h	135	185	240	295	355	415

Таблица 20

Пълно отделяна топлина от един човек в зависимост от дейността

Вид дейност	Q_t, W
Спокойно седнал – театър, кино	100
Седнал, лека работа (писане) – канцелария, училище	116
Седнал, лека работа (печатане) – канцеларии	130
Прав, бавно ходене – магазини, складове	150
Лека работа – завод	220
Средна работа – завод, ходене (5 km/h), танцуване	300
Тежка работа – завод (вдигане на тежести), боулинг	425
Тежка работа – спорт	525

Таблица 21

Фактор на охладителния товар F_{CL} за явна топлина от уреди и лабораторно оборудване (без чадър)

Часове след влизане в помещението	Продължителност на работа на уредите и лабораторното оборудване, h								
	2	4	6	8	10	12	14	16	18
1	0,27	0,28	0,29	0,31	0,33	0,36	0,40	0,45	0,52
2	0,40	0,41	0,42	0,44	0,46	0,49	0,52	0,57	0,63
3	0,25	0,51	0,52	0,54	0,55	0,58	0,61	0,65	0,70
4	0,18	0,59	0,59	0,61	0,62	0,64	0,67	0,70	0,75
5	0,14	0,39	0,65	0,66	0,68	0,69	0,72	0,75	0,79
6	0,11	0,30	0,70	0,71	0,72	0,74	0,76	0,78	0,82
7	0,09	0,24	0,48	0,75	0,76	0,77	0,79	0,81	0,84
8	0,08	0,19	0,37	0,78	0,79	0,80	0,82	0,84	0,86
9	0,07	0,16	0,30	0,55	0,81	0,82	0,84	0,86	0,88
10	0,06	0,14	0,25	0,43	0,84	0,85	0,86	0,87	0,89
11	0,05	0,12	0,21	0,35	0,60	0,87	0,88	0,89	0,91
12	0,04	0,10	0,18	0,30	0,48	0,88	0,89	0,90	0,92
13	0,04	0,09	0,16	0,25	0,39	0,64	0,91	0,92	0,93
14	0,03	0,08	0,14	0,22	0,33	0,51	0,92	0,93	0,94
15	0,03	0,07	0,12	0,19	0,28	0,42	0,67	0,94	0,95
16	0,03	0,06	0,11	0,16	0,24	0,36	0,54	0,94	0,95
17	0,02	0,05	0,09	0,14	0,21	0,31	0,45	0,69	0,96
18	0,02	0,05	0,08	0,13	0,18	0,26	0,38	0,56	0,96
19	0,02	0,04	0,07	0,11	0,16	0,23	0,32	0,46	0,71
20	0,02	0,04	0,06	0,10	0,14	0,20	0,28	0,39	0,58
21	0,01	0,03	0,05	0,08	0,12	0,18	0,24	0,34	0,48
22	0,01	0,03	0,05	0,07	0,11	0,15	0,21	0,29	0,41
23	0,01	0,02	0,04	0,06	0,09	0,13	0,19	0,25	0,35
24	0,01	0,02	0,04	0,06	0,08	0,12	0,16	0,22	0,30

Таблица 22

Фактор на охладителния товар F_{CL} за явна топлина от уреди и лабораторно оборудване (под чадър)

Часове след влизане в помещението	Продължителност на работа на уредите и лабораторното оборудване, h								
	2	4	6	8	10	12	14	16	18
1	0,56	0,57	0,57	0,58	0,60	0,62	0,64	0,67	0,71
2	0,64	0,65	0,65	0,66	0,68	0,69	0,71	0,74	0,78
3	0,15	0,71	0,71	0,72	0,73	0,75	0,76	0,79	0,82
4	0,11	0,75	0,76	0,76	0,77	0,79	0,80	0,82	0,85
5	0,08	0,23	0,79	0,80	0,81	0,82	0,83	0,85	0,87
6	0,07	0,18	0,82	0,82	0,83	0,84	0,85	0,87	0,89
7	0,06	0,14	0,29	0,85	0,85	0,86	0,87	0,89	0,90
8	0,05	0,12	0,22	0,87	0,87	0,88	0,89	0,90	0,92
9	0,04	0,10	0,18	0,33	0,89	0,89	0,90	0,91	0,93
10	0,04	0,08	0,15	0,26	0,90	0,91	0,92	0,92	0,94
11	0,03	0,07	0,13	0,21	0,36	0,92	0,93	0,93	0,94
12	0,03	0,06	0,11	0,18	0,29	0,93	0,93	0,94	0,95
13	0,02	0,05	0,10	0,15	0,24	0,38	0,94	0,95	0,96
14	0,02	0,05	0,08	0,13	0,20	0,31	0,95	0,96	0,96
15	0,02	0,04	0,07	0,11	0,17	0,25	0,40	0,96	0,97
16	0,02	0,04	0,06	0,10	0,15	0,21	0,32	0,97	0,97
17	0,01	0,03	0,06	0,09	0,13	0,18	0,27	0,42	0,97

Часове след влизане в помещението	Продължителност на работа на уредите и лабораторното оборудване, h								
	2	4	6	8	10	12	14	16	18
18	0,01	0,03	0,05	0,08	0,11	0,16	0,23	0,34	0,98
19	0,01	0,02	0,04	0,07	0,10	0,14	0,19	0,28	0,43
20	0,01	0,02	0,04	0,06	0,08	0,12	0,17	0,24	0,35
21	0,01	0,02	0,03	0,05	0,07	0,11	0,15	0,20	0,29
22	0,01	0,02	0,03	0,04	0,07	0,09	0,13	0,18	0,24
23	0,01	0,01	0,03	0,04	0,06	0,08	0,11	0,15	0,21
24	0,01	0,01	0,02	0,03	0,05	0,07	0,10	0,13	0,18

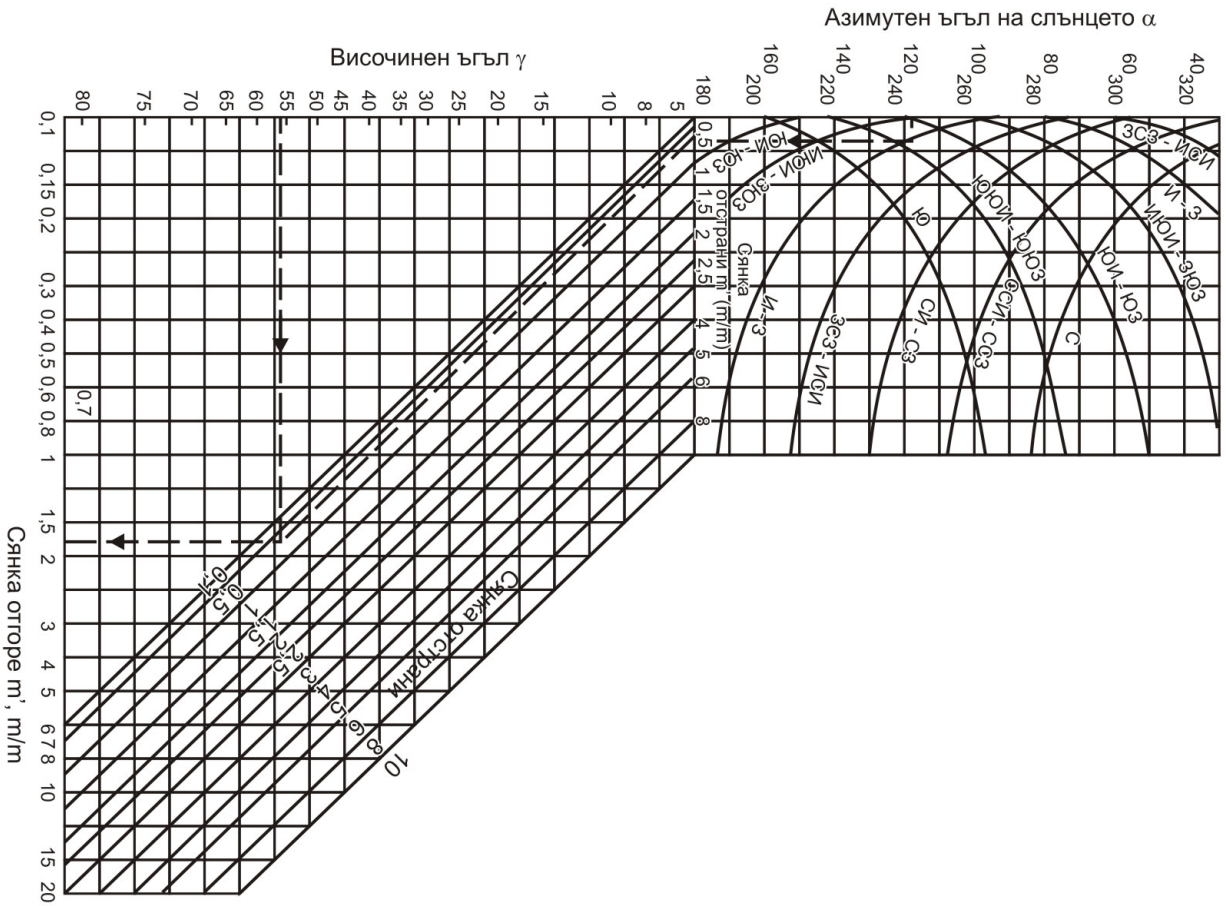

Фиг. 1. Определяне големината на сянката от козирки, стрехи, еркери, ребра и съседни сгради

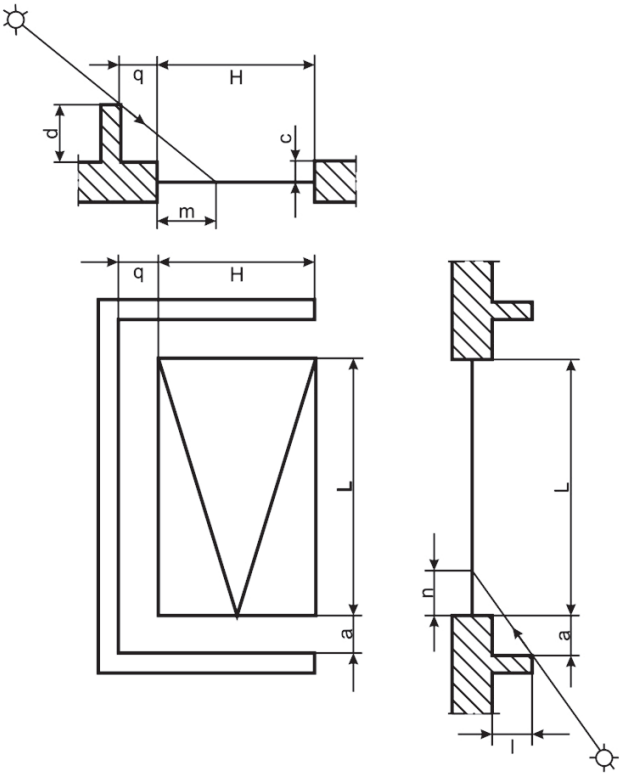

Фиг. 2. Прозорец със засенчващи елементи

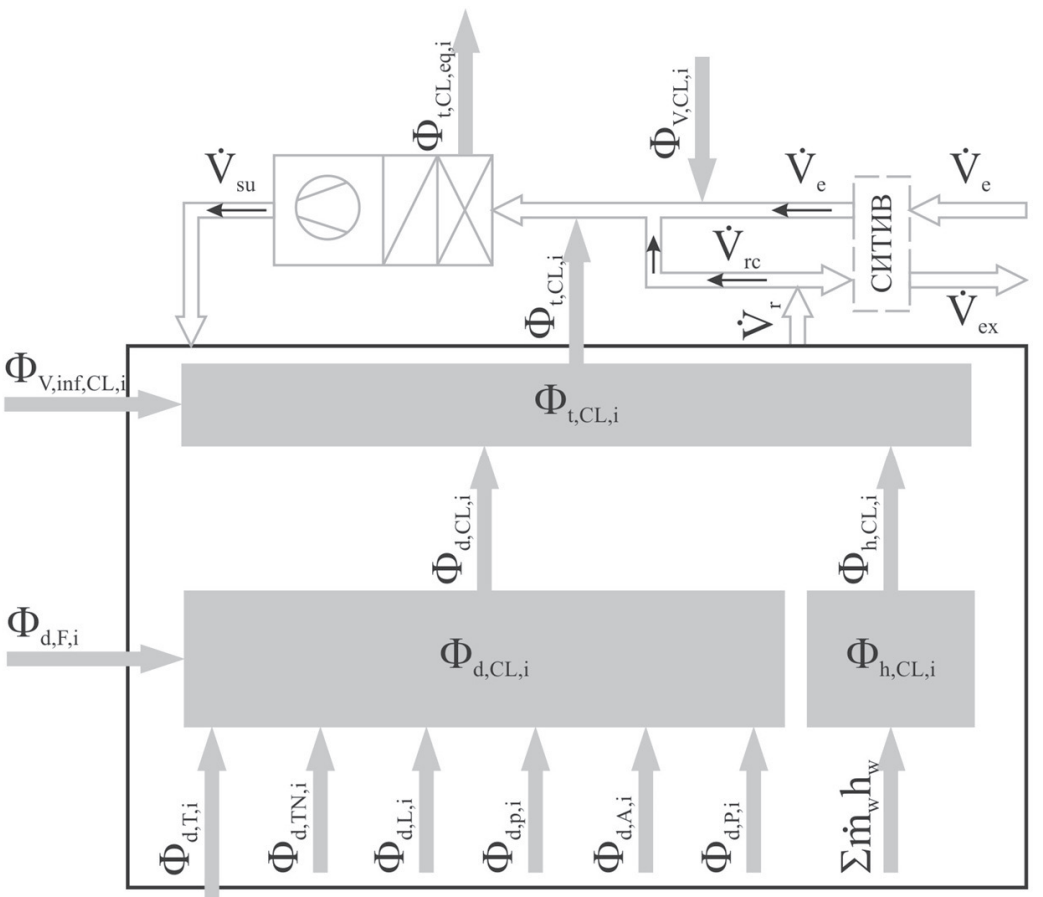

Фиг. 3. Последователност на изчисленията за охладителен товар“

§ 75. Създава се приложение № 26 към чл. 204:

„Приложение № 26
към чл. 204

МЕТОДИКА
за изчисляване на влажностен товар

Влагоотделянията са източник на скрито (латентно) топлопостъпление в помещението, което представлява влажностният му товар.

(1) $$\Phi_{h,CL,i} = 1000 \sum \dot{m}_{w,j} h_{w,j}, W,$$

където:

$\dot{m}_{w,j}(kg/s)$ са влагоотделянията от един източник;

$h_{w,j}(kJ/kg)$ – енталпията (топлосъдържанието) на водна пара при температурата на източника на влагоотделяне (например хора, открити водни повърхности на басейни или технологични вани, в които с нагряване се поддържа постоянна температура, или енталпията на вода при съответната ѝ температура θ_w, когато топлината за изпарението ѝ се получава от въздуха в помещението (например от разлята вода върху неподгрявани подове $(\theta_w = \theta_{int,w})$ или от фино разпръсквана вода за овлажняване).

Балансовото уравнение на влагоотделянията (поглъщането) има вида:

(2) $$\sum \dot{m}_w = \dot{m}_{w,s} + \dot{m}_{w,f} + \dot{m}_{w,p} + \dot{m}_{w,mat} + \dot{m}_{w,l} + \dot{m}_{w,ch} - \dot{m}_{w,sb}, kg/h.$$

Отделните членове на (2) са означени със следните индекси: s – открити водни повърхности; f – мокър под на помещението; p – хора; mat – сушене на материали; l – пропуски от неплътности; ch – химични процеси, sb – сорбция.

Стойностите на отделните членове на уравнение (2) се определят в зависимост от предназначението на помещението, производствените условия и вида на въздухообменните системи.

Открити водни повърхности. Изпарената вода от повърхността на вани, басейни, корита и други без предвидени местни смукателни инсталации се определя по формулата:

(3) $$\dot{m}_{w,s} = (F_a + 0{,}129\, v_a)\frac{p_{w,s} - p_{w,a}}{1000} A, kg/h,$$

където:

$p_{w,s}$ е парциалното налягане на водните пари при насищане на температурата на повърхността на течността, Pa;

$p_{w,a}$ – парциалното налягане на водните пари във въздуха на помещението, Pa;

F_a – комплексен фактор за движението на въздуха със скорост v_a, чиято стойност се отчита от табл. 1 в зависимост от температурата на водата θ_w.

Таблица 1

Комплексен фактор за движението на въздуха F_a

θ_w, °C	30	40	50	60	70	80	90	100
F_a	0,163	0,207	0,244	0,274	0,303	0,340	0,377	0,444

За оросени повърхности на ограждащи строителни елементи F_a = 0,2.

Ако водата в съда непрекъснато се размесва, стойностите на температурата ѝ на повърхността $\theta_{w,s}$ и в дълбочина θ_w са еднакви. Ако водата е в спокойно състояние, $\theta_{w,s} < \theta_w$, като при $\theta_w \leq$ 40 °C – $(\theta_w - \theta_{w,s})$ = 2 °C; при θ_w = 75 °C разликата достига максимума си от 12 °C, а след това при доближаване до 100 °C разликата отново намалява до 3 °C.

Мокър под и мокри повърхности. Приема се, че водният филм е с температурата на мокрия термометър $\theta_{int,w}$. Отделената влага се изчислява по формулата:

(4) $$\dot{m}_{w,f} = 0{,}0065(\theta_{int} - \theta_{int,w})A, kg/h,$$

където A е повърхнината на изпарение, m^2.

Хора. Влагоотделянето от хора се определя по формулата:

(5) $$\dot{m}_{w,p} = n\, \dot{m}_{w,ps}, kg/h,$$

където:

n е броят на хората, пребиваващи в помещението;

$\dot{m}_{w,ps}$ – влагата, отделена от един човек, kg/h; определя се в зависимост от категорията труд съгласно табл. 2.

Таблица 2

Определяне на отделяната топлина и влага от един човек $\dot{m}_{w,ps}$

Показатели	Температура на въздуха в помещението, °C					
	10	15	20	25	30	35
В състояние на покой						
Топлина, W:						
– явна	140	116	92	73	41	12
– скрита	23	29	27	45	52	81
– пълна	163	145	119	118	93	93
Влага $\dot{m}_{w,ps}$, g/h	30	30	40	64	75	115
При лека работа						
Топлина, W:						
– явна	163	134	105	70	41	6
– скрита	52	76	99	128	157	192
– пълна	215	210	204	198	198	198
Влага $\dot{m}_{w,ps}$, g/h	70	110	140	185	230	280
При тежка работа						
Топлина, W:						
– явна	198	163	328	93	52	12
– скрита	93	128	163	198	238	279
– пълна	291	297	291	291	290	291
Влага $\dot{m}_{w,ps}$, g/h	135	185	240	295	355	415

Изсушаване на мокри материали в помещението. Отделената влага $\dot{m}_{w,mat}$ се определя по формулата:

(6) $$\dot{m}_{w,mat} = \dot{m}_{mat}(x_1 - x_2),\ kg/h,$$

където:

$\dot{m}_{mat}$ е количеството на мокрия материал, преминаващо за един час през помещението, kg/h;

x_1, x_2 – началното и крайното влагосъдържание на материала, kg/kg.

Химични процеси. Влагата, отделена в помещението от протичащи химични процеси, се определя по израза:

(7) $$\dot{m}_{w,ch} = \dot{m}_{w,b} + \dot{m}_{w,ext} + \dot{m}_{w,ent},\ kg/h.$$

При директно изгаряне на горива в помещението се отделя влага, която може да се изчисли по формулата:

(8) $$\dot{m}_{w,b} = \frac{\psi\ \dot{m}_f\ m_{w,f}}{1000},\ kg/h,$$

където:

ψ е коефициентът на пълно изгаряне, който се изменя в зависимост от горивото в границите от 0,7 до 0,95;

$\dot{m}_f$ – количеството на изгорялото гориво за един час, kg/h;

$m_{w,f}$ – влагата, която се отделя при изгарянето на един килограм гориво, kg/kg; отчита се от табл. 3.

Влагата, която се отделя при протичане на екзотермични ($\dot{m}_{w,ext}$) и ендотермични ($\dot{m}_{w,ent}$) химични процеси, се задава за конкретния технологичен процес или се изчислява чрез стехиометрични уравнения.

Таблица 3

Водни пари от изгаряне $m_{w,f}$

Видове гориво	$m_{w,f}$, kg/kg
Ацетилен	0,6
Бензин	1,4
Водород	9,0
Коксов газ	0,61
Природен газ	1,68
Нефтен газ	2,10
Пропан-бутан	4,20

Пропуски на топлоносител (пара или вода). В съвременните инсталации с високо качество на изпълнение този елемент на балансовото уравнение за влагата трябва да бъде равен на нула. Той се взема предвид при неплътни инсталации (резбови връзки, фланци, салници и др.). Колкото по-стара е инсталацията, толкова по-големи са пропуските.

Влагоотделянето през неплътности $\dot{m}_{w,l}$ може да се приеме 0,1÷0,3 % от общото количество пара или гореща вода, което се обработва в инсталацията.

Сорбция. Кондиционирането на някои материали, участващи в технологичния процес, се съпровожда с поглъщане на влага. Ако е известно технологичното време за сорбция на материала t_{sb},

(9) $$\dot{m}_{w,sb} = \frac{m'_{mat} - m''_{mat}}{t_{sb}},\ kg/h,$$

където m'_{mat}, m''_{mat} е масата на материала в началото и в края на кондиционирането, kg.

В случай че са известни масата на сухото вещество m_{mat} и влагосъдържанието на материалите в началото и в края на кондиционирането x'_{mat} и x''_{mat}, тогава:

(10) $$\dot{m}_{w,sb} = \frac{m_{mat}(x'_{mat} - x''_{mat})}{t_{sb}},\ kg/h,$$ “

§ 74. Създава се приложение № 27 към чл. 205:

„Приложение № 27
към чл. 205

МЕТОДИКА
за изчисляване на отделяните опасни вещества

Балансът на опасните вещества служи за определяне на необходимото количество въздух с оглед осигуряване на допустимата им концентрация.

Отделяне на въглероден диоксид (CO_2) от хора. В резултат на газова дифузия белодробните капиляри отделят заедно с издишания въздух около 5 % по обем CO_2 (табл. 1). Концентрацията на CO_2 в помещение с общо предназначение в някои случаи може да достигне до 1 %. Повишаването на съдържанието на CO_2 предизвиква влошаване на здравословното състояние на хората (табл. 2). Обикновено концентрацията на CO_2 във въздуха на помещенията е под 0,1 %.

Таблица 1

Отделяне на CO_2 от хора

Характер на работата	CO_2	
	l/h	g/h
Покой, умствена работа	23	46
Лека физическа работа	30	60
Тежка физическа работа	45	90
Работа, извършвана от деца до 12 години	12	24

Таблица 2

Влияние на CO_2 върху човешкия организъм

Съдържание на CO_2 (по обем), %	Резултат от действието на CO_2
1 – 2	При непрекъснато действие се нарушава електролитният баланс в тялото на човека.
2	След няколко часа действие се появява слабо главоболие и задух.

Съдържание на CO_2 (по обем), %	Резултат от действието на CO_2
3	Силно главоболие, обилно потене, задух
5	Депресивно състояние
6	Влошава се зрението, появяват се тръпки.
10	Загуба на съзнание

Отделяне на газове и пари при химични реакции. Масата на газовете, които се отделят при химични реакции, се определя въз основа на стехиометричните уравнения на тези реакции.

Отделяне на газове и пари от свободна повърхност. Масовият разход на изпаряващ се разтвор ($\dot{m}_g$), съдържащ химични вещества, може да бъде определен с достатъчно приближение по формулата:

$$\dot{m}_g = M\left(0,352 + 0,786\ v_a\right)\frac{p\ A}{1000}, kg/h, \quad (1)$$

където:

M е относителната молекулна маса на изпаряващата се течност;

v_a – скоростта на движение на въздуха над повърхността на течността, m/s;

p – парциалното налягане на парите в наситено състояние при температура 20 °C, Pa (табл. 3);

A – повърхнината на изпарение, m^2.

Таблица 3

Парциално налягане на наситените пари на някои течности при температура 20 °C

Видове течности	*p*, Pa	Видове течности	*p*, Pa
Етилов етер	5720	Бензол дихлоретан	532
Ацетон	3720	Анилин, нитробензол	40
Етилов алкохол	2000	Живак	0,16

Проникване на газове и пари през неплътности. Масовият разход на газове и прегрети пари ($\dot{m}_{pn}$), които се просмукват през неплътностите на работещите под налягане технологични апарати, инсталации и тръбопроводи, се определя по формулата:

$$\dot{m}_{pn} = k\ \psi\ V_{ins}\sqrt{\frac{M}{T}}, kg/h, \quad (2)$$

където:

k е коефициентът на запас, характеризиращ състоянието на технологичното оборудване (k = 1÷2);

ψ – коефициентът, характеризиращ налягането на газовете или парите в инсталацията (табл. 4);

V_{ins} – вътрешният обем на инсталацията, m^3;

M – относителната молекулна маса на газовете или парите;

T – абсолютната температура на газовете или парите, K.

Масовият разход на опасни вещества ($\dot{m}_p$), отделящи се чрез салник на помпа, може да бъде определен по формулата:

$$\dot{m}_p = d\ k\sqrt{10H_p}, kg/h, \quad (3)$$

където:

d е диаметърът на вала, mm;

H_p – напорът на помпата, Pa;

k – коефициент, отчитащ състоянието на салника и степента на токсичност на отделянията (k = 0,0002 ... 0,0003).

Таблица 4

Коефициент на налягането ψ

Налягане, MPa	ψ	Налягане, MPa	ψ
До 0,2	0,121	4,1	0,25
0,2	0,166	16,1	0,298
0,7	0,182	40,1	0,31
1,7	0,198	100,1	0,37

Изпарение на различни разтворители и лакове. Масовият дебит на парите на разтворители ($\dot{m}_{slv}$), които се отделят при боядисване или лакиране, се определя по формулата:

$$\dot{m}_{slv} = \frac{m_{pt}\psi}{100}A,\ kg/h, \quad (4)$$

където:

m_{pt} е разходът на лаково-бояджийски материали, kg/m^2; определя се съгласно табл. 5;

ψ – съдържанието на летливи разтворители в лаково-бояджийския материал, %;

A – повърхнината на изделие, боядисвано или лакирано за един час, m^2/h.

Таблица 5

Разход на лаково-бояджийски материали за покритието на изделия в един слой m_{pt} и съдържание на летливи разтворители в тях ψ

Видове материали	Начин на покриване	m_{pt}, kg/m^2	ψ, %
Безцветен аеролак	на ръка	0,2	92
Нитрозамазка		0,1 – 0,18	35÷40
Нитроклей		0,16	80÷85
Цветни аеролакове и емайли	чрез пулверизиране	0,18	75
Маслени лакове и емайли		0,06 – 0,09	35

Газоотделяне при изгаряне на гориво. Масовият дебит на газовете ($\square_{brn}$), които се отделят при изгаряне на гориво, се определя по формулата:

$$\dot{m}_{brn} = \dot{m}_f\ g_f,\ kg/h, \quad (5)$$

където:

$\dot{m}_f$ е масовият разход на гориво, kg/h;

g_f – масата на продуктите на изгаряне, kg/kg.

В табл. 6 са показани типичните стойности и диапазонът на изменение на масата на продуктите на изгаряне на някои горива.

Таблица 6

Маса на продуктите на изгаряне на някои горива при теоретична маса на въздуха

Видове горива	Маса на продуктите на изгаряне g_f (с отчитане на влагата), kg/kg
Дърва с влажност до 20 %	5,6 ÷ 5,9
Торф с влажност до 25 %	5,5 ÷ 6,5
Кафяви въглища	5,6 ÷ 7,8
Черни въглища	10 ÷ 10,5
Антрацит	10,6 ÷ 11,5
Кокс	9,5 ÷ 11,5
Мазут	14,9
Бензин	15,9
Природен газ	7,5
Генераторен газ	2,46

Газоотделяне при работа на дизелови двигатели. Масовият дебит на газовете ($\dot{m}_d$), които се отделят във въздуха в машинни зали през неплътностите на дизеловите двигатели, се определя по формулата:

$$\dot{m}_d = P\left(3K_{cl} + 3K_{cr}\right),\ mg/h, \quad (6)$$

където:

P е ефективната мощност на дизеловия двигател, kW;

K_{cl} и K_{cr} са коефициенти на отделяне в цилиндрите и в картера, чиито стойности са дадени в табл. 7.

Таблица 7

Стойности на коефициентите K_{cl} и K_{cr}

Видове газове	K_{cl}	K_{cr}	Видове газове	K_{cl}	K_{cr}
Акролеин	0,9	0,04	CO_2	0,0	160
Азотни окиси	0,6	0,0	Въглеводороди	0,7	0,3
Въглероден окис	0,8	1,3			

Газоотделяне при работа на дизелови и карбураторни автомобилни двигатели. Масовият дебит на газове (акролеин и въглеродни окиси) ($\dot{m}_{dk}$), които се отделят в помещението при работа на дизелови и карбураторни двигатели на автомобилите, се определя по формулата:

$$\dot{m}_{dk} = m_{g,f}\dot{m}_f \frac{p}{100},\ kg/h, \quad (7)$$

където:

$m_{g,f} = 15 kg/kg$ е масата на изпусканите газове, образуващи се от 1 kg гориво;

$\dot{m}_f$ – разходът на гориво на един автомобил, kg/h;

p – съдържанието на въглеродни окиси или акролеин в изпусканите газове, % (табл. 8).

Разходът на гориво от един автомобил, работещ на място или при маневриране, зависи от работния обем (V_{cl}) на двигателя му:

$$\dot{m}_f = 0,6 + 0,8\ V_{cl},\ kg/h. \quad (8)$$

Таблица 8

Съдържание на въглеродни окиси и акролеин в изпусканите газове от автомобилните двигатели, %

Режим на работа	Въглеродни окиси	Акролеин
Запалване, загряване на двигателя и излизане на автомобила от мястото му	4	0,15
Отпътуване и маневриране на автомобила при гариране	2	0,13
Регулиране	4	0,15
Изпитване на стенд	3	0,13

Взривоопасност на газове и пари. С повишена взривоопасност се отличават смесите на въздуха с ацетилен, етилен, бензол, метан, CO, NH_3, H_2 и др.

„Долна граница на взривяване“ е минималното съдържание на газ или пара във въздуха, което при източник на огън може да доведе до взрив.

„Горна граница на взривяване“ е максималното съдържание на газ или пара във въздуха, което при източник на огън може да доведе до взрив.

Опасната зона на взривяване лежи между долната и горната граница на взривяване. Типични стойности на границите на взривоопасните концентрации на някои видове газове и пари са дадени в табл. 9.

Таблица 9

Взривоопасни концентрации на някои газове и пари

Видове газове и пари	Долна и горна граница на взривяване		Видове газове и пари	Долна и горна граница на взривяване	
	по обем, %	по маса, mg/l		по обем, %	по маса, mg/l
NH_3	16 и 17	111,2 и 187,65	Метан	5,3 и 14	34,45 и 91
Ацетилен	3 и 11	77,1 и 260,7	CO	12,5 и 74	142,5 и 843,6
Бензин	2,3 и 4,9	137 и 281	Етилацетат	2,25 и 11	82,4 и 403
Бензол	1,4 и 7	44,66 и 223,3	Етилов алкохол	4 и 19	75,2 и 357,2
H_2	4,1 и 74	3,362 и 60,68	Етилов етер	1,7 и 26	21,51 и 787,8

Границата на взривяване на газовъздушни смеси ($Ex_{см}$) в % може да бъде определена по формулата:

$$Ex_{см} = \frac{100}{\frac{V_1}{Ex_1} + \frac{V_2}{Ex_2} + \ldots \frac{V_n}{Ex_n}}, \quad (9)$$

където:

V_1, V_2 ...V_n е съдържанието на отделените газове в сместа (по обем), %;

Ex_1, Ex_2 ... Ex_n – границата на взривяване на съставните газове (по обем), %.

Концентрацията на газове от гледна точка на осигуряване на взривобезопасност в помещенията на производствените сгради не трябва да превишава 30 % от долната граница на взривяване."

§ 76. Създава се приложение № 28 към чл. 314, ал. 1:

„Приложение № 28
към чл. 314, ал. 1

Правила за разполагане на отворите за засмукване на пресен въздух и на отворите за изхвърляне на отработения въздух (по БДС EN 13779:2007)

1. Тези правила се отнасят за системите за механична вентилация и климатизация в сгради. Когато се прилагат за други системи, например за естествена вентилация или за хибридни вентилационни системи, се отчитат и специфичните особености на тези системи.

2. Разполагането на отворите за засмукване на пресен въздух и за изхвърляне на отработения въздух се съобразява с качеството на въздуха. Класификация на качеството на отработения въздух от сгради за обществено обслужване е дадена в табл. А.1.

Таблица А.1

Класификация на засмуквания (ETA) от помещението и изхвърляния (EHA) въздух

Категория	Описание	Примери
ETA 1 EHA 1	Отвеждане на въздух с ниско ниво на замърсяване	
	Въздух от помещения, където основни източници на емисии са строителните материали и конструкции, както и от обитаеми помещения, където основни източници на емисии са човешкият метаболизъм и строителните материали и конструкции. Помещенията, в които се допуска тютюнопушене, са изключени.	Офиси, вкл. интегрирани малки складове, помещения за обществени услуги, класни стаи, стълбищни клетки, коридори, заседателни зали, търговски площи без допълнителни източници на емисии.
ETA 2 EHA 2	Отвеждане на въздух със средно ниво на замърсяване	
	Въздух от обитаеми помещения, които съдържат повече замърсявания от категория 1 от същите източници и/или също от човешки дейности.	Трапезарии, кухни за приготвяне на топли напитки, магазини, складови помещения в офис сгради, хотелски стаи, съблекални.
	Въздух от помещения, които иначе ще попаднат в категория ETA 1, но в които пушенето е позволено.	
ETA 3 EHA 3	Отвеждане на въздух с високо ниво на замърсяване	
	Въздух от помещения, където отделяната влага, химикали и др. съществено намаляват качеството на въздуха.	Тоалетни и умивални, бани, кухни, копирни, помещения, специално проектирани за пушачи.
ETA 4 EHA 4	Отвеждане на въздух с много високо ниво на замърсяване	
	Въздух, който съдържа миризми и вредни за здравето примеси със значително по-висока концентрация в сравнение с допустимата за обитаеми пространства.	Смукателни устройства/чадъри, грилове и местни кухненски смукателни устройства, гаражи и транспортни тунели, паркинги, помещения за работа с бои и разтворители, стаи за неизпрани дрехи, стаи за хранителни отпадъци, централни вакуумни почистващи системи и силно натоварени помещения за пушачи.

3. Разполагането на отворите за засмукване на пресен въздух се съобразява със следните основни изисквания:

3.1. Отворът се разполага на хоризонтално разстояние не по-малко от 8 m от мястото на събиране на боклук, паркинг зони за три или повече автомобила, пешеходни алеи, товаро-разтоварни зони, канализация, вентилационни отвори за отработен въздух, изходи на комини и други подобни замърсяващи източници.

3.2. Специално внимание следва да се обърне на разполагането и формата на отворите в близост до изпарителните системи за охлаждане, за да се сведе до минимум рискът от разпространение на примесите в притока на въздух. Не се допуска отвори за засмукване на пресен въздух да се поставят по пътя на вятъра след агрегатите за изпарително охлаждане.

3.3. Не се допуска разполагането на отвора на фасада към оживена улица. Когато това е единственото възможно място, отворът се разполага на възможно най-голяма височина над земята.

3.4. Не се допуска разполагането на отвора на места, където е възможен обратен поток на отработения въздух или на други замърсители.

3.5. Когато отворът се разполага непосредствено над земята, минималната височина над нивото на терена е не по-малка от 1,5 пъти очакваната дебелина на снежната покривка.

3.6. Отворът за засмукване на пресен въздух се разполага на наветрената страна – на билото или на фасадите, когато концентрацията на вредности в околния въздух от двете страни на сградата (наветрена и подветрена) е еднаква.

3.7. Отворът за засмукване на пресен въздух се защитава от прекомерно загряване от слънцето през летния период.

3.8. Където съществува риск от проникване на вода във всякаква форма (сняг, дъжд, мъгла и др.) или на прах (включително листа), необезопасен отвор трябва да бъде оразмерен за максимална скорост на въздуха в живото сечение 2 m/s.

3.9. Височината на дъното на отвора за засмукване на въздух, разположен на покрив, е най-малко 1,5 пъти по-голяма от максималната годишна очаквана дебелина на снега.

3.10. Необходимо е да се предвидят възможности за почистване.

4. При разполагането на отвора за изхвърляне на отработения въздух от категории ЕНА 1 и ЕНА 2 на външна стена на сградата се спазват следните основни изисквания:

4.1. Разстоянието между отвора и съседната сграда е най-малко 8 m.

4.2. Разстоянието между отвора за изхвърляне на отработения въздух и отвора за засмукване на пресен въздух на същата стена е най-малко 2 m. При възможност отворът за засмукване се разполага по-ниско.

4.3. Дебитът на отработения въздушен поток е не по-голям от 0,5 m^3/s.

4.4. Скоростта на въздушния поток в живото сечение на отвора е не по-малка от 5 m/s. Във всички други случаи отворът за изхвърляне на отработения въздух се разполага на покрива на сградата. Отработеният въздух се изхвърля нагоре над покрива от най-високата секция на сградата. Височината на разполагане на отвора е не по-малка от 1,5 пъти очакваната дебелина на снежната покривка. По екологични и хигиенни съображения височината и скоростта на изходящия въздушен поток може да се увеличат.

5. Разстояние между отворите за засмукване на пресен въздух и за изхвърляне на отработения въздух

Минималните препоръчителни разстояния между отворите за засмукване на пресен въздух и за изхвърляне на отработения въздух се определят по табл. А.2 или по фиг. 1 – 17.

Таблица А.2

Минимално разстояние между отвора за засмукване на пресен въздух и отвора за изхвърляне на отработения въздух

Легенда:	1.	2.
α, β – ъгли на скатен покрив или наклонена фасада (между правата и пунктираната линия) *Δ h* – височина по вертикала *l* – разстояние по линията между центровете на двата отвора	Засмукване на пресен въздух от фасада, по-ниско от/или на нивото на отвора на изхвърляния въздух, разположен на покрива. Засмукване от скатен покрив с наклон ≥23 ° под отвора за изхвърляне, разположен на съседен скат с наклон ≤ 23 °.	Засмукване от фасада над отвора за изхвърляне, разположен на съседен скатен покрив. Засмукване от фасада над отвора за изхвърляне, разположен на фасада. Двете фасади са разделени от скатен покрив.
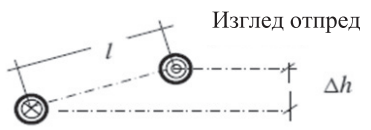	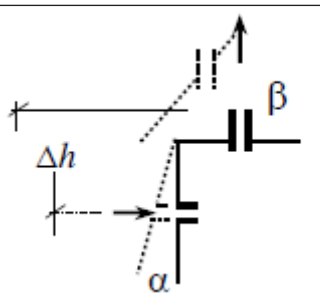	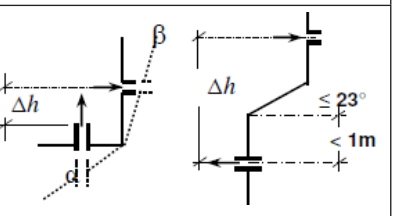
q_v – необходим дебит на изхвърления въздух, l/s *B* – мощност на горивното устройство, kW	*0 ° ≤ α <15 ° и 0 ° ≤ β < 75° или* *15 °< α ≤ 67 ° и 0 ° ≤ β < 23°*	*0 ° ≤ α < 15 ° и 0 °≤ β < 15°*
А. ситуация с вентилационен изход В. с изход на димни газове (от газов котел) С. с изход на димни газове (от други горива)	А. $l + 2{,}00\ \Delta h > 0{,}308 * q_v^{0,5}$ В. $l + 2{,}00\ \Delta h > 0{,}613 * B^{0,5}$ С. $l + 3{,}38\ \Delta h > 2{,}051 * B^{0,5}$	А. $l + \Delta h > 0{,}308 * q_v^{0,5}$ В. $l + \Delta h > 0{,}613 * B^{0,5}$ С. $l + \Delta h > 3{,}030 * B^{0,5}$

3.	4.	5.
Засмукване от фасада, по-ниско от/или на нивото на отвора за изхвърляния въздух, разположен на същата фасада.	Засмукване от фасада, по-високо от отвора за изхвърляния въздух, разположен на същата фасада.	Засмукване от плосък покрив или от покрив с лек наклон, по-ниско от/или на нивото на отвора за изхвърляния въздух, разположен на същата или на съседна част от покрива, която също е хоризонтална или с малък наклон (до 23 °).
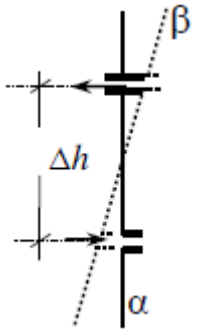	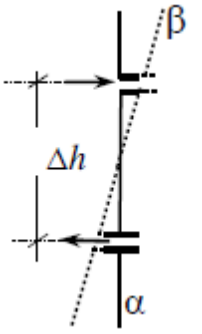	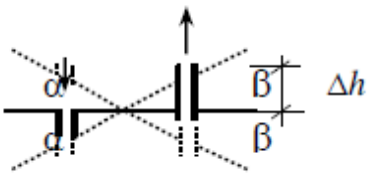
$0° \le \alpha < 15°$ и $0° \le \beta < 15°$	$0° \le \alpha < 15°$ и $0° \le \beta < 15°$	$0° \le \alpha < 23°$ и $0° \le \beta < 23°$
A. $2.l + \Delta h > 0{,}308 * q_v^{0,5}$ B. $l > 0{,}2 * B^{0,5}$ C. Неприложимо	A. $3{,}07.\ l - \Delta h > 0{,}613 * q_v^{0,5}$ B. $1{,}54.\ l - \Delta h > 0{,}308 * B^{0,5}$ C. Неприложимо	A. $l + \Delta h > 0{,}613 * q_v^{0,5}$ B. $l + \Delta h > 1{,}250 * B^{0,5}$ C. $l + 2{,}954.\ \Delta h > 3{,}030 * B^{0,5}$
6.	7.	8.
Засмукване от покрив, по-ниско от/или на нивото на отвора за изхвърляния въздух, разположен на същия или на съседен скатен покрив (≥23 °).	Засмукване от скатен покрив (≥23 °), по-високо от отвора за изхвърляния въздух, разположен на същия или на съседен скатен покрив.	Засмукване от скат на многоскатен покрив с различни нива на скатовете или фасада. Изхвърляне на срещуположно ниво на покрива, където има поне един скат с наклон ≥23 °.
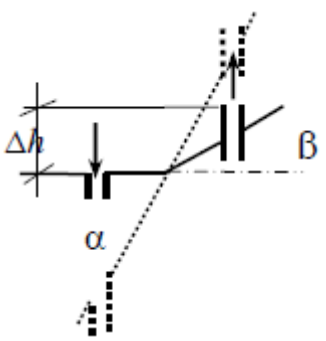	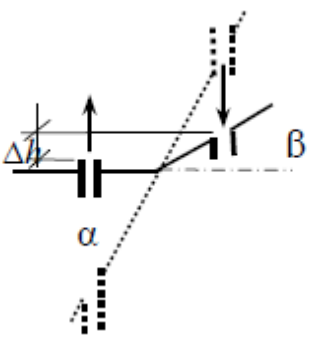	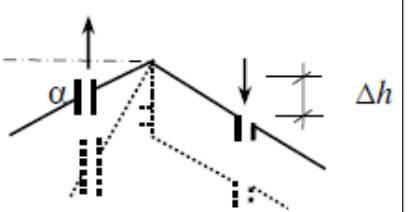
$0° \le \alpha < 75°$ и $23° \le \beta < 75°$	$0° \le \alpha < 75°$ и $23° \le \beta < 75°$	$23° \le \alpha < 75°$
A. $l + 2.\Delta h > 0{,}308 * q_v^{0,5}$ B. $l + 2.\Delta h > 0{,}613 * B^{0,5}$ C. $l + 3{,}38.\ \Delta h > 2{,}051 * B^{0,5}$	A. $l + \Delta h > 0{,}613 * q_v^{0,5}$ B. $l + \Delta h > 1{,}250 * B^{0,5}$ C. $l + 2{,}954.\ \Delta h > 3{,}030 * B^{0,5}$	A. $l + 2.\Delta h > 0{,}308 * q_v^{0,5}$ B. $l + 2.\Delta h > 0{,}613 * B^{0,5}$ C. $l + 3{,}38.\ \Delta h > 2{,}051 * B^{0,5}$
9.	10.	11.
Засмукване от фасада или покрив с различни нива, по-ниско от/или на нивото на вертикално изхвърляне на отработения въздух, разположено на срещуположна фасада, срещуположен скатен покрив или съседен плосък покрив, които граничат от другата страна със скатен покрив или фасада.	Засмукване от фасада или покрив с различни нива, по-високо от нивото на вертикално изхвърляне на отработения въздух, разположено на срещуположна фасада, срещуположен скатен покрив или съседен плосък покрив, които граничат от другата страна със скатен покрив или фасада.	Засмукване от фасада или покрив, по-ниско от/или на нивото на хоризонтално изхвърляне на отработения въздух, разположено на срещуположна фасада или срещуположен скатен покрив (≥23 °).

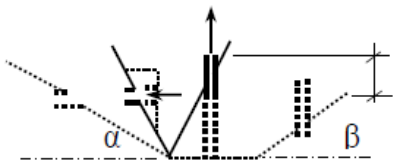	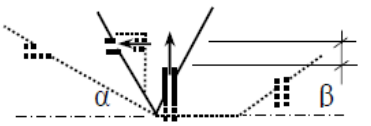	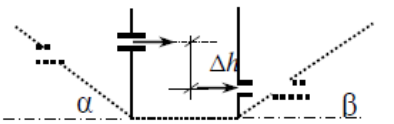
$23° \le \alpha < 75°$ и $23° \le \beta < 75°$	$0° \le \alpha < 75°$ и $23° \le \beta < 75°$	$23° \le \alpha < 75°$ и $23° \le \beta < 75°$
A. $l + 2.\Delta h > 0{,}308 * q_v^{0,5}$ B. $l + 2.\Delta h > 0{,}613 * B^{0,5}$ C. $l + 3{,}38.\ \Delta h > 2{,}051 * B^{0,5}$	A. $l + \Delta h > 0{,}613 * q_v^{0,5}$ B. $l + \Delta h > 1{,}250 * B^{0,5}$ C. $l + 2{,}954.\ \Delta h > 3{,}030 * B^{0,5}$	A. $l + 2{,}954\ .\ \Delta h > 0{,}455 * q_v^{0,5}$ B. $l + 2.\Delta h > 0{,}909 * B^{0,5}$ C. Неприложимо.
12.	13.	14.
Засмукване от фасада или покрив, по-високо от хоризонтален отвор за изхвърляне, разположен на срещуположна фасада или на срещуположен скатен покрив (≥23 °).	Засмукване от плосък или слабо наклонен покрив, по-ниско от отвора за изхвърляне, разположен на съседна фасада.	Засмукване от плосък или слабо наклонен покрив, по-високо от отвора за изхвърляне, разположен на фасада или на по-нисък скатен покрив (≥23 °).
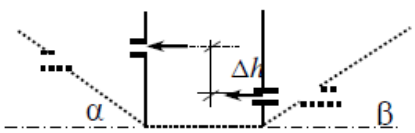	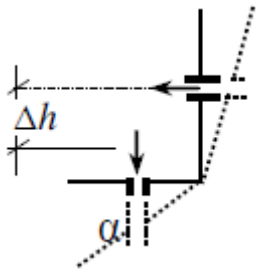	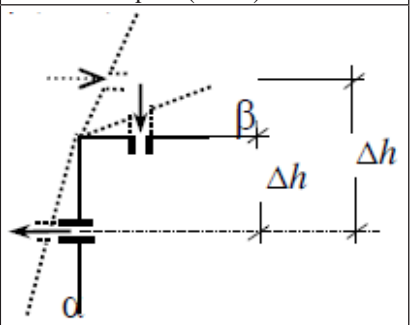
$23° \le \alpha < 75°$ и $23° \le \beta < 75°$	$0° \le \alpha < 23°$ и $0° \le \beta < 15°$	$0° \le \alpha < 23°$ и $0° \le \beta < 15°$
A. $2{,}954\ .\ l + \Delta h > 0{,}909 * q_v^{0,5}$ B. $2{,}717\ .\ l + \Delta h > 1{,}667 * B^{0,5}$ C. Неприложимо.	A. $l + 2{,}954\ .\ \Delta h > 0{,}455 * q_v^{0,5}$ B. $l + 2{,}954\ .\ \Delta h > 0{,}909 * B^{0,5}$ C. Неприложимо.	A. $1{,}990\ .\ l + \Delta h > 0{,}613 * q_v^{0,5}$ B. $2{,}038\ .\ l + \Delta h > 1{,}25 * B^{0,5}$ C. Неприложимо.
15.	16.	17.
Засмукване на пресен въздух от фасада, по-ниско от/или на нивото на отвора за изхвърляне на отработения въздух от съседна фасада (външен ъгъл ≥180 °).	Засмукване на пресен въздух от фасада, по-високо от отвора за изхвърляне на отработения въздух от съседна фасада (външен ъгъл ≥180 °).	Засмукване на пресен въздух от фасада, изхвърляне на отработения въздух от съседна фасада (външен ъгъл <180 °) (взема се абсолютната стойност на височината).
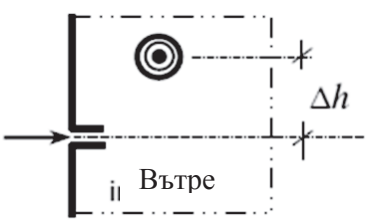	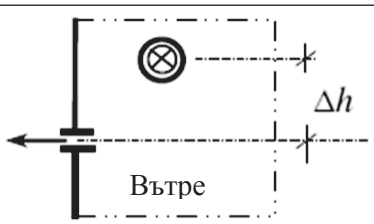	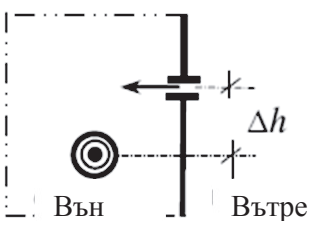
A. $2.\ l + \Delta h > 0{,}308 * q_v^{0,5}$ B. $l > 0{,}2 * B^{0,5}$ C. Неприложимо.	A. $3{,}07\ .\ l - \Delta h > 0{,}613 * q_v^{0,5}$ B. $1{,}54\ .\ l - \Delta h > 0{,}308 * B^{0,5}$ C. Неприложимо.	A. $l + \Delta h > 0{,}613 * q_v^{0,5}$ B. $l + 2{,}954\ .\ \Delta h > 0{,}909 * B^{0,5}$ C. Неприложимо.

Случаи, когато засмукването и изхвърлянето се извършват на покрива на сградата, минималните разстояния може да се определят и по фиг. 1.

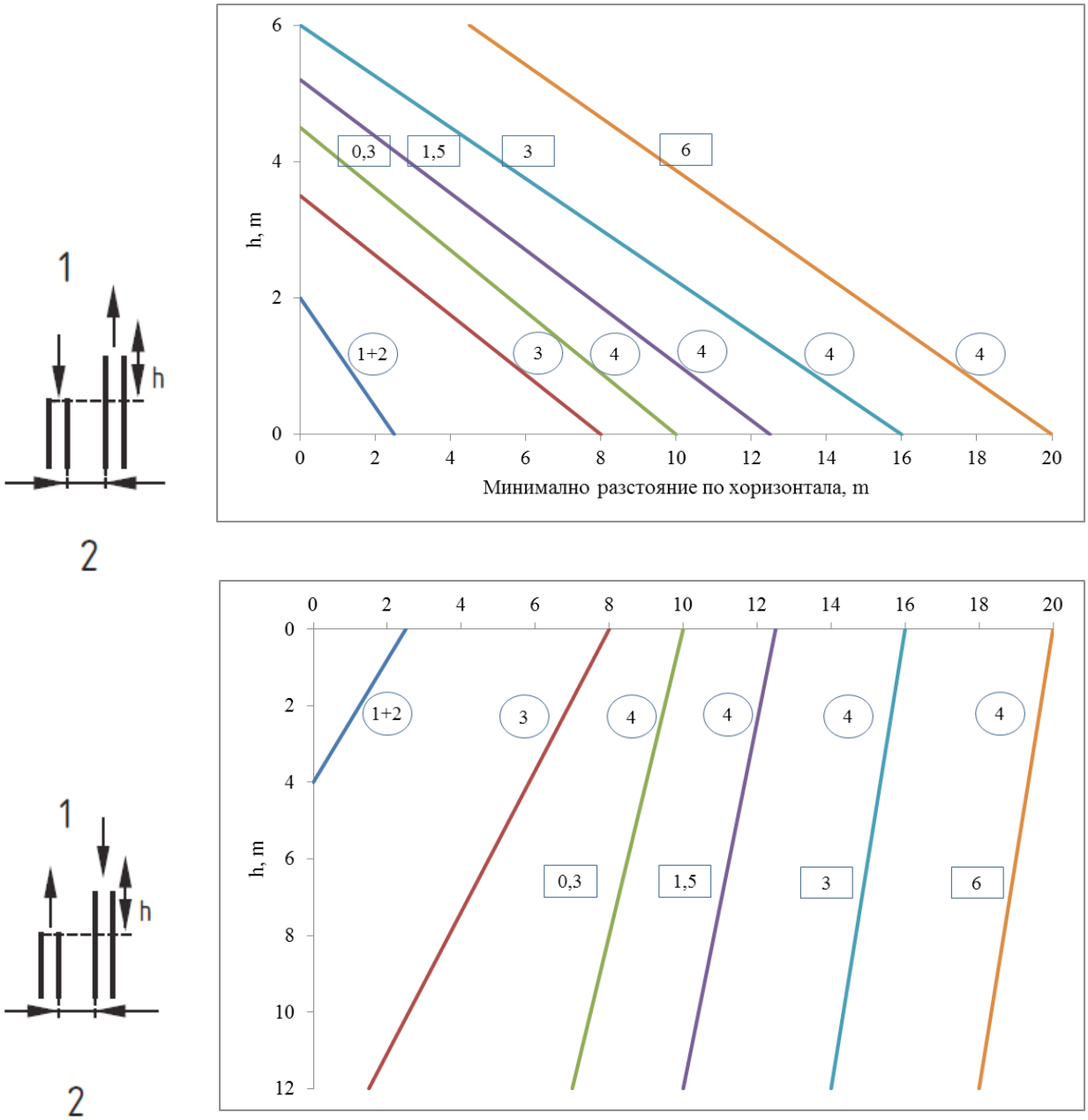

Фиг. 1. Минимални препоръчителни разстояния между отворите за засмукване на пресен въздух и за изхвърляне на отработения въздух

Легенда:

1 – вертикално разстояние; изхвърляне над отвора за засмукване (горе);

2 – хоризонтално разстояние;

3 – категория ЕНА;

4 – дебит на отработения въздух в сечението на отвора за изхвърляне, m^3/s;

А – минимално разстояние по хоризонтала, m.“

Допълнителна разпоредба

§ 77. (1) С тази наредба се въвеждат разпоредби на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ, L 153/13 от 18 юни 2010 г.).

(2) Наредбата е преминала процедурата за обмен на информация в областта на техническите регламенти по реда на Постановление № 165 на Министерския съвет от 2004 г. за организацията и координацията на обмена на информация за технически регламенти и правила за услуги на информационното общество и за установяване на процедурите, свързани с прилагането на някои национални технически правила за продукти, законно предлагани на българския пазар (ДВ, бр. 64 от 2004 г.), с което е въведена Директива 98/34/ЕС, изменена с Директива 98/48/ЕС.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 78. (1) Наредбата се прилага за инвестиционни проекти, за които производството по одобряване и производството по издаване на разрешение за строеж започват след влизането ѝ в сила.

(2) За започнато производство по одобряване на инвестиционен проект и издаване на разрешение за строеж се счита датата на внасяне на инвестиционния проект за одобряване от компетентния орган. За започнато производство се счита и наличието на съгласуван идеен инвестиционен проект.

§ 79. Наредбата влиза в сила три месеца след обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

За министър на регионалното развитие и благоустройството:
Николай Нанков

За министър на енергетиката:
Жечо Станков

24

ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 7707 от 25 юни 2015 г. по административно дело № 1132 от 2015 г.

Върховният административен съд на Република България – седмо отделение, в съдебно заседание на шести април две хиляди и петнадесета година в състав: председател: Таня Вачева, членове: Соня Янкулова, Мирослава Керимова, при секретар Боряна Георгиева и с участието на прокурора Любка Стамова изслуша докладваното от съдията Соня Янкулова по адм. дело № 1132/2015.

Производството е по чл. 185 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на сдружение „Национално сдружение на частните болници“, седалище и адрес на управление гр. София, бул. Княз Ал. Дондуков 115А, ет. 3, офис 18, „Сдружение общински болници в България“, седалище и адрес на управление гр. Плевен, ул. Княз Ал. Батенберг I № 7, и на сдружение „Център за защита правата в здравеопазването“, седалище и адрес на управление гр. София, ул. Шипка 13, ет. 1, ап. 3, срещу Наредба № 15 от 28.07.2014 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“.

I. Становища на страните:

1. Жалбоподателите – сдружение „Национално сдружение на частните болници“, „Сдружение общински болници в България“ и сдружение „Център за защита правата в здравеопазването“, считат Наредба № 15 от 28.07.2014 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“ (Наредба № 15) за незаконосъобразна. Излагат доводи за наличие на правен интерес от оспорване на наредбата, породен от целите на сдруженията.

Считат, че оспорената Наредба № 15 е постановена в нарушение на административнопроизводствените правила, съдържа множество текстове, които противоречат на нормативни актове от по-висок ранг, и е в несъответствие с целта на закона. Считат, че министърът на здравеопазването разширил обхвата ѝ в нарушение на законовата делегация.

В нарушение на чл. 10, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА) два от четирите параграфа на заключителните разпоредби приповтарят по смисъл текстове на отменената наредба. Наред с това те се занимават с изключения и частни случаи. Поради това считат, че не е било налице основание за отмяна на наредбата и приемането на нова, а само изменение на съществуващата.

В нарушение на чл. 28, ал. 2 ЗНА министърът на здравеопазването не изготвил мотиви, които да съдържат „очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива“. В приложението на наредбата – Медицински стандарт „Ревматология“, раздел III „Изисквания за осъществяване на специалността „Ревматология“ в структури от II ниво на компетентност в болнични лечебни заведения“, т. 1.3 и 1.4, се въвеждат изисквания за притежаване на собствени отделения по образна диагностика и по физикална и рехабилитационна медицина. В мотивите и в доклада за приемане на наредбата не се съдържа каквато и да било оценка на очакваните финансови и други резултати от въвеждането на това изискване. Сочат, че собствеността сама по себе си не е критерий за качеството на медицинската услуга, а именно то трябва да бъде предмет на един медицински стандарт. Вменяването на задължението на лечебните заведения за поддържане на скъпа медицин-

ска техника противоречи и на търговската, и на медицинската практика, при която първоначалната диагностика на пациента, насочваща или не към хоспитализация, се извършва в извънболничната помощ, т.е. от друг вид лечебни заведения. Считат, че е налице противоречие между различните текстове на наредбата – т. 3.4 от глава първа, раздел II, 3. „Основни правила за взаимодействие между структурите по т. 2 при провеждане на лечението“.

Считат, че наредбата е приета в нарушение и на чл. 28, ал. 3 ЗНА, тъй като проект на наредба, към който не са приложени мотиви, съответно доклад, не се обсъжда от органа. В мотивите на наредбата не са изложени мотиви, които обосновават защо болница, разкриваща клиника/отделение по ревматология II ниво, трябва „да притежава на територията си собствени клиника/отделение по образна диагностика; лаборатория по клинична имунология; отделение по физикална и рехабилитационна медицина“, а също и „да осигури достъп до медико-диагностична лаборатория – в структурата на болницата или по договор“. Тези мотиви са развити досежно III ниво, но няма препращане за II. Въпреки развитите мотиви изискванията са въведени в акта. Липсват мотиви и за изискванията на стандарта в раздел IV „Изисквания за осъществяване на специалността „Ревматология“ в структури от III ниво на компетентност в болнични лечебни заведения“ – т. 1.3.

При приемането на наредбата, в нарушение на чл. 26, ал. 1 ЗНА, не са спазени принципите на обоснованост, стабилност, откритост и съгласуване. Липсва обосновка за определения минимален брой легла, при които може да се разкрие отделение към клиника по вътрешни болести за I ниво на компетентност и отделение към клиника по вътрешни болести или кардиология за II ниво на компетентност. Не е представена обосновка и за приетите изключения. Същите текстове присъстват в глава втора, раздел II, 1.2, респективно глава трета, 1.2 на стандарта, и пряко противоречат на глава първа, раздел II, структури.

Считат, че наредбата е приета в нарушение на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД). Наредба № 15 представлява съвкупност от изисквания, които, от една страна, са част от разрешителния (лицензионен) режим за извършване на дейността – чл. 47, ал. 4, чл. 49, ал. 1, т. 3 и чл. 51, ал. 1, т. 3 от Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ), а, от друга, изпълнението им се контролира от държавата и при нарушаване се налагат санкции – чл. 6, ал. 6, чл. 115а, 116а ЗЛЗ. С оглед на това наредбата нарушава и трите алинеи на чл. 3 ЗОАРАКСД. Изискванията водят до ограничаване на конкуренцията и напълно необосновано от медицинска гледна точка се ограничава броят на болниците, които могат да извършват дейности, определени като II и III ниво на компетентност. Нито изискванията за собственост на структурите, нито изискванията за наличие на скъпоструваща и рядко използвана инструментална техника в тези структури, при положение, че е налична другаде на територията на населеното място, са икономически обосновани и необходими за постигане на целите на закона.

Считат, че наредбата е в нарушение и на чл. 6 ЗЛЗ, тъй като вместо критерии за качество министърът поставил несъществени изисквания за бюро, столове, шкаф за документи, закачалка. Определени са нива на компетентност, като това е предвидено да се извърши с наредбата по чл. 46 ЗЛЗ, не с тази по чл. 6 ЗЛЗ.

Молят съда да отмени обжалваната Наредба № 15. Претендират направените по делото разноски. Жалбоподателите се представляват от адв. Христина Николова, Софийска адвокатска колегия.

2. Ответникът по жалбата – министърът на здравеопазването, счита жалбата за неоснователна. Не е налице нарушение на чл. 10, ал. 2 ЗНА, както и на чл. 26 и 28 ЗНА. Спазена е процедурата по издаване на нормативния акт. Не е необходимо да се дават мотиви по отношение на очаквани финансови резултати, когато такива няма. Наредбата е напълно съобразена със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол над стопанската дейност. Моли съда да отхвърли жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК. Ответникът се представлява от юрисконсулт Стела Здравкова-Нинова.

3. Представителят на Върховната административна прокуратура дава заключение за неоснователност на жалбата. Оспорената наредба е издадена от компетентен орган, в искана от закона писмена форма и е обнародвана. Твърдението за нарушение на чл. 10, ал. 1 ЗНА е неоснователно. Интерпретацията на жалбоподателите не съответства на смисъла на нормата, който изключва приемането на акт от същата степен при наличие на издаден нормативен акт за уреждане на обществени отношения, спадащи към същата област, за който се издава и новият. Спазен е и чл. 11, ал. 1 и 3 ЗНА. Спазени са правилата на чл. 26, ал. 2 и на чл. 28 ЗНА. При наличие на мотиви за приемане на наредбата административнопроизводствените правила по издаване на акта са спазени и не е налице нарушение на чл. 146, т. 3 АПК. Не е налице и нарушение на материалноправните норми при издаване на акта. Мотивирането на проекта с договор

за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проект от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ налага извод, че не е нарушен чл. 3, ал. 1 ЗОАРАКСД. Не е основателно и възражението за нарушение на чл. 3, ал. 2 и 3 ЗОАРАКСД – след като въведените изисквания са относими към всички лечебни заведения, които упражняват съответната медицинска специалност, се изключва ограничението на конкуренцията поради еднаквите правила.

Неоснователни са възраженията за нарушение на чл. 6 ЗЛЗ, като посочването на материалните условия не изключва спазването на критерии за качеството. Различен е предметът на регулиране на наредбите по чл. 6 и чл. 46, ал. 3 ЗЛЗ, като съгласно чл. 57, ал. 2 ЗЛЗ клиниките, отделенията и медицинско-диагностичните лаборатории имат ниво на компетентност, определено с наредбите по чл. 6 ЗЛЗ. Не са налице нарушения, които да водят до извод за незаконосъобразност на оспорената наредба, поради което жалбата като неоснователна следва да бъде отхвърлена.

II. По допустимостта на жалбата:

Върховният административен съд счита жалбата за допустима – подадена е от надлежни страни и срещу подзаконов нормативен акт.

Процесуалните предпоставки, при които е допустимо оспорването на подзаконов нормативен акт, са определени в чл. 185, 186 и 187 АПК. Наредбата е подзаконов нормативен акт, издадена от министъра на здравеопазването, обнародвана е в Държавен вестник, бр. 66 от 8.08.2014 г. Следователно предмет на оспорване е подзаконов нормативен акт по смисъла на чл. 185, ал. 1 АПК. Наредбата не е била предмет на съдебен контрол.

Разпоредбата на чл. 185, ал. 1 АПК допуска оспорване на подзаконов нормативен акт – изцяло или в отделна разпоредба, по отношение на неговата законосъобразност. Видно от петитума на жалбата, с нея се твърди незаконосъобразност на Наредба № 15 в цялост.

Съгласно чл. 186, ал. 1 АПК право да оспорват подзаконов нормативен акт имат гражданите, организациите и органите, чиито права, свободи или законни интереси са засегнати или могат да бъдат засегнати от него или за които той поражда задължения. Жалбоподателите са юридически лица с нестопанска цел, създадени въз основа на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, вписани в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като сдружения, които осъществяват дейност в обществена полза. С оглед на това те имат качеството на организация по смисъла на § 1, т. 2 АПК. За тях ще е налице право на оспорване на процесната наредба, ако тя засяга или може да засегне техни права или законни интереси. За да се прецени това обстоятелство, е необходимо да се установи какви са целите и какъв е предметът на дейност на сдруженията, какви с оглед на това са техните права и законни интереси и налице ли е исканата от законодателя форма на тяхното засягане.

Регистрираните цели на сдруженията са съответно: защита интересите на частните болници, подобряване на здравното обслужване на гражданите, създаване на условия за честна конкуренция и развитие на пазара на медицински услуги; запазване и развитие на общинските болници, всестранно подпомагане на общинските болници с цел подобряване на медицинското обслужване на населението; защита на индивидуалните и колективните права на гражданите и организациите в сферата на здравеопазването. Оспорената наредба има за предмет утвърждаването на медицински стандарт на клиничната медицинска специалност „Ревматология“, в т.ч. и специфичните изисквания за оборудване и апаратура. Следователно по своя предмет на правно регулиране Наредба № 15 безспорно рефлектира върху целите на трите сдружения и може да засегне законните интереси на сдруженията, установени от законово регистрираните им цели.

С оглед на изложеното съдът счита, че жалбата е допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

III. Относимата правна уредба:

1. Закон за лечебните заведения:

Член 6, ал. 1 – Лечебните заведения осъществяват дейността си при спазване на медицинските стандарти за качество на оказваната медицинска помощ и осигуряване на правата на пациента. Медицинските стандарти се утвърждават с наредби на министъра на здравеопазването.

Член 20, ал. 2 – В болницата за активно лечение могат да се откриват структури за долекуване и продължително лечение или рехабилитация.

Член 46, ал. 3 – Основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведение за болнична помощ, както и условията и редът за откриване на структури по чл. 20, ал. 2, се определят с наредба на министъра на здравеопазването.

Член 116а – Лечебно заведение, което извършва дейност по болнична медицинска помощ в нарушение на утвърдените медицински стандарти, се наказва с имуществена санкция от 500 до 2000 лв.

2. Наредба № 15 от 28.07.2014 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“:

§ 3 – Стандартните и специфичните изисквания за оборудване и апаратура, определени в приложението към член единствен, ако не могат да бъдат осигурени за всяка структура, следва да бъдат осигурени в лечебното заве-

дение в брой и по специфика, достатъчни за обезпечаване изпълнението на изискванията за компетентност и обем дейност на всяка от структурите от съответните нива на компетентност.

Глава втора „Нива на компетентност и обем на дейността, осъществявана в структури по ревматология“

Раздел II „Изисквания за осъществяване на специалността „Ревматология“ в структури от I ниво на компетентност в болнични лечебни заведения“

1.2. Отделение по ревматология може да се разкрие към клиника по вътрешни болести и то трябва да е най-малко с 4 легла.

1.3. В случаите по т. 1.1 и 1.2 болницата за долекуване и продължително лечение/долекуване, продължително лечение и рехабилитация трябва да притежава на територията си собствени отделение по образна диагностика и отделение по физикална и рехабилитационна медицина, а също и да осигури достъп до медико-диагностична лаборатория – в структурата на болницата или по договор.

Раздел III „Изисквания за осъществяване на специалността „Ревматология“ в структури от II ниво на компетентност в болнични лечебни заведения“

1.2. Отделение по ревматология може да се разкрие към клиника по вътрешни болести или кардиология; то трябва да е най-малко с 4 легла.

1.3. Болницата за активно лечение, в която е разкрита структура по ревматология, трябва да притежава на територията си собствени: отделение по образна диагностика и отделение по физикална и рехабилитационна медицина, а също и да осигури достъп до медико-диагностична лаборатория – в структурата на болницата или по договор.

1.4. В отделението по образна диагностика по т. 1.3 трябва да има рентгенов апарат и компютърен томограф.

Раздел IV „Изисквания за осъществяване на специалността „Ревматология“ в структури от III ниво на компетентност в болнични лечебни заведения“

1.2. Болницата за активно лечение, в която е разкрита структура по ревматология, трябва да притежава на територията си собствени: клиника/отделение по образна диагностика; лаборатория по клинична имунология; отделение по физикална и рехабилитационна медицина, а също и да осигури достъп до медико-диагностична лаборатория – в структурата на болницата или по договор.

1.3. В клиниката/отделението по образна диагностика по т. 1.2 трябва да има рентгенов апарат, компютърен томограф. Предимство е наличието на ядрено-магнитен резонанс.

IV. По фактите:

1. На 27.02.2014 г. заместник-министърът на здравеопазването представил на министъра доклад относно проект на Наредба за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“. Проектът бил разработен в рамките на дейност 5 „Актуализиране и изготвяне на основани на научни доказателства медицински стандарти“ от договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проект „Акредитация на лечебните заведения и продължително обучение на медицинския персонал“ от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013 г.“.

2. На 22.04.2014 г. ръководството на Министерството на здравеопазването – кабинетът на министъра, приело проект на Наредба за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“.

3. На 23.06.2014 г. на интернет страницата на Министерството на здравеопазването били публикувани мотиви към проект на Наредба за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“ и проект на самата наредба.

4. В мотивите на проекта на наредба са посочени основните задачи на медицинската специалност „Ревматология“ и изискванията към структурите по нива на компетентност, както са уредени в наредбата.

5. Наредбата е обнародвана в „Държавен вестник“, бр. 66 от 8.08.2014 г.

V. По съществото на спора:

Безспорно е, с оглед на посоченото погоре, че оспорената Наредба № 15 е валиден нормативен административен акт – издадена е от компетентен орган, в изпълнение на законова делегация. Член 6 ЗЛЗ оправомощава министъра на здравеопазването да утвърди с наредби медицинските стандарти.

Актът е издаден в исканата форма, обнародван е и по делото не се спори, че при издаването му от формална страна е спазена изискуемата процедура.

Спорът по делото е досежно материалната законосъобразност на наредбата.

Безспорно е, че съгласно чл. 10, ал. 2 ЗНА обществените отношения от една и съща област се уреждат с един, а не с няколко нормативни актове от същата степен. В случая обществените отношения по повод на клиничната медицинска специалност „Ревматология“ са уредени с един нормативен акт – наредба, издадена на основание чл. 6, ал. 3 ЗЛЗ. Няма друг нормативен акт, който да регламентира същия вид обществени отношения и който да действа едновременно с оспорената наредба. С оглед на това доводът на жалбоподателите за нарушение на чл. 10, ал. 2 ЗНА е неоснователен.

Жалбоподателите считат, че наредбата е материално незаконосъобразна, тъй като, без да са налице многобройни и важни промени, е налице замяна на един нормативен административен акт с друг. Безспорно е, че разпоредбата на чл. 11, ал. 1 ЗНА изрично поставя като предпоставка за допустимост на отмяната и издаването на нов нормати-

вен акт наличието на многобройни и важни промени. Изискванията са кумулативни. Те са установени от законодателя, за да гарантира правната сигурност и стабилитет на регулираните правоотношения.

Сравнителният анализ на разпоредбите на Наредба № 29 от 15.07.2010 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“, която е отменена с § 1 на оспорената наредба, и Наредба № 15 от 28.07.2014 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“ показва идентичност на основните структурни части на отменената и на новоиздадената наредба. Твърде сходна, почти идентична – разликата е редакционна, е регламентацията в разделите, които касаят основната характеристика на клиничната медицинска специалност, организацията на работа в структура по ревматология, критериите за качество на извършваната дейност, правата и задълженията на пациентите и на работещите в структурите. Разлика е налице единствено в изискванията към структурите от нивата на компетентност в болнични лечебни заведения.

Установените с Наредба № 15 промени в регламентацията на изискванията към структурите от нивата на компетентност в болничните лечебни заведения безспорно са важни, тъй като касаят изисквания за осъществяване на дейността. Става въпрос за изисквания към средата, в която се осъществява дейността, и към способностите, с които структурите трябва да разполагат, за да могат да предоставят медицинската услуга с установеното качество. Изискванията към средата, в която се осъществява дейността, не са променени. Не са променени и изискванията към оперативните способности на структурите, които осъществяват дейността, но са променени изискванията към вида на собствеността на медицинския инструментариум. Новата наредба изисква оперативните способности – способностите за диагностика, да бъдат собственост на лечебното заведение. Тази промяна е съществена.

Следователно изискването на чл. 11, ал. 1 ЗНА за важност на промените е спазено. Но количествено броят на промените трудно може да бъде определен на многоброен. Става въпрос за важни, но единични промени в нормативния акт. В мотивите на акта не са посочени каквито и да било причини за замяната на акта. Посоченото, че актът е изработен в рамките на оперативна програма, не е само по себе си доказателство за многобройни и важни изменения, т.е. за необходимостта от замяна на един нормативен акт с друг. Оперативната програма е осигурила финансовия ресурс за изработването на новия стандарт, но тя не е причина за замяната на съществуващия с нов. Такава може да бъде несъответствието на стандарта с достиженията на световната и европейската медицинска практика в областта на ревматологията, но такива причини в мотивите на акта не са посочени. Видно от изложеното, Наредба № 15 е приета в нарушение на чл. 11, ал. 1 ЗНА – без да са налице многобройни изменения на действащата наредба.

Съгласно чл. 28, ал. 2 ЗНА мотивите на подзаконовия нормативен акт трябва да съдържат точно посочена информация.

Първо, мотивите трябва да сочат причините, които налагат приемането на акта. Мотивите на Наредба № 15 не съдържат каквито и да било причини за приемане на акта. Както бе посочено, наличието на договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013 г.“ не е причина за приемане на наредбата. Това е само способ за организиране на процеса на изготвяне на наредбата.

Второ. Мотивите трябва да съдържат целите, които подзаконовият нормативен акт си поставя. Такива цели мотивите не съдържат.

Трето. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба. Мотивите не съдържат нищо досежно средствата, необходими за прилагането на новата наредба. С новата наредба се въвеждат нови изисквания към структурите от различните нива на компетентност, при това изискванията са за наличие на собствени способности, които изискват значителен финансов ресурс. Мотивите на наредбата не разглеждат изобщо въпроса за финансовия ресурс, който е необходим на болниците за активно лечение, които желаят да разкрият клиники или отделения по ревматология. А това е финансов ресурс, който е необходим за изпълнение на наредбата. Поставянето на изисквания в медицинския стандарт за наличие на собствени способности на болниците за активно лечение предопределя възможността за предоставяне на тази медицинска услуга и следователно пряко рефлектира върху качеството на здравните услуги, за които държавата нормативно създава възможност да бъдат предоставяни на гражданите.

Четвърто. Мотивите трябва да сочат очакваните резултати от прилагането на наредбата. Мотивите не съдържат каквато и да било информация за очакваните резултати.

И пето – анализ на съответствието с правото на Европейския съюз. В мотивите е посочено, че проектът на наредбата е изготвен при „анализ на съответствието с правото на Европейския съюз“. Какъв е този анализ и по-важното, какви са изводите от него, в мотивите не е посочено.

Видно от изложеното, мотивите на оспорената наредба не съдържат информация за нито един от изискуемите елементи, визирани в чл. 28, ал. 2 ЗНА. Тези елементи на съдържанието на мотивите не са самоцелни. Те са

инструмент и гаранция за спазване на основните принципи при изработване на проект на нормативен акт – обоснованост, стабилност, откритост и съгласуваност. Липсата на изискуемото от закона съдържание на мотивите освен формалното нарушение на чл. 28, ал. 2 ЗНА не дава възможност на съда да извърши проверка за спазване на принципите при подготовката на нормативния подзаконов акт.

Липсата им не дава възможност да се прецени и обосноваността на въведените изисквания за собствени способности на структурите на нивата на компетентност. В случая не става въпрос съдът да проверява преценката по целесъобразност на органа за въвеждане или не на изискванията за собствени способности, а за мотивираността на въведеното изискване с оглед на преценката за съответствието му със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол над стопанската дейност.

Съгласно чл. 3, ал. 1 ЗЛЗ лечебните заведения се създават по Търговския закон. А осъществяването на дейността на лечебното заведение за болнична помощ става след издаване на разрешение от министъра – чл. 46, ал. 1 ЗЛЗ. Съгласно чл. 6, ал. 1 ЗЛЗ лечебните заведения осъществяват дейността си при спазване на медицинските стандарти за качество на оказваната медицинска помощ. Неспазването на стандартите представлява административно нарушение и обосновава налагането на имуществена санкция на юридическото лице – чл. 116а ЗЛЗ. Видно от съществуващата нормативна регламентация, налице е административно регулиране по смисъла на чл. 1, ал. 3 ЗОАРАКСД на дейността на лечебните заведения за болнична помощ. Това предпоставя и необходимостта от проверка за съответствие на наредбата със Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

Едно от основните изисквания за законосъобразност на всяко въведено административно регулиране на стопанската дейност е преценката за разходите, които лицата, извършващи дейността, трябва да направят, за да спазят въведените нормативни изисквания. В случая липсата на каквито и да било мотиви за необходимостта от въведените собствени способности на структурите от различните нива на компетентност и за преценката за финансовата тежест, която тези структури трябва да понесат, за да посрещнат нормативните изисквания, не дава възможност на съда да извърши контрол за законосъобразност на подзаконовия нормативен акт. Не може да се прецени и въздействието, което въведеното изискване би имало върху конкуренцията. Следва да се отчита и фактът, че става въпрос за предоставяне на медицински услуги. При тях не само конкуренцията е важна, но особено значение има достъпността на услугата. А въведените изисквания за собствени способности, при липса на обосновка за значението на вида на собствеността за качеството на услугата, не дава възможност на съда да извърши контрол за този елемент на законосъобразността на акта.

Видно от изложеното, оспорената Наредба № 15 е приета при нарушение на чл. 11, ал. 1 и чл. 28, ал. 2 ЗНА. Това нарушение води до невъзможност съдът да извърши контрол за законосъобразност на подзаконовия нормативен акт с относими законови разпоредби и до нарушение на чл. 26, ал. 1 ЗНА. Това налага оспореният подзаконов нормативен акт да бъде отменен като незаконосъобразен.

С оглед на изхода от спора, направеното от жалбоподателите искане и на основание чл. 143, ал. 1 АПК съдът следва да осъди Министерството на здравеопазването, юридическото лице, в чиято структура се намира органът – ответник, да заплати на жалбоподателите направените по делото разноски. Същите, видно от представените по делото договори за правна защита и съдействие, са в размер на по 300 лв. за всеки жалбоподател. Ответникът е направил своевременно възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК във връзка с чл. 144 АПК. Съдът счита, че заплатеното от всеки от жалбоподателите е по минималния размер на дължимото адвокатско възнаграждение, определено по реда на Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Делото е за оспорване на нормативен акт, представлява правна сложност и определянето на възнаграждение по минимума не дава основание за намаляване на размера на разноските.

Водим от горното и на основание чл. 193, ал. 1 АПК, Върховният административен съд

РЕШИ:

Отменя Наредба № 15 от 28.07.2014 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“, издадена от министъра на здравеопазването.

Осъжда Министерството на здравеопазването да заплати на сдружение „Национално сдружение на частните болници“, седалище и адрес на управление гр. София, бул. Княз Ал. Дондуков 115А, ет. 3, офис 18, на „Сдружение общински болници в България“, седалище и адрес на управление гр. Плевен, ул. Княз Ал. Батенберг I № 7, и на сдружение „Център за защита правата в здравеопазването“, седалище и адрес на управление гр. София, ул. Шипка 13, ет. 1, ап. 3, по 300 лева разноски по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване пред петчленен състав на Върховния административен съд в четиринадесетдневен срок от съобщаването.

Председател:
Георги Колев

63

РЕШЕНИЕ № 14167
от 22 декември 2015 г.
по административно дело № 10536 от 2015 г.

Върховният административен съд на Република България – петчленен състав – II колегия, в съдебно заседание на петнадесети октомври две хиляди и петнадесета година в състав: председател: Боян Магдалинчев, членове: Ваня Анчева, Йовка Дражева, Иван Раденков, Павлина Найденова, при секретар Григоринка Любенова и с участието на прокурора Динка Коларска изслуша докладваното от съдията Ваня Анчева по адм. дело № 10536/2015.

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по касационен протест, подаден от прокурор при Върховната административна прокуратура, и по касационна жалба от министъра на здравеопазването чрез пълномощника му – юрк. Здравкова, срещу Решение № 7707 от 25.06.2015 г., постановено по адм. дело № 1132/2015 г. по описа на Върховния административен съд, седмо отделение.

По поддържаните оплаквания за неправилност на оспорения съдебен акт поради нарушение на материалния закон и необоснованост – касационни основания по смисъла на чл. 209, т. 3 АПК, се иска отмяната му и решаване на спора по същество. Процесуалният представител на министъра на здравеопазването претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция. Прави възражение за прекомерност на искането за разноски на насрещните страни.

Ответниците – сдружение „Национално сдружение на частните болници“, Сдружението на общинските болници в България и сдружение „Център за защита правата в здравеопазването“, представлявани от адв. Николова, оспорват жалбата и протеста. С отричащи основателността им доводи молят атакуваното решение да бъде оставено в сила и да им се присъдят разноски за адвокатско възнаграждение.

Участвалият в касационното производство представител на Върховната административна прокуратура дава заключение за неоснователност на касационния протест и на касационната жалба.

Върховният административен съд, петчленен състав, констатира, че е допустимо сезиран от страни с надлежна процесуална легитимация при упражнено в рамките на преклузивния срок право на обжалване, респ. на протестиране на първоинстанционния съдебен акт.

След извършена касационна проверка на съдебното решение по наведените от страните основания и в обхвата на служебното начало по чл. 218, ал. 2 АПК съдът съобрази следното:

С атакуваното решение, постановено в производство по чл. 185 и сл. АПК, тричленният състав на Върховния административен съд е отменил Наредба № 15 от 28.07.2014 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Ревматология“, издадена от министъра на здравеопазването, и е осъдил административния орган да заплати разноските по делото.

За да постанови този резултат, съдът е формирал решаващ извод за незаконосъобразност на оспорения пред него подзаконов нормативен акт, считайки, че е приет в противоречие с изискванията на чл. 11, ал. 1 и чл. 28, ал. 2 ЗНА. При сравнителен анализ на разпоредбите на отменената и на процесната наредба е извел заключение за липса на кумулативно зададените от закона предпоставки, при осъществяване на които е допустима замяна на един нормативен акт с друг, касаещ същата материя. Преценил е, че условието за важност на промените в нормативната уредба е спазено, но в случая измененията не могат да се определят количествено като многобройни. Приел е, че мотивите на оспорената наредба нямат очертаното от чл. 28, ал. 2 ЗНА съдържание. Позовал се е на отсъствие на обосновка за необходимостта от въведените собствени способности на структурите от различните нива на компетентност и за преценката за финансовата тежест, която адресатите на акта трябва да понесат, за да изпълнят нормативните предписания. Според тричленния състав констатираният порок води до невъзможност да се извърши контрол за законосъобразност на подзаконовия нормативен акт с относими законови разпоредби, включително с изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол над стопанската дейност (ЗОАРАКСД) и до нарушение на чл. 26, ал. 1 ЗНА.

Решението е правилно като краен правен резултат.

По делото няма спор за факти. Спорът между страните е очертан от противоречието в позициите им досежно наличието на условията по чл. 11, ал. 1 ЗНА за отмяна на предходната наредба и приемането на нова такава със същия предмет на регулиране на мястото на отменената, както и по въпроса за мотивирането на подзаконовия нормативен акт съобразно правилата на чл. 28, ал. 2 ЗНА.

Обоснована и съответна на материалния закон е преценката на съда по същество, че обжалваната наредба на министъра на здравеопазването е незаконосъобразно издадена, като мотивите му се възприемат изцяло от касационния състав.

Становището на съда за неправомерен избор на правна форма или правна техника при издаването на нормативния акт, основано на приложимост на разпоредбата на чл. 11, ал. 1 ЗНА към спорното правоотношение, е неправилно. Нормата на чл. 11, ал. 1 ЗНА предвижда, че отмяна на закон и замяната му с нов, който се отнася до същата материя, се допуска само ако промените са многобройни и важни. Видно от съдържанието на цитираната разпоредба, законодателят е предвидил две кумулативни предпоставки, които ограничават случаите на отмяна на действащ закон и замяната му с нов, с цел да се гарантира правната сигурност и стабилитет на регулираните правоотношения. Извън тази хипотеза промените се извършват чрез изменение и/или допълнение на нормативния акт.

От значение за правилното прилагане на предписанието на чл. 11, ал. 1 ЗНА е определянето на неговия обхват на действие. Настоящият петчленен състав счита, че въведеното с посочената разпоредба правило е неотносимо към подзаконовите нормативни актове, какъвто е процесната наредба. Граматическото, логическото и систематическото тълкуване на нормата води до извод, че обсегът ѝ на действие е изключен досежно административните нормативни актове. Редакцията на разпоредбата изрично и недвусмислено установява важимост на изискването само за закон, а не за всеки нормативен акт. В случая понятието „закон“ не е употребено в широк смисъл и не може да бъде отъждествено с нормативен акт като родово понятие, т.е. като общо означение на съдържащ правила за поведение акт съгласно чл. 1а ЗНА. Приложното поле на цитираната норма е ограничено само по отношение на закона като вид нормативен акт по смисъла на чл. 3, ал. 1 ЗНА. Прилагането на изискването на чл. 11, ал. 1 ЗНА към всички видове нормативни актове не кореспондира на духа и целите на релевантната правна рамка. Законът урежда първично или въз основа на Конституцията обществени отношения, които се поддават на трайна уредба според предмета или субектите в един или няколко института на правото или техни подразделения – чл. 3, ал. 1 ЗНА. Наредбата се издава за прилагане на отделни разпоредби или подразделения на нормативен акт от по-висока степен – чл. 7, ал. 2 ЗНА. Съпоставката на хипотезата на чл. 11, ал. 1 ЗНА с останалите текстове на същия закон сочи за ясно проведено разграничение между закона по смисъла на чл. 3 ЗНА и подзаконовите нормативни актове, като именно първичният и траен характер на законодателната уредба, за разлика от динамиката на производното нормативно регулиране, обуславя въведеното специално правило относно условията, при които законите могат да бъдат отменени и заменени с нови, отнасящи се до същите въпроси. Естеството и характерът на нормативните актове от по-ниска степен, от своя страна, предпоставя облекчен правен режим на предпоставките за промени в тях, респ. – отрича приложимостта на критериите по чл. 11, ал. 1 ЗНА в хипотезата на приемане на административен нормативен акт. В контекста на изложеното въпросът за спазването на изискването за многобройност и същественост на промените в наредбата в случая е без правно значение. Поради това не може да бъде споделено заключението на тричленния състав, че цялостната замяна на действалата наредба с нова, уреждаща обществени отношения от същата област, сочи за неизпълнение на чл. 11, ал. 1 ЗНА. Като е издал нова наредба на мястото на досегашната, министърът на здравеопазването не е упражнил нормотворческата си компетентност в нарушение на процесуалните правила, респ. – в ненадлежна форма. Констатираното неправилно прилагане на чл. 11, ал. 1 ЗНА от първоинстанционния съд обаче не се отразява на крайния изход на спора, тъй като е налице друг порок при издаването на нормативния акт, съставляващ самостоятелно основание за отмяната му, а именно – нарушение на чл. 28, ал. 2 ЗНА.

Законосъобразен е изводът в проверяваното съдебно решение за липса на мотиви при приемането на атакуваната наредба в разрез с императивната норма на чл. 28, ал. 2 ЗНА.

Подзаконовото нормативно регулиране е конституционно призната функция на висшите органи на изпълнителната власт, осъществявана в публичен интерес – чл. 115 КРБ. Дейността по издаване на нормативни административни актове, бидейки същностен белег на държавното управление и основен правен регулатор, се подчинява на общите принципи на чл. 4, на чл. 8 и чл. 12 АПК – законност, равенство и достъпност, публичност и прозрачност. Спазването на предвидената процедура е императивно задължение на натоварените с нормотворчески правомощия административни органи, обезпечаващо законосъобразното формиране на управленски решения и приемането на регулиращите определени обществени отношения правни норми по разумен, компетентен и стабилен начин. Нормотворческият процес се основава и на принципите на обоснованост, стабилност, откритост и съгласуваност – чл. 26, ал. 1 ЗНА. В тази връзка ЗНА придава изключително значение на мотивирането на предложението за приемане на нормативен акт и възможността за предварителното му разгласяване и обсъждане с всички заинтересовани преди внасянето му за обсъждане и приемане от

компетентния орган, за да се гарантират горепосочените принципи, които формулират и целите на изискването. По силата на чл. 28, ал. 2 ЗНА мотивите, съответно докладът към него, трябва да съдържат: 1). причините, които налагат приемането; 2). целите, които се поставят; 3). финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; 4). очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; 5). анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Проект на нормативен акт, към който не са приложени отговарящи на изрично заложените в закона критерии мотиви, съответно доклад, не се обсъжда от компетентния да го приеме орган – Сравн.: чл. 28, ал. 3 ЗНА. Мотивировката с дефинираното от законодателя съдържание трябва да е налице преди внасяне на проекта за обсъждане, да е публикувана и да е станала достояние на всички заинтересовани лица, за да могат същите реално да упражнят правото си на предложения и становища по проекта. С оглед императивния им характер неизпълнението на посочените процедурни правила представлява съществено нарушение.

Съответна на цитираната нормативна уредба е преценката на съда за допуснати нарушения на чл. 28, ал. 2, т. 1 – 5 ЗНА поради липса на всички задължителни за мотивирането проекта на акта реквизити. Формално към наредбата присъстват мотиви, възпроизведени дословно и в доклада относно приемането ѝ, но по същество те нямат изискуемото съдържание и не изпълняват целта на закона. Краткият преразказ на предлаганата уредба не е тъждествен на мотивирането ѝ. Отмяната на действащата наредба и замяната ѝ с процесната е обоснована с изпълнението на дейност 5 „Актуализиране и изготвяне на основани на научни доказателства медицински стандарти“ от Договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на проект „Акредитация на лечебните заведения и продължителното обучение на медицинския персонал“ от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2007 – 2013 г.“, съфинансиран чрез ЕСФ на ЕС. Визираната в мотивите и в доклада дейност не може да бъде релевантна обосновка по смисъла на чл. 28, ал. 2 ЗНА, тъй като издаването на нова наредба не е самоцел, а се определя от развитието на обществените отношения в съответната сфера. Като съображения за издаване на наредбата са посочени най-общо проучването на международния опит и на актуалното положение в лечебната и здравната мрежа, анализ за съответствието с правото на Европейския съюз, както и постигнат консенсус в медицинската общност по ревматология за актуалност, приложимост и приемливост на разработката. В случая съдържанието на мотивировката е изчерпано с това бланкетно по своя характер изявление. Отсъства изложение на конкретните причини и цели за актуализацията на медицински стандарт „Ревматология“, средствата за прилагането ѝ, практическото ѝ отражение в дейността на лечебните заведения, в т.ч. от гледна точка качество на здравната услуга и достъп на гражданите до същата, очакваните резултати и анализ за съответствието с правото на ЕС. Неспазването на това императивно условие противоречи на принципите на чл. 26, ал. 1 ЗНА. Наличието на адекватни мотиви е от значение за проверката дали предложената ревизия на стандарта е пропорционална и спазени ли са нормите на административното регулиране с оглед финансовата или материалната тежест, която адресатите на предвидените изисквания следва да понесат за изпълнението им. Липсата на надлежна обосновка по смисъла на чл. 28, ал. 2 ЗНА препятства съдебния контрол по същество за съобразеността на подзаконовия нормативен акт с материалноправните норми, включително с принципите по чл. 52, ал. 1 – 3 КРБ, и съответно води до извод за неговата незаконосъобразност.

По изложените съображения настоящата инстанция намира, че не са налице визираните в касационната жалба и в касационния протест отменителни основания, поради което атакуваното съдебно решение следва да бъде оставено в сила.

Претенцията на ответниците за присъждане на разноски за адвокатска защита съгласно Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е неоснователна, тъй като доказателства за уговорено и изплатено адвокатско възнаграждение за касационната инстанция не са представени, а при липса на писмен договор размерът на възнаграждението се определя по искане на адвоката или клиента от адвокатския съвет съгласно наредбата на Висшия адвокатски съвет – чл. 36, ал. 3 ЗА.

Водим от горното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. 1-во от АПК Върховният административен съд, петчленен състав на Втора колегия,

РЕШИ:

Оставя в сила Решение № 7707 от 25.06.2015 г., постановено по адм. дело № 1132/2015 г. по описа на Върховния административен съд, седмо отделение.

Решението е окончателно.

Председател:
Георги Колев

64

НЕОФИЦИАЛЕН РАЗДЕЛ

ДЪРЖАВНИ ВЕДОМСТВА, УЧРЕЖДЕНИЯ И ОБЩИНИ

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЗАПОВЕД
№ ЗЦУ-1580 от 23 декември 2015 г.
№ РД-05-963 от 23 декември 2015 г.

(Продължение от брой 5)

Приложение № 6

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП ..... ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички специализирани инвестиционни предприятия: управляващи дружества и управляваните от тях колективни инвестиционни схеми (договорни фондове и инвестиционни дружества), акционерни дружества със специална инвестиционна цел, инвестиционни посредници, национални инвестиционни фондове и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, които са получили разрешение за осъществяването на сделки, свързани с финансови инструменти, по реда на действащото законодателство, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в срок до 31 март 2016 година.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2015 година	
2.	Справка за местните единици за 2015 година	
3.	Справка за група предприятия през 2015 година	
4.	Баланс към 31.12.2015 година	
5.	Отчет за доходите за 2015 година	
6.	Отчет за собствения капитал за 2015 година	
7.	Отчет за паричните потоци за 2015 година	
8.	Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12.2015 година	
9.	Справка за приходите и разходите от лихви за 2015 година	
10.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2015 година	
11.	Справка за платените данъци и такси през 2015 година	
12.	Справка за получените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2015 година.	
13.	Справка за вземанията и задълженията, разпределени по институционални сектори към 31.12.2015 година	
14.	Справка за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори към 31.12.2015 година	
15.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2015 година	
16.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2015 година	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:

Адрес за контакт (офис) :

Област

Община | Район *

Град/село | Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код

Улица | Номер

Булевард | Блок

Ж. к. | Вход

Квартал | Етаж

Площад | Апартамент

Друго | Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон | Факс ***

Телефони ***

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Собственост към 31.12.2015 година

Собствеността на предприятието е:	**Относителен дял от капитала в %**
Държавна	
Общинска	
Частна на местно лице	
Частна на чуждестранно лице	
Частна на неправителствена организация	
Общо	**100.00**

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:
- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;
- Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;
В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ
*** В първата клетка се изписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Местонамиране (държава) на крайния (ултимативния) чуждестранен собственик на предприятието

Държава			
Код на държавата (ISO) **			

Попълва се държавата, в която е резидент ултимативния чуждестранен собственик (при свързани предприятия това е последното предприятие, осъществяващо контрол, което не е собственост на друго чуждестранно предприятие).

IV. Място на извършване на дейността

На колко места *(адрес, населено място)* **Вашето предприятие извършва дейността си?** ☐☐☐

Ако броят на местата е повече от 1, попълнете и съответния брой приложения „Данни за местните единици".

Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.

Област

Община

Град/село Район*

Код по ЕКАТТЕ**

V. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на приходите от дейността през 2015 г. в %	Код по КИД-2008**	Код по НКИД-2003**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2015 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

VI. Вид на инвестиционното предприятие

№	Вид на инвестиционното предприятие	Отбележете със знак "X" вида на инвестиционното предприятие
1.	Инвестиционен посредник	
2.	Инвестиционно дружество	
3.	Управляващо дружество	
4.	Договорен фонд	
5.	АДСИЦ - секюритизиращ в недвижими имоти	
6.	АДСИЦ - секюритизиращ във вземания	
7.	Национални инвестиционни фондове	
8.	Лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове	

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ.

V. Фамилен бизнес

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

☐ ДА ☐ НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес,** когато е изпълнено едно от двете условия:
1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.
2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилния бизнес:

☐ МЪЖ ☐ ЖЕНА

СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2015 ГОДИНА

ДАННИ ЗА МЕСТНАТА ЕДИНИЦА

Пореден номер

Наименование на местната единица:

Място на извършване на дейността:

Област

Община

Район *

Град/село

Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код

Код на поречие**

Улица

Номер

Булевард

Блок

Ж. к.

Вход

Квартал

Етаж

Площад

Апартамент

Друго

Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон

Факс ***

Телефони ***

Вид дейност-описание

Код (КИД 2008)**

Код (НКИД 2003)**

Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение

Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол

Среден брой през годината на работещите собственици

Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

УКАЗАНИЯ

Местни единици:

Съгласно определението на ЕВРОСТАТ, местна единица „МЕ" е предприятие или част от предприятие, което извършва дейност на собствен адрес и с постоянен персонал (минимум един човек на непълен работен ден). Предприятието, отговорно за една или повече МЕ трябва да има възможност да предоставя информация за нея/тях.

"Наименование на МЕ": Името на МЕ трябва да е уникално. То се образува като към името на предприятието се прибави населеното място, район, квартал или ж.к.. В случай, че има повече от една местна единица в един и същ район/квартал/ж.к. се добавя описание или пореден номер. Ако управлението на предприятието е на адрес, различен от този на описаните местни единици, създайте и местна единица на офиса, от който се извършва управлението. За такава местна единица името се формира като към името на предприятието се добави текста „- ОФИС".

"Място на извършване на дейността" е възможно най-детайлният адрес на местната единица, за който предприятието може да предостави данни (подробен адрес, населено място, община, област).

"Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение" за местната единица. Сумата от наетите лица в местните единици да е равна на код 1000, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

"Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол" за местната единица. Сумата от наетите лица по договор за управление и контрол в местните единици да е равна на код 1400, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд " за предприятието.

"Среден брой през годината на работещите собственици" за местната единица. Сумата от работещите собственици в местните единици да е равна на код 1600, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд " за предприятието.

"Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател" за местната единица. Сумата от наетите лица, които имат само извънтрудови правоотношения (граждански договор) и не работят при друг работодател в местните единици да е равна на код 1510, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд " за предприятието.

СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1. Вашето предприятие част от ГП ли е?
(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)

- **ДА,** Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *1*
- **ДА,** Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *2*
- **ДА,** Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *3*
- **ДА,** Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *4*
- **ДА,** Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6) — *5*
- **НЕ** (въпросникът приключва тук) — *0*

2. Идентификация на ГП *(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)*

2.1.1. Наименование на ГП (кирилица)

2.1.2. Наименование на ГП (латиница)

	Име на държавата	*Код ISO**
2.2. Държава на регистрация на ГП *(предприятие - майка)*		

3. Характеристики на ГП:

3.1. Основна дейност *(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 2)*

3.2. Допълнителна дейност *(до втори знак по КИД2008 – виж Приложение 2)*

3.3. Брой на предприятията в ГП *(без „Главата" на ГП)*

3.4. Брой на заетите лица в ГП *(общо за групата за 2015 г.)*

3.5. Нетен размер на приходите от дейността в хил. лв. *(консолидиран за 2015 г.)*

4. Идентификация на прекия собственик:
(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))

4.1.1. Наименование на собственика *(кирилица)*

4.1.2. Наименование на собственика *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
4.2. Държава на собственика:		

4.3. ЕИК на собственика *(ако е българско юридическо лице)*

4.4. Процент на собствеността: ,

5. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е българско юридическо / физическо лице)*

5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП *(кирилица)*

5.2. ЕИК на ултимативния собственик *(юридическо лице)*

5.3. ЕГН на ултимативния собственик *(физическо лице)*

Данни за контакт

5.4. Телефон**

5.5. Електронна поща

5.6. Интернет страница

6. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е чуждо юридическо/физическо лице)*

6.1. Наименование на ултимативния собственик *(кирилица)*

6.2. Наименование на ултимативния собственик *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП		

Данни за контакт

6.3. Телефон**

6.4. Електронна поща

6.5. Интернет страница

* Попълва се в ТСБ.
** В първата клетка се вписва кода за национално избиране/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия" по смисъла на:

1) Регламент на Съвета (ЕЕС) N° 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;

2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;

3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);

4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;

5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;

6) Закон за счетоводството на Р България.

Под статистическа единица от вид „Група предприятия" се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка". Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи предприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от местно юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол". Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собственост на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собственост на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собственост на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България.

В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 **Основна дейност** (до втори знак по КИД 2008)

- Тук се посочва дейността на предприятието, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови приходи/лихви и т.н в зависимост от вида на дейност на предприятието (съгласно справка за Предприятието).

3.2 **Допълнителна дейност** (*до втори знак по КИД2008*)

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 **Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици** (*„Главата" на ГП не се включва*).

3.4 **Брой на заетите лица в ГП**

Тук се посочва сумата **(за всички предприятия в ГП)** от:

- **Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение** *(код 1000, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол** *(код 1400, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател** *(код 1510, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на работещите собственици** *(код 1600, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд).*

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собственост на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1" или „2" на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?") от справката за ГП. Понятието „контрол" отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка" и „Правната единица – член от групата". Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол". Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);

2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);

3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);

4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);

5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични законови, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

Забележка:

Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собственост и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол" между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко (60% * 30%) + (60% * 30%) = 36% от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е (30% + 30%) = 60%. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава (40% * 30%) + (100% * 40%) = 52% от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича "кумулативен контрол„) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол" се отбелязва с X съответния вид - пряк (директен) в колона 6, непряк (индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собственост/контрол

Фигура 1

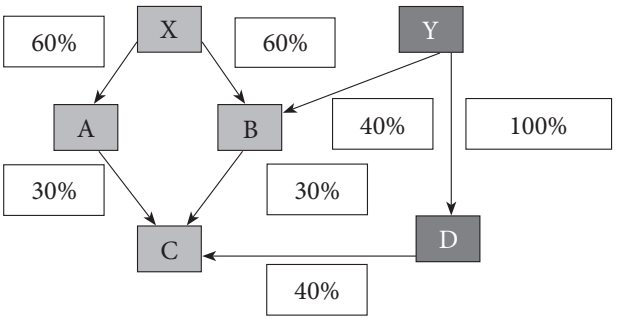

При отговор „2" на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?") от Справката за група предприятия, **в Приложение 1 се попълват и дейност по КИД-2008, заети и оборот на предприятията в чужбина** (до 2014 г. информацията е предоставяна на БНБ, като част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия).

За ***брой заети лица*** се посочва средногодишният брой заети лица. Броят заети лица се определя като общият брой лица, които работят в предприятието в чужбина (включително работещите собственици, партньори, които постоянно работят в единицата и неплатени работещи в нея членове на семейството), както и лица, които работят извън единицата, които принадлежат към нея и получават възнаграждение от нея (например търговски представители, персонал по доставките, екипи за ремонт и поддръжка). Той включва лица, които отсъстват за кратък период от време (например отпуск по болест, платен отпуск или специален отпуск) и тези, които са в стачка, но не и тези, които отсъстват за неопределен период от време. Включват се и работниците на непълен работен ден, които се третират като такива съгласно законодателството на държавата, в която се намира предприятието в чужбина, и които присъстват във ведомостта, както и сезонните работници, стажантите и надомните работници, фигуриращи във ведомостта. Броят заети лица изключва работната ръка, предоставена от други предприятия, лица, които извършват ремонтни дейности и поддръжка в предприятието от името на други предприятия, както и тези, които отбиват задължителна военна служба. В случай, че не разполагате с данни за броя заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборотът представлява общите суми, фактурирани от предприятието в чужбина през отчетния период и това съответства на продажбите на стоки и услуги, предоставяни на трети страни. Оборотът включва всички мита и данъци върху стоките и услугите, фактурирани от предприятието в чужбина, с изключение на данък добавена стойност, фактуриран от предприятието директно на неговия клиент и други подобни приспадащи се данъци, пряко свързани с оборота. Той включва и други финансови тежести (транспортиране, опаковане и други) прехвърлени на клиента, дори когато тези финансови тежести са изброени поотделно във фактурата. Намалението на цените, отбив от цената и обезценяването, както и стойността на върнатата опаковка трябва да бъде приспадната.

Приходът, класифициран като друг приход от основна дейност, финансовите приходи и извънредните приходи по сметките на предприятието се изключват от оборота. Оперативни субсидии, получени от публични власти или институции на Европейския съюз също се изключват.

Връзка с отчетите на предприятието:

Оборотът, така както е определен по-горе за статистически цели, включва счетоводното наименование „Нетен оборот" (Net turnover).

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Финансово посредничество, без застраховане и осигуряване чрез самостоятелни фондове* вместо „Оборот" се посочва „Производствена стойност".

Производствена стойност се изчислява като:

Лихви за получаване и подобен приход
– дължими лихви и подобни такси,
+ комисионни за получаване,
+ доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
+ нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
+ други приходи от основна дейност.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Застрахователна дейност и дейност на самостоятелни осигурителни фондове, без задължителното обществено осигуряване* се посочва „Брутни записани премии".

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от клас *Дейност на самостоятелни осигурителни фондове* в графата за оборот се посочва „Общи пенсионни вноски". Тази характеристика включва изцяло пенсионните вноски, дължими в рамките на отчетния период по пенсионните договори, като например всички задължителни вноски, другите редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящите трансфери и другите вноски.

Оборотът се попълва в хил. лв., като при отчитане на чуждестранното предприятие в чуждестранна валута оборотът се преизчислява по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута – български лев.

Приложение 1

ЧЛЕНОВЕ НА ГП

Данни за правната единица / юридическото лице (част от групата)

Пореден номер	Наименование (на кирилица)	Наименование (на латиница)	Държава на регистрация	ЕИК на правната единица (ако е българска)	Вид контрол		Процент на собственост/ контрол	Попълва се само за предприятия в чужбина			
					Пряк	Непряк		Дейност, която е извършвало предприятието*	Код по КИД-2008**	Брой заети лица	Оборот хил. лв.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

* Посочва се дейността с най-голям относителен дял на приходите от дейността през 2015 година.
За описание на дейността се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg
** Попълва се в ТСБ.

Приложение 2

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, некласифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

БАЛАНС КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Нетекущи активи			
I. Нетекущи финансови активи			
Капиталови ценни книжа	62110		
в това число:			
Контролно участие	62111		
Значително участие	62112		
Дългови ценни книжа	62120		
Държавни ценни книжа	62121		
Облигации	62122		
Други	62123		
Инвестиционни имоти	62130		
Вземания от свързани предприятия	62140		
Вземания по заеми	62150		
Компенсаторни инструменти	62160		
Дялове на колективни инвестиционни схеми	62170		
Други	62180		
Общо за група I	**62100**		
II. Нетекущи нефинансови активи			
Дълготрайни материални активи	62210		
Дълготрайни нематериални активи	62220		
Общо за група II	**62200**		
Общо за раздел А	**62000**		
Б. Текущи активи			
I. Парични средства			
Парични средства в каса	63110		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63111		
Парични средства в разплащателна сметка	63120		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63121		
Блокирани парични средства	63130		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63131		
Други парични средства	63140		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	63141		
Общо за група I	**63100**		

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
II. Търговски инвестиции			
Капиталови ценни книжа	63210		
Дългови ценни книжа	63220		
Държавни ценни книжа	63221		
Облигации	63222		
Други	63223		
Компенсаторни инструменти	63230		
Деривати	63240		
Дялове на колективни инвестиционни схеми	63250		
Други	63260		
Общо за група II	**63200**		
III. Нефинансови активи			
Материални запаси	63310		
Вземания	63320		
в т.ч. от свързани предприятия	63321		
Общо за група III	**63300**		
IV. Разходи за бъдещи периоди	**63400**		
Общо за раздел Б	**63000**		
В. Получени чужди активи			
I. Финансови инструменти на клиенти			
Акции	64110		
Компенсаторни инструменти	64120		
Дялове на колективни инвестиционни схеми	64130		
Други	64140		
Общо за група I	**64100**		
II. Парични средства на клиенти			
Парични средства в каса	64210		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	64211		
Парични средства в разплащателна сметка	64220		
в т.ч. левова равностойност на чуждестранната валута	64221		
Общо за група II	**64200**		
Общо за раздел В	**64000**		
Сума на актива (А+Б+В)	**64500**		
Г. Условни активи	**64600**		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Собствен капитал			
I. Основен капитал			
Записан капитал	65110		
Акционерен капитал	65111		
Акции котирани на финансовите пазари	65115		
Акции некотирани на финансовите пазари	65116		
Други видове основен капитал	65112		
Невнесен капитал	65120		
Изкупени собствени акции	65130		
Общо за група I	**65100**		
II. Резерви			
Премийни резерви при емитиране на акции	65210		
Резерв от последващи оценки на активите и пасивите	65220		
Целеви резерви	65230		
Общи	65231		
Специални	65232		
Други	65233		
Общо за група II	**65200**		
III. Преоценки	**65300**		
IV. Финансов резултат			
От предходни години	65410		
Неразпределена печалба	65411		
Непокрита загуба	65412		
Текуща печалба (загуба)	65420		
Общо за група IV	**65400**		
Общо за раздел А	**65000**		
Б. Нетекущи пасиви			
I. Нетекущи задължения			
Задължения към свързани предприятия	66110		
Задължения към финансови предприятия	66120		
в т. ч. към банки	66121		
Задължения по търговски заеми	66130		
Задължения по получени аванси	66140		
Отсрочени данъци	66150		
Други нетекущи задължения	66160		
Общо за група I	**66100**		
Общо за раздел Б	**66000**		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
В. Текущи пасиви			
I. Текущи задължения			
Задължения към свързани предприятия	67105		
Задължения свързани с дивиденти	67110		
Задължения в ценни книжа	67115		
Задължения към финансови предприятия	67120		
в т. ч. към банки	67121		
Задължения към доставчици	67125		
Задължения по търговски заеми	67130		
в т. ч. по лизинг	67131		
Задължения по получени аванси	67135		
Задължения към персонала	67140		
Данъчни задължения	67145		
Задължения към осигурителни предприятия	67150		
Други	67155		
Общо за група I	**67100**		
II. Задължения по получени чужди активи			
Задължения по ценни книжа на клиенти	67210		
Задължения по парични средства на клиенти	67220		
Други	67230		
Общо за група II	**67200**		
Общо за раздел В	**67000**		
Г. Приходи за бъдещи периоди	**68000**		
Сума на пасива (А+Б+В+Г)	**68500**		
Д. Условни пасиви	**68600**		

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР												

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Разходи за дейността			
I. Финансови разходи			
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	69111		
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	69112		
Разходи за лихви	69113		
Други разходи по финансови операции	69114		
Общо за група I	**69110**		
II. Нефинансови разходи			
Разходи за материални запаси	69121		
Разходи за външни услуги	69122		
Разходи за амортизации	69123		
Разходи за заплати, социално и пенсионно осигуряване	69124		
Други разходи	69125		
в т.ч. разходи за командировки	69129		
Общо за група II	**69120**		
Общо за раздел А (I + II)	**69100**		
Б. Печалба от обичайната дейност	**69200**		
III. Извънредни разходи	**69310**		
В. Общо разходи (А+III)	**69300**		
Г. Печалба преди облагане с данъци	**69400**		
IV. Разходи за данъци			
Корпоративни данъци	69411		
Други	69412		
Общо за група IV	**69410**		
Д. Нетна печалба (Г - IV)	**69450**		
Всичко (Общо разходи + IV + Д)	**69490**		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Приходи от дейността			
I. Финансови приходи			
Приходи от дивиденти	69511		
Положителни разлики от операции с финансови активи	69512		
в т.ч. от последваща оценка	69519		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	69513		
Приходи от лихви	69514		
Други	69515		
Общо за група I	**69510**		
II. Нефинансови приходи	**69520**		
Общо за раздел А (I + II)	**69500**		
Б. Загуба от дейността	**69600**		
III. Извънредни приходи	**69710**		
В. Общо приходи (А+ III)	**69700**		
Г. Загуба преди облагане с данъци	**69800**		
Д. Нетна загуба (Г + IV)	**69850**		
Всичко (Общо приходи + Д)	**69890**		

Дата: .....

Ръководител: .....
Съставител: .....
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: .....
(име, презиме, фамилия) (телефон)

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Отчетна единица: .....
.....

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Основен капитал	Резерви					Натрупана печалба/загуба		Преоценки	Общо собствен капитал	Малцин-ствено участие
			Премии от емисии (премиен резерв)	Резерв от последващи оценки	Целеви резерви			Печалба	Загуба			
					общи	специални	други					
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Салдо в началото на отчетния период	**62610**											
Промени в счетоводната политика	62620											
Грешки	62630											
Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	**62640**											
Изменение за сметка на собствениците	62650											
Емитиране	62651											
Обратно изкупуване	62652											
Нетна печалба/загуба за периода	62660											
Разпределение на печалбата	62670											
Дивиденти	62671											
Други	62672											
Покриване на загуба	62680											
Последващи оценки на дълготрайни материални и нематериални активи	62690											
Увеличение	62691											
Намаление	62692											
Последващи оценки на финансови активи и инструменти	62710											
Увеличение	62711											
Намаление	62712											
Други изменения в собствения капитал	62720											
Салдо към края на отчетния период	**62730**											
Промени от преводи на годишни финансови отчети на предприятия в чужбина	62740											
Промени от преизчисляване на финансови отчети при свръхинфлация	62750											
Собствен капитал към края на отчетния период	**62760**											

Дата:

Ръководител:
Съставител:
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от специализирана инвестиционна дейност							
I. Парични потоци от собствена инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с текущи финансови активи	62311						
Парични потоци, свързани с нетекущи финансови активи	62312						
Лихви, комисионни и други подобни	62313						
Получени дивиденти	62314						
Положителни и отрицателни валутни курсови разлики	62315						
Други парични потоци от инвестиционна дейност	62316						
Общо за група I	**62310**						
II. Парични потоци от възложена инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с ценни книжа на клиенти	62321						
Парични потоци, свързани с парични средства на клиенти	62322						
Други парични средства от възложена инвестиционна дейност	62323						
Общо за група II	**62320**						
Общо за раздел А	**62300**						
Б. Парични потоци от неспециализирана инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	62410						
Парични потоци, свързани с нетекущи активи	62420						
Лихви, комисионни и други подобни	62430						
Парични потоци, свързани с възнаграждения	62440						
Положителни и отрицателни валутни курсови разлики	62450						
Плащания при разпределения на печалби	62460						
Платени и възстановени данъци върху печалба	62470						
Други парични потоци от неспециализирана инвестиционна дейност	62480						
Общо за раздел Б	**62400**						
В. Парични потоци от финансова дейност							
Емитиране, продажба и обратно изкупуване на акции	62510						
Парични потоци, свързани с получени заеми	62520						
в т.ч. лихви	62521						
Лихви, комисионни, дивиденти и други	62530						
Положителни и отрицателни валутни курсови разлики	62540						
Други парични потоци от финансова дейност	62550						
Общо за раздел В	**62500**						
Г. Изменение на паричните средства през периода (А + Б + В)	**62600**						
Д. Парични средства в началото на периода	**62700**	**x**	**x**		**x**	**x**	
Е. Парични средства в края на периода	**62800**	**x**	**x**		**x**	**x**	
в т.ч. по безсрочни депозити	62810	x	x		x	x	

Дата:

Ръководител:
Съставител:
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР												

СПРАВКА ЗА НЕТЕКУЩИТЕ (ДЪЛГОТРАЙНИТЕ) АКТИВИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи						Последваща оценка		Преоценена стойност (4+5-6)	Амортизация				Последваща оценка		Преоценена амортизация в края на периода (11+12-13)	Балансова стойност в края на периода (7-14)
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода	в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление		в началото на периода	начислена през периода	отписана през периода	в края на периода (8+9-10)	увеличение	намаление		
			Общо	в това число:														
				придобити по стопански начин	употребявани													
а	б	1	2	2а	2б	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. Нематериални активи																		
Продукти от развойна дейност	6110																	
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	6120																	
Търговска репутация	6130																	
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	6140																	
в т. ч. предоставени аванси	6141																	
Общо за група I	**6100**																	
II. Дълготрайни материални активи																		
Земи и сгради	6210																	
Земи	6211																	
Сгради	6212																	
Машини, производствено оборудване и апаратура	6220																	
Съоръжения и други	6230																	
в т. ч. транспортни средства	6231																	
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	6240																	
в т. ч. предоставени аванси	6241																	
Общо за група II	**6200**																	
III. Дългосрочни финансови активи																		
Акции и дялове в предприятия от група	6351			x	x													
Предоставени заеми на предприятия от група	6352			x	x													
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	6353			x	x													
Предоставени заеми, свързани с асоциирани и смесени предприятия	6354			x	x													
Дългосрочни инвестиции	6355			x	x													
Други заеми	6356			x	x													
Изкупени собствени акции	6357			x	x													
Общо за група III	**6350**			**x**	**x**													
IV. Отсрочени данъци	**6360**			**x**	**x**													
Общо нетекущи (дълготрайни) активи (I+II+III+IV)	**6000**			**x**	**x**													

НЕТЕКУЩИ (ДЪЛГОТРАЙНИ) АКТИВИ ПО ВИДОВЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Раздел I. Нематериални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи							Последваща оценка	
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление
			Общо	в това число:		Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски			
				придобити по стопански начин	употребявани					
а	б	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6
Продукти от развойна дейност (код 6110)	**0100**									
Научноизследователска и развойна дейност	0110									
Проучване и оценка на полезни изкопаеми	0120									
Други	0130									
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи (код 6120)	**0200**									
Компютърен софтуер	0210									
Бази данни	0220									
Оригинали на развлекателни, литературни или художествени творби	0230									
Други продукти, обект на интелектуална собственост	0240									
Подлежащи на търгуване оперативни лизинги	0250									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0251									
Разрешителни за използване на природни ресурси	0260									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0261									
Разрешителни за предприемане на специфични дейности	0270									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0271									
Изключителни права върху бъдещи стоки и услуги	0280									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0281									
Други	0295									

Раздел II. Дълготрайни материални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи							Последваща оценка	
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление
			Общо	в това число:		Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски			
				придобити по стопански начин	употребявани					
а	б	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6
Земи и сгради (код 6210)	**0300**									
Земи (код 6211)	0310									
Земи под сгради и постройки	0311									
Обработваеми земи	0312									
Терени за отдих и развлечения и свързаните с тях повърхностни води	0313									
Други земи и свързаните с тях повърхностни води	0314									
Подобрения върху земите	0315									
Разходи по прехвърляне на собствеността върху земята	0316									
Други	0317									
в т.ч. подобрения на наети земи (от код 0310)	0305									
Сгради (код 6212)	0320									
Сгради нежилищни	0321									
Сгради жилищни	0322									
Други сгради	0323									
в т.ч. разходи за ремонт на наети сгради (от код 0320)	0325									
Машини, производствено оборудване и апаратура (код 6220)	**0350**									
в т.ч. разходи за ремонт на наети машини, производствено оборудване и апаратура	0355									
Съоръжения и други (код 6230)	**0400**									
Транспортни средства (код 6231)	0410									
Информационно и комуникационно оборудване (ИКО)	0420									
Животни, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0430									
Дървета, насаждения и растения, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0440									
Антикварни и други произведения на изкуството	0450									
Благородни метали и скъпоценни камъни	0460									
Други ценности	0470									
Други	0480									
в т. ч. съоръжения, изградени чрез строителна дейност	0481									
в т.ч. разходи за ремонт на наети съоръжения и други (от код 0400)	0495									

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ ЛИХВИ ЗА 2015 ГОДИНА

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		начислени	платени/ получени
а	б	1	2
I. Приходи от лихви			
Лихви по разплащателни сметки	61511		
в т.ч. лихви по разплащателни сметки в резидентни търговски банки	61518		
Лихви по депозитни сметки	61512		
в т.ч. лихви по депозитни сметки в резидентни търговски банки	61519		
Лихви по дългови финансови инструменти	61513		
Лихви по ДЦК	61514		
Други лихви	61515		
Общо за група I	**61510**		
II. Разходи за лихви			
Лихви по краткосрочни заеми	61521		
в т.ч. лихви по краткосрочни заеми към резидентни търговски банки	61528		
Лихви по дългосрочни заеми	61522		
в т.ч. лихви по дългосрочни заеми към резидентни търговски банки	61529		
Лихви по неизплатени заплати в срок	61523		
Лихви по държавни вземания	61524		
Лихви по търговски задължения	61525		
Други лихви	61526		
Общо за група II	**61520**		

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Отчетна единица: .....
.....

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 01.01.2015 г. (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2015 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015г. (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо к.(1-2+3-5+7)	в т.ч. увеличение или намаление от преоценка
а	б	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	**4500**							
Земя	4510	x	x		x		x	x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523							
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

(Хил. левове)

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта
а	б	1
Нежилищни сгради (4611+4612+4613)	**4610**	
Производствени сгради	4611	
Търговски сгради	4612	
Други видове нежилищни сгради	4613	
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	**4620**	
Транспортна инфраструктура	4621	
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622	
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623	

Дата:

Ръководител:
Съставител:
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, които през 2015 г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване - нефинансови предприятия, съставящи баланс; предприятия с нестопанска цел; застрахователи; специализирани инвестиционни предприятия; пенсионноосигурителни дружества; бюджетни предприятия - първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и централни офиси на банките. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност в едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и детайлни отчети за всеки вид дейност и/или населено място (сумата от детайлните отчети трябва да е равна на общите разходи за придобиване на ДМА от обобщения отчет). Централните офиси на банките подават един отчет.

Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство), (салдото по сметка 613). Източник на информация по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.
Увеличението **или намалението (със знак "-")** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015 г. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.
По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А "Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015г." се посочват данни за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.
На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.
На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.
На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с културно и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, некласифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.
На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).
На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).
На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, некласифицирани другаде).

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА
ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2015 г. не съм плащал такса за битови отпадъци ☐

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОВЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяра.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци - се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините - за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закона за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси - включва такси за 1) водовземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутния добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивеча.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Отчетна единица: ....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА
ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2015 ГОДИНА

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	1
Получени субсидии	**2500**	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от правителството	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от правителството	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Получени инвестиционни помощи	**2600**	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	**2700**	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.
Субсидиите върху продукти са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.
Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:
а) конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
б) определен процент от цената за единица;
в) разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.
Субсидии върху производството се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.
Примерите за други субсидии върху производство включват:
а) субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
б) субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
в) субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталообразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползващите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
г) компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор “Държавно управление” или сектор “Останал свят” към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ВЗЕМАНИЯТА И ЗАДЪЛЖЕНИЯТА, РАЗПРЕДЕЛЕНИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

А. ВЗЕМАНИЯ * (Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на вземанията	Степен на ликвидност	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
I. Вземания				
1. Вземания от клиенти - вкл. търговски кредити и предоставени аванси (вкл. начислени лихви)	**2000**		**x**	**x**
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2001		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2002		x	x
в т.ч. търговски банки	2013		x	x
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2003		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2004		x	x
Застрахователи	2005		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2006		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2007		x	x
Население	2008		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2009		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2010		x	x
1.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2011		x	x
1.2 в т. ч. търговски кредити, оформени с ценни книжа[1]	2012		x	x
2. Предоставени заеми на предприятия (вкл. начислени лихви)	**2020**			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2021			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2023			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2024			
Юридически лица с нестопанска цел	2025			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2026			
2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2028		x	x
3. Данъци за възстановяване от републиканския бюджет (вкл. начислени лихви)	**2030**		**x**	**x**
3.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2031		x	x
4. Данъци за възстановяване от общините (вкл. начислени лихви)	**2040**		**x**	**x**
4.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2041		x	x
5. Вземания от персонала	**2050**		**x**	**x**
5.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2051		x	x
6. Вземания от подотчетни лица	**2060**		**x**	**x**
6.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2061		x	x

А. ВЗЕМАНИЯ *

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на вземанията	Степен на ликвидност	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
7. Вземания по финансов лизинг (вкл. начислени лихви)	**2070**			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2071			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2072			
в т.ч. търговски банки	2093			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2074			
Застрахователи	2075			
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2076			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2077			
Население	2078			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2079			
7.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2091		x	x
8. Други вземания (вкл. начислени лихви)	**2080**		**x**	**x**
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2081		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2082		x	x
в т.ч. търговски банки	2094		x	x
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2083		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2084		x	x
Застрахователи	2085		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2086		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2087		x	x
Население	2088		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2089		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2090		x	x
8.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2092		x	x
Общо вземания	**2100**		**x**	**x**

Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ *

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на задълженията	Степен на изискуемост	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
I. Задължения				
1. Задължения към доставчици - вкл. търговски кредити и получени аванси (вкл. начислени лихви)	**2110**		**x**	**x**
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2111		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2112		x	x
в т.ч. търговски банки	2123		x	x
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2113		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2114		x	x
Застрахователи	2115		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2116		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2117		x	x
Население	2118		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2119		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2120		x	x
1.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2121		x	x
1.2 в т. ч. търговски кредити, оформени с ценни книжа[1]	2122		x	x
2. Задължения по облигационни заеми (вкл. лихви)	**2130**			
2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2131		x	x
3. Получени заеми				
3.1 Получени заеми от финансови предприятия (вкл. начислени лихви)	**2140**			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2141			
в т.ч. търговски банки	2146			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2142			
Застрахователи	2143			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2144			
3.1.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2145		x	x
3. 2 Получени заеми от държавата (вкл. начислени лихви)	**2150**			
3.2.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2151		x	x
3.3 Получени заеми от други предприятия, без тези по т. 3.1 и 3.2 (вкл. начислени лихви):	**2160**			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2161			
Население	2163			
Юридически лица с нестопанска цел	2164			
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2165			
3.3.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2167		x	x

Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ *

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Сума на задълже-нията	Степен на изискуемост	
			до една година	над една година
а	б	1	2	3
4. Задължения по финансов лизинг (вкл. начислени лихви)	**2170**			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2171			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2172			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2173			
4.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2174		x	x
5. Задължения към персонала (вкл. начислени лихви)	**2180**		**x**	**x**
5.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2181		x	x
6. Задължения към подотчетни лица	**2190**		**x**	**x**
6.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2191		x	x
7. Данъчни задължения към държавата (вкл. начислени лихви)	**2200**		**x**	**x**
7.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2201		x	x
8. Данъчни задължения към общините (вкл. начислени лихви)	**2210**		**x**	**x**
8.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2211		x	x
9. Задължения към социалното и здравно осигуряване (вкл. начислени лихви)	**2220**		**x**	**x**
9.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2221		x	x
10. Преоформени в държавен дълг кредити (вкл. лихвите)	**2230**		**x**	**x**
11. Други задължения, вкл. за ценни книжа и начислени лихви	**2240**		**x**	**x**
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2241		x	x
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2242		x	x
в т.ч. търговски банки	2252		x	x
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2243		x	x
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2244		x	x
Застрахователи	2245		x	x
Учреждения, ведомства и предприятия финансирани от държавния бюджет	2246		x	x
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2247		x	x
Население	2248		x	x
Юридически лица с нестопанска цел	2249		x	x
Нерезидентни единици - чуждестранни физически и юридически лица	2250		x	x
11.1 в т. ч. в просрочие над 90 дни	2251		x	x
Общо задължения	**2260**		**x**	**x**

[1] Менителници, запис на заповед и други.

* Начислената лихва и просрочените плащания се записват към финансовия инструмент, по който се начисляват.

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
Притежавани финансови активи в ценни книжа (вкл. лихви)* и деривати по институционални сектори издатели				
I. Облигации	**2300**			
1. Краткосрочни корпоративни облигации	2310			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2311			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2312			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2313			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2314			
Застрахователи	2315			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2316			
2. Дългосрочни корпоративни облигации	2320			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2321			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2322			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2323			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2324			
Застрахователи	2325			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2326			
3. Общински облигации	2330			
Дългосрочни	2331			
Краткосрочни	2332			
II. Държавни ценни книжа	**2340**			
Дългосрочни	2341			
Краткосрочни	2342			
III. Други дългови инструменти и права	**2350**			
1. Други дългосрочни дългови инструменти и права	2360			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2361			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2362			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2363			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2364			
Застрахователи	2365			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2366			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2367			

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
2. Други краткосрочни дългови инструменти и права	2370			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2371			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2372			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2373			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2374			
Застрахователи	2375			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2376			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2377			
IV. Финансови деривати и опции върху акции на наетите лица на:	**2380**	**x**		
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2381	x		
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2382	x		
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2383	x		
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2384	x		
Застрахователи	2385	x		
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2386	x		
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2387	x		
Общо (I + II + III + IV)	**2400**			

* Начислената лихва се записва към финансовия инструмент, по който се начислява.

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Указания за попълване на Справката за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори

Тази справка разглежда **част от притежаваните ценни книжа** на предприятието. Тя съдържа информация за облигациите, държавните ценни книжа и другите дългови инструменти и права, разпределени по институционални сектори издатели на ценните книжа, като отразява статистическите изисквания на Европейските институции.

Ценните книжа се класифицират като краткосрочни или дългосрочни в зависимост от времето от издаването до настъпване **на падежа като краткосрочни със срок до 1 година или дългосрочни със срок над 1 година, за разлика от възприетия класификационен подход в практиката на предприятието, където ценните книжа са класифицирани в зависимост от намеренията на предприятието да извършва операции с тях.**

Позицията „Други дългови инструменти и права“ включва всички останали сделки с **търгуеми дългови инструменти и права** различни от компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове, изкупени собствени облигации, менителници и записи на заповед.

В справката са включени и притежаваните финансови деривати.

Отчетна единица:	ЕИК по БУЛСТАТ / ТР	Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2015 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение
Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			x
от код 1001: жени	1002	x	x	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- **непреизчислени** към пълна заетост	1200			x
- **преизчислени** към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

				Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а				б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 =код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)			3100	
	в т.ч.	Основна заплата за действително отработено време		3120	
		Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)		3130	
		в т.ч.	годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
		Възнаграждение за платен отпуск		3140	
		Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор		3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО			3160	
	в т.ч.	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС		3161	
		по чл.222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС		3162	
		по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал.3 от ЗДС		3163	
	Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")			3170	
	Други социални разходи и надбавки			3180	
	Данък върху социалните разходи			3190	

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл.111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл.111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	x	x	

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове , офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;
- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На **код 1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчаване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой" (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала", утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец .

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На **код 1001** се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020,..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На **код 1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълен работен ден, непълна работна седмица, непълен работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На **код 1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕП3 е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

КЕП3 = ПНРВ / ППРВ

КЕП3 - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;
ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;
ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕП3 за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. **В раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума /задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;
- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;
- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденти за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)		

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

(Хил. левове)

	Код н а реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински науки	Селскосто-пански науки	Обществени науки	Хуманитарни науки
а	б	1	2	3	4	5	6	7
А. Разходи за НИРД - общо (110+120)	**100**							
Текущи разходи за НИРД (130+140+150)	110							
в т.ч. за персонал, зает с НИРД	111							
Разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД	120							
в т.ч. за машини и оборудване	121							
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)								
Разходи за фундаментални изследвания	130							
Разходи за приложни изследвания	140							
Разходи за експериментални разработки	150							

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата

(Хил. левове)

	Код на реда	Отчет
а	б	1
Разходи за НИРД - общо (210+220)	**200**	
Национални източници - общо (211÷214)	210	
Предприятия / Собствена стопанска дейност, различна от НИРД	211	
Бюджетни организации и правителствени фондове (ФНИ, НИФ)	212	
Висши училища	213	
Нетърговски организации	214	
Чуждестранни източници - общо (221+222+223+224)	220	
Чуждестранни предприятия (228+229)	221	
- предприятия от Вашата група предприятия	228	
- други чуждестранни предприятия	229	
Европейска комисия	222	
Международни организации	223	
Други чуждестранни източници	224	

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

(Хил. левове)

	Код на реда	Отчет
а	б	1
Разходи за НИРД - общо (701÷714)	**700**	
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	701	
Опазване на околната среда	702	
Граждански космически изследвания	703	
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	704	
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	705	
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	706	
Развитие на здравеопазването	707	
Развитие на селското и горско стопанство и риболова	708	
Развитие на образованието	709	
Културни, развлекателни и религиозни дейности	710	
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	711	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	712	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	713	
Отбрана	714	

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

(Среден брой през годината)

	Код на реда	Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински науки		Селскосто-пански науки		Обществени науки		Хуманитарни науки	
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:															
Персонал - общо (310+320)	300														
Изследователи	310														
Друг персонал, зает с НИРД	320														
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:															
Персонал - общо (311+321)	301														
Изследователи	311														
Друг персонал, зает с НИРД	321														

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

(Среден брой през годината)

	Код на реда	Общо		Висше образование		По образователна степен:						Друго образование	
						Доктори и доктори на науките		Бакалаври и магистри		Професионални бакалаври			
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:													
Персонал - общо (410+420)	400												
Изследователи	410												
Друг персонал, зает с НИРД	420												
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:													
Персонал - общо (411+421)	401												
Изследователи	411												
Друг персонал, зает с НИРД	421												

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.
*Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например:
- ако 3 лица са използвали половината от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки (50%), то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (3 x 0,5) = 1,5;
- ако 2 лица са използвали 20% от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (2 x 0,2) = 0,4;
- ако 1 лице, заето с НИРД, е работило само през половината година , то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е = (1 x 0,5) = 0,5.

Раздел VI. Изследователи по възрастови групи
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Възрастови групи	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи - общо (511÷516)	510		
под 25 г.	511		
25 - 34 г.	512		
35 - 44 г.	513		
45 - 54 г.	514		
55 - 64 г.	515		
65 и повече г.	516		

Раздел VII. Изследователи по гражданска принадлежност
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Гражданство	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи – общо (611÷618)	610		
Българско	611		
На държава членка на ЕС	612		
На друга европейска държава	613		
На държава от Северна Америка	614		
На държава от Централна и Южна Америка	615		
На държава от Азия	616		
На държава от Африка	617		
На други държави	618		

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2015 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето "Обслужвана икономическа дейност" се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД - 2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Основният критерий, който служи да се отграничи научноизследователската и развойна дейност от широката гама подобни дейности, основаващи се на науката и технологиите, е наличието, в рамките на НИРД, на значителен елемент на новост и на отстраняване на научната и/или техническата неопределеност. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третират като НИРД.

На **код 100** "Разходи за НИРД - общо" се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** "Текущи разходи за НИРД" се посочват данни за разходите за материали, за външни услуги, за персонал и другите разходи за дейността. Не се включват разходите за амортизация.

На **код 111** "Разходи за персонала, зает с НИРД" се посочват разходите за заплати и други възнаграждения (вкл. по граждански договори), както и разходите за осигуровки. Не се включват възнагражденията на помощния персонал, които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110.

На **код 120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не се комерсиализират, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки).

Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

В **Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата** общата сума на направените през годината разходи за НИРД се разпределя по видове национални и чуждестранни предприятия, институции и организации. Средствата, с които е осъществена НИРД, могат да бъдат получени под различна форма – приходи от продажба на продукти от НИРД по договор с други предприятия, висши училища или бюджетни организации; приходи от собствена стопанска дейност, различна от НИРД; субсидии от държавния бюджет, средства от правителствени фондове (Фонд научни изследвания (ФНИ), Национален иновационен фонд (НИФ)); безвъзмездна финансова помощ от Европейската комисия, международни организации и правителства на други държави.

Разпределението, в **Раздел III**, на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 "Отбрана".

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределение.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горско стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Развитие на образованието (**код 709**) - разходите за НИРД, свързана с всички степени на образователната подготовка и с всички форми на обучение.

Културни, развлекателни и религиозни дейности (**код 710**) - разходите за НИРД, свързана с проучване на влиянието, което оказват върху обществения живот такива социални явления като културни, развлекателни, спортни и религиозни дейности.

Изследване на политически и социални системи, структури и процеси (**код 711**) - разходите за НИРД, свързана с: изследване

на политически структури на обществото; на социални процеси, изменения и конфликти; развитие на системи за социална сигурност и социално подпомагане; социални аспекти на организацията на работа.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове (**код 712**) - разходите за НИРД (финансирана от публични университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници (**код 713**) - разходите за НИРД (финансирана от други източници, различни от публичните университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Отбрана (**код 714**) - разходите за НИРД, осъществявана за военни цели. Не се включват разходите на Министерство на отбраната за граждански изследвания, които трябва да се отнесат към някоя от останалите социално-икономически цели.

Изследователи (код 310, код 410, код 510, код 610) са професионалните специалисти, пряко ангажирани в извършването на научноизследователска и развойна дейност, т.е. които работят по формулирането и създаването на нови знания, продукти, процеси, методи и системи, както и по ръководенето на съответните теми (проекти). Към тази категория се отнасят и редовните докторанти, тъй като изготвянето на дисертационен труд отговаря на дефиницията за НИРД.

Друг персонал, зает с НИРД (код 320 и код 420) - обхваща техническия и помощен персонал. Към технически персонал се отнасят лицата, притежаващи необходимите знания и опит в една или няколко области на науката, които работят под ръководството и контрола на изследователите. Помощен персонал са квалифицирани и неквалифицирани работници и специалисти, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти. Не се включват лицата, непряко свързани с НИРД като охрана, портиери, работници в столовете, счетоводители и други.

В Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката разпределението по науки става **според научната област, в която работят лицата**, а тя може и да не съвпада с тази от дипломата им за завършено образование.

В Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование заетите лица се разпределят според образователната степен, която притежават. Лицата, с научна степен "доктор на науките" и "доктор", независимо че имат и образователна степен "магистър", се посочват само в колона 5, а жените от тях - в колона 6.

В Раздел VI. Изследователи по възрастови групи се посочва броят на изследователите според навършената възраст в години към 31.12.2015 година.

В Раздел VII. изследователите се разпределят според гражданството, което притежават. Български гражданин, който е и гражданин на друга държава, се смята само за български гражданин.

В колони 5 и 6 на Раздел VII се посочват изследователите с гражданска принадлежност към някоя от следните държави членки на Европейския съюз: Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия и Швеция.

Приложение № 7

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП ..... ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички пенсионноосигурителни дружества, които са лицензирани по реда на действащото законодателство, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в срок до 31 март 2016 година.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2015 година	
2.	Справка за местните единици за 2015 година	
3.	Справка за група предприятия през 2015 година	
4.	Баланс към 31.12.2015 година	
5.	Отчет за доходите за 2015 година	
6.	Отчет за собствения капитал за 2015 година	
7.	Отчет за паричните потоци за 2015 година	
8.	Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12.2015 година	
9.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2015 година	
10.	Справка за платените данъци и такси през 2015 година	
11.	Справка за получените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2015 година	
12.	Справка за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори към 31.12.2015 година	
13.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2015 година	
14.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2015 година	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:

Адрес за контакт (офис) :

Област

Община | Район *

Град/село | Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код

Улица | Номер

Булевард | Блок

Ж. к. | Вход

Квартал | Етаж

Площад | Апартамент

Друго | Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон | Факс ***

Телефони ***

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Собственост към 31.12.2015 година

Собствеността на предприятието е:	**Относителен дял от капитала в %**
Държавна	
Общинска	
Частна на местно лице	
Частна на чуждестранно лице	
Частна на неправителствена организация	
Общо	**100.00**

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:
- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;
- Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;

В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ.
*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Местонамиране (държава) на крайния (ултимативния) чуждестранен собственик на предприятието

Държава			
Код на държавата (ISO) **			

Попълва се държавата, в която е резидент ултимативния чуждестранен собственик (при свързани предприятия това е последното предприятие, осъществяващо контрол, което не е собственост на друго чуждестранно предприятие).

IV. Място на извършване на дейността

На колко места *(адрес, населено място)* **Вашето предприятие извършва дейността си?** ☐☐☐

Ако броят на местата е повече от 1, попълнете и съответния брой приложения „Данни за местните единици".

Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.

Област

Община

Град/село Район*

Код по ЕКАТТЕ**

V. Фамилен бизнес

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

☐ ДА ☐ НЕ

При пенсионно осигурителните дружества дейността на предприятието, независимо от големината му, е фамилен бизнес, когато е изпълнено условието:
Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилния бизнес:

☐ МЪЖ ☐ ЖЕНА

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ.

СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2015 ГОДИНА

ДАННИ ЗА МЕСТНАТА ЕДИНИЦА

Пореден номер

Наименование на местната единица:

Място на извършване на дейността:

Област

Община

Район *

Град/село

Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код

Код на поречие**

Улица

Номер

Булевард

Блок

Ж. к.

Вход

Квартал

Етаж

Площад

Апартамент

Друго

Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон

Факс ***

Телефони ***

Вид дейност-описание

Код (КИД 2008) **

Код (НКИД 2003) **

Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение

Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол

Среден брой през годината на работещите собственици

Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

УКАЗАНИЯ

Местни единици:

Съгласно определението на ЕВРОСТАТ, местна единица „МЕ" е предприятие или част от предприятие, което извършва дейност на собствен адрес и с постоянен персонал (минимум един човек на непълен работен ден). Предприятието, отговорно за една или повече МЕ трябва да има възможност да предоставя информация за нея/тях.

"Наименование на МЕ": Името на МЕ трябва да е уникално. То се образува като към името на предприятието се прибави населеното място, район, квартал или ж.к.. В случай, че има повече от една местна единица в един и същ район/квартал/ж.к. се добавя описание или пореден номер. Ако управлението на предприятието е на адрес, различен от този на описаните местни единици, създайте и местна единица на офиса, от който се извършва управлението. За такава местна единица името се формира като към името на предприятието се добави текста „- ОФИС".

"Място на извършване на дейността" е възможно най-детайлният адрес на местната единица, за който предприятието може да предостави данни (подробен адрес, населено място, община, област).

"Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение" за местната единица. Сумата от наетите лица в местните единици да е равна на код 1000, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

"Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол" за местната единица. Сумата от наетите лица по договор за управление и контрол в местните единици да е равна на код 1400, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

"Среден брой през годината на работещите собственици" за местната единица. Сумата от работещите собственици в местните единици да е равна на код 1600, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

"Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател" за местната единица. Сумата от наетите лица, които имат само извънтрудови правоотношения (граждански договор) и не работят при друг работодател в местните единици да е равна на код 1510, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1. Вашето предприятие част от ГП ли е?
(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)

- **ДА,** Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *1*
- **ДА,** Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *2*
- **ДА,** Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *3*
- **ДА,** Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *4*
- **ДА,** Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6) — *5*
- **НЕ** (въпросникът приключва тук) — *0*

2. Идентификация на ГП *(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)*

2.1.1. Наименование на ГП (кирилица)

2.1.2. Наименование на ГП (латиница)

	Име на държавата	*Код ISO**
2.2. Държава на регистрация на ГП *(предприятие - майка)*		

3. Характеристики на ГП:

3.1. Основна дейност *(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 2)*

3.2. Допълнителна дейност *(до втори знак по КИД2008 – виж Приложение 2)*

3.3. Брой на предприятията в ГП *(без „Главата" на ГП)*

3.4. Брой на заетите лица в ГП *(общо за групата за 2015 г.)*

3.5. Нетен размер на приходите от дейността в хил. лв. *(консолидиран за 2015 г.)*

4. Идентификация на прекия собственик:
(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))

4.1.1. Наименование на собственика *(кирилица)*

4.1.2. Наименование на собственика *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
4.2. Държава на собственика:		

4.3. ЕИК на собственика *(ако е българско юридическо лице)*

4.4. Процент на собствеността: ,

5. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е българско юридическо / физическо лице)*

5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП *(кирилица)*

5.2. ЕИК на ултимативния собственик *(юридическо лице)*

5.3. ЕГН на ултимативния собственик *(физическо лице)*

Данни за контакт

5.4. Телефон**

5.5. Електронна поща

5.6. Интернет страница

6. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е чуждо юридическо/физическо лице)*

6.1. Наименование на ултимативния собственик *(кирилица)*

6.2. Наименование на ултимативния собственик *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП		

Данни за контакт

6.3. Телефон**

6.4. Електронна поща

6.5. Интернет страница

---

* Попълва се в ТСБ.

** В първата клетка се вписва кода за национално избиране/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия" по смисъла на:

1) Регламент на Съвета (ЕЕС) N° 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;

2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;

3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);

4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;

5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;

6) Закон за счетоводството на Р България.

Под статистическа единица от вид „Група предприятия" се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка". Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи предприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от местно юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол". Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собственост на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собственост на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собственост на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България.

В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 **Основна дейност** (до втори знак по КИД 2008)

- Тук се посочва дейността на предприятието, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови приходи/лихви и т.н в зависимост от вида на дейност на предприятието (съгласно справка за Предприятието).

3.2 **Допълнителна дейност** (*до втори знак по КИД2008*)

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 **Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици** (*„Главата" на ГП не се включва*).

3.4 **Брой на заетите лица в ГП**

Тук се посочва сумата **(за всички предприятия в ГП)** от:

- **Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение** *(код 1000, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол** *(код 1400, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател** *(код 1510, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на работещите собственици** *(код 1600, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд).*

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собственост на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1" или „2" на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?") от справката за ГП. Понятието „контрол" отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка" и „Правната единица – член от групата". Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол". Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);

2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);

3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);

4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);

5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични законови, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

Забележка:

Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собственост и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол" между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко (60% * 30%) + (60% * 30%) = 36% от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е (30% + 30%) = 60%. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава (40% * 30%) + (100% * 40%) = 52% от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича "кумулативен контрол„) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол" се отбелязва с X съответния вид - пряк(директен) в колона 6, непряк(индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собственост/контрол

Фигура 1

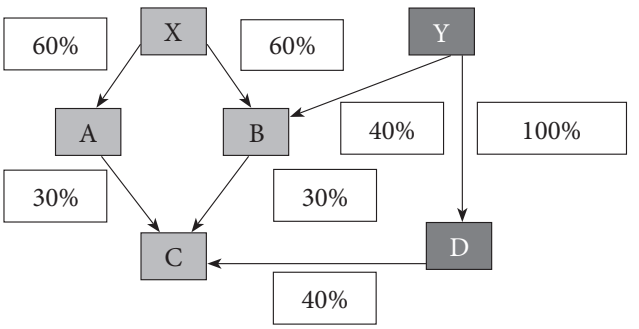

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от Справката за група предприятия, **в Приложение 1 се попълват и дейност по КИД-2008, заети и оборот на предприятията в чужбина**. (до 2014 г. информацията е предоставяна на БНБ, като част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия).

За ***брой заети лица*** се посочва средногодишният брой заети лица. Броят заети лица се определя като общият брой лица, които работят в предприятието в чужбина (включително работещите собственици, партньори, които постоянно работят в единицата и неплатени работещи в нея членове на семейството), както и лица, които работят извън единицата, които принадлежат към нея и получават възнаграждение от нея (например търговски представители, персонал по доставките, екипи за ремонт и поддръжка). Той включва лица, които отсъстват за кратък период от време (например отпуск по болест, платен отпуск или специален отпуск) и тези, които са в стачка, но не и тези, които отсъстват за неопределен период от време. Включват се и работниците на непълен работен ден, които се третират като такива съгласно законодателството на държавата, в която се намира предприятието в чужбина, и които присъстват във ведомостта, както и сезонните работници, стажантите и надомните работници, фигуриращи във ведомостта. Броят заети лица изключва работната ръка, предоставена от други предприятия, лица, които извършват ремонтни дейности и поддръжка в предприятието от името на други предприятия, както и тези, които отбиват задължителна военна служба. В случай, че не разполагате с данни за броя заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборотът представлява общите суми, фактурирани от предприятието в чужбина през отчетния период и това съответства на продажбите на стоки и услуги, предоставяни на трети страни. Оборотът включва всички мита и данъци върху стоките и услугите, фактурирани от предприятието в чужбина, с изключение на данък добавена стойност, фактуриран от предприятието директно на неговия клиент и други подобни приспадащи се данъци, пряко свързани с оборота. Той включва и други финансови тежести (транспортиране, опаковане и други) прехвърлени на клиента, дори когато тези финансови тежести са изброени поотделно във фактурата. Намалението на цените, отбив от цената и обезценяването, както и стойността на върнатата опаковка трябва да бъде приспадната.

Приходът, класифициран като друг приход от основна дейност, финансовите приходи и извънредните приходи по сметките на предприятието се изключват от оборота. Оперативни субсидии, получени от публични власти или институции на Европейския съюз също се изключват.

Връзка с отчетите на предприятието:

Оборотът, така както е определен по-горе за статистически цели, включва счетоводното наименование „Нетен оборот“ (Net turnover).

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Финансово посредничество, без застраховане и осигуряване чрез самостоятелни фондове* вместо „Оборот“ се посочва „Производствена стойност“.

Производствена стойност се изчислява като:

Лихви за получаване и подобен приход
– дължими лихви и подобни такси,
+ комисионни за получаване,
+ доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
+ нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
+ други приходи от основна дейност.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Застрахователна дейност и дейност на самостоятелни осигурителни фондове, без задължителното обществено осигуряване* се посочва „Брутни записани премии“.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от клас *Дейност на самостоятелни осигурителни фондове* в графата за оборот се посочва „Общи пенсионни вноски“. Тази характеристика включва изцяло пенсионните вноски, дължими в рамките на отчетния период по пенсионните договори, като например всички задължителни вноски, другите редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящите трансфери и другите вноски.

Оборотът се попълва в хил. лв., като при отчитане на чуждестранното предприятие в чуждестранна валута оборотът се преизчислява по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута – български лев.

Приложение 1

ЧЛЕНОВЕ НА ГП

Данни за правната единица / юридическото лице (част от групата)

Пореден номер	Наименование (на кирилица)	Наименование (на латиница)	Държава на регистрация	ЕИК на правната единица (ако е българска)	Вид контрол		Процент на собственост/ контрол	Попълва се само за предприятия в чужбина			
					Пряк	Непряк		Дейност, която е извършвало предприятието*	Код по КИД-2008**	Брой заети лица	Оборот хил. лв.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

* Посочва се дейността с най-голям относителен дял на приходите от дейността през 2015 година.
За описание на дейността се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg
** Попълва се в ТСБ.

Приложение 2

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, некласифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР												

БАЛАНС КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Нетекущи активи			
I. Нетекущи материални активи			
Земи (терени)	32110		
Сгради	32120		
Машини и оборудване	32130		
Транспортни средства	32140		
Други нетекущи материални активи	32150		
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	32160		
Общо за група I	**32100**		
II. Нетекущи нематериални активи			
Права върху собственост	32210		
в т.ч. лицензии	32211		
Програмни продукти	32220		
Други нетекущи нематериални активи	32230		
Общо за група II	**32200**		
III. Нетекущи финансови активи			
Финансови активи на собствени средства	32310		
Дялово участие	32311		
Ценни книжа	32312		
Други нетекущи финансови активи	32313		
Финансови активи на специализирани резерви	32320		
Общо за група III	**32300**		
IV. Инвестиционни имоти	**32400**		
V. Други нетекущи активи			
в това число:			
Отсрочени данъчни активи	32510		
Разходи за бъдещи периоди	32520		
Общо за група V	**32500**		
Общо за раздел А	**32000**		
Б. Текущи активи			
I. Материални запаси	**33100**		
II. Текущи вземания			
Вземания от свързани предприятия	33210		
Вземания от клиенти и доставчици	33220		
Съдебни и присъдени вземания	33230		
Данъци за възстановяване	33240		
Авансово платен данък	33250		
Други текущи вземания	33260		
Общо за група II	**33200**		

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
III. Текущи финансови активи			
Финансови активи на собствени средства	33310		
Финансови активи в свързани предприятия	33311		
Ценни книжа	33312		
Други текущи финансови активи	33313		
Финансови активи на специализирани резерви	33320		
Общо за група III	**33300**		
IV. Парични средства			
Парични средства в брой	33410		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33411		
Парични средства по разплащателни сметки	33420		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33421		
Парични средства по банкови депозити	33430		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33431		
Парични средства по банкови депозити със срок на падежа до 1 година	33435		
Блокирани парични средства	33440		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33441		
Парични еквиваленти	33450		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	33451		
Общо за група IV	**33400**		
V. Разходи за бъдещи периоди	**33500**		
Общо за раздел Б	**33000**		
СУМА НА АКТИВА (А+Б)	**34000**		
В. Условни активи	**34100**		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Собствен капитал			
I. Основен капитал			
Регистриран капитал	35110		
Невнесен капитал	35120		
Изкупени собствени акции	35130		
Общо за група I	**35100**		
II. Резерви			
Премии от емисия	35210		
Резерв от последващи оценки на активи и пасиви	35220		
Целеви резерви	35230		
Общи резерви	35231		
Други резерви	35232		
Общо за група II	**35200**		
III. Финансов резултат			
Натрупана печалба (загуба)	35310		
Неразпределена печалба	35311		
Непокрита загуба	35312		
Еднократен ефект от промяна в счетоводната политика	35313		
Текуща печалба (загуба)	35320		
Общо за група III	**35300**		
Общо за раздел А	**35000**		
Б. Специализирани резерви			
Пенсионен резерв	36100		
УПФ	36110		
ДПФ	36120		
Резерв за гарантиране на минимална доходност	36200		
УПФ	36210		
ППФ	36220		
Общо за раздел Б	**36000**		
В. Нетекущи пасиви			
I. Нетекущи задължения			
Задължения към свързани предприятия	37110		
Други нетекущи задължения	37120		
Общо за група I	**37100**		
II. Други нетекущи пасиви			
в това число:			
Отсрочени данъчни пасиви	37210		
Приходи за бъдещи периоди	37220		
Общо за група II	**37200**		
Общо за раздел В	**37000**		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Г. Текущи пасиви			
I. Текущи задължения			
Задължения към управляваните ПФ	38110		
Пенсионен резерв към УПФ	38111		
Пенсионен резерв към ДПФ	38112		
Други	38113		
Задължения към свързани предприятия	38120		
Задължения към финансови предприятия	38130		
в т.ч. към банки	38131		
Задължения към доставчици и клиенти	38140		
Задължения по търговски заеми	38150		
Задължения към персонала	38160		
Задължения към осигурителни предприятия	38170		
Данъчни задължения	38180		
Провизии	38190		
Други текущи задължения	38195		
Общо за група I	**38100**		
II. Приходи за бъдещи периоди	**38200**		
Общо за раздел Г	**38000**		
СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В+Г)	**39000**		
Д. Условни пасиви	**39100**		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Разходи за дейността			
I. Разходи по икономически елементи			
Разходи за материали	42110		
Разходи за външни услуги	42120		
в това число:			
За реклама	42121		
За банка попечител	42122		
За инвестиционни посредници	42123		
За осигурителни посредници	42124		
Разходи за амортизации	42130		
Разходи за възнаграждения	42140		
Разходи за осигуровки	42150		
Разходи за командировки	42160		
Други разходи	42170		
в това число:			
Обезценка на активи	42171		
Провизии	42172		
Общо за група I	**42100**		
II. Суми с корективен характер			
Балансова стойност на продадени активи	42210		
Разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин	42220		
Други суми с корективен характер	42230		
Общо за група II	**42200**		
III. Разходи за управление на собствени средства			
Разходи за лихви	42310		
в т.ч. за лихви към резидентни търговски банки	42311		
Разходи по операции с ценни книжа	42320		
в това число:			
От преоценка	42321		
Комисионни на инвестиционни посредници	42322		
Разходи по операции с чуждестранна валута	42330		
Други разходи	42340		
в т.ч. за инвестиционни имоти	42341		
Общо за група III	**42300**		
IV. Разходи за инвестиране на специализираните резерви			
Разходи за лихви	42410		
в т.ч. за лихви към резидентни търговски банки	42411		
Разходи по операции с ценни книжа	42420		
в това число:			
От преоценка	42421		
Комисионни на инвестиционни посредници	42422		
Разходи по операции с чуждестранна валута	42430		
Други разходи	42440		
в т.ч. за инвестиционни имоти	42441		
Общо за група IV	**42400**		

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
V. Заделени специализирани резерви			
Пенсионен резерв за УПФ	42510		
Пенсионен резерв за ДПФ	42520		
Резерв за гарантиране на минималната доходност за УПФ	42530		
Резерв за гарантиране на минималната доходност за ППФ	42540		
Общо за група V	**42500**		
Общо разходи за дейността А (I+II+III+IV+V)	**42000**		
Б. Печалба преди облагане с данъци	**43100**		
VI. Данъчен разход/приход	**44500**		
В. Нетна печалба (Б - VI)	**44200**		
Всичко (Общо разходи за дейността + VI + В)	**44000**		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Приходи от дейността			
I. Приходи от такси и удръжки			
От УПФ	45110		
От ППФ	45120		
От ДПФ	45130		
От ДПФПС	45140		
Общо за група I	**45100**		
II. Приходи от управление на собствени средства			
Приходи от лихви	45210		
в т.ч. лихви от резидентни търговски банки	45211		
Приходи от дялово участие	45220		
в т.ч. дивиденти	45221		
Приходи от операции с ценни книжа	45230		
в т.ч. от преоценка	45231		
Приходи от операции с чуждестранна валута	45240		
Други приходи	45250		
в т.ч. от инвестиционни имоти	45251		
Общо за група II	**45200**		
III. Приходи от инвестиране на специализирани резерви			
Приходи от лихви	45310		
в т.ч. за лихви от резидентни търговски банки	45311		
Приходи от дялово участие	45320		
в т.ч. дивиденти	45321		
Приходи от операции с ценни книжа	45330		
в т.ч. от преоценка	45331		
Приходи от операции с чуждестранна валута	45340		
Други приходи от финансови операции	45350		
в т.ч. от инвестиционни имоти	45351		
Общо за група III	**45300**		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
IV. Освободени резерви за гарантиране на минималната доходност			
На УПФ	45410		
На ППФ	45420		
Общо за група IV	**45400**		
Общо приходи от дейността А (I+II+III+IV)	**45000**		
Б. Загуба от дейността	**46100**		
В. Нетна загуба (Б+VI)	**47200**		
Всичко (Общо приходи от дейността + В)	**47000**		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Основен капитал	Резерви			Натрупана печалба/загуба		Общо собствен капитал
			Премии от емисии (премиен резерв)	Резерв от последващи оценки	Целеви резерви	Печалба	Загуба	
а	б	1	2	3	4	5	6	7
Салдо в началото на отчетния период	**34110**							
Промени в счетоводната политика	34120							
Грешки	34130							
Салдо след промени в счетоводната политика и грешки	**34140**							
Изменение за сметка на собствениците	34150							
Увеличение	34151							
Намаление	34152							
Финансов резултат за текущия период (печалба/загуба)	34160							
Разпределение на печалбата	34170							
Дивиденти	34171							
Други	34172							
Покриване на загуба	34180							
Последващи оценки на активи и пасиви	34190							
Увеличение	34191							
Намаление	34192							
Последващи оценки на финансови активи и инструменти	34210							
Увеличение	34211							
Намаление	34212							
Други изменения в собствения капитал	34220							
Салдо към края на отчетния период	**34230**							
Промени от преводи на годишни финансови отчети на предприятия в чужбина	34240							
Промени от преизчисляване на финансови отчети при свръхинфлация	34250							
Собствен капитал към края на отчетния период	**34260**							

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от оперативна дейност							
Парични потоци от/към ПФ	31310						
Такси	31311						
Пенсионен резерв за УПФ	31312						
Пенсионен резерв за ДПФ	31313						
Резерв за гарантиране на минималната доходност за УПФ	31314						
Резерв за гарантиране на минималната доходност за ППФ	31315						
Други	31316						
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	31320						
Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения	31330						
Парични потоци, свързани с комисионни на осигурителни посредници	31340						
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденти и други	31350						
Парични потоци от операции с чуждестранна валута	31360						
Платени и възстановени данъци върху печалбата	31370						
Плащания при разпределения на печалби	31380						
Други парични потоци от основна дейност	31390						
Всичко парични потоци от оперативна дейност (А)	**31300**						
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност							
Парични потоци, свързани с нетекущи материални и нематериални активи	31410						
Парични потоци, свързани с нетекущи (дългосрочни) финансови активи	31420						
Парични потоци, свързани с текущи финансови активи	31430						
Парични потоци, свързани с лихви, комисионни, дивиденти и други	31440						
в т.ч. дивиденти	31441						
Парични потоци от операции с чуждестранна валута	31450						
Други парични потоци от инвестиционна дейност	31460						
в т.ч. от инвестиционни имоти	31461						
Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	**31400**						

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
В. Парични потоци от финансова дейност							
Парични потоци от емитиране и обратно изкупуване на ценни книжа	31510						
Парични потоци от допълнителни вноски и връщането им на собствениците	31520						
Парични потоци, свързани с получени заеми	31530						
Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други	31540						
Плащания на задължения по лизингови договори	31550						
Парични потоци от операции с чуждестранна валута	31560						
Други парични потоци от финансова дейност	31570						
Всичко парични потоци от финансова дейност (В)	**31500**						
Г. Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)	**31600**						
Д. Парични средства в началото на периода	**31700**	**x**	**x**		**x**	**x**	
Е. Парични средства в края на периода	**31800**	**x**	**x**		**x**	**x**	

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НЕТЕКУЩИТЕ (ДЪЛГОТРАЙНИТЕ) АКТИВИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи						Последваща оценка		Преоценена стойност (4+5-6)	Амортизация				Последваща оценка		Преоценена амортизация в края на периода (11+12-13)	Балансова стойност в края на периода (7-14)
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода	в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление		в началото на периода	начислена през периода	отписана през периода	в края на периода (8+9-10)	увеличение	намаление		
			Общо	в това число:														
				придобити по стопански начин	употребявани													
а	б	1	2	2а	2б	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. Нематериални активи																		
Продукти от развойна дейност	6110																	
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	6120																	
Търговска репутация	6130																	
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	6140																	
в т. ч. предоставени аванси	6141																	
Общо за група I	**6100**																	
II. Дълготрайни материални активи																		
Земи и сгради	6210																	
Земи	6211																	
Сгради	6212																	
Машини, производствено оборудване и апаратура	6220																	
Съоръжения и други	6230																	
в т. ч. транспортни средства	6231																	
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	6240																	
в т. ч. предоставени аванси	6241																	
Общо за група II	**6200**																	
III. Дългосрочни финансови активи																		
Акции и дялове в предприятия от група	6351			x	x													
Предоставени заеми на предприятия от група	6352			x	x													
Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия	6353			x	x													
Предоставени заеми, свързани с асоциирани и смесени предприятия	6354			x	x													
Дългосрочни инвестиции	6355			x	x													
Други заеми	6356			x	x													
Изкупени собствени акции	6357			x	x													
Общо за група III	**6350**			**x**	**x**													
IV. Отсрочени данъци	**6360**			**x**	**x**													
Общо нетекущи (дълготрайни) активи (I+II+III+IV)	**6000**			**x**	**x**													

НЕТЕКУЩИ (ДЪЛГОТРАЙНИ) АКТИВИ ПО ВИДОВЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Раздел I. Нематериални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи							Последваща оценка	
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление
			Общо	в това число:		Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски			
				придобити по стопански начин	употребявани					
а	б	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6
Продукти от развойна дейност (код 6110)	**0100**									
Научноизследователска и развойна дейност	0110									
Проучване и оценка на полезни изкопаеми	0120									
Други	0130									
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи (код 6120)	**0200**									
Компютърен софтуер	0210									
Бази данни	0220									
Оригинали на развлекателни, литературни или художествени творби	0230									
Други продукти, обект на интелектуална собственост	0240									
Подлежащи на търгуване оперативни лизинги	0250									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0251									
Разрешителни за използване на природни ресурси	0260									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0261									
Разрешителни за предприемане на специфични дейности	0270									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0271									
Изключителни права върху бъдещи стоки и услуги	0280									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0281									
Други	0295									

Раздел II. Дълготрайни материални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи							Последваща оценка	
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление
			Общо	в това число:		Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски			
				придобити по стопански начин	употребявани					
а	б	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6
Земи и сгради (код 6210)	**0300**									
Земи (код 6211)	0310									
Земи под сгради и постройки	0311									
Обработваеми земи	0312									
Терени за отдих и развлечения и свързаните с тях повърхностни води	0313									
Други земи и свързаните с тях повърхностни води	0314									
Подобрения върху земите	0315									
Разходи по прехвърляне на собствеността върху земята	0316									
Други	0317									
в т.ч. подобрения на наети земи (от код 0310)	0305									
Сгради (код 6212)	0320									
Сгради нежилищни	0321									
Сгради жилищни	0322									
Други сгради	0323									
в т.ч. разходи за ремонт на наети сгради (от код 0320)	0325									
Машини, производствено оборудване и апаратура (код 6220)	**0350**									
в т.ч. разходи за ремонт на наети машини, производствено оборудване и апаратура	0355									
Съоръжения и други (код 6230)	**0400**									
Транспортни средства (код 6231)	0410									
Информационно и комуникационно оборудване (ИКО)	0420									
Животни, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0430									
Дървета, насаждения и растения, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0440									
Антикварни и други произведения на изкуството	0450									
Благородни метали и скъпоценни камъни	0460									
Други ценности	0470									
Други	0480									
в т. ч. съоръжения, изградени чрез строителна дейност	0481									
в т.ч. разходи за ремонт на наети съоръжения и други (от код 0400)	0495									

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 01.01.2015 г. (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2015 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015г. (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо к.(1-2+3-5+7)	в т.ч. увеличение или намаление от преоценка
а	б	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	**4500**							
Земя	4510	x	x		x		x	x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523							
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

(Хил. левове)

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта
а	б	1
Нежилищни сгради (4611+4612+4613)	**4610**	
Производствени сгради	4611	
Търговски сгради	4612	
Други видове нежилищни сгради	4613	
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	**4620**	
Транспортна инфраструктура	4621	
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622	
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623	

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, които през 2015 г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване - нефинансови предприятия, съставящи баланс; предприятия с нестопанска цел; застрахователи; специализирани инвестиционни предприятия; пенсионноосигурителни дружества; бюджетни предприятия - първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и централни офиси на банките. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност в едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и детайлни отчети за всеки вид дейност и/или населено място (сумата от детайлните отчети трябва да е равна на общите разходи за придобиване на ДМА от обобщения отчет). Централните офиси на банките подават един отчет.

Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство), (салдото по сметка 613). Източник на информация по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.
Увеличението **или намалението (със знак "-")** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015 г. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.
По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А "Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015г." се посочват данни за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.
На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.
На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.
На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с културно и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, некласифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.
На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).
На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).
На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, некласифицирани другаде).

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА
ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2015 г. не съм плащал такса за битови отпадъци ☐

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОВЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяра.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци - се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините - за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закона за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси - включва такси за 1) водовземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутния добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивеча.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА
ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2015 ГОДИНА

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	1
Получени субсидии	**2500**	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от правителството	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от правителството	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Получени инвестиционни помощи	**2600**	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	**2700**	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.
Субсидиите върху продукти са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.
Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:
а) конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
б) определен процент от цената за единица;
в) разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.
Субсидии върху производството се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.
Примерите за други субсидии върху производство включват:
а) субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
б) субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
в) субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталообразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползващите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
г) компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор “Държавно управление” или сектор “Останал свят” към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

Отчетна единица: ....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР												

СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
Притежавани финансови активи в ценни книжа (вкл. лихви)* и деривати по институционални сектори издатели				
I. Облигации	**2300**			
1. Краткосрочни корпоративни облигации	2310			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2311			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2312			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2313			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2314			
Застрахователи	2315			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2316			
2. Дългосрочни корпоративни облигации	2320			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2321			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2322			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2323			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2324			
Застрахователи	2325			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2326			
3. Общински облигации	2330			
Дългосрочни	2331			
Краткосрочни	2332			
II. Държавни ценни книжа	**2340**			
Дългосрочни	2341			
Краткосрочни	2342			
III. Други дългови инструменти и права	**2350**			
1. Други дългосрочни дългови инструменти и права	2360			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2361			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2362			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2363			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2364			
Застрахователи	2365			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2366			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2367			

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
2. Други краткосрочни дългови инструменти и права	2370			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2371			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2372			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2373			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2374			
Застрахователи	2375			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2376			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2377			
IV. Финансови деривати и опции върху акции на наетите лица на:	**2380**	**x**		
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2381	x		
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2382	x		
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2383	x		
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2384	x		
Застрахователи	2385	x		
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2386	x		
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2387	x		
Общо (I + II + III + IV)	**2400**			

* Начислената лихва се записва към финансовия инструмент, по който се начислява.

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Указания за попълване на Справката за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори

Тази справка разглежда **част от притежаваните ценни книжа** на предприятието. Тя съдържа информация за облигациите, държавните ценни книжа и другите дългови инструменти и права, разпределени по институционални сектори издатели на ценните книжа, като отразява статистическите изисквания на Европейските институции.

Ценните книжа се класифицират като краткосрочни или дългосрочни в зависимост от времето от издаването до настъпване **на падежа като краткосрочни със срок до 1 година или дългосрочни със срок над 1 година, за разлика от възприетия класификационен подход в практиката на предприятието, където ценните книжа са класифицирани в зависимост от намеренията на предприятието да извършва операции с тях.**

Позицията „Други дългови инструменти и права“ включва всички останали сделки с **търгуеми дългови инструменти и права** различни от компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове, изкупени собствени облигации, менителници и записи на заповед.

В справката са включени и притежаваните финансови деривати.

Отчетна единица:	ЕИК по БУЛСТАТ / ТР	Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2015 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение
Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			x
от код 1001: жени	1002	x	x	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- **непреизчислени** към пълна заетост	1200			x
- **преизчислени** към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

				Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а				б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 =код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)			3100	
	в т.ч.	Основна заплата за действително отработено време		3120	
		Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)		3130	
		в т.ч.	годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
		Възнаграждение за платен отпуск		3140	
		Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор		3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО			3160	
	в т.ч.	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС		3161	
		по чл.222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС		3162	
		по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал.3 от ЗДС		3163	
	Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")			3170	
	Други социални разходи и надбавки			3180	
	Данък върху социалните разходи			3190	

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл.111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл.111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	x	x	

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове , офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На **код 1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчаване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно нето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно нето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой" (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала", утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец .

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На **код 1001** се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020,..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На **код 1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълен работен ден, непълна работна седмица, непълен работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На **код 1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица х 0.38 х 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

КЕПЗ = ПНРВ / ППРВ

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 х 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа х 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 х 0.40 х 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. **В раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума /задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;
- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;
- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденти за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: ....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)		

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

(Хил. левове)

	Код н а реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински науки	Селскосто-пански науки	Обществени науки	Хуманитарни науки
а	б	1	2	3	4	5	6	7
А. Разходи за НИРД - общо (110+120)	**100**							
Текущи разходи за НИРД (130+140+150)	110							
в т.ч. за персонал, зает с НИРД	111							
Разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД	120							
в т.ч. за машини и оборудване	121							
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)								
Разходи за фундаментални изследвания	130							
Разходи за приложни изследвания	140							
Разходи за експериментални разработки	150							

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата

(Хил. левове)

	Код на реда	Отчет
а	б	1
Разходи за НИРД - общо (210+220)	**200**	
Национални източници - общо (211÷214)	210	
Предприятия / Собствена стопанска дейност, различна от НИРД	211	
Бюджетни организации и правителствени фондове (ФНИ, НИФ)	212	
Висши училища	213	
Нетърговски организации	214	
Чуждестранни източници - общо (221+222+223+224)	220	
Чуждестранни предприятия (228+229)	221	
- предприятия от Вашата група предприятия	228	
- други чуждестранни предприятия	229	
Европейска комисия	222	
Международни организации	223	
Други чуждестранни източници	224	

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

(Хил. левове)

	Код на реда	Отчет
а	б	1
Разходи за НИРД - общо (701÷714)	**700**	
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	701	
Опазване на околната среда	702	
Граждански космически изследвания	703	
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	704	
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	705	
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	706	
Развитие на здравеопазването	707	
Развитие на селското и горско стопанство и риболова	708	
Развитие на образованието	709	
Културни, развлекателни и религиозни дейности	710	
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	711	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	712	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	713	
Отбрана	714	

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

(Среден брой през годината)

	Код на реда	Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински науки		Селскосто-пански науки		Обществени науки		Хуманитарни науки	
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:															
Персонал - общо (310+320)	300														
Изследователи	310														
Друг персонал, зает с НИРД	320														
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:															
Персонал - общо (311+321)	301														
Изследователи	311														
Друг персонал, зает с НИРД	321														

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

(Среден брой през годината)

	Код на реда	Общо		Висше образование		По образователна степен:						Друго образование	
						Доктори и доктори на науките		Бакалаври и магистри		Професионални бакалаври			
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:													
Персонал - общо (410+420)	400												
Изследователи	410												
Друг персонал, зает с НИРД	420												
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:													
Персонал - общо (411+421)	401												
Изследователи	411												
Друг персонал, зает с НИРД	421												

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.
*Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например:
- ако 3 лица са използвали половината от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки (50%), то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (3 x 0,5) = 1,5;
- ако 2 лица са използвали 20% от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (2 x 0,2) = 0,4;
- ако 1 лице, заето с НИРД, е работило само през половината година , то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е = (1 x 0,5) = 0,5.

Раздел VI. Изследователи по възрастови групи
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Възрастови групи	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи - общо (511÷516)	510		
под 25 г.	511		
25 - 34 г.	512		
35 - 44 г.	513		
45 - 54 г.	514		
55 - 64 г.	515		
65 и повече г.	516		

Раздел VII. Изследователи по гражданска принадлежност
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Гражданство	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи – общо (611÷618)	610		
Българско	611		
На държава членка на ЕС	612		
На друга европейска държава	613		
На държава от Северна Америка	614		
На държава от Централна и Южна Америка	615		
На държава от Азия	616		
На държава от Африка	617		
На други държави	618		

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2015 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето "Обслужвана икономическа дейност" се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД - 2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Основният критерий, който служи да се отграничи научноизследователската и развойна дейност от широката гама подобни дейности, основаващи се на науката и технологиите, е наличието, в рамките на НИРД, на значителен елемент на новост и на отстраняване на научната и/или техническата неопределеност. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третират като НИРД.

На **код 100** "Разходи за НИРД - общо" се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** "Текущи разходи за НИРД" се посочват данни за разходите за материали, за външни услуги, за персонал и другите разходи за дейността. Не се включват разходите за амортизация.

На **код 111** "Разходи за персонала, зает с НИРД" се посочват разходите за заплати и други възнаграждения (вкл. по граждански договори), както и разходите за осигуровки. Не се включват възнагражденията на помощния персонал, които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110.

На **код 120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не се комерсиализират, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки).

Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

В **Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата** общата сума на направените през годината разходи за НИРД се разпределя по видове национални и чуждестранни предприятия, институции и организации. Средствата, с които е осъществена НИРД, могат да бъдат получени под различна форма – приходи от продажба на продукти от НИРД по договор с други предприятия, висши училища или бюджетни организации; приходи от собствена стопанска дейност, различна от НИРД; субсидии от държавния бюджет, средства от правителствени фондове (Фонд научни изследвания (ФНИ), Национален иновационен фонд (НИФ)); безвъзмездна финансова помощ от Европейската комисия, международни организации и правителства на други държави.

Разпределението, в **Раздел III**, на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 "Отбрана".

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределение.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горско стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Развитие на образованието (**код 709**) - разходите за НИРД, свързана с всички степени на образователната подготовка и с всички форми на обучение.

Културни, развлекателни и религиозни дейности (**код 710**) - разходите за НИРД, свързана с проучване на влиянието, което оказват върху обществения живот такива социални явления като културни, развлекателни, спортни и религиозни дейности.

Изследване на политически и социални системи, структури и процеси (**код 711**) - разходите за НИРД, свързана с: изследване

на политически структури на обществото; на социални процеси, изменения и конфликти; развитие на системи за социална сигурност и социално подпомагане; социални аспекти на организацията на работа.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове (**код 712**) - разходите за НИРД (финансирана от публични университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници (**код 713**) - разходите за НИРД (финансирана от други източници, различни от публичните университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Отбрана (**код 714**) - разходите за НИРД, осъществявана за военни цели. Не се включват разходите на Министерство на отбраната за граждански изследвания, които трябва да се отнесат към някоя от останалите социално-икономически цели.

Изследователи (код 310, код 410, код 510, код 610) са професионалните специалисти, пряко ангажирани в извършването на научноизследователска и развойна дейност, т.е. които работят по формулирането и създаването на нови знания, продукти, процеси, методи и системи, както и по ръководенето на съответните теми (проекти). Към тази категория се отнасят и редовните докторанти, тъй като изготвянето на дисертационен труд отговаря на дефиницията за НИРД.

Друг персонал, зает с НИРД (код 320 и код 420) - обхваща техническия и помощен персонал. Към технически персонал се отнасят лицата, притежаващи необходимите знания и опит в една или няколко области на науката, които работят под ръководството и контрола на изследователите. Помощен персонал са квалифицирани и неквалифицирани работници и специалисти, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти. Не се включват лицата, непряко свързани с НИРД като охрана, портиери, работници в столовете, счетоводители и други.

В Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката разпределението по науки става **според научната област, в която работят лицата**, а тя може и да не съвпада с тази от дипломата им за завършено образование.

В Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование заетите лица се разпределят според образователната степен, която притежават. Лицата, с научна степен "доктор на науките" и "доктор", независимо че имат и образователна степен "магистър", се посочват само в колона 5, а жените от тях - в колона 6.

В Раздел VI. Изследователи по възрастови групи се посочва броят на изследователите според навършената възраст в години към 31.12.2015 година.

В Раздел VII. изследователите се разпределят според гражданството, което притежават. Български гражданин, който е и гражданин на друга държава, се смята само за български гражданин.

В колони 5 и 6 на Раздел VII се посочват изследователите с гражданска принадлежност към някоя от следните държави членки на Европейския съюз: Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия и Швеция.

Приложение № 8

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП ..... ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПЕНСИОННИТЕ ФОНДОВЕ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички пенсионни фондове, учредени и управлявани от лицензирани пенсионноосигурителни дружества, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в срок до 31 март 2016 година.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2015 година	
2.	Баланс към 31.12.2015 година	
3.	Отчет за доходите за 2015 година	
4.	Отчет за паричните потоци за 2015 година	
5.	Справка за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори към 31.12.2015 година	
6.	Справка за брой членове, осигурителни вноски и осигурителни плащания към 31.12.2015 година	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР												

I. Наименование на предприятието:

II. ЕИК и наименование на пенсионноосигурителното дружество, което го управлява

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР												

Наименование на пенсионноосигурителното дружество

III. Вид на пенсионния фонд

№	Вид на пенсионния фонд	Отбележете със знак "X" вида на пенсионния фонд
1.	Доброволен пенсионен фонд	
2.	Професионален пенсионен фонд	
3.	Универсален пенсионен фонд	
4.	Доброволен пенсионен фонд по професионални схеми	

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

БАЛАНС КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Инвестиции			
I. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност, издадени в Република България			
Дялови ценни книжа	82110		
Акции и права	82111		
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	82112		
Дългови ценни книжа	82120		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	82121		
Корпоративни облигации	82122		
Ипотечни облигации	82123		
Общински облигации	82124		
Хеджиращи инструменти	82130		
Общо за група I	**82100**		
II. Чуждестранни финансови активи, отчитани по справедлива стойност			
Дялови ценни книжа	82210		
Акции	82211		
Акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	82212		
Дългови ценни книжа	82220		
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки, централните им банки, държави посочени в наредба на КФН, от ЕЦБ и/или ЕИБ	82221		
Корпоративни облигации	82222		
Ипотечни облигации	82223		
Общински облигации	82224		
Хеджиращи инструменти	82230		
Общо за група II	**82200**		
III. Банкови депозити			
Банкови депозити в Република България	82310		
Банкови депозити извън Република България	82320		
Общо за група III	**82300**		
IV. Инвестиционни имоти			
Инвестиционни имоти в Република България	82410		
Инвестиционни имоти извън Република България	82420		
Общо за група IV	**82400**		
Общо за раздел А	**82000**		
Б. Парични средства			
Парични средства на каса	83010		
в т. ч. левовата равностойност на чуждестранната валута	83011		
Парични средства по разплащателни сметки	83020		
Общо за раздел Б	**83000**		

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
В. Текущи вземания			
Вземания свързани с инвестиции	84010		
в това число:			
Вземания от контрагенти от Република България, свързани с хеджиращи инструменти	84011		
Вземания от чуждестранни контрагенти, свързани с хеджиращи инструменти	84012		
Вземания по репо сделки	84013		
Вземания от ПОД	84020		
в т.ч. от пенсионен резерв	84021		
Други текущи вземания	84030		
Общо за раздел В	**84000**		
Сума на актива (А + Б + В)	**85000**		
Г. Условни активи	**85100**		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Резерв за гарантиране на минималната доходност	**86000**		
Б. Нетекущи задължения			
Нетекущи задължения към осигурени лица	87010		
Нетекущи задължения към пенсионери	87020		
Общо за раздел Б	**87000**		
В. Текущи задължения			
Текущи задължения към осигурени лица	88010		
Текущи задължения към пенсионери	88020		
Текущи задължения към ПОД	88030		
Задължения свързани с инвестиции	88040		
в това число:			
Задължения към контрагенти от Република България, свързани с хеджиращи инструменти	88041		
Задължения към чуждестранни контрагенти, свързани с хеджиращи инструменти	88042		
Задължения по репо сделки	88043		
Други текущи задължения	88050		
Общо за раздел В	**88000**		
Сума на пасива (А + Б + В)	**89000**		
Г. Условни пасиви	**89100**		

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
I. Разходи за инвестиции			
Разходи за лихви	90110		
в т.ч. лихви към резидентни търговски банки	90111		
Разходи по операции с ценни книжа	90120		
в това число:			
От преоценка	90121		
Комисионни на инвестиционни посредници	90122		
Разходи по операции с чуждестранна валута	90130		
Разходи по инвестиционни имоти	90140		
Други разходи	90150		
Общо за група I	**90100**		
Положителен резултат от инвестиране на средства	**90160**		
II. Доход			
За осигурени лица	90410		
За ПОД	90420		
Общо за група II	**90400**		
Всичко (I + II)	**90000**		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
I. Приходи от инвестиции			
Приходи от дивиденти	91110		
Приходи от лихви	91120		
в т.ч. лихви от резидентни търговски банки	91121		
Приходи от операции с ценни книжа	91130		
в т.ч. от преоценка	91131		
Приходи от операции с чуждестранна валута	91140		
Приходи от инвестиционни имоти	91150		
Други приходи	91160		
Общо за група I	**91100**		
Отрицателен резултат от инвестиране на средства	**91170**		
II. Приход от ПОД за покриване на разликата до минималната доходност	**91300**		
Общо приходи (I + II)	**91400**		
III. Отрицателен резултат	**91500**		
Всичко (Общо приходи +III)	**91000**		

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци от пенсионноосигурителна дейност							
Парични потоци, свързани с осигурени лица	6710						
Парични потоци, свързани с пенсионери	6720						
Парични потоци от/към други пенсионни фондове	6730						
Парични потоци от/към пенсионноосигурителното дружество	6740						
Такси	6741						
Резерв за гарантиране на минималната доходност	6742						
Пенсионен резерв	6743						
Други	6744						
Парични потоци от дивиденти	6750						
Парични потоци от лихви	6760						
Парични потоци от сделки с инвестиции	6770						
Парични потоци от сделки с чуждестранна валута	6780						
Парични потоци свързани с инвестиционни имоти	6790						
Други парични потоци	6795						
Б. Изменение на паричните средства през периода	**6700**						
В. Парични средства в началото на периода	**6800**	**x**	**x**		**x**	**x**	
Г. Парични средства в края на периода	**6900**	**x**	**x**		**x**	**x**	

Дата:

Ръководител:
Съставител:
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
Притежавани финансови активи в ценни книжа (вкл. лихви)* и деривати по институционални сектори издатели				
I. Облигации	**2300**			
1. Краткосрочни корпоративни облигации	2310			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2311			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2312			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2313			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2314			
Застрахователи	2315			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2316			
2. Дългосрочни корпоративни облигации	2320			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2321			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2322			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2323			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2324			
Застрахователи	2325			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2326			
3. Общински облигации	2330			
Дългосрочни	2331			
Краткосрочни	2332			
II. Държавни ценни книжа	**2340**			
Дългосрочни	2341			
Краткосрочни	2342			
III. Други дългови инструменти и права	**2350**			
1. Други дългосрочни дългови инструменти и права	2360			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2361			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2362			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2363			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2364			
Застрахователи	2365			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2366			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2367			

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2015
а	б	1	2	3
2. Други краткосрочни дългови инструменти и права	2370			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2371			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2372			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2373			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2374			
Застрахователи	2375			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2376			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2377			
IV. Финансови деривати и опции върху акции на наетите лица на:	**2380**	**x**		
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2381	x		
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2382	x		
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2383	x		
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2384	x		
Застрахователи	2385	x		
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2386	x		
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2387	x		
Общо (I + II + III + IV)	**2400**			

* Начислената лихва се записва към финансовия инструмент, по който се начислява.

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Указания за попълване на Справката за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори

Тази справка разглежда **част от притежаваните ценни книжа** на предприятието. Тя съдържа информация за облигациите, държавните ценни книжа и другите дългови инструменти и права, разпределени по институционални сектори издатели на ценните книжа, като отразява статистическите изисквания на Европейските институции.

Ценните книжа се класифицират като краткосрочни или дългосрочни в зависимост от времето от издаването до настъпване **на падежа като краткосрочни със срок до 1 година или дългосрочни със срок над 1 година, за разлика от възприетия класификационен подход в практиката на предприятието, където ценните книжа са класифицирани в зависимост от намеренията на предприятието да извършва операции с тях.**

Позицията „Други дългови инструменти и права“ включва всички останали сделки с **търгуеми дългови инструменти и права** различни от компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове, изкупени собствени облигации, менителници и записи на заповед.

В справката са включени и притежаваните финансови деривати.

Отчетна единица: ....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА БРОЙ ЧЛЕНОВЕ, ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ И ОСИГУРИТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

Показатели	Код на реда	Отчет
а	б	1
I. Членове на пенсионния фонд (Брой)		
Осигурени лица	6310	
С периодични или еднократни вноски	6311	
Без вноски за годината	6312	
Пенсионери	6320	
Общо за група I	**6300**	
II. Осигурени лица, напуснали пенсионния фонд (Брой)	**6400**	
III. Осигурителни вноски (Хил. левове)		
Осигурителни вноски, получени по лични договори	6510	
Осигурителни вноски, получени по договори с работодател	6520	
Осигурителни вноски, получени от друг осигурител	6530	
Получени суми от друг пенсионен фонд	6540	
Общо за група III	**6500**	
IV. Осигурителни плащания (Хил. левове)		
Периодични пенсионни плащания	6610	
Еднократни плащания през годината на лица, придобили право на пенсия	6620	
в т.ч. прехвърлени суми към НОИ по § 4 от ПЗР на КСО и § 51 от ПЗР на ЗИД на КСО	6621	
Еднократно изплатени суми на осигурени лица	6630	
Прехвърлени суми към друг пенсионен фонд	6640	
Общо за група IV	**6600**	

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

КЪМ СПРАВКАТА ЗА БРОЙ ЧЛЕНОВЕ, ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ И ОСИГУРИТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ НА ПЕНСИОНЕН ФОНД

Справката се попълва от всички пенсионни фондове по показателите, съответстващи на спецификата на дейността на фонда.

I. БРОЙ ЧЛЕНОВЕ НА ПЕНСИОННИЯ ФОНД

Осигурени лица:

- **Осигурени лица с периодични или еднократни вноски** – осигурените лица, които активно участват (внасят) в пенсионния фонд;
- **Осигурени лица без вноски за годината –** осигурените лица, преустановили вноските си, но имащи наличност по индивидуалната си осигурителна партида.

Пенсионери – осигурените лица, които получават пенсии.

II. ОСИГУРЕНИ ЛИЦА, НАПУСНАЛИ ПЕНСИОННИЯ ФОНД – осигурените лица със закрити осигурителни партиди (както лицата, изтеглили цялата си осигурителна сума, така и тези, прехвърлили сумата си към друг пенсионен фонд). За професионалните фондове тук ще бъдат включени и лицата, които имат право да се пенсионират преди навършването на изискваната възраст и техните пенсионни плащания са прехвърлени към Националния осигурителен институт.

III. ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ /не се включват начислените лихви по тях/.

Осигурителните вноски са сума от:

Осигурителни вноски, получени по лични договори – осигурителните вноски, получени през годината по лични договори.

Осигурителни вноски, получени по договори с работодател – осигурителните вноски, получени през годината по договори с работодател.

Осигурителни вноски, получени от друг осигурител – осигурителните вноски, получени през годината по договори с друг осигурител.

Получени суми от друг пенсионен фонд – прехвърлените осигурителни вноски през годината от друг пенсионен фонд.

IV. ОСИГУРИТЕЛНИ ПЛАЩАНИЯ /не се включват плащания към държавния бюджет/.

Осигурителните плащания са сума от:

Периодични пенсионни плащания – всички плащания на пенсии през годината, които имат постоянна същност.

Еднократни плащания през годината на лица, придобили право на пенсия – за професионалните фондове тук ще се посочат и сумите прехвърлени на НОИ за пенсионни плащания по § 4 от ПЗР на КСО и § 51 от ПЗР на ЗИД на КСО .

Еднократно изплатени суми на осигурени лица – еднократно изплатените през годината суми на осигурени лица преди добиване право на пенсия.

Прехвърлени суми към друг пенсионен фонд – прехвърлените осигурителни вноски през годината към друг пенсионен фонд.

Приложение № 9

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП ..... ТСБ .....
Входящ № и дата

СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВКИ ЗА БЮДЖЕТНИ ПРЕДПРИЯТИЯ И БАНКИ ЗА 2015 ГОДИНА

Статистическите справки се попълват от бюджетните предприятия (министерства, агенции, общини и др.) и банките за техните поделения и/или дейности, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.
Представянето на статистическите справки е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2016 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в срок до 31 март 2016 година.
Неизпълнението на това задължение се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.
Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2015 година	
2.	Справка за местните единици за 2015 година	
3.	Справка за група предприятия през 2015 година	
4.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2015 година	
5.	Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12.2015 година	
6.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2015 година	
7.	Справка за състоянието и разходите на общинските администрации за водоснабдителна инфраструктура за 2015 година	
8.	Справка за предоставените заеми и привлечените депозити по институционални сектори и подсектори през 2015 година (попълва се само от търговските банки)	
9.	Справка за платените данъци и такси през 2015 година	
10.	Справка за получените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2015 година	
11.	Справка за изразходваните средства за опазване на околната среда, получени от субсидии, помощи и дарения за 2015 година	
12.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2015 година	
13.	Справка за загубите от кризисни събития през 2015 година (попълва се само от общините)	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:

Адрес за контакт (офис) :

Област

Община | Район *

Град/село | Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код

Улица | Номер

Булевард | Блок

Ж. к. | Вход

Квартал | Етаж

Площад | Апартамент

Друго | Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон | Факс ***

Телефони ***

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Собственост към 31.12.2015 година

Собствеността на предприятието е:	**Относителен дял от капитала в %**
Държавна	
Общинска	
Частна на местно лице	
Частна на чуждестранно лице	
Частна на неправителствена организация	
Общо	**100.00**

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:

- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;
- Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;

В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ.
*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на нетните приходи от продажби през 2015 г. в %	Код по КИД-2008**	Код по НКИД-2003**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2015 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

IV. Място на извършване на дейността

На колко места *(адрес, населено място)* **Вашето предприятие извършва дейност?** ☐☐☐

Ако броят на местата е повече от 1, попълнете и съответния брой приложения „Данни за местните единици".

Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.

Област

Община

Град/село

Район*

Код по ЕКАТТЕ**

Код на поречие**

V. Фамилен бизнес (попълва се само от банките)

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

☐ ДА ☐ НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес,** когато е изпълнено едно от двете условия:
1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.
2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилния бизнес:

☐ МЪЖ ☐ ЖЕНА

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ.

СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2015 ГОДИНА

ДАННИ ЗА МЕСТНАТА ЕДИНИЦА

Пореден номер

Наименование на местната единица:

Място на извършване на дейността:

Област

Община

Район *

Град/село

Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код

Код на поречие**

Улица

Номер

Булевард

Блок

Ж. к.

Вход

Квартал

Етаж

Площад

Апартамент

Друго

Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон

Факс ***

Телефони ***

Вид дейност-описание

Код (КИД 2008)**

Код (НКИД 2003)**

Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение

Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол

Среден брой през годината на работещите собственици

Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** Попълва се в ТСБ.

*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

УКАЗАНИЯ

Местни единици:

Съгласно определението на ЕВРОСТАТ, местна единица „МЕ" е предприятие или част от предприятие, което извършва дейност на собствен адрес и с постоянен персонал (минимум един човек на непълен работен ден). Предприятието, отговорно за една или повече МЕ трябва да има възможност да предоставя информация за нея/тях.

"Наименование на МЕ": Името на МЕ трябва да е уникално. То се образува като към името на предприятието се прибави населеното място, район, квартал или ж.к.. В случай, че има повече от една местна единица в един и същ район/квартал/ж.к. се добавя описание или пореден номер. Ако управлението на предприятието е на адрес, различен от този на описаните местни единици, създайте и местна единица на офиса, от който се извършва управлението. За такава местна единица името се формира като към името на предприятието се добави текста „- ОФИС".

"Място на извършване на дейността" е възможно най-детайлният адрес на местната единица, за който предприятието може да предостави данни (подробен адрес, населено място, община, област).

"Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение" за местната единица. Сумата от наетите лица в местните единици да е равна на код 1000, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

"Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол" за местната единица. Сумата от наетите лица по договор за управление и контрол в местните единици да е равна на код 1400, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

"Среден брой през годината на работещите собственици" за местната единица. Сумата от работещите собственици в местните единици да е равна на код 1600, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд " за предприятието.

"Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател" за местната единица. Сумата от наетите лица, които имат само извънтрудови правоотношения (граждански договор) и не работят при друг работодател в местните единици да е равна на код 1510, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд" за предприятието.

СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1. Вашето предприятие част от ГП ли е?
(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)

- **ДА,** Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *1*
- **ДА,** Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *2*
- **ДА,** Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *3*
- **ДА,** Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *4*
- **ДА,** Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6) — *5*
- **НЕ** (въпросникът приключва тук) — *0*

2. Идентификация на ГП *(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)*

2.1.1. Наименование на ГП (кирилица)

2.1.2. Наименование на ГП (латиница)

	Име на държавата	*Код ISO**
2.2. Държава на регистрация на ГП *(предприятие - майка)*		

3. Характеристики на ГП:

3.1. Основна дейност *(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 2)*

3.2. Допълнителна дейност *(до втори знак по КИД2008 – виж Приложение 2)*

3.3. Брой на предприятията в ГП *(без „Главата" на ГП)*

3.4. Брой на заетите лица в ГП *(общо за групата за 2015 г.)*

3.5. Нетен размер на приходите от дейността в хил. лв. *(консолидиран за 2015 г.)*

4. Идентификация на прекия собственик:
(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))

4.1.1. Наименование на собственика *(кирилица)*

4.1.2. Наименование на собственика *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
4.2. Държава на собственика:		

4.3. ЕИК на собственика *(ако е българско юридическо лице)*

4.4. Процент на собствеността: ,

5. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е българско юридическо / физическо лице)*

5.1. Наименование на ултимативния собственик на *ГП (кирилица)*

5.2. ЕИК на ултимативния собственик *(юридическо лице)*

5.3. ЕГН на ултимативния собственик *(физическо лице)*

Данни за контакт

5.4. Телефон**

5.5. Електронна поща

5.6. Интернет страница

6. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е чуждо юридическо/физическо лице)*

6.1. Наименование на ултимативния собственик *(кирилица)*

6.2. Наименование на ултимативния собственик *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП		

Данни за контакт

6.3. Телефон**

6.4. Електронна поща

6.5. Интернет страница

---

* Попълва се в ТСБ.
** В първата клетка се вписва кода за национално избиране/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия" по смисъла на:

1) Регламент на Съвета (ЕЕС) N° 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;

2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;

3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);

4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;

5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;

Под статистическа единица от вид „Група предприятия" се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка". Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи пре дприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол". Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собственост на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собственост на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собственост на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България. В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 **Основна дейност** *(до втори знак по КИД 2008)*

- Тук се посочва дейността на предприятието, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови приходи/лихви и т.н в зависимост от вида на дейност на предприятието (съгласно справка за Предприятието).

3.2 **Допълнителна дейност** *(до втори знак по КИД2008)*

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 **Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици** *(„Главата" на ГП не се включва)*.

3.4 **Брой на заетите лица в ГП**

Тук се посочва сумата **(за всички предприятия в ГП)** от:

- **Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение** *(код 1000, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол** *(код 1400, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател** *(код 1510, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на работещите собственици** *(код 1600, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд).*

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собственост на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1" или „2" на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?") от справката за ГП. Понятието „контрол" отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка" и „Правната единица – член от групата". Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол". Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);

2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);

3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);

4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);

5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични законови, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

Забележка:

Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собственост и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол" между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко (60% * 30%) + (60% * 30%) = 36% от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е (30% + 30%) = 60%. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава (40% * 30%) + (100% * 40%) = 52% от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича "кумулативен контрол„) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол" се отбелязва с X съответния вид - пряк (директен) в колона 6, непряк (индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собственост/контрол

Фигура 1

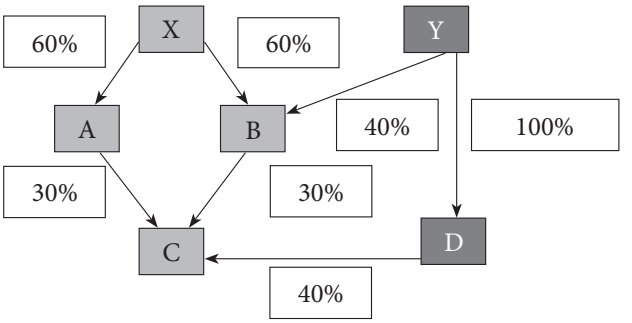

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от Справката за група предприятия, **в Приложение 1 се попълват и дейност по КИД-2008, заети и оборот на предприятията в чужбина** (до 2014 г. информацията е предоставяна на БНБ, като част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия).

За ***брой заети лица*** се посочва средногодишният брой заети лица. Броят заети лица се определя като общият брой лица, които работят в предприятието в чужбина (включително работещите собственици, партньори, които постоянно работят в единицата и неплатени работещи в нея членове на семейството), както и лица, които работят извън единицата, които принадлежат към нея и получават възнаграждение от нея (например търговски представители, персонал по доставките, екипи за ремонт и поддръжка). Той включва лица, които отсъстват за кратък период от време (например отпуск по болест, платен отпуск или специален отпуск) и тези, които са в стачка, но не и тези, които отсъстват за неопределен период от време. Включват се и работниците на непълен работен ден, които се третират като такива съгласно законодателството на държавата, в която се намира предприятието в чужбина, и които присъстват във ведомостта, както и сезонните работници, стажантите и надомните работници, фигуриращи във ведомостта. Броят заети лица изключва работната ръка, предоставена от други предприятия, лица, които извършват ремонтни дейности и поддръжка в предприятието от името на други предприятия, както и тези, които отбиват задължителна военна служба. В случай, че не разполагате с данни за броя заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборотът представлява общите суми, фактурирани от предприятието в чужбина през отчетния период и това съответства на продажбите на стоки и услуги, предоставяни на трети страни. Оборотът включва всички мита и данъци върху стоките и услугите, фактурирани от предприятието в чужбина, с изключение на данък добавена стойност, фактуриран от предприятието директно на неговия клиент и други подобни приспадащи се данъци, пряко свързани с оборота. Той включва и други финансови тежести (транспортиране, опаковане и други) прехвърлени на клиента, дори когато тези финансови тежести са изброени поотделно във фактурата. Намалението на цените, отбив от цената и обезценяването, както и стойността на върнатата опаковка трябва да бъде приспадната.
Приходът, класифициран като друг приход от основна дейност, финансовите приходи и извънредните приходи по сметките на предприятието се изключват от оборота. Оперативни субсидии, получени от публични власти или институции на Европейския съюз също се изключват.
Връзка с отчетите на предприятието:
Оборотът, така както е определен по-горе за статистически цели, включва счетоводното наименование „Нетен оборот“ (Net turnover).
В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Финансово посредничество, без застраховане и осигуряване чрез самостоятелни фондове* вместо „Оборот“ се посочва „Производствена стойност“.
Производствена стойност се изчислява като:

Лихви за получаване и подобен приход
– дължими лихви и подобни такси,
+ комисионни за получаване,
+ доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
+ нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
+ други приходи от основна дейност.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Застрахователна дейност и дейност на самостоятелни осигурителни фондове, без задължителното обществено осигуряване* се посочва „Брутни записани премии“.
В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от клас *Дейност на самостоятелни осигурителни фондове* в графата за оборот се посочва „Общи пенсионни вноски“. Тази характеристика включва изцяло пенсионните вноски, дължими в рамките на отчетния период по пенсионните договори, като например всички задължителни вноски, другите редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящите трансфери и другите вноски.
Оборотът се попълва в хил. лв., като при отчитане на чуждестранното предприятие в чуждестранна валута оборотът се преизчислява по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута – български лев.

Приложение 1

ЧЛЕНОВЕ НА ГП

Данни за правната единица / юридическото лице (част от групата)

Пореден номер	Наименование (на кирилица)	Наименование (на латиница)	Държава на регистрация	ЕИК на правната единица (ако е българска)	Вид контрол		Процент на собственост/ контрол	Попълва се само за предприятия в чужбина			
					Пряк	Непряк		Дейност, която е извършвало предприятието*	Код по КИД-2008**	Брой заети лица	Оборот хил. лв.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

* Посочва се дейността с най-голям относителен дял на приходите от дейността през 2015 година.
За описание на дейността се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg
** Попълва се в ТСБ.

Приложение 2

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, некласифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица:	ЕИК по БУЛСТАТ / ТР	Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2015 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение
Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			х
от код 1001: жени	1002	х	х	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- **непреизчислени** към пълна заетост	1200			х
- **преизчислени** към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

			Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а			б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 =код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)		3100	
	в т.ч.	Основна заплата за действително отработено време	3120	
		Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)	3130	
		в т.ч. годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
		Възнаграждение за платен отпуск	3140	
		Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор	3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО		3160	
	в т.ч.	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС	3161	
		по чл.222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС	3162	
		по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал.3 от ЗДС	3163	
	Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")		3170	
	Други социални разходи и надбавки		3180	
	Данък върху социалните разходи		3190	

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл.111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл.111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	x	x	

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове , офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;
- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На **код 1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчаване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно нето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно нето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой" (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала", утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец .

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На **код 1001** се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020,..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На **код 1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълен работен ден, непълна работна седмица, непълен работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На **код 1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица х 0.38 х 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

КЕПЗ = ПНРВ / ППРВ

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;
ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;
ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 х 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа х 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 х 0.40 х 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. **В раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума /задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;
- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;
- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденти за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НЕТЕКУЩИТЕ (ДЪЛГОТРАЙНИТЕ) АКТИВИ КЪМ 31.12.2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи						Последваща оценка		Преоценена стойност (4+5-6)	Амортизация				Последваща оценка		Преоценена амортизация в края на периода (11+12-13)	Балансова стойност в края на периода (7-14)
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода	в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление		в началото на периода	начислена през периода	отписана през периода	в края на периода (8+9-10)	увеличение	намаление		
			Общо	в това число:														
				придобити по стопански начин	употребявани													
а	б	1	2	2а	2б	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. Нематериални активи																		
Продукти от развойна дейност	6110																	
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи	6120																	
Търговска репутация	6130																	
Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане	6140																	
в т. ч. предоставени аванси	6141																	
Общо за група I	**6100**																	
II. Дълготрайни материални активи																		
Земи и сгради	6210																	
Земи	6211																	
Сгради	6212																	
Машини, производствено оборудване и апаратура	6220																	
Съоръжения и други	6230																	
в т. ч. транспортни средства	6231																	
Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане	6240																	
в т. ч. предоставени аванси	6241																	
Общо за група II	**6200**																	
III. Дълготрайни финансови активи (без дългосрочни вземания)																		
Инвестиции в дъщерни предприятия	6381			x	x						x	x	x	x	x	x	x	
Инвестиции в асоциирани предприятия	6382			x	x						x	x	x	x	x	x	x	
Инвестиции в смесени предприятия	6383			x	x						x	x	x	x	x	x	x	
Инвестиционни имоти	6384			x	x						x	x	x	x	x	x	x	
Финансови активи, държани до настъпването на падежа	6385			x	x						x	x	x	x	x	x	x	
Финансови активи, обявени за продажба	6386			x	x						x	x	x	x	x	x	x	
Други дългосрочни финансови активи	6387			x	x						x	x	x	x	x	x	x	
Общо за група III	**6380**			**x**	**x**						**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	
ОБЩО (I + II + III)	**6000**			**x**	**x**													

НЕТЕКУЩИ (ДЪЛГОТРАЙНИ) АКТИВИ ПО ВИДОВЕ ЗА 2015 ГОДИНА

Раздел I. Нематериални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи							Последваща оценка	
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление
			Общо	в това число:		Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски			
				придобити по стопански начин	употребявани					
а	б	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6
Продукти от развойна дейност (код 6110)	**0100**									
Научноизследователска и развойна дейност	0110									
Проучване и оценка на полезни изкопаеми	0120									
Други	0130									
Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи (код 6120)	**0200**									
Компютърен софтуер	0210									
Бази данни	0220									
Оригинали на развлекателни, литературни или художествени творби	0230									
Други продукти, обект на интелектуална собственост	0240									
Подлежащи на търгуване оперативни лизинги	0250									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0251									
Разрешителни за използване на природни ресурси	0260									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0261									
Разрешителни за предприемане на специфични дейности	0270									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0271									
Изключителни права върху бъдещи стоки и услуги	0280									
в т.ч. разходи по прехвърляне на собствеността	0281									
Други	0295									

Раздел II. Дълготрайни материални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи							Последваща оценка	
		в началото на периода	на постъпилите през периода			на излезлите през периода		в края на периода (1+2-3)	увеличение	намаление
			Общо	в това число:		Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски			
				придобити по стопански начин	употребявани					
а	б	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6
Земи и сгради (код 6210)	**0300**									
Земи (код 6211)	0310									
Земи под сгради и постройки	0311									
Обработваеми земи	0312									
Терени за отдих и развлечения и свързаните с тях повърхностни води	0313									
Други земи и свързаните с тях повърхностни води	0314									
Подобрения върху земите	0315									
Разходи по прехвърляне на собствеността върху земята	0316									
Други	0317									
в т.ч. подобрения на наети земи (от код 0310)	0305									
Сгради (код 6212)	0320									
Сгради нежилищни	0321									
Сгради жилищни	0322									
Други сгради	0323									
в т.ч. разходи за ремонт на наети сгради (от код 0320)	0325									
Машини, производствено оборудване и апаратура (код 6220)	**0350**									
в т.ч. разходи за ремонт на наети машини, производствено оборудване и апаратура	0355									
Съоръжения и други (код 6230)	**0400**									
Транспортни средства (код 6231)	0410									
Информационно и комуникационно оборудване (ИКО)	0420									
Животни, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0430									
Дървета, насаждения и растения, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0440									
Антикварни и други произведения на изкуството	0450									
Благородни метали и скъпоценни камъни	0460									
Други ценности	0470									
Други	0480									
в т. ч. съоръжения, изградени чрез строителна дейност	0481									
в т.ч. разходи за ремонт на наети съоръжения и други (от код 0400)	0495									

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР	Обл.	Общ.	Дейност	Звено

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 01.01.2015 г. (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2015 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015г. (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо к.(1-2+3-5+7)	в т.ч. увеличение или намаление от преоценка
а	б	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	**4500**							
Земя	4510	x	x		x		x	x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523							
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

(Хил. левове)

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта
а	б	1
Нежилищни сгради (4611+4612+4613)	**4610**	
Производствени сгради	4611	
Търговски сгради	4612	
Други видове нежилищни сгради	4613	
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	**4620**	
Транспортна инфраструктура	4621	
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622	
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623	

Дата:

Ръководител:
Съставител:
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, които през 2015 г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване - нефинансови предприятия, съставящи баланс; предприятия с нестопанска цел; застрахователи; специализирани инвестиционни предприятия; пенсионноосигурителни дружества; бюджетни предприятия - първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и централни офиси на банките. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност в едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и детайлни отчети за всеки вид дейност и/или населено място (сумата от детайлните отчети трябва да е равна на общите разходи за придобиване на ДМА от обобщения отчет). Централните офиси на банките подават един отчет.

Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство). Източник на информация по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.
Увеличението **или намалението (със знак "-")** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2015 г. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.
По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А "Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2015г." се посочват данни само на обобщения отчет за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.
На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.
На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.
На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с културно и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, некласифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.
На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).
На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).
На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, некласифицирани другаде).

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА СЪСТОЯНИЕТО И РАЗХОДИТЕ НА ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ ЗА ВОДОСНАБДИТЕЛНА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА 2015 ГОДИНА

ДМА и разходи за ДМА за водоснабдителна инфраструктура (Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Разходи за ДМА			ДМА придобити през текущата година	ДМА към края на годината (по отчетна стойност)	Източници на финансиране за придобиване на ДМА				
		Общо (2+3)	за придобиване (6+7+8+9+10)	за поддържане			Републикански бюджет	Общински бюджет	ПУДООС	ОП „Околна среда“	Програма за развитие на селските райони
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Водопроводна мрежа - общо	520										
Външна	521										
Вътрешна	522										
Други (вкл. резервоари)	523										
Пречиствателни станции за питейни води	530										

Дата: _____

Ръководител: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПРЕДОСТАВЕНИТЕ ЗАЕМИ И ПРИВЛЕЧЕНИТЕ ДЕПОЗИТИ ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

(попълва се само от търговските банки)

(Хил. левове)

Институционални сектори и подсектори	Код на реда	Предоставени заеми			Привлечени депозити		
		Към 31.12.2014г.	Към 31.12.2015г.	Начислени приходи от лихви за отчетния период	Към 31.12.2014г.	Към 31.12.2015г.	Начислени разходи за лихви за отчетния период
а	б	1	2	3	4	5	6
Общо - резидентен и нерезидентен сектор	**100000**						
Резидентен сектор	**110000**						
Нефинансови предприятия	**110110**						
Финансови предприятия	**110120**						
БНБ	110121						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	110122						
Фондове на паричния пазар (ФПП)	110123						
Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар	110124						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	110125						
Финансови спомагателни организации	110126						
Каптивни финансови институции и заемодатели	110127						
Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)	110128						
Пенсионни фондове (ПФ)	110129						
Държавно управление	**110130**						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	110131						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	110132						
Социалноосигурителни фондове	110133						
Домакинства	**110140**						
Жилищни заеми	110141				x	x	x
Потребителски заеми	110142				x	x	x
Други заеми	110143				x	x	x
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	**110150**						
Нерезидентен сектор (Останал свят)	**120000**						
Държави членки, институции и органи на Европейския съюз	**121000**						
Еврозона	**121100**						
Нефинансови предприятия	**121110**						
Финансови предприятия	**121120**						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	121121						
Фондове на паричния пазар (ФПП)	121122						
Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар	121123						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	121124						
Финансови спомагателни организации	121125						
Каптивни финансови институции и заемодатели	121126						
Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)	121127						
Пенсионни фондове (ПФ)	121128						
Държавно управление	**121130**						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	121131						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	121132						
Социалноосигурителни фондове	121133						

(Хил. левове)

Институционални сектори и подсектори	Код на реда	Предоставени заеми			Привлечени депозити		
		Към 31.12.2014г.	Към 31.12.2015г.	Начислени приходи от лихви за отчетния период	Към 31.12.2014г.	Към 31.12.2015г.	Начислени разходи за лихви за отчетния период
а	б	1	2	3	4	5	6
Домакинства	**121140**						
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	**121150**						
Страни от ЕС, извън Еврозоната	**121200**						
Нефинансови предприятия	**121210**						
Финансови предприятия	**121220**						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	121221						
Фондове на паричния пазар (ФПП)	121222						
Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар	121223						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	121224						
Финансови спомагателни организации	121225						
Каптивни финансови институции и заемодатели	121226						
Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)	121227						
Пенсионни фондове (ПФ)	121228						
Държавно управление	**121230**						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	121231						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	121232						
Социалноосигурителни фондове	121233						
Домакинства	**121240**						
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	**121250**						
Държави, които не са членки на ЕС, и нерезидентни международни организации в Европейския съюз	**122000**						
Нефинансови предприятия	**122110**						
Финансови предприятия	**122120**						
Депозитни институции, без централната банка (Търговски банки)	122121						
Фондове на паричния пазар (ФПП)	122122						
Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар	122123						
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове	122124						
Финансови спомагателни организации	122125						
Каптивни финансови институции и заемодатели	122126						
Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)	122127						
Пенсионни фондове (ПФ)	122128						
Държавно управление	**122130**						
Централно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	122131						
Местно държавно управление (без фондовете за социална сигурност)	122132						
Социалноосигурителни фондове	122133						
Домакинства	**122140**						
Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)	**122150**						

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички Търговски банки на територията на страната, включително клонове на чуждестранни банки, лицензирани да оперират в страната.
Съдържанието на информацията се отнася за наличностите на предоставените заеми (колона 1 и 2) и привлечените депозити (колона 4 и 5) към края на отчетния период, както и начислените за отчетния период приходи и разходи от лихви (колони 3 и 6). Данните се попълват в стойност - хиляди лева.
Разпределението на предоставените заеми и привлечените депозити, както и начислените лихвени приходи и разходи по институционални сектори и подсектори - контрагенти, е информационната база за последващи изчисления на размера на предоставените банкови услуги по категории потребители.
Групирането на стопанските единици по институционални сектори и подсектори (редове от справката) се основава на дефинициите на Европейската система за национални сметки (ЕСНС' 2010) и съответства на принципите, прилагани от Парична статистика на БНБ (Приложение към справката - Дефиниции на институционалните сектори и подсектори).

ДЕФИНИЦИИ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ СЕКТОРИ И ПОДСЕКТОРИ

Резидентен сектор
Резидентните единици са институционални единици, чиито център на икономически интерес е на територията на страната. „Център на основен икономически интерес“ означава, че съществува място в рамките на икономическата територия на дадена държава, където дадена единица извършва икономически дейности и операции в значителен мащаб за неограничен или за ограничен, но дълъг период от време (една година или повече). Собствеността върху земя и сгради в пределите на икономическата територия се счита за достатъчно основание собственикът да има център на основен икономически интерес в тази държава.
Сектор "Нефинансови предприятия"
Сектор „Нефинансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и нефинансови услуги. Сектор „Нефинансови предприятия“ включва също и нефинансови квазикорпорации.
Сектор "Финансови предприятия"
"Сектор „Финансови предприятия“ се състои от институционални единици, които са независими юридически лица и пазарни производители и чиято основна дейност е предоставянето на финансови услуги. Тези институционални единици обхващат всички корпоративни предприятия и квазикорпорации, които се занимават главно с:
- финансово посредничество (финансови посредници);
- спомагателни финансови дейности (финансови спомагателни организации).
Включват се и институционалните единици, които предоставят финансови услуги, когато повечето от активите или пасивите им не се търгуват на свободните пазари.
Централна банка
Подсекторът включва Българската народна банка, чиято основна функция е емитиране на парични средства, поддържане вътрешната и външната стабилност на националната парична единица и управление на международните резерви на страната.
Депозитни институции без централната банка (Търговски банки)
Подсекторът включва всички финансови предприятия, които са основно ангажирани с финансово посредничество и чието задължение е да получават депозити и/или близки заместители на депозити от други институционални единици, различни от парично-финансови предприятия, както и да дават заеми и/или да инвестират в ценни книжа за своя собствена сметка. Този подсектор включва всички търговски банки.
Фондове на паричния пазар (ФПП)
В подсектор "Фондове на паричния пазар" се класифицират следните финансови посредници: инвестиционни фондове, включително инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици са близки заместители на депозитите.
Инвестиционни фондове, различни от тези на паричния пазар
Инвестиционните фондове, различни от тези на паричния пазар, включват инвестиционни тръстове, дялови тръстове и други колективни инвестиционни схеми, чиито акции или дялови единици не се смятат за близки заместители на депозитите.
Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове
Подсектор „Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество, като натрупват пасиви във форма, различна от валута, депозити или дялове в инвестиционни фондове, или са във връзка със застрахователни, пенсионни и стандартни гаранционни схеми от институционалните единици. Подсектор „Други финансови посредници, без застрахователните (осигурителните) дружества и пенсионните фондове“ е допълнително разделен на подсектори, състоящи се от финансови предприятия за секюритизация, посредници на ценни книжа и деривати, финансови предприятия, занимаващи се с кредитиране, и специализирани финансови предприятия.
Финансови спомагателни организации
Подсектор „Финансови спомагателни организации“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с дейности, тясно свързани с финансовото посредничество, но които сами по себе си не са финансови посредници.
Каптивни финансови институции и заемодатели
Подсектор „Каптивни финансови институции и заемодатели“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които не са ангажирани нито с финансово посредничество, нито с предоставяне на спомагателни финансови услуги, и по-голямата част от чиито активи или пасиви не се търгуват на свободните пазари.
Застрахователни (осигурителни) дружества (ЗД)
Подсектор „Застрахователни (осигурителни) дружества“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество като следствие от обединяване на рискове, главно под формата на пряко застраховане или презастраховане .

Пенсионни фондове (ПФ)

Подсектор „Пенсионни фондове“ се състои от всички финансови предприятия и квазикорпорации, които са основно ангажирани с финансово посредничество като следствие от обединяване на социалните рискове и потребности на осигурените лица (социално осигуряване). Пенсионните фондове, като социалноосигурителни схеми, осигуряват доходи при пенсиониране, а също и плащания при смърт и инвалидност.

Сектор "Държавно управление"

В сектор "Държавно управление" се включват всички институционални единици, които са други непазарни производители. Продуктът им е предназначен за индивидуално и колективно потребление и главно е финансиран от задължителни плащания, направени от единиците, принадлежащи на другите сектори и/или всички институционални единици основно са ангажирани в преразпределение на националния доход и богатство.

Централно държавно управление

Централно държавно управление включва: Народно събрание, министерства, включително Министерски съвет като независима единица, агенции, които са независими юридически лица, Българска академия на науките и други автономни изследователски и научни институции, Българска национална телевизия и Българско национално радио.

Местно държавно управление

Местно държавно управление включва всички общини като единици на публичната администрация.

Социалноосигурителни фондове

Социалноосигурителните фондове включват институционални единици, които управляват социалноосигурителни схеми - Национален осигурителен институт, Национална здравноосигурителна каса, Учителски пенсионен фонд.

Сектор "Домакинства"

Сектор “Домакинства” включва лица или групи от лица като потребители и производители на стоки предимно за собствена крайна употреба; еднолични търговци, водещи едностранни счетоводни записвания с до 10 наети лица.

Сектор "Нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД)"

Сектор “Организации с нестопанска цел, обслужващи домакинствата” се състои от институции и отделни юридически лица, които обслужват домакинствата. Сектор включва: синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църковни и религиозни общества, читалища и други.

Нерезидентен сектор (Останал свят)

Сектор “Останал свят” се състои от всички нерезидентни институционални единици, ангажирани с операции с резидентни единици или имащи други икономически връзки с резидентни единици.

Европейски съюз

Други страни и международни организации

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА
ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2015 г. не съм плащал такса за битови отпадъци ☐

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОВЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяра.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци - се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините - за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закона за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси - включва такси за 1) водовземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутния добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивеча.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА
ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2015 ГОДИНА

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	1
Получени субсидии	**2500**	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от правителството	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от правителството	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Получени инвестиционни помощи	**2600**	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	**2700**	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.
Субсидиите върху продукти са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.
Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:
а) конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
б) определен процент от цената за единица;
в) разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.
Субсидии върху производството се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.
Примерите за други субсидии върху производство включват:
а) субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
б) субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
в) субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталообразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползващите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
г) компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор “Държавно управление” или сектор “Останал свят” към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ИЗРАЗХОДВАНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ПОЛУЧЕНИ ОТ СУБСИДИИ, ПОМОЩИ И ДАРЕНИЯ ЗА 2015 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Общо	Отвеждане и пречистване на отпадъчни води	Оборотно водоснабдяване	Опазване на въздуха	Опазване на почвата и водите	Опазване на горите	Опазване на биоразнообразието, защитените територии, зони и обекти	Ловно и рибностопански мероприятия	Третиране на отпадъци	Защита от шума	Апаратура за мониторинг и контрол
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Субсидии от държавата и общините (без национално съфинансиране)	2620											
Европейски съюз (и свързаното с тях национално съфинансиране)	2630											
По програми, администрирани от Националния фонд към МФ	2631											
По програми, администрирани от Разплащателната агенция към ДФ "Земеделие"	2632											
По други програми на Европейския съюз	2633											
Други международни организации (и свързаното с тях национално съфинансиране)	2640											
Други държави (и свързаното с тях национално съфинансиране)	2650											
Други донори от чужбина	2660											
Други донори от страната	2670											

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.

Субсидиите за околната среда са предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда.

Включват се само средствата, които са изразходвани през отчетната година, независимо от общия размер на получената субсидия.

Разпределянето на сумите по направления за околната среда, трябва да съответстват на отчетените средства в отчет Разходи за опазване на околната среда.

ОтносноМярка 214: да се включват само направления, свързани с опазване на почвите и водите /без сеитбоообръщение/, контрол на почвената ерозия, съхраняване на биоразнообразието и управление на земите, свързани с Натура 2000.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2015 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)		

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

(Хил. левове)

	Код на реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински науки	Селскосто-пански науки	Обществени науки	Хуманитарни науки
а	б	1	2	3	4	5	6	7
А. Разходи за НИРД - общо (110+120)	**100**							
Текущи разходи за НИРД (130+140+150)	110							
в т.ч. за персонал, зает с НИРД	111							
Разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД	120							
в т.ч. за машини и оборудване	121							
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)								
Разходи за фундаментални изследвания	130							
Разходи за приложни изследвания	140							
Разходи за експериментални разработки	150							

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата

(Хил. левове)

	Код на реда	Отчет
а	б	1
Разходи за НИРД - общо (210+220)	**200**	
Национални източници - общо (211÷214)	210	
Предприятия / Собствена стопанска дейност, различна от НИРД	211	
Бюджетни организации и правителствени фондове (ФНИ, НИФ)	212	
Висши училища	213	
Нетърговски организации	214	
Чуждестранни източници - общо (221+222+223+224)	220	
Чуждестранни предприятия (228+229)	221	
- предприятия от Вашата група предприятия	228	
- други чуждестранни предприятия	229	
Европейска комисия	222	
Международни организации	223	
Други чуждестранни източници	224	

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

(Хил. левове)

	Код на реда	Отчет
а	б	1
Разходи за НИРД - общо (701÷714)	**700**	
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	701	
Опазване на околната среда	702	
Граждански космически изследвания	703	
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	704	
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	705	
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	706	
Развитие на здравеопазването	707	
Развитие на селското и горско стопанство и риболова	708	
Развитие на образованието	709	
Културни, развлекателни и религиозни дейности	710	
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	711	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	712	
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	713	
Отбрана	714	

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

(Среден брой през годината)

	Код на реда	Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински науки		Селскосто-пански науки		Обществени науки		Хуманитарни науки	
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:															
Персонал - общо (310+320)	300														
Изследователи	310														
Друг персонал, зает с НИРД	320														
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:															
Персонал - общо (311+321)	301														
Изследователи	311														
Друг персонал, зает с НИРД	321														

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

(Среден брой през годината)

	Код на реда	Общо		Висше образование		По образователна степен:						Друго образование	
						Доктори и доктори на науките		Бакалаври и магистри		Професионални бакалаври			
		общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:													
Персонал - общо (410+420)	400												
Изследователи	410												
Друг персонал, зает с НИРД	420												
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:													
Персонал - общо (411+421)	401												
Изследователи	411												
Друг персонал, зает с НИРД	421												

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.
*Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например:
- ако 3 лица са използвали половината от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки (50%), то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (3 x 0,5) = 1,5;
- ако 2 лица са използвали 20% от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (2 x 0,2) = 0,4;
- ако 1 лице, заето с НИРД, е работило само през половината година , то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е = (1 x 0,5) = 0,5.

Раздел VI. Изследователи по възрастови групи
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Възрастови групи	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи - общо (511÷516)	510		
под 25 г.	511		
25 - 34 г.	512		
35 - 44 г.	513		
45 - 54 г.	514		
55 - 64 г.	515		
65 и повече г.	516		

Раздел VII. Изследователи по гражданска принадлежност
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Гражданство	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	б	1	2
Изследователи – общо (611÷618)	610		
Българско	611		
На държава членка на ЕС	612		
На друга европейска държава	613		
На държава от Северна Америка	614		
На държава от Централна и Южна Америка	615		
На държава от Азия	616		
На държава от Африка	617		
На други държави	618		

Дата: _____

Ръководител: _____ _____
Съставител: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2015 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето "Обслужвана икономическа дейност" се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД - 2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа работа, която се провежда систематично с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и използването на този обем от знания за нови приложения. Основният критерий, който служи да се отграничи научноизследователската и развойна дейност от широката гама подобни дейности, основаващи се на науката и технологиите, е наличието, в рамките на НИРД, на значителен елемент на новост и на отстраняване на научната и/или техническата неопределеност. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третират като НИРД.

На **код 100** "Разходи за НИРД - общо" се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** "Текущи разходи за НИРД" се посочват данни за разходите за материали, за външни услуги, за персонал и другите разходи за дейността. Не се включват разходите за амортизация.

На **код 111** "Разходи за персонала, зает с НИРД" се посочват разходите за заплати и други възнаграждения (вкл. по граждански договори), както и разходите за осигуровки. Не се включват възнагражденията на помощния персонал, които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110.

На **код 120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не се комерсиализират, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки).

Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

В **Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата** общата сума на направените през годината разходи за НИРД се разпределя по видове национални и чуждестранни предприятия, институции и организации. Средствата, с които е осъществена НИРД, могат да бъдат получени под различна форма – приходи от продажба на продукти от НИРД по договор с други предприятия, висши училища или бюджетни организации; приходи от собствена стопанска дейност, различна от НИРД; субсидии от държавния бюджет, средства от правителствени фондове (Фонд научни изследвания (ФНИ), Национален иновационен фонд (НИФ)); безвъзмездна финансова помощ от Европейската комисия, международни организации и правителства на други държави.

Разпределението, в **Раздел III**, на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 "Отбрана".

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределение.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горско стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Развитие на образованието (**код 709**) - разходите за НИРД, свързана с всички степени на образователната подготовка и с всички форми на обучение.

Културни, развлекателни и религиозни дейности (**код 710**) - разходите за НИРД, свързана с проучване на влиянието, което оказват върху обществения живот такива социални явления като културни, развлекателни, спортни и религиозни дейности.

Изследване на политически и социални системи, структури и процеси (**код 711**) - разходите за НИРД, свързана с: изследване

на политически структури на обществото; на социални процеси, изменения и конфликти; развитие на системи за социална сигурност и социално подпомагане; социални аспекти на организацията на работа.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове (**код 712**) - разходите за НИРД (финансирана от публични университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници (**код 713**) - разходите за НИРД (финансирана от други източници, различни от публичните университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Отбрана (**код 714**) - разходите за НИРД, осъществявана за военни цели. Не се включват разходите на Министерство на отбраната за граждански изследвания, които трябва да се отнесат към някоя от останалите социално-икономически цели.

Изследователи (код 310, код 410, код 510, код 610) са професионалните специалисти, пряко ангажирани в извършването на научноизследователска и развойна дейност, т.е. които работят по формулирането и създаването на нови знания, продукти, процеси, методи и системи, както и по ръководенето на съответните теми (проекти). Към тази категория се отнасят и редовните докторанти, тъй като изготвянето на дисертационен труд отговаря на дефиницията за НИРД.

Друг персонал, зает с НИРД (код 320 и код 420) - обхваща техническия и помощен персонал. Към технически персонал се отнасят лицата, притежаващи необходимите знания и опит в една или няколко области на науката, които работят под ръководството и контрола на изследователите. Помощен персонал са квалифицирани и неквалифицирани работници и специалисти, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти. Не се включват лицата, непряко свързани с НИРД като охрана, портиери, работници в столовете, счетоводители и други.

В Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката разпределението по науки става **според научната област, в която работят лицата**, а тя може и да не съвпада с тази от дипломата им за завършено образование.

В Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование заетите лица се разпределят според образователната степен, която притежават. Лицата, с научна степен "доктор на науките" и "доктор", независимо че имат и образователна степен "магистър", се посочват само в колона 5, а жените от тях - в колона 6.

В Раздел VI. Изследователи по възрастови групи се посочва броят на изследователите според навършената възраст в години към 31.12.2015 година.

В Раздел VII. изследователите се разпределят според гражданството, което притежават. Български гражданин, който е и гражданин на друга държава, се смята само за български гражданин.

В колони 5 и 6 на Раздел VII се посочват изследователите с гражданска принадлежност към някоя от следните държави членки на Европейския съюз: Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия и Швеция.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

С П Р А В К А
ЗА ЗАГУБИТЕ ОТ КРИЗИСНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ 2015 ГОДИНА
(Попълва се само от общините)

Показатели	Код на реда	Брой кризисни събития	Загуби на хора брой	Установени щети - хил. лева											Извънредни приходи, получени за възстановяване - хил. лева					Разходи за СНАР* хил. лева	
				общо щети	в това число:																
					сгради	машини, съоръжения, производствени линии, транспортни средства	инфраструктурни обекти					селско и горско стопанство									
							общо	в това число:				в това число:									
								мостове	улична мрежа	подпорни стени	електро- и ВиК мрежи	растение-въдство	животно-въдство	горски фонд	общо	застрахова-телни обез-щетения	от прави-телствена комисия	от ЕС	от други източници	плани-рани	непредви-дени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Кризисни събития - общо	**4000**																				
Пожари	4710																				
в това число:																					
Умишлени	4711																				
От технически повреди	4712																				
От природни явления	4713																				
Свлачища	4720																				
Земетресения	4730																				
Засушавания	4740																				
Наводнения	4750																				
в това число:																					
От проливни дъждове	4751																				
От снеготопене	4752																				
От аварии на съоръжения	4753																				
Бури, торнадо, смерч, вихрушка	4760																				
Градушки	4770																				
Снежни бури (снегонавяване)	4780																				
Заледявания, измръзвания	4790																				
Аварии	4810																				
Катастрофи	4820																				
Тежки ПТП с МПС	4821																				
С релсови превозни средства	4822																				
Други	4823																				
Замърсявания	4830																				
в това число:																					
С химически вещества	4831																				
С радиоактивни вещества	4832																				
С опасни отпадъци	4833																				
С битови отпадъци	4834																				

Показатели	Код на реда	Брой кризисни събития	Загуби на хора брой	Установени щети - хил. лева											Извънредни приходи, получени за възстановяване - хил. лева					Разходи за СНАР* хил. лева	
				общо щети	в това число:																
					сгради	машини, съоръжения, производствени линии, транспортни средства	инфраструктурни обекти					селско и горско стопанство									
							общо	в това число:				в това число:									
								мостове	улична мрежа	подпорни стени	електро- и ВиК мрежи	растение-въдство	животно-въдство	горски фонд	общо	застрахова-телни обез-щетения	от прави-телствена комисия	от ЕС	от други източници	плани-рани	непредви-дени
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Епидемии по хората	4840																				
в това число:																					
Грипни епидемии	4841																				
Хранително-чревни отравяния	4842																				
Епидемии по животните (вкл. птиците)	4850																				
Каламитет	4860																				
Диверсии, вредителства, терористични актове	4870																				
Други кризисни бедствия и събития	4880																				
в това число:																					
Икономически и стопански фактори	4881																				
Етнически фактори	4882																				

* СНАР - спасителни и неотложни аварийни работи

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЕ

Справката се попълва от общинските администрации. С нея се събира информация за стойността на щетите, понесени от възникнали през годината кризисни събития, съответно на хора и материални активи на територията на общината. В колона 1 се посочва броя на кризисните събития от кол.2 до кол. 13 вкл. се посочват установените по съответния ред, щети и поражения сред населението и някои материални активи, както следва:

Колона 2 - само смъртните случаи.

Колона 3 - стойността на всички установени щети на активи (вкл. и други, които не са посочени) разпределена по събития.

Колона 6 - стойността на цялата поразена инфраструктура (вкл. изброените).

Колона 13 - горски фонд (държавен, общински и на физическите лица).

От колона 14 до колона 18 се посочва информация за получените застрахователни обезщетения и други по вид извънредни приходи получени от различни източници, като помощи за възстановяване на щетите и разпределени по вид на кризисните събития.

В колона 20 се попълват само средствата, изразходвани над планираните.

Приложение № 10

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП ..... ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ПРЕДПРИЯТИЯТА В ЛИКВИДАЦИЯ ИЛИ В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2016 ГОДИНА

Годишният отчет за дейността се попълва от всички предприятия в ликвидация или в несъстоятелност, които са **прекратили дейността си през 2016 година**.
Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието за периода от ..... до ..... 2016 година	
2.	Справка за група предприятия за периода от ..... до ..... 2016 година	
3.	Счетоводен баланс към ..... 2016 година	
4.	Отчет за приходите и разходите за периода от ..... до ..... 2016 година	
5.	Отчет за приходите и разходите от стопанска дейност за периода от ..... до ..... 2016 година	
6.	Отчет за паричните потоци за периода от ..... до ..... 2016 година	
7.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за периода от ..... до ..... 2016 година	
8.	Справка за платените данъци и такси за периода от ..... до ..... 2016 година	

СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2016 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:

Адрес за контакт (офис) :

Област

Община | Район *

Град/село | Код по ЕКАТТЕ**

Пощенски код

Улица | Номер

Булевард | Блок

Ж. к. | Вход

Квартал | Етаж

Площад | Апартамент

Друго | Пощенска кутия

Електронна поща

Интернет страница

Мобилен телефон | Факс ***

Телефони ***

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Собственост към датата на ликвидация през 2016 година

Собствеността на предприятието е:	**Относителен дял от капитала в %**
Държавна	
Общинска	
Частна на местно лице	
Частна на чуждестранно лице	
Частна на неправителствена организация	
Общо	**100.00**

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:

- Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;
- Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;

В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ.
*** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на нетните приходи от продажби през 2016 г. в %	Код по КИД-2008**	Код по НКИД-2003**
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2016 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

IV. Място на извършване на дейността

Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.

Област

Община

Град/село

Район *

Код по ЕКАТТЕ**

Код на поречие**

V. Фамилен бизнес

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

☐ ДА ☐ НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес,** когато е изпълнено едно от двете условия:
1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.
2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилния бизнес:

☐ МЪЖ ☐ ЖЕНА

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.
** Попълва се в ТСБ.

СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ

ЗА ПЕРИОДА ОТ.....ДО.....2016 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1. Вашето предприятие част от ГП ли е?
(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)

- **ДА,** Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *1*
- **ДА,** Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) — *2*
- **ДА,** Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *3*
- **ДА,** Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) — *4*
- **ДА,** Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6) — *5*
- **НЕ** (въпросникът приключва тук) — *0*

2. Идентификация на ГП *(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)*

2.1.1. Наименование на ГП (кирилица)

2.1.2. Наименование на ГП (латиница)

	Име на държавата	*Код ISO**
2.2. Държава на регистрация на ГП *(предприятие - майка)*		

3. Характеристики на ГП:

3.1. Основна дейност *(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 2)*

3.2. Допълнителна дейност *(до втори знак по КИД2008 – виж Приложение 2)*

3.3. Брой на предприятията в ГП *(без „Главата" на ГП)*

3.4. Брой на заетите лица в ГП *(общо за групата за 2016 г.)*

3.5. Нетен размер на приходите от дейността в хил. лв. *(консолидиран за 2016 г.)*

4. Идентификация на прекия собственик:
(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))

4.1.1. Наименование на собственика *(кирилица)*

4.1.2. Наименование на собственика *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
4.2. Държава на собственика:		

4.3. ЕИК на собственика *(ако е българско юридическо лице)*

4.4. Процент на собствеността: ,

5. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е българско юридическо / физическо лице)*

5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП *(кирилица)*

5.2. ЕИК на ултимативния собственик *(юридическо лице)*

5.3. ЕГН на ултимативния собственик *(физическо лице)*

Данни за контакт

5.4. Телефон**

5.5. Електронна поща

5.6. Интернет страница

6. Идентификация на крайния (ултимативния) собственик *(ако е чуждо юридическо/физическо лице)*

6.1. Наименование на ултимативния собственик *(кирилица)*

6.2. Наименование на ултимативния собственик *(латиница)*

	Име на държавата	*Код ISO**
6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП		

Данни за контакт

6.3. Телефон**

6.4. Електронна поща

6.5. Интернет страница

---

* Попълва се в ТСБ.

** В първата клетка се вписва кода за национално избиране/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия" по смисъла на:

1) Регламент на Съвета (ЕЕС) N° 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;

2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;

3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);

4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;

5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;

Под статистическа единица от вид „Група предприятия" се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка". Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи пре дприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол". Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собственост на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собственост на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собственост на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България. В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 **Основна дейност** *(до втори знак по КИД 2008)*

- Тук се посочва дейността на предприятието, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови приходи/лихви и т.н в зависимост от вида на дейност на предприятието (съгласно справка за Предприятието).

3.2 **Допълнителна дейност** *(до втори знак по КИД2008)*

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 **Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици** *(„Главата" на ГП не се включва)*.

3.4 **Брой на заетите лица в ГП**

Тук се посочва сумата **(за всички предприятия в ГП)** от:

- **Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение** *(код 1000, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол** *(код 1400, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател** *(код 1510, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд);*
- **Среден брой през годината на работещите собственици** *(код 1600, колона 1 от Отчета за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд).*

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собственост на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1" или „2" на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?") от справката за ГП. Понятието „контрол" отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка" и „Правната единица – член от групата". Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол". Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);

2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);

3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);

4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);

5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични законови, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

Забележка:

Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собственост и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол" между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко (60% * 30%) + (60% * 30%) = 36% от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е (30% + 30%) = 60%. От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава (40% * 30%) + (100% * 40%) = 52% от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича "кумулативен контрол„) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол" се отбелязва с X съответния вид - пряк (директен) в колона 6, непряк (индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собственост/контрол.

Фигура 1

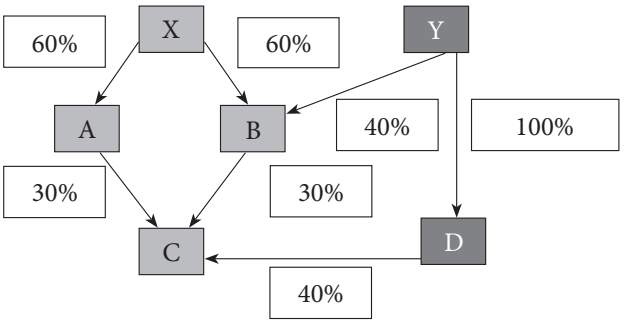

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от Справката за група предприятия, **в Приложение 1 се попълват и дейност по КИД-2008, заети и оборот на предприятията в чужбина** (до 2014 г. информацията е предоставяна на БНБ, като част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия).

За ***брой заети лица*** се посочва средногодишният брой заети лица. Броят заети лица се определя като общият брой лица, които работят в предприятието в чужбина (включително работещите собственици, партньори, които постоянно работят в единицата и неплатени работещи в нея членове на семейството), както и лица, които работят извън единицата, които принадлежат към нея и получават възнаграждение от нея (например търговски представители, персонал по доставките, екипи за ремонт и поддръжка). Той включва лица, които отсъстват за кратък период от време (например отпуск по болест, платен отпуск или специален отпуск) и тези, които са в стачка, но не и тези, които отсъстват за неопределен период от време. Включват се и работниците на непълен работен ден, които се третират като такива съгласно законодателството на държавата, в която се намира предприятието в чужбина, и които присъстват във ведомостта, както и сезонните работници, стажантите и надомните работници, фигуриращи във ведомостта. Броят заети лица изключва работната ръка, предоставена от други предприятия, лица, които извършват ремонтни дейности и поддръжка в предприятието от името на други предприятия, както и тези, които отбиват задължителна военна служба. В случай, че не разполагате с данни за броя заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборотът представлява общите суми, фактурирани от предприятието в чужбина през отчетния период и това съответства на продажбите на стоки и услуги, предоставяни на трети страни. Оборотът включва всички мита и данъци върху стоките и услугите, фактурирани от предприятието в чужбина, с изключение на данък добавена стойност, фактуриран от предприятието директно на неговия клиент и други подобни приспадащи се данъци, пряко свързани с оборота. Той включва и други финансови тежести (транспортиране, опаковане и други) прехвърлени на клиента, дори когато тези финансови тежести са изброени поотделно във фактурата. Намалението на цените, отбив от цената и обезценяването, както и стойността на върнатата опаковка трябва да бъде приспадната.
Приходът, класифициран като друг приход от основна дейност, финансовите приходи и извънредните приходи по сметките на предприятието се изключват от оборота. Оперативни субсидии, получени от публични власти или институции на Европейския съюз също се изключват.
Връзка с отчетите на предприятието:
Оборотът, така както е определен по-горе за статистически цели, включва счетоводното наименование „Нетен оборот“ (Net turnover).
В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Финансово посредничество, без застраховане и осигуряване чрез самостоятелни фондове* вместо „Оборот“ се посочва „Производствена стойност“.
Производствена стойност се изчислява като:

Лихви за получаване и подобен приход
– дължими лихви и подобни такси,
+ комисионни за получаване,
+ доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
+ нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
+ други приходи от основна дейност.

В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от раздел *Застрахователна дейност и дейност на самостоятелни осигурителни фондове, без задължителното обществено осигуряване* се посочва „Брутни записани премии“.
В случай, че класификацията на икономическата дейност на предприятието в чужбина е от клас *Дейност на самостоятелни осигурителни фондове* в графата за оборот се посочва „Общи пенсионни вноски“. Тази характеристика включва изцяло пенсионните вноски, дължими в рамките на отчетния период по пенсионните договори, като например всички задължителни вноски, другите редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящите трансфери и другите вноски.
Оборотът се попълва в хил. лв., като при отчитане на чуждестранното предприятие в чуждестранна валута оборотът се преизчислява по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута – български лев.

Приложение 1

ЧЛЕНОВЕ НА ГП

Данни за правната единица / юридическото лице (част от групата)

Пореден номер	Наименование (на кирилица)	Наименование (на латиница)	Държава на регистрация	ЕИК на правната единица (ако е българска)	Вид контрол		Процент на собственост/ контрол	Попълва се само за предприятия в чужбина			
					Пряк	Непряк		Дейност, която е извършвало предприятието*	Код по КИД-2008**	Брой заети лица	Оборот хил. лв.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

* Посочва се дейността с най-голям относителен дял на приходите от дейността през 2015 година.
За описание на дейността се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg
** Попълва се в ТСБ.

Приложение 2

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, некласифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдих
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС КЪМ ..... 2016 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Краткотрайни (краткосрочни) активи			
I. Парични средства и парични еквиваленти			
Блокирани за обезпечение	00111		
Други	00112		
Общо за група I	**00110**		
II. Краткосрочни вземания			
Блокирани за обезпечение	00121		
Обезпечение	00122		
Други	00123		
Общо за група II	**00120**		
III. Материални запаси			
Блокирани за обезпечение	00131		
Други	00132		
Общо за група III	**00130**		
IV. Финансови активи			
Блокирани за обезпечение	00141		
Други	00142		
Общо за група IV	**00140**		
Общо за раздел А	**00100**		
Б. Дълготрайни (дългосрочни) активи			
I. Дълготрайни материални активи			
Блокирани за обезпечение	00211		
Други	00212		
Общо за група I	**00210**		
II. Дълготрайни нематериални активи			
Блокирани за обезпечение	00221		
Други	00222		
Общо за група II	**00220**		
III. Дълготрайни финансови активи			
Блокирани за обезпечение	00231		
Други	00232		
Общо за група III	**00230**		
IV. Дългосрочни вземания			
Блокирани за обезпечение	00241		
Други	00242		
Общо за група IV	**00240**		
Общо за раздел Б	**00200**		
Сума на актива (А+Б)	**00300**		
в това число:			
Блокирани за обезпечение	00310		
Други	00320		
В. Условни активи	**00400**		

ПАСИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Задължения			
I. Краткосрочни задължения			
Обезпечени	00511		
Необезпечени	00512		
Общо за група I	**00510**		
II. Дългосрочни задължения			
Обезпечени	00521		
Необезпечени	00522		
Общо за група II	**00520**		
Общо за раздел А	**00500**		
Обезпечени	00501		
Необезпечени	00502		
Б. Ликвидационен капитал			
I. Основен капитал	**00610**		
II. Финансов резултат от ликвидацията	**00620**		
III. Финансов резултат от стопанската дейност	**00630**		
IV. Резерви			
Резерв от последващи оценки на активи и пасиви	00641		
Други резерви	00642		
Общо за група IV	**00640**		
Общо за раздел Б	**00600**		
Сума на пасива (А+Б)	**00700**		
в това число:			
Обезпечени задължения	00710		
Необезпечени задължения	00720		
Обезпечен ликвидационен капитал	00730		
Необезпечен ликвидационен капитал	00740		
В. Условни пасиви	**00800**		

Дата:

Ликвидатор/синдик:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2016 ГОДИНА

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
I. Разходи по ликвидацията			
Държавни разходи	09110		
Разходи за издръжка на ликвидаторите	09120		
Разходи за персонала	09130		
Разходи за осребряване на имуществото	09140		
Балансова стойност на продадените активи (без продукция)	09150		
Разходи за издръжка на собствениците	09160		
Финансови разходи	09170		
Други разходи, свързани с ликвидацията	09180		
Общо за група I	**09100**		
II. Счетоводна печалба от ликвидация	**09200**		
III. Разходи за данъци от печалбата	**09300**		
IV. Печалба от ликвидация	**09400**		
Всичко (I + III + IV)	**09500**		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
I. Приходи от ликвидацията			
Приходи от продажби на:	09610		
Дълготрайни материални активи	09611		
Дълготрайни нематериални активи	09612		
Материални запаси	09613		
Финансови приходи	09620		
Други приходи	09630		
Общо за група I	**09600**		
II. Счетоводна загуба от ликвидация	**09700**		
III. Загуба от ликвидация	**09800**		
Всичко (I + III)	**09900**		

Дата:

Ликвидатор/синдик:
Съставител:
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2016 ГОДИНА

Наименование на разходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Разходи			
I. Разходи за оперативна дейност			
Намаление на запасите от продукция и незавършено производство	10100		
Разходи за суровини, материали и външни услуги	10200		
Суровини и материали	10210		
Външни услуги	10220		
в т.ч. суми по граждански договори на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	31121		
Разходи за персонала	10300		
в това число:			
Разходи за възнаграждения	10310		
Разходи за осигуровки (осигурителни фондове)	10320		
от тях: осигуровки, свързани с пенсии	10321		
Разходи за амортизация и обезценка	10400		
Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи	10410		
в това число:			
Разходи за амортизация	10411		
Разходи от обезценка	10412		
Разходи от обезценка на текущи (краткотрайни) активи	10420		
Други разходи	10500		
в това число:			
Балансова стойност на продадените активи	10510		
Провизии	10520		
Общо за група I	**10000**		
II. Финансови разходи			
Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи	11100		
в т.ч. отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	11110		
Разходи за лихви и други финансови разходи	11200		
в това число:			
Разходи, свързани с предприятия от група	11210		
Отрицателни разлики от операции с финансови активи	11220		
Общо за група II	**11000**		
Б. Печалба от обичайна дейност	**14000**		
III. Извънредни разходи	**12000**		
в т.ч. за природни и други бедствия	12100		
Общо разходи (I + II + III)	**13000**		
В. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи)	**14100**		
IV. Разходи за данъци от печалбата	**14200**		
V. Други данъци, алтернативни на корпоративния данък	**14300**		
Г. Печалба (В - IV - V)	**14400**		
Всичко (Общо разходи + IV + V + Г)	**14500**		

Наименование на приходите	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Приходи			
I. Приходи от оперативна дейност			
Нетни приходи от продажби	15100		
Продукция	15110		
Стоки	15120		
Услуги	15130		
в това число:			
Приходи от търговско-посредническа дейност	15131		
Приходи от наеми	15132		
Приходи от промишлени услуги, вкл. на ишлеме	15133		
Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство	15200		
Разходи за придобиване на активи по стопански начин	15300		
Други приходи	15400		
в това число:			
Приходи от финансирания	15410		
от тях: от правителството	15411		
Приходи от продажба на суровини и материали	15420		
Приходи от продажба на дълготрайни активи	15430		
Общо за група I	**15000**		
II. Финансови приходи			
Приходи от участия в дъщерни, асоциирани и смесени предприятия	16100		
в т. ч. приходи от участия в предприятия от група	16110		
Приходи от други инвестиции и заеми, признати като нетекущи (дългосрочни) активи	16200		
в т. ч. приходи от предприятия от група	16210		
Други лихви и финансови приходи	16300		
в това число:			
Приходи от предприятия от група	16310		
Положителни разлики от операции с финансови активи	16320		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	16330		
Общо за група II	**16000**		
Б. Загуба от обичайна дейност	**19000**		
III. Извънредни приходи	**17000**		
в т.ч. получени застрахователни обезщетения	17100		
Общо приходи (I + II + III)	**18000**		
В. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи)	**19100**		
Г. Загуба (В + IV + V)	**19200**		
Всичко (Общо приходи + Г)	**19500**		

Дата: _____

Ликвидатор/синдик:: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ПО ПРЕКИЯ МЕТОД ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2016 ГОДИНА

(може да не се попълва от предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност, съгласно чл. 26, ал. 5 от Закона за счетоводството)

(Хил. левове)

Наименование на паричните потоци	Код на реда	Текущ период			Предходен период		
		постъпления	плащания	нетен поток	постъпления	плащания	нетен поток
а	б	1	2	3	4	5	6
А. Парични потоци, свързани с вземания и задължения, възникнали преди ликвидацията							
Парични потоци, свързани с търговски контрагенти	09011						
Парични потоци, свързани с разчети с персонала	09012						
Парични потоци, свързани с финансови институции	09013						
Парични потоци, свързани с държавни органи	09014						
Парични потоци, свързани с други дебитори и кредитори	09015						
Парични потоци, свързани със собствениците	09016						
Общо за раздел А	**09010**						
Б. Парични потоци, свързани със сделки по време на ликвидацията							
Парични потоци, свързани с контрагенти	09021						
Парични потоци, свързани с финансови активи	09022						
Парични потоци, свързани с разчети с персонала	09023						
Парични потоци от лихви, неустойки, комисионни, дивиденти и други подобни	09024						
Парични потоци от положителни и отрицателни валутни курсови разлики	09025						
Парични потоци от платени и възстановени данъци върху печалба	09026						
Други парични потоци от ликвидационна дейност	09027						
Общо за раздел Б	**09020**						
В. Изменение на паричните средства през периода (А + Б)	**09030**						
Г. Парични средства в началото на периода	**09040**	**x**	**x**		**x**	**x**	
Д. Парични средства в края на периода	**09050**	**x**	**x**		**x**	**x**	

Дата:

Ликвидатор/синдик:
Съставител:
(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт:
(име, презиме, фамилия) (телефон)

Отчетна единица:	ЕИК по БУЛСТАТ / ТР	Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2016 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение
Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			x
от код 1001: жени	1002	x	x	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- **непреизчислени** към пълна заетост	1200			x
- **преизчислени** към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Отработени човекочасове	1930	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931	

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

				Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а				б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 =код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)			3100	
	в т.ч.	Основна заплата за действително отработено време		3120	
		Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)		3130	
		в т.ч.	годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
		Възнаграждение за платен отпуск		3140	
		Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор		3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО			3160	
	в т.ч.	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС		3161	
		по чл.222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС		3162	
		по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал.3 от ЗДС		3163	
	Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")			3170	
	Други социални разходи и надбавки			3180	
	Данък върху социалните разходи			3190	

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл.111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл.111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	x	x	

Дата: _____

Ликвидатор/синдик: _____ _____

Съставител: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (подпис)

Лице за контакт: _____ _____

(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове , офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На **код 1000** се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчаване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно нает лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно нает лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой" (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала", утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец .

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На **код 1001** се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020,..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На **код 1200** се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълен работен ден, непълна работна седмица, непълен работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На **код 1300** се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

КЕПЗ = ПНРВ / ППРВ

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

8. **В раздел 3** на **код 3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума /задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На **код 3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На **код 3133** се посочват само тези суми от **код 3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платежен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На **код 3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На **код 3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;
- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;
- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На **код 3170** се посочват осигурителните вноски във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски; вноските за: допълнително задължително пенсионно осигуряване, допълнително доброволно пенсионно осигуряване; допълнително доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и допълнително доброволно здравно осигуряване **за сметка на работодателя** върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На **код 3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

13. На **код 3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

14. На **код 1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

15. На **код 1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

16. На **код 1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

17. На **код 1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

18. На **код 1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденти за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

19. На **код 3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда.

Отчетна единица: .....
.....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ПЛАТЕНИТЕ ДАНЪЦИ И ТАКСИ
ЗА ПЕРИОДА ОТ ..... ДО ..... 2016 ГОДИНА

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа

(Левове)

Показатели	Код на реда	Платени суми - левове, цели числа
а	б	1
Данъци и такси за превозни средства		
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461	
Данък върху превозните средства	8462	
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469	
Данък върху разходите, свързани с експлоатацията на МПС, използвани за управленска дейност	8463	
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464	
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465	
Платени суми за замърсяване на околната среда		
За замърсяване на въздуха (Закон за чистотата на атмосферния въздух)	8471	
За замърсяване на водите (по Тарифата за таксите, Закон за водите)	8472	
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473	
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474	
По Закона за защитените територии	8475	
По Закона за лечебните растения	8476	
Платени суми за ползване на ресурси		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (по Тарифата за таксите)	8481	
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (по Тарифата за таксите)	8486	
Добив на кариерни материали	8482	
За горите	8483	
За събиране на билки	8484	
Платени такси за стопански риболов по Закона за рибарство и аквакултури	8485	
Други данъци и такси		
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491	
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492	
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493	

Декларирам, че през 2016 г. не съм плащал такса за битови отпадъци ☐

Дата: ☐

Ликвидатор/синдик: ☐ ☐
Съставител: ☐ ☐
(име, презиме, фамилия) (подпис)
Лице за контакт: ☐ ☐
(име, презиме, фамилия) (телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за екологични данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се платените суми през отчетната година в ЛЕВОВЕ.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства. Плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно, при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Данък върху разходите, свързани с експлоатация на превозни средства, когато с тях се осъществява управленска дейност. С него се облагат разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на превозни средства, когато те се използват при управленска дейност. Размерът на данъка се определя съгласно чл.215 от ЗКПО. Отнася се за лицата, които плащат корпоративен данък.

Данъци върху замърсяванията на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

Закон за чистотата на атмосферния въздух – плащанията се извършват от крайните потребители на котелно гориво и мазут с над 1 на сто сяра.

Закон за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват сумите** за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци - се заплаща съгласно Закона за местните данъци и такси към общините - за събиране на битови отпадъци. Заплаща се годишно, заедно с данъка за притежаване на недвижими имоти.

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

Закона за лечебните растения – такси за ползване на лечебни растения.

Платени суми за ползване на ресурси

За водни ресурси - включва такси за 1) водовземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутния добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно §11 от Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивеча.

Такси за събиране на билки – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25, ал. 1, т. 4 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

(Продължава в брой 7)

АГЕНЦИЯ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ И СЛЕДПРИВАТИЗАЦИОНЕН КОНТРОЛ

РЕШЕНИЕ № 3402-П
от 8 януари 2016 г.

На основание чл. 22г, ал. 3 ЗПСК, чл. 20, ал. 6 от Устройствения правилник на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол, протоколно решение № 3883 от 8.01.2016 г. на изпълнителния съвет на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол, въз основа на мотивите, съдържащи се в приложение към решението, и във връзка с Решение № 3371-П от 3.04.2015 г. (ДВ, бр. 28 от 2015 г.), изменено с Решение № 3385-П от 28.07.2015 г. (ДВ, бр. 62 от 2015 г.) и Решение № 3389-П от 30.09.2015 г. (ДВ, бр. 79 от 2015 г.) Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол реши:

1. Прекратява приватизационната процедура за продажба на 690 392 броя акции, представляващи 100 % от капитала на „НИТИ“ – ЕАД, гр. Казанлък, чрез публично оповестен конкурс на един етап, определен с Решение № 3371-П от 3.04.2015 г. (ДВ, бр. 28 от 2015 г.) на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

2. Участниците, закупили конкурсна документация, да бъдат писмено уведомени за решението по т. 1.

3. Решението може да бъде обжалвано в 14-дневен срок пред Административния съд – София-град.

Изпълнителен директор:
Е. Караниколов

153

ОБЩИНА „РОДОПИ“ – ОБЛАСТ ПЛОВДИВ

РЕШЕНИЕ № 248
от 18 декември 2015 г.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 11 ЗМСМА и чл. 129, ал. 1 ЗУТ (ред., ДВ, бр. 17 от 2009 г.) Общинският съвет „Родопи“ – Пловдив, реши:

Одобрява ПУП – ПП на трасе за външно електроснабдяване и транспортен достъп за УПИ: 21.266 – производствена, складова, търговска и общественообслужваща дейност, 21.268 – производствена, складова, търговска и общественообслужваща дейност, 21.271 – производствена, складова, търговска и общественообслужваща дейност, 21.274 – производствена, складова, търговска и общественообслужваща дейност, 21.277 – производствена, складова, търговска и общественообслужваща дейност, 21.280 – производствена, складова, търговска и общественообслужваща дейност, в землището на с. Марково, местност Герена, Решение № 29, взето с протокол № 11 от 2015 г. на ЕСУТ при Община „Родопи“ – Пловдив.

Решението може да се обжалва в 30-дневен срок от обнародването в „Държавен вестник“ пред Административния съд – Пловдив, чрез кмета на община „Родопи“.

Председател:
П. Гимишев

99

ОБЩИНА РУСЕ

РЕШЕНИЕ № 68
от 16 декември 2015 г.

На основание чл. 21, ал. 2 и ал. 1, т. 11 ЗМСМА, чл. 129, ал. 1 във връзка с чл. 110, ал. 1, т. 5 ЗУТ, протокол № 26 от 14.10.2015 г. на ОЕСУТ и искане № УТ-17-29 от 21.07.2015 г. от ЕТ „Елисавета Радева – Елико“ Общинският съвет – гр. Русе, реши:

Одобрява подробен устройствен план (ПУП) – парцеларен план за техническа инфраструктура извън урбанизираната територия – кабел – ниско напрежение, към ПУП – ПЗ за ПИ 177009 в местност Пундев баир, землище на с. Николово, община Русе, през поземлени имоти – общинска публична собственост, с номера: 000269 (НТП „Полски пътища“), 000357 (НТП „Пасища, мери“), 000359 (НТП „Пасища, мери“) и 000365 (НТП „Полски пътища“), в м. Пундев баир, землище на с. Николово, и през имот № 000413 (НТП „Полски пътища“) в м. Над село в землището на с. Николово.

Решението може да се оспори в 30-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“ чрез Общинския съвет – гр. Русе, пред Административния съд – Русе.

Председател:
Хр. Белоев

287

ОБЩИНА СОЗОПОЛ

РЕШЕНИЕ № 86
от 22 декември 2015 г.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 11 ЗМСМА, чл. 129, ал. 1 във връзка с чл. 110, ал. 1, т. 5 ЗУТ и чл. 27, ал. 3 ППЗОЗЗ Общинският съвет – гр. Созопол, реши:

Одобрява подробен устройствен план – парцеларен план за елементи на техническата инфраструктура извън строителните граници за обект: „Кабел НН от съществуващ КРШ до нов КРШ пред новообразуван имот № 134.134, зона по § 4 ЗСПЗЗ, с. Крушевец, община Созопол – кабелната линия с начало съществуваща касета в поземлен имот № 79 – улица, преминава основно през поземлен имот № 79 и поземлен имот № 137 – улици, на плана на новообразуваните имоти.

Решението подлежи на обжалване на основание чл. 215, ал. 4, изр. 2 от ЗУТ в 30-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“ чрез Община Созопол до Административния съд – Бургас.

Председател:
Кр. Германова

317

ОБЩИНА С. МИНЕРАЛНИ БАНИ, ОБЛАСТ ХАСКОВО

РЕШЕНИЕ № 24
от 27 ноември 2015 г.

На основание чл. 129, ал. 1 ЗУТ и чл. 21, ал. 1, т. 8 ЗМСМА Общинският съвет – с. Минерални бани, реши:

1. Изразява съгласие за учредяване на право на преминаване и сервитут на 294 м^2 за водопровод

през ПИ № 000600 – публична общинска собственост – за местен път, землището на с. Брястово, община Минерални бани.

2. Утвърждава трасето на външен водопровод за нуждите за изграждане на кравеферма за свободно групово отглеждане на 120 крави за месо върху дълбока несменяема постеля в имотите ПИ 212001 и ПИ 212002 в землището на с. Брястово, община Минерални бани. Трасето преминава подземно през общински местен път – сервитут с площ 294 м^2: имот № 000600; начин на трайно ползване – за местен път; сервитут – 294 м^2.

Решението подлежи на обжалване по реда на чл. 215, ал. 4 ЗУТ в 30-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“ чрез Общинския съвет – с. Минерални бани, пред Административния съд – Хасково.

Председател:
М. Лятиф

146

---

321. – Военномедицинската академия – София, обявява конкурси за заемане на академични длъжности професор и главен асистент в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медица, както следва: професор по научната специалност „Авиационна медицина“ – един, за военнослужещ за нуждите на „Научно-приложен център по военномедицинска експертиза, авиационна и морска медицина“ на „МБАЛ“ – София; главен асистент по научната специалност „Радиобиология“ – един за нуждите на катедра „Хематология, медицинска онкология, радиационна защита, радиобиология и нуклеарна медицина“ на „МБАЛ“ – София. Срок за подаване на документите – 2 месеца от обнародването в „Държавен вестник“. Изискванията към участниците в конкурсите и необходимите документи ще бъдат публикувани на уебсайта на ВМА: www.vma.bg. За повече информация: отдел „Учебна и научноизследователска дейност“, тел. 922-51-30.

301

---

35. – Община Добричка, област Добрич, на основание чл. 128, ал. 1 ЗУТ съобщава, че е изработен ПУП – парцеларен план за елементите на техническата инфраструктура – линеен обект извън границите на урбанизираните територии за обект: „Отводнителен канал от водосток между о.т. 55 и о.т. 68 по плана на с. Батово до река Батовска“. Проектът за ПУП – парцеларен план, е изложен за разглеждане в Община Добричка, стая 229, в сградата на администрацията. На основание чл. 128, ал. 5 ЗУТ заинтересованите лица могат да направят писмени възражения, предложения и искания по проекта до общинската администрация в едномесечен срок от обнародването в „Държавен вестник“.

28

36. – Община Добричка, област Добрич, на основание чл. 128, ал. 1 ЗУТ съобщава, че е изработено изменение на ПУП – план за регулация на линеен обект в границите на урбанизираната територия за обект: „Отводнителен канал през кв. 3, кв. 8 и кв. 18 по регулационния план на с. Батово“. Проектът за изменение на ПУП – план за регулация е изложен за разглеждане в Община Добричка, стая 229, в сградата на администрацията. На основание чл. 128, ал. 5 ЗУТ заинтересованите лица могат да направят писмени възражения, предложения и искания по проекта до общинската администрация в едномесечен срок от обнародването в „Държавен вестник“.

29

71. – Община Смолян на основание чл. 128, ал. 1 ЗУТ обявява на заинтересуваните лица, че с Решение № 11 на Общинския съвет – гр. Смолян, взето на заседанието му, състояло се на 3.12.2015 г., протокол № 4, се разрешава и е изработен проект за подробен устройствен план – парцеларен план и устройствена план-схема за обект: „Кабелна линия 20 kV, БКТП и кабелни линии НН за присъединяване на „жилищна сграда на Стефан Георгиев“ в с. Солища, община Смолян“, с трасе, преминаващо през поземлени имоти с идентификатори: 68000.2.192, 68000.2.233, 68000.502.450, 68000.502.451, 68000.502.467, 68000.502.104 и 68000.502.468, в землището на с. Солища. На основание чл. 128, ал. 5 ЗУТ в едномесечен срок от обнародването в „Държавен вестник“ заинтересуваните лица по чл. 131 ЗУТ могат да направят писмени възражения, предложения и искания по проекта за подробен устройствен план – план за регулация и застрояване до общинската администрация Смолян, Смолян, бул. България 12.

311

СЪДИЛИЩА

Върховният административен съд, първо отделение, на основание чл. 188 във връзка с чл. 181, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс съобщава, че е постъпила жалба от Тодор Йорданов Тодоров от София против разпоредбата на § 1 от Постановление № 317 от 2015 г. на Министерския съвет на Република България за изменение на Тарифата за таксите, които се събират от Агенция „Пътна инфраструктура“, приета с Постановление № 219 от 2008 г. на МС на РБ, в частта относно винетните такси на пътни превозни средства (ППС) от категория 3 (седмична, месечна и годишна винетна такса), както и жалба, постъпила от Борислав Руменов Райчев от София против разпоредбата на § 1 от Постановление № 317 от 2015 г. на Министерския съвет на Република България за изменение на Тарифата за таксите, които се събират от Агенция „Пътна инфраструктура“, приета с Постановление № 219 от 2008 г. на МС, в частта, в която се изменя таблицата към чл. 25 относно винетните такси за ползване на пътната инфраструктура от ППС с българска регистрация, категория 3, приети за разглеждане по адм.д. № 14071/2015 г. по описа на Върховния административен съд, първо отделение, насрочено за 2.02.2016 г.

206

Върховният административен съд, първо отделение, на основание чл. 188 във връзка с чл. 181, ал. 1 АПК съобщава, че е постъпила жалба от сдружение „Силна икономика лоялна алтернатива (СИЛА)“, представлявано от председателя на управителния съвет Борислав Руменов Райчев,

против разпоредбата на § 1 от Постановление № 317 от 17.11.2015 г. на Министерския съвет на Република България за изменение на Тарифата за таксите, които се събират от Агенция „Пътна инфраструктура“, приета с Постановление № 219 на МС (обн., ДВ, бр. 79 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2008 г., бр. 3, 100 и 102 от 2009 г., бр. 82 от 2010 г., бр. 26 от 2011 г. и бр. 94 от 2012 г.), в частта, в която се изменя таблицата към чл. 25 относно винетните такси за ползване на пътната инфраструктура от пътни превозни средства (ППС) с българска регистрация, категория 3, приета за разглеждане по адм. дело № 14071/2015 г. по описа на Върховния административен съд, първо отделение, насрочено за 2.02.2016 г.
300

Софийският районен съд, III гражданско отделение, 83 състав, по гр.д. № 15033 по описа за 2015 г. по реда на чл. 560 – 568 ГПК кани държателя на: временно удостоверение № 6 от 21.03.2011 г. за 200 000 поименни акции с номинал 100 лв. всяка – емисия 21.03.2011 г., с поредни номера от № 400 001 до № 600 000, от капитала на „Корабостроителница Русе“ – АД, Русе, ЕИК 117674054, което временно удостоверение е със заложно джиро от 21.09.2011 г., с което „Шип инвест“ – АД, ЕИК 201399351, е предоставило в полза на „Корпоративна търговска банка“ – АД, ЕИК 831184677, който залог е учреден по силата на заложно джиро от 22.09.2011 г. и обезпечава вземанията на „КТБ“ – АД, към „Шип инвест“ – АД, ЕИК 201399351, по договор за банков кредит от 20.09.2011 г. с размер на главницата 25 000 000 евро, ведно с дължимите лихви, неустойки, такси, комисиони, разноски и др., както и временно удостоверение № 7 от 21.03.2011 г. за 200 000 поименни акции с номинал 100 лв. всяка – емисия 21.03.2011 г., с поредни номера от № 600 001 до № 800 000, от капитала на „Корабостроителница Русе“ – АД, Русе, ЕИК 117674054, като материализираните във временното удостоверение права са заложени от „Шип инвест“ – АД, ЕИК 201399351, в полза на „КТБ“ – АД, който залог е учреден със заложно джиро за обезпечение на вземанията на „КТБ“ – АД, към „Шип инвест“ – АД, ЕИК 201399351, по договор за банков кредит от 20.09.2011 г. с размер на главницата 25 000 000 евро, ведно с дължимите лихви, неустойки, такси, комисиони, разноски и др., да заяви по настоящото дело правата си върху тези временни удостоверения най-късно до откритото съдебно заседание, насрочено на 23.02.2016 г. от 14,30 ч., когато ще се разгледа молбата на „Корпоративна търговска банка“ – АД, ЕИК 831184677, със седалище и адрес на управление София, ул. Граф Игнатиев 10, за обезсилване на тези удостоверения. В случай че в указания срок държателят не заяви своите права, ценните книги ще бъдат обезсилени. Нарежда да не се издават акции и да не се извършват плащания по гореописаните ценни книжа. Насрочва делото в открито съдебно заседание на 23.02.2016 г. от 14,30 ч., за когато да се призове молителят „Корпоративна търговска банка“ – АД, ЕИК 831184677, със седалище и адрес на управление София, ул. Граф Игнатиев 10.
8477

Старозагорският районен съд, гражданско отделение, I състав, уведомява Бесник Мулдакай, роден на 25.05.1979 г. в Албания, гражданин на Албания, без постоянен и настоящ адрес в Република България, че е ответник по гр. д. № 6300/2015 г. по описа на Старозагорския районен съд, образувано по предявен от Диана Димитрова Господинова иск по СК, и му указва в двуседмичен срок от обнародването в „Държавен вестник“ да се яви в канцеларията на Старозагорския районен съд, гражданско отделение, за връчване на книжата по делото, в противен случай ще му бъде назначен особен представител.
214

Старозагорският районен съд призовава Николай Михайлович Кошил, роден 1970 г., като ответник по гр. д. № 1864/2014 г. по описа на съда, заведено по искова молба за делба на апартамент в Стара Загора, ул. Братя Жекови, бл. 111, вх. В, ет. 1, ап. 74, от Бонка Генчева Тенева против Васил Денев Василев, Пламен Василев Денев, Роман Михайлович Кошил и Николай Михайлович Кошил, роден 1970 г., да се яви в съда в Стара Загора в канцеларията на деловодството в двуседмичен срок от обнародването на съобщението в „Държавен вестник“, за да получи препис от исковата молба, уточняващата молба, приложенията и разпореждането по чл. 131 ГПК. При неявяване книжата ще се смятат за редовно връчени и на ответника ще бъде назначен особен представител на основание чл. 48, ал. 2 ГПК.
320

ПОКАНИ И СЪОБЩЕНИЯ

2. – Управителният съвет на фондация „Стъпка за невидимите деца на България“, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на членовете на фондацията на 15.03.2016 г. в 10 ч. в София, ул. Банат 24 – 26, вх. А, ап. 12, при следния дневен ред: 1. промяна в устава на фондацията; 2. промяна на начина на представителство на фондацията; 3. освобождаване на членове от управителния съвет на фондацията; 4. освобождаване от отговорност на досегашния заместник-председател и на техническия секретар; 5. избиране на председател на управителния съвет на фондацията. Регистрацията на членовете ще се извършва от 9 ч. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ ОС ще се проведе същия ден в 11 ч., на същото място и при същия дневен ред.
144

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Национално сдружение на автобусните превозвачи в България“, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ и чл. 26 и 27 от устава на сдружението свиква редовно общо събрание на сдружението на 15.03.2016 г. в 13 ч. в София, бул. Княгиня Мария-Луиза 100, ет. 4, офис 7, при следния дневен ред: 1. избор на ръководещ общото събрание и избор на секретар и преброител; 2. приемане на доклад и отчет за дейността на сдружението, представен от председателя на УС; 3. приемане на финансовия отчет и баланса на сдружението; 4. освобождаване от отговорност на членовете на управителния съвет и членовете на контролния съвет на сдружението; 5. промени в устава на сдружението, касаещи: начина на свик-

ване на общото събрание на сдружението, размера на встъпителните вноски и размера на членския внос, срока за изплащането им и периодичността, периодичност при свикване на общото събрание, периодичност на заседанията на управителния съвет и условията за освобождаване на членовете му и др.; 6. структурни и организационни промени в сдружението, констатиране на отпадане на членове, прекратяване на членство, одобряване на новоприети членове; 7. други. На основание чл. 27 ЗЮЛНЦ и чл. 30 от устава на сдружението при липса на кворум на така насроченото заседание ново заседание на общото събрание ще се проведе на същото място при същия дневен ред в 14 ч. независимо от броя на присъстващите членове. Писмените материали, свързани с дневния ред на заседанието на общото събрание, са на разположение в седалището на сдружението. Каним всички да присъстват на общото събрание лично или чрез упълномощен представител.

237

92. – Управителният съвет на Българския хелзинкски комитет – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо отчетно-изборно събрание на 16.03.2016 г. в 17 ч. в офиса на БХК София 1504, ул. Върбица 7, ет. 4, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на БХК през 2015 г.; 2. финансов отчет на БХК за 2015 г.; 3. план за дейността на БХК през 2016 г.; 4. одобряване на годишния доклад за състоянието на правата на човека през 2015 г.; 5. избор на ръководни органи; 6. прием на нови членове. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ заседанието ще се проведе в 18 ч. на същото място и при същия дневен ред.

8348

1. – Управителният съвет на сдружение „Аутизъм днес“, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на членовете на сдружението на 16.03.2016 г. в 10 ч. в София, кв. Горубляне, ул. Витоша 2, при следния дневен ред: 1. освобождаване на член от управителния съвет на сдружението; 2. освобождаване от отговорност на досегашен член на УС на сдружението; 3. избор на нов член на УС на сдружение „Аутизъм днес“. Регистрацията на членовете ще се извършва от 9 ч. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ ОС ще се проведе същия ден в 11 ч. на същото място и при същия дневен ред.

176

12. – Управителният съвет на Спортен клуб „БОИЛ“, София, на основание чл. 26, ал. 1 ЗЮЛНЦ и съгласно взето решение на УС на СК „БОИЛ“ кани всички свои членове да присъстват на общо събрание на 16.03.2016 г. в 11 ч. в салона на клуба в София, което ще протече при следния дневен ред: 1. отчет за финансовото състояние на СК „БОИЛ“; 2. обсъждане и приемане на промени в устава на СК „БОИЛ“; 3. промени в управителния съвет на клуба; 4. приемане на контролна комисия; 5. приемане на нови членове на СК „БОИЛ“; 6. разни.

276

1. – Управителният съвет на сдружение „Столичен браншови пчеларски съюз“, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква годишно общо събрание на 17.03.2016 г. в 18 ч. в залата на Съюза на запасните офицери на бул. Христо Ботев 48 в София при следния дневен ред: 1. отчетен доклад на управителния съвет; 2. доклад на контролния съвет; 3. основни насоки и програма за дейност; 4. приемане на бюджет 2016 г.; 5. промени в устава. Поканват се всички членове на сдружението да присъстват на събранието. Събранието е законно, ако присъстват повече от половината от всички членове. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието се отлага с един час и може да се проведе на същото място и при същия дневен ред.

198

2. – Управителният съвет на Съюза на специалистите по качеството в България (ССКБ) – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква редовно общо събрание на 17.03.2016 г. в 10,30 ч. в зала № 3 на ФНТС, София, ул. Г. С. Раковски 108, при следния дневен ред: 1. отчет на УС на ССКБ за дейността за периода 2011 – 2015 г.; 2. отчет на контролната комисия (КК) за периода 2011 – 2015 г.; 3. насоки за развитие на ССКБ за периода 2016 – 2020 г.; 4. финансово-счетоводен отчет за периода 2011 – 2015 г. и приемане на бюджет на ССКБ за следващия отчетен период (2016 – 2020 г.); 5. промени в устава на ССКБ; 6. присъждане на съюзни и федеративни награди на заслужили деятели; 7. промяна броя на членовете на УС и КК и избор на нови УС и КК. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще започне след един час на същото място.

245

4. – Управителният съвет на Обществен фонд „Детство“ – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на сдружението на 17.03.2016 г. в 11 ч. в София, залата на първия етаж, ул. Хр. Ботев 48, при следния дневен ред: 1. доклад за дейността на Обществен фонд „Детство“ за 2015 г.; 2. утвърждаване на счетоводния отчет за 2015 г.; 3. приемане на бюджета на сдружението за 2016 г.; 4. приемане на нови членове на сдружението. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 12 ч., на същото място и при същия дневен ред.

278

1. – Изпълнителният комитет на Българския национален комитет за предучилищно образование – ОМЕП, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо отчетно-изборно събрание на членовете на сдружението на 18.03.2016 г. в 10 ч. в сградата на ФНПП, София, ул. Шипченски проход 69А, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на БНК – ОМЕП за 2015 г.; 2. приемане на годишните планове на ИК и БНК – ОМЕП за 2016 г.; 3. организационни въпроси и обмен на информация за Световните инициативи на ОМЕП. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ общото отчетно-изборно събрание ще се проведе в 11 ч. на същото място.

145

1. – Управителният съвет на Българския национален Аероклуб, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ и чл. 22 от устава на сдружението свиква общо събрание на 19.03.2016 г. в 11 ч. на стадион „Локомотив“, бул. Рожен 23, София, при следния дневен ред: 1. приемане и освобождаване на членове на БНАК; 2. отчет за дейността на УС на БНАК за 2015 г. и решение за освобождаване от отговорност на УС; 3. финансов отчет на УС на БНАК за 2015 г.; 4. приемане на бюджет на БНАК за 2016 г.; 5. промяна на устава на БНАК; 6. приемане на Спортен календар на БНАК за

2016 г.; 7. приемане и освобождаване на членове на УС на БНАК; 8. избор на председател на УС на БНАК; 9. други.

73

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Българска федерация по автомобилен спорт“ (БФАС), София, на основание чл. 26, ал. 1 ЗЮЛНЦ и чл. 22, ал. 2 от устава свиква на 19.03.2016 г. в 11 ч. в зала „София“ при Българския Червен кръст в София, бул. Джеймс Баучер 76, общо отчетно-изборно събрание на сдружението при следния дневен ред: 1. приемане на доклада (отчета) за дейността на УС на БФАС с председател Радослав Козлеков за отчетните 2014 и 2015 г.; 2. освобождаване от отговорност на УС с председател Радослав Козлеков във връзка с действията по управление и представителство на БФАС през отчетните 2014 и 2015 г.; 3. встъпителен доклад на УС на БФАС с председател Владимир Илиев; 4. приемане на проект за бюджет на БФАС за 2016 г.; 5. освобождаване на Антон Симеонов Антонов, Иван Киров Киров, Калоян Йорданов Станчев, Злати Станков Златев, Иван Тодоров Шопов, Теодор Димитров Тодоров, Стефан Драганов Златев, Емил Асенов Маринов, Милен Генчев Минев и Христо Лазаров Стоилов като членове на УС на БФАС и избор на нови членове; 6. приемане на промени в устава на БФАС; 7. разглеждане на постъпила от Стоян Апостолов и Ивайло Петков жалба срещу решение на УС и вземане на решения по същата; 8. разглеждане на членството на АСК „Черна котка“ и АСК „Интерспийд – Нова Генерация“ във връзка с непогасени задължения към партньори на БФАС по време на рали „България – 2015“ и рали „Средна гора – 2015“; 9. разни. Регистрацията на делегатите ще започне от 9,30 ч. на 19.03.2016 г. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ, както и на чл. 24 от устава на сдружението събранието ще се проведе същия ден в 12 ч., на същото място и при същия дневен ред независимо от броя на явилите се членове.

123

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Фен клуб Барселона София и Приятели“, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ и чл. 29, ал. 1 от устава на сдружението свиква редовно годишно общо събрание на сдружението на 19.03.2016 г. в 17 ч. в зала 73 в София, ул. Княз Борис I № 73, при следния дневен ред: 1. обсъждане и приемане на годишния отчет за дейността на сдружението за 2015 г.; 2. обсъждане и приемане на бюджет на сдружението за 2016 г.; 3. освобождаване от длъжност председателя и членовете на управителния съвет на сдружението; 4. освобождаване от отговорност председателя и членовете на управителния съвет на сдружението; 5. избиране на нов председател и нови членове на управителния съвет на сдружението; 6. обсъждане и приемане на изменения в устава на сдружението; 7. разни.

269

51. – Управителният съвет на Фондация за християнска архитектура и изкуство „Никола Фичев – Захарий Зограф“ – София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо отчетно-изборно събрание на фондацията на 22.03.2016 г. в 16 ч. в зала 2 на САБ, ул. Кракра 11, при следния дневен ред: 1. отчетен доклад на УС на фондацията за 2015 г.; 2. отчет на УС за изпълнение на програмата на фондацията за 2015 г. и обсъждане и приемане на програма за 2016 г.; 3. отчет за изпълнение на бюджета на фондацията за 2015 г. и обсъждане и приемане на бюджета за 2016 г.; 4. избор на председател на УС на фондацията; 5. избор на членове на УС на фондацията. Регистрацията на членовете на фондацията на общото отчетно-изборно събрание ще се осъществи преди започване на деловата част. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 17 ч., на същото място и при същия дневен ред независимо от броя на регистрираните членове. Материалите за провеждане на общото отчетно-изборно събрание са на разположение на членовете на фондацията в офиса на ул. Кракра 11, София.

39

23. – Управителният съвет на Училищен спортен клуб „Болид“, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на 22.03.2016 г. в 11 ч. във физкултурния салон на СОУДНЗ „Луи Брайл“ – София ул. Ломско шосе 177, при дневен ред: избор на нов председател на УСК „Болид“.

247

10. – Управителният съвет на Ловно-рибарско дружество „София-запад“ на основание чл. 29 от устава и чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо отчетно събрание на дружеството на 24.03.2016 г. в 18 ч. в сградата на НЛРС, бул. Витоша 31 – 33, ет. 7, при следния дневен ред: 1. отчетен доклад за работата на дружеството през 2015 г.; 2. отчетен доклад на ревизионната комисия за 2015 г.; 3. приемане на проекторешенията за работа на дружеството през 2016 г.; 4. разни. Общото събрание е законно, ако присъстват повече от половината от избраните делегати. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието се отлага с един час по-късно, на същото място и при същия дневен ред и може да се проведе колкото и членове да се явят.

40

1. – Управителният съвет на Научно-техническия съюз по текстил, облекло и кожи, София, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на 25.03.2016 г. в 10 ч. в Дома на науката и техниката, София, ул. Г. С. Раковски 108, зала 105А, при следния дневен ред: 1. отчет на управителния съвет за дейността на НТС по ТОК за периода от 19.09.2011 г. до 25.03.2016 г.; 2. доклад на мандатната комисия; 3. приемане бюджета на НТС по ТОК за 2016 г.; 4. избор на ръководни органи на НТС по ТОК.

8225

2. – Управителният съвет на сдружение „Пчеларско дружество „Акация“, Банкя, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква годишно отчетно събрание на 19.03.2016 г. в 10 ч. в залата на Столична община, район „Банкя“, ул. Цар Симеон 1, в гр. Банкя при следния дневен ред: 1. отчет на управителния съвет; 2. доклад на контролния съвет; 3. основни насоки и програма за дейност; 4. приемане на бюджет 2016 г.; 5. промени в устава. Поканват се всички членове на сдружението да присъстват на събранието. Събранието е законно, ако присъстват повече от половината от всички членове. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието се отлага с един час и може да се проведе на същото място и при същия дневен ред.

200

1. – Съветът на настоятелите при сдружение с нестопанска цел „Училищно настоятелство при ГПНЕ „Гьоте“, Бургас, на основание чл. 26

ЗЮЛНЦ и чл. 23 от устава на сдружението свиква извънредно общо събрание на членовете на сдружението на 24.03.2016 г. в 18,30 ч. в сградата на ГПНЕ „Гьоте“ – Бургас, в помещението на немския център при следния дневен ред: 1. представяне, обсъждане и приемане на отчет за дейността на сдружението за последния период; 2. освобождаване на членове на сдружението; 3. освобождаване на членове на съвета на настоятелите; 4. приемане на нови членове; 5. приемане на промени в устава на настоятелството; 6. приемане на нови членове на съвета на настоятелите; 7. разни. Поканват се всички членове лично или чрез упълномощени представители да присъстват на общото събрание. При липса на кворум на основание чл. 26 от устава и чл. 27 ЗЮЛНЦ общото събрание ще се проведе същия ден, на същото място и при същия дневен ред от 19,30 ч.

8321

1. – Управителният съвет на Училищно настоятелство при Второ СОУ Варна на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква редовно общо събрание на 18.03.2016 г. в 18 ч. в сградата на Второ СОУ „Неофит Бозвели“ – Варна, при със следния дневен ред: 1. отчет за дейността на училищното настоятелство за 2015 г.; 2. приемане на план за дейността на настоятелството за 2016 г.; 3. избор на ново ръководство; 4. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ и чл. 24 от устава на СУН при Второ СОУ Варна събранието ще се проведе на същото място и при същия дневен ред от 19 ч. (един час след първоначално обявения).

8448

1. – Управителният съвет на сдружение „Българска асоциация на корабопритежателите“ (Браншова организация) – Варна, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на 18.03.2016 г. в 11 ч. в офиса на „Параходство БМФ“ – АД, Варна, бул. Приморски 1, при следния дневен ред: 1. приемане на отчет за дейността през 2015 г.; 2. приемане на план-програма за дейността през 2016 г.; 3. разглеждане на предложения за промени в устава на БАК; 4. преразглеждане правилата за членски внос; 5. приемане на бюджет за 2016 г.; 6. други. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието се отлага за 12 ч. на същото място и при същия дневен ред. Всички материали по дневния ред на събранието са на разположение на членовете в офиса на БАК, Варна, бул. Приморски 1.

282

6. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Яхт клуб „Кап. Георги Георгиев – Порт Варна“, Варна, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква отчетно-изборно общо събрание на 20.03.2016 г. в 10 ч. в сградата на яхт клуба при следния дневен ред: 1. отчетен доклад на УС за 2015 г.; 2. доклад на контролния съвет; 3. отчет на бюджета на сдружението за 2015 г.; 4. освобождаване от отговорност членовете на УС и КС за изтеклия период; 5. приемане на бюджет на сдружението за 2016 г.; 6. избор на членове на УС и председател на УС; 7. избор на членове на КС и председател на КС; 8. приемане на нови членове и освобождаване на нередовни членове; 9. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието се отлага с един час и се провежда независимо от броя на присъстващите членове.

281

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „БАКВ – БС“, Варна, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо отчетно-изборно събрание на 23.03.2016 г. в 10 ч. във Варна, ресторант „Къщата“, ул. 8 ноември 9, при следния дневен ред: 1. отчитане дейността на сдружението за 2015 г.; 2. приемане баланса и годишния счетоводен отчет за 2015 г. и освобождаване от отговорност членовете на УС; 3. освобождаване с молби на членове на БАКВ – БС; 4. приемане на нови молби за членове на БАКВ – БС; 5. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 11 ч., на същото място при същия дневен ред.

268

9. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Форта – Костенец“, гр. Костенец, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ и чл. 23 от устава на сдружението свиква общо събрание на сдружението на 12.03.2016 г. в 14 ч. в гр. Костенец, ул. Боровец 73, при следния дневен ред: 1. отчет на УС за дейността на клуба; 2. финансов отчет за 2015 г.; 3. други. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ общото събрание ще се проведе същия ден в 15 ч., на същото място и при същия дневен ред.

271

1. – Управителният съвет на Училищно настоятелство на ПМГ „Христо Смирненски“, Перник, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ във връзка с чл. 37 от устава на УН кани на общо събрание членовете на УН на 15.03.2016 г. в 18,30 ч. в учителската стая в сградата на училището при следния дневен ред: 1. избор на управителен съвет и на контролен съвет на училищното настоятелство; 2. финансов отчет на училищното настоятелство за 2015 г.; 3. други. При липса на кворум на основание чл. 35 от устава на УН и чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 19,30 ч., при същия дневен ред, като повторното събрание се счита за законно колкото и членове да се явят.

279

1. – Управителният съвет на сдружение с нестопанска цел „Автомобилен клуб „Форд“ България“ – Пловдив, на основание чл. 26 ЗЮЛНЦ свиква общо събрание на членовете на сдружението на 20.03.2016 г. в 10 ч. в Пловдив, бул. Александър Стамболийски 9, при следния дневен ред: 1. приемане на отчетен доклад за дейността на управителния съвет на сдружението за изминалата 2015 г.; 2. отчет на финансовата дейност на сдружението за 2015 г.; 3. приемане на нови членове на сдружението; 4. изключване на членове на сдружението; 5. разни. При липса на кворум на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ събранието ще се проведе същия ден в 11 ч., на същото място и при същия дневен ред.

8403

2. – Управителният съвет на Териториалната организация на Научно-техническите съюзи, Хасково, на основание чл. 26, ал. 3 ЗЮЛНЦ свиква редовно общо събрание на упълномощените представители на сдружението на 21.04.2016 г. в 16 ч. в седалището на организацията в Хасково, ул. Сан Стефано 3 – Дом на науката и техниката, ет. 3, пленарна зала, при следния дневен ред: 1. отчет за дейността на УС на ТО на НТС – Хасково, за периода 2011 – 2015 г.; 2. приемане на финансов план на ТО на НТС – Хасково, за периода 2016 – 2020 г.; 3. промени и допълнения в устава на ТО на НТС – Хасково, съгласно ЗЮЛНЦ; 4. освобождаване на досегашния УС и избор на нов УС на ТО на НТС – Хасково. При липса на кворум

на основание чл. 27 ЗЮЛНЦ общото събрание ще се проведе същия ден в 17 ч., на същото място и при същия дневен ред.
209

Ахмед Мурадов Османов – ликвидатор на сдружение с нестопанска цел „Икра“ – Мадан, в ликвидация по ф.д. № 314/2003 г. на Смолянския окръжен съд, на основание чл. 14, ал. 4 ЗЮЛНЦ кани всички кредитори на сдружението да предявят вземанията си към сдружението в срок до 6 месеца считано от обнародването на поканата в „Държавен вестник“.
283

Венко Георгиев Степанов – ликвидатор на сдружение с нестопанска цел „Фото клуб „Бленда 4“ – Хасково, със седалище и адрес на управление Хасково, ж.к. Орфей 1-Б-49, ЕИК на БУЛСТАТ: 176729253, ф. д. № 26/2014 г., кани всички кредитори на сдружението да предявят вземанията си в шестмесечен срок от обнародването на поканата в „Държавен вестник“.
239

Марин Кирилов Бакалов – ликвидатор на „Фондация „Бъдеще за ПФК Ботев 1912“, Пловдив, в ликвидация по ф. д. № 131/2008 г., на основание чл. 14, ал. 4 ЗЮЛНЦ кани кредиторите на сдружението да предявят вземанията си в срок 10 месеца от обнародването в „Държавен вестник“.
79

Милена Димова Ставрева – ликвидатор на сдружение с нестопанска цел в частна полза „Дамски лайънс клуб Бургас – Флора“, вписано по ф.д. № 1761/2000 г. на Бургаския окръжен съд, със седалище и адрес на управление Бургас 8000, ж.к. Лазур, бл. 13, ет. 5, ап. 27, на основание чл. 14, ал. 4 ЗЮЛНЦ кани кредиторите на сдружението да предявят вземанията си.
126

Митко Чернев Инджов – ликвидатор на сдружение с нестопанска цел „Местна инициативна група Горна Тунджа“, гр. Мъглиж, община Мъглиж, област Стара Загора, в ликвидация по ф.д. № 69/2008 г. по описа на Окръжния съд – Стара Загора, на основание чл. 14, ал. 4 ЗЮЛНЦ кани всички кредитори на сдружението да предявят своите вземания в 6-месечен срок от обнародването на поканата в „Държавен вестник“.
238

Стела Михайлова Бънджева – ликвидатор на сдружение „Местна инициативна група – общини Троян и Априлци“, Троян, в ликвидация по ф.д. № 642/2007 г. по описа на ЛОС, със седалище и адрес на управление Троян, ул. Г. С. Раковски 55, на основание чл. 14, ал. 4 ЗЮЛНЦ кани кредиторите на сдружението да предявят вземанията си в 6-месечен срок от обнародване на поканата в „Държавен вестник“.
90

СЪОБЩЕНИЯ НА РЕДАКЦИЯТА

Съгласно Заповед № АД-550-05-101 от 21.07.2015 г. на председателя на Народното събрание (ДВ, бр. 60 от 2015 г.):

I. Таксите за обнародване в неофициалния раздел на „Държавен вестник“ за 2016 г. са:

1. за призовки на съдилища, обявяване на конкурси, обявления и съобщения на министерства, други ведомства на бюджетна издръжка, общини и техни органи:

• с обем до 1/2 стандартна страница – 20 лв.;

• с обем до 1 стандартна страница (30 реда, 60 знака на ред) – 40 лв.;

• с обем, по-голям от 1 стандартна страница – 40 лв., и по 35 лв. за всяка следваща страница;

2. за покани и други обявления:

• с обем до 1/2 стандартна страница – 35 лв.;

• с обем до 1 стандартна страница (30 реда, 60 знака на ред) – 70 лв.;

• с обем, по-голям от 1 стандартна страница – 70 лв., и по 60 лв. за всяка следваща страница;

3. за обнародване до 15 дни от датата на постъпването в редакцията на съответния акт таксите се заплащат в двоен размер (не се прилага през м. декември);

за публикуване в електронната страница на „Държавен вестник“ – за всяка една публикация на обявления за концесии – 50 лв.

II. Цената на отделен брой „Държавен вестник“ за 2016 г. е 0,80 лв. Цените за абонамент за „Държавен вестник“ за 2016 г. са: за един месец – 8 лв.; за три месеца – 24 лв.; за шест месеца – 48 лв.; за девет месеца – 72 лв.; за една година – 96 лв. Редакцията не извършва абонамент за „Държавен вестник“.

Абонаментът може да се направи на следните адреси на спечелилите обществената поръчка за разпространение на печатното издание на „Държавен вестник“ за 2016 г.:

• „Български пощи“ – ЕАД, София 1700, ж.к. Студентски град, ул. Акад. Ст. Младенов 1, бл. 31, тел.: 02 9493280, 02 9493289, факс: 02 9625329, електронен адрес: info@bgpost.bg;

• „Доби прес“ – ЕООД, София 1164, ул. Йоан Екзарх 63, тел.: 02 9633081, 02 9633082, факс: 02 9633093, електронен адрес: dobi@dobipress.bg.

Адрес на редакцията: 1169 София, пл. Княз Александър I № 1, тел. 939-35-17, тел./факс 939-36-74, 981-17-11
e-mail: DVest@parliament.bg, rumen@parliament.bg.
Електронна страница на „Държавен вестник“: http://dv.parliament.bg
IBAN номерът на банковата сметка на „Държавен вестник“ е:
BG10BNBG96613100170401, BIC на БНБ – BNBGBGSD
Печат: „Алианс принт“ – ЕООД, София 1592, ул. Илия Бешков 3
ДЪРЖАВЕН ВЕСТНИК
ISSN 0205 – 0900